

14

Moldin er mikilvæg

Íslenskur matur og matreiðsla sem landkynning

22-23

30

Kann þessum umskiptum ákaflega vel

Bændablaðið

4. tölublað 2015 • Fimmtudagur 26. febrúar • Blað nr. 437 • 21. árg. • Upplag 32.000

Aðalsteinn Sigurðarson, sem í fyrravor flutti af höfuðborgarsvæðinu austur í Vaðbrekku í Efra-Jökuldal ásamt kærustu sinni, Siggju Lund. Aðalsteinn, gjarnan kallaður Alli, ólst upp á Vaðbrekku til 16 ára aldurs, hleypti þá heimdraganum og var við nám og störf bæði austanlands og sunnan. – Sjá viðtal á bls. 28–30 Mynd / Margrét Þóra Þórsdóttir

Landbúnaðarráðherra gagnrýndi harðlega einokunarstöðu MS í mjólkurframleiðslunni á aðalfundi SAM:

„Ríkisvaldið getur ekki átt í samtali um hagsmuni atvinnugreinar við eitt fyrirtæki“

— staðan er flókin, segir stjórnarformaður SAM - önnur fyrirtæki þurfa ekki að uppfylla sömu skyldur og kvaðir sem settar eru á MS

Sigurður Ingi Jóhannsson landbúnaðarráðherra hélt fyrir skömmu erindi hjá Samtökum afurðastöðva í mjólkuriðnaði (SAM) í húsnæði MS. Í erindinu gagnrýndi ráðherrann harðlega einokunarstöðu MS innan Samtaka afurðastöðu í mjólkuriðnaði.

Í erindinu fjallaði ráðherra um stöðu SAM og annarra aðila á mjólkurvörumarkaði og sagði m.a.:

Samtök afurðastöðva í húsnæði risans á markaðnum

„Afurðastöðvar innan SAM eru nú sex talsins og þannig háttar til að eitt fyrirtæki, sem við erum nú stödd í, er langstærsta fyrirtækið innan vébanda þess. Þó eru ekki öll fyrirtæki sem starfa í mjólkuriðnaði innan samtakanna. Þessi staða, með eitt risavaxið fyrirtæki innan sinna vébanda, gerir SAM að nokkru leyti frábrugðið öðrum hagsmunasamtökum. Og

Sigurður Ingi Jóhannsson, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra.

til að undirstrika sérstöðu SAM eru samtökin til húsa hjá einu aðildarfélaganna.

Afl þess stóra kann, með réttu eða röngu, að fæla aðra frá. Og fyrir

samtök sem þessi er mikilvægt að allir innan greinarinnar finni að þeir séu velkomnir. Það eykur styrkinn.

Fyrir ríkisvaldið er mikilvægt að hafa samtök fyrirtækja sem viðræðuaðila. Ríkisvaldið getur ekki átt í samtali um hagsmuni atvinnugreinar við eitt fyrirtæki. Fyrir ríkið eru breið samtök allra fyrirtækja í mjólkuriðnaði t.a.m. undir SAM því algjör nauðsyn. Án slíkra samtaka verður samtal ríkis og atvinnugreinar mun erfiðara.

Mín skoðun er hins vegar sú, að tryggja verði, það sem kallað er, armslengdar sjónarmið í starfsemi eins og ég nefndi áðan um nauðsyn/mikilvægi þess fyrir ríkið að eiga tök á samtali við samtök fyrirtækja en ekki eitt fyrirtæki.

Það má spyrja hvort það þýðir til dæmis að skrifstofa og starfsemi SAM eigi að vera á „hlutlausu svæði“, en ekki inni í einu aðildarfélaginu. Þeirri spurningu þurfið þið að svara,“ sagði Sigurður

Brýning á að halda betur utan um mjólkurvinnsluna

Rögnvaldur Ólafsson, bóndi í Flugumýrarhvatni í Skagafirði og formaður stjórnar SAM, segist ekki hafa upplifað orð ráðherra sem gagnrýni á samtökin.

„Ég tók orð Sigurðar Inga sem hluta af umræðunni um með hvaða hætti fyrirtæki sem ekki taka við mjólk frá bændum en vinna mjólk sem þau kaupa nánast alfarið frá Mjólkursamsöslunni gefist kostur á að gerast aðilar að SAM.“

Þrátt fyrir fullan vilja SAM til aukinnar samvinnu við þessi félög er það ekki einfalt mál. Fyrirtæki sem taka við mjólk frá bændum hafa ákveðnum skyldum að gegna eins og að sækja mjólk til bænda, hvar sem þeir búa, á sama verði sem er félagspólitísk ákvörðun. Sömu fyrirtæki eru einnig skyldug til að framleiða svonefndar verðlagsnefndarvörur eins og nýmjólk, smjör og skyr sem dæmi.

Fyrirtæki sem kaupa hrá mjólk frá Mjólkursamsöslunni hafa aftur á móti ekki þessar skyldur og ekki háð ákvörðun verðlagsnefndar um verð.

Staðan er því snúin og nauðsynlegt að taka samræður við þá aðila. Í fyrsta lagi þurfum við að vita hvort þeir hafi áhuga á að ganga í SAM og í öðru lagi á hvaða forsendum. Í mínum huga voru orð ráðherra brýning á nauðsyn þess að halda betur utan um alla aðila sem koma að mjólkurvinnslu í landinu.“

Rögnvaldur segist alveg geta gengist inn á að þróun þessara mála sé ekki eins góð og hún hefði mátt vera og að það sé fullur vilji innan SAM að taka málið til endurskoðunar.

„Það að SAM sé með skrifstofu í húsnæði Mjólkursamsöslunnar markaðist fyrst og fremst af hagkvæmnisástæðum á sínum tíma og hugsanleg ástæða til að skipta um húsnæði ef fleiri aðilar yrðu aðilar að SAM í framtíðinni,“ segir Rögnvaldur. /VH

Fréttir

Food and Fun, Matarmarkaður og Búnaðarþing

Matarhátíðin Food and Fun 2015 hófst í gær. Hátíðin er nú haldin í 14. sinn og taka 20 veitingahús þátt að þessu sinni sem er met.

Þátttakendalisti erlendu gestamatreiðslumanna er nú sem áður stjórnun prýddur, en þeir hafa hver um sig sett saman einn matseðil með alíslensku hráefni fyrir sinn veitingastað sem gildir alla dagana frá 25. febrúar til 1. mars. Verður sama verð á matseðlum allra staðanna, eða 8.500 krónur.

Líkt og í fyrra verður matreiðslukeppni gestabátttakenda hápunktur hátíðarinnar, en hún fer fram í Hörpu þann 1. mars. Þá keppa matreiðslumeistararnir erlendu í matreiðslu á þriggja rétta máltíð sem hefur verð sett saman eingöngu úr íslensku hráefni. Dagana fram að lokakeppninni verður dómnefnd að störfum og velur bestu matreiðslumennina til að keppa í Hörpu.

Fjölþætt matvælahátíð

Á meðan Food and Fun-hátíðin stendur yfir munu ýmsir dagskrárliðir verða í gangi samhliða undir verkefni sem hefur fengið heitið Matvælandið Ísland. Um er að ræða samstarfsverkefni Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi, Landssambands smábátaeigenda, Faxaflóahafna og HB Granda.

Eins og í fyrra opnar Matarmarkaður Búrsins laugardaginn 28. febrúar klukkan 11 í Hörpu og er opinn til klukkan 17. Þar munu nálægt 50 smáframleiðendur víðs vegar af landinu kynna og selja afurðir sínar. Meðal nýjunga á markaðnum má nefna kálfakjöt frá Hundastapa, lífrænt vottuðu bændurnir í Engi koma í fyrsta sinn með grænmeti, afurðir frá sláturhúsinu í Seglbúðum, korngrís frá Laxárdal og grafið hrossafillé og tvíreykt hangikjöt frá Hrólfsstaðahelli.

Eftir verði til skoðunarferðar með ráðherrum ásamt fulltrúum Matvælandis Íslands og fjölmiðlafólki um sýningarvæðið, en að sögn Baldvins Jónssonar, eins af skipuleggjendum hátíðarinnar, er gert ráð fyrir að um 25.000 manns heimsæki hátíðina þennan dag, sem er sá fjöldi sem kom á síðasta ári. Ferðin hefst með heimsókn í Norðurljóssasal þar sem þeir 20 veitingastaðir sem tóku þátt í Food and Fun gefa að smakka af ljúffengum íslenskum réttum. Á sama stað fer fram keppnin um nafnbótina Food and Fun Chef of the Year 2015.

Sami opnunartími er á Matarmarkaði Búrsins á sunnudeginum en þá fer líka fram setningarathöfn Búnaðarþings í Silfurbergi og hefst klukkan 12.30. Vélasalar verða með kynningu á tækjum sínum og tölum um þessa helgi, auk annarra fyrirtækja í landbúnaði sem kynna starfsemi sína. Þá verður Grillvagn sauðfjábændu rjúkandi heitur fyrir utan Hörpuna þar sem meðlimir í Meistarafélagi kjötiðnaðarmanna grilla gómsætt lambakjöt ofan í gesti og gangandi. /smh

Kýrnar á Brúastöðum láta sér fátt um finnast um brölt bænda út af búvörulagasamningi við ríkið. Í þeirra augum er góður aðbúnaður og kjarnmikil tugga örugglega miklu áhugaverðara umhugsunarefni. Mynd / HKr.

Styttist í nýjan búvörulagasamning

– ráðherra segir að tollavernd landbúnaðarafurða verði hluti af væntanlegum samningi

Sigurður Ingi Jóhannsson, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra, sagði á aðalfundi Samtaka í mjólkuriðnaði (SAM), að nú styttist í gerð nýs búvörulagasamnings. Sagði hann jafnframt að tollavernd landbúnaðarafurða verði hluti af væntanlegum búvörulagasamningi.

Í erindi sínu sagði Sigurður einnig af væntanlegum búvörulagasamningi og sagði meðal annars:

Nýr samningur ætti að auðvelda gerð langtímaáætlana

„Þótt ekki sé tímabært að greina frá þeim hugmyndum sem fram

hafa komið og óskum einstakra hagsmunaaðila, um efni nýs samnings, get ég þó sagt það að ég tel að gera eigi samning sem geri framleiðendum kleift að horfa eitthvað fram í tímann. Það mun einfalda áætlanir þeirra, sérstaklega um uppbyggingu og fjárfestingar. Það mun einnig leiða til þess að mjólkuriðnaðurinn getur gert lengri áætlanir, sem byggjast á traustari grunni.

Ástæða þessa er einföld. Ég tel að matvælaframleiðsla á Íslandi sé mikilvægur atvinnuvegur, ekki bara fyrir daginn í dag, heldur til framtíðar í hverfulum heimi. Og þetta er ekki bara mín privat

Sigurður Ingi Jóhannsson.

skoðun. Í stjórnarsáttmálanum segir eftirfarandi:“

Eina af mikilvægustu atvinnugreinum að mati ríkisstjórnar

„Ríkisstjórnin lítur á landbúnað sem eina af mikilvægustu atvinnugreinum framtíðarinnar. Vaxandi eftirspurn eftir mat á heimsvísu skapar íslenskum landbúnaði sóknarfæri með möguleikum á aukinni framleiðslu og margbreytilegum afurðum. Ríkisstjórnin mun gera íslenskum landbúnaði kleift að nýta þau sóknarfæri sem greinin stendur frammi fyrir.“ /VH

Búnaðarþing 2015 sett í Hörpunni sunnudaginn 1. mars

Bændasamtök Íslands blása til Búnaðarþings sunnudaginn 1. mars undir merkjum opins landbúnaðar. Verður setning þingsins haldin í salnum Silfurbergi Hörpunni eins og gert var á síðasta ári.

Við setningu Búnaðarþings 2014 var sett aðsóknarmet í Hörpuna en samhliða setningu þingsins var matarmarkaður Búrsins haldinn í Hörpunni auk tækjasýningar. Svo verður einnig núna.

Á laugardegnum fer fram úrslitakeppni í kokkakeppni Food & Fun í Norðurljóssasalnum frá klukkan 13.00 til 16.00 og alla helgina verður stærsti matarmarkaður landsins á jarðhæð Hörpunnar, Vetrarmarkaður Búrsins, þar sem ýmsir smáframleiðendur bjóða fram sínar vörur.

Á sama tíma verður ýmislegt um að vera í og við húsið. Vélasalar sýna dráttarvélar og fleiri nýjungar, Landbúnaðarháskóli Íslands kynnir spennandi námsleiðir, hamborgarabíllinn Tuddinn verður

Þetta sýningaratriði blöðrumannsins vakti mikla athygli við setningu Búnaðarþings í fyrra. Mynd /HKr.

á sínum stað og sauðfjábændur og Meistarafélag kjötiðnaðarmanna mæta með grillvagninn á sunnudeginum. Dagskrá Búnaðarþings er eftirfarandi:

Sunnudagur 1. mars
12.10 Hádegishressing í Hörpu
12.50 Setningarathöfn í Hörpu
15.30 Afhending fundargagna á Hótel Sögu

16.00 Fundur í Búnaðarþingi
Kosning embættismanna, kjörbrefa-nefndar og starfsnefnda
Mál lögð fram og vísað til nefnda

Mánudagur 2. mars
08.00 Fundur í starfsnefndum
10.00 Fundur í Búnaðarþingi
Skýrslur formanns og framkvæmdastjóra BÍ
Ávarp sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra
Almennar umræður
13.00 Fundur í Búnaðarþingi um málefni Hótel Sögu (lokaður fundur)
15.00 Almennar umræður, framhald
16.00 Fundur í starfsnefndum

Þriðjudagur 3. mars
08.00 Fundur í starfsnefndum
12.00 Ársfundur Lífeyrissjóðs bænda
13.00 Fundur í Búnaðarþingi
Skýrsla
Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins
Afgreiðsla mála
16.00 Fundur í starfsnefndum

Miðvikudagur 4. mars
08.00 Fundur í starfsnefndum
10.30 Fundur í Búnaðarþingi
Afgreiðsla mála
Fundur í starfsnefndum eftir þörfum
Kosningar og þingslit.

Velkomin á matarhátíð í Hörpu

28. febrúar – 1. mars 2015

Laugardaginn 28. febrúar og sunnudaginn 1. mars verður sannkölluð matarveisla í Hörpunni. Búnaðarþing Bændasamtaka Íslands verður sett við hátíðlega athöfn í Silfurbergi klukkan 12:30 sunnudaginn 1. mars.

Á laugardeginum fer fram úrslitakeppni í kokkakeppni Food & Fun í Norðurljósa-salnum og alla helgina verður stærsti matarmarkaður landsins á jarðhæð Hörpunnar, Vetrarmarkaður Búrsins, þar sem ýmsir smáframleiðendur bjóða fram sínar vörur.

Á sama tíma verður ýmislegt um að vera. Vélasalar sýna dráttarvélar og fleiri nýjungar, Landbúnaðarháskóli Íslands kynnir spennandi námsleiðir, hamborgara-bíllinn Tuddinn verður á sínum stað og sauðfjárnætur og Meistarafélag kjötiðnaðarmanna mæta með grillvagninn.

Dagskrá

**Vetrarmarkaður Búrsins,
á jarðhæð Hörpu**

laugardaginn 28. febrúar og
sunnudaginn 1. mars
kl. 11:00-17:00

**Kokkakeppni Food & Fun,
í Norðurljósum á 1. hæð**

laugardaginn 28. febrúar
kl. 13:00-16:00

**Búnaðarþing
Bændasamtaka Íslands
í Silfurbergi á 1. hæð**

sunnudaginn 1. mars
kl. 12:30-14:00

Fréttir

Riða á Norðvesturlandi

Riðuveiki greindist nýverið á bæ á Norðvesturlandi. Þetta er fyrsta tilfelli hefðbundinnar riðu sem greinist á landinu frá árinu 2010.

Samkvæmt því sem segir á vef Matvælastofnunar greindist riðan í sýnum úr tveimur kindum frá bænum Neðra-Vatnshorni í Húnaþingi vestra, þar sem fjöldi fjár er hátt í fimm hundruð.

Sýni tekin við slátrun

Sýnin voru tekin samkvæmt skimunaráætlun Matvælastofnunar við slátrun síðastliðið haust. Ekki hafði orðið vart neinna sjúkdómseinkenna. Sýnin voru rannsökuð á Tilraunastöð Háskóla Íslands að Keldum. Mikill fjöldi sýna er tekinn við haustslátrun og er því enn unnið að rannsókna á þeim.

Hefðbundin riða

Um er að ræða hefðbundna gerð riðusmittefnisins, sem ekki hefur greinst hér á landi síðan árið 2010. Bærinn sem nú um ræðir er í Vatnshólfi. Í því varnarhólfi greindist riðuveiki síðast árið 2000. Fram til ársins 2010 greindist riða á nokkrum bæjum á landinu á hverju ári en engin tilfelli hefðbundinnar

riðu greindust á árunum 2011, 2012 og 2013.

Riðuveikin er því á undanhaldi en þetta tilfelli sýnir að ekki má sofna á verðinum. Á undanförmum árum hafa sýni verið tekin við slátrun úr þrjú til fjögur þúsund kindum á ári. Jafnframt hafa bændur verið hvattir til að senda hausa til Keldna af fé sem drepst eða er lógað heima vegna vanþrifa, slysa eða sjúkdóma, eða hafa samband við dýralækni um að taka sýni úr slíku fé. Aukin áhersla er á að fá slík sýni þar sem það eykur líkur á að finna riðuna.

Héraðsdýralæknir vinnur að öflun faraldsfræðilegra upplýsinga og úttektar á búinu til að meta umfang aðgerða við förgun fjár, þrif og sóttþreinsun. Því næst fer málið í hefðbundið ferli hvað varðar gerð samnings um niðurskurð. /VH

Óveður undir Eyjafjöllum:

Steinar splundruðu rúðum í útihúsum á Núpi III

Mikið óveður gekk yfir Suðurland á sunnudaginn síðastliðinn og þegar blaðið fór í prentun var önnur óveðurshrina að ganga yfir.

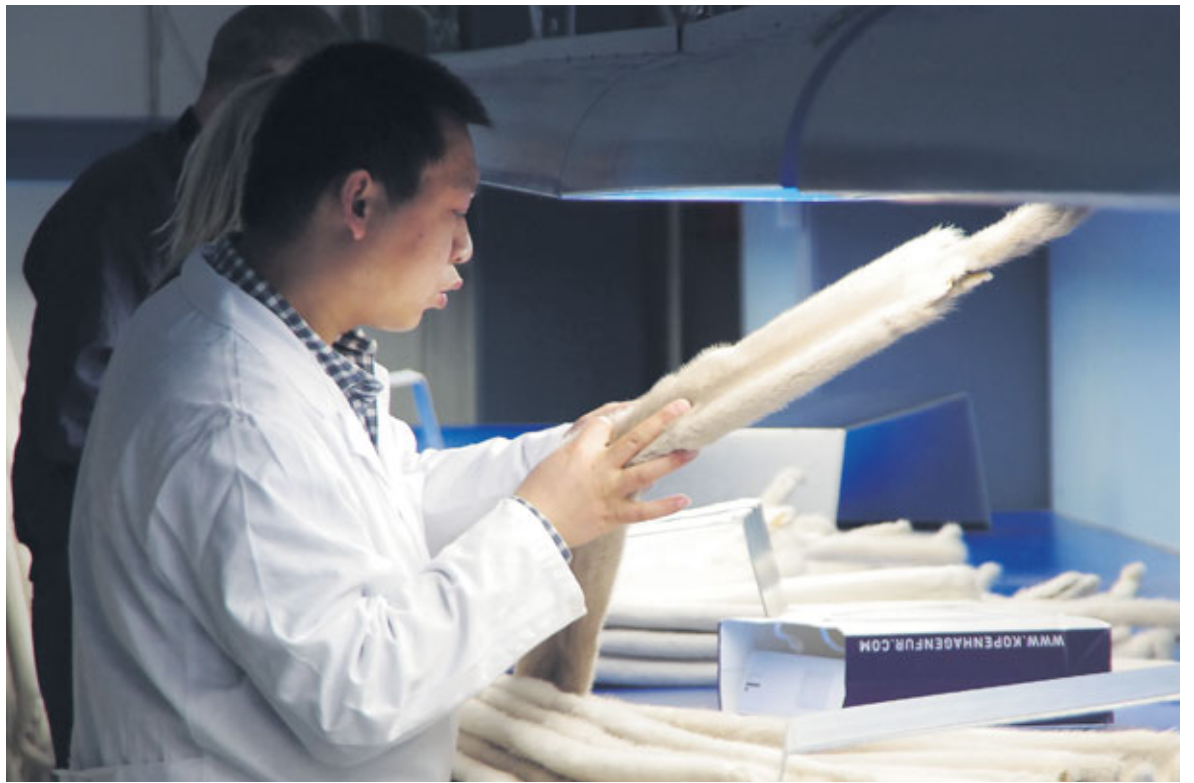
Í óveðrinu á sunnudag hlupu gríðarlegar vindhviður yfir lönd bænda og sópuðu með sér öllu lauslegu. Berglind Hilmarsdóttir á Núpi III, undir Eyjafjöllum, segir talsvert tjón hafa hlotist af veðrinu, meðal annars hafi 35 rúður í útihúsum í hlöðu, hesthúsi og fjósi splundrast í veðurofsanum.

„Svo brotnuðu líka tíu rúður í tveimur bílum sem við maðurinn minn vorum á,“ segir Berglind. „Þá hrundu ljós niður í fjósinu og stór flekahurð við austurenda fóðurgangsins, 3,5 metrar á hæð og 3,5 m á breidd, lagðist hreinlega saman þrátt fyrir að við höfðum lagt ógnarstóran drumb upp að hurðinni og keyrt traktor að honum til að festa hann við hurðina. Hingað til okkar leituðu í skjól ferðamenn á bíl sínum, þar sem þrjár rúður voru brotnar og þeir komust hvorki lönd né strönd – en þeir höfðu líka meitt sig.“

Að sögn Berglindar stóð þetta óveður yfir meira og minna allan

daginn og þau hafi í raun verið heppin að sleppa ómeidd frá því. Hviðurnar mældust nálægt 60 metra á sekúndu í Hvammi, sem er í tæplega kílómetra fjarlægð frá Núpi III. Berglind segir að þau séu vel tryggð og því ætti tjónið ekki að koma of illa fjárhagslega við þau. /smh

Kinverskur matsmaður í uppboðshúsi Copenhagen Fur.

Mynd / HKr.

Skinnamarkaður Copenhagen Fur:

Jákvæð útkoma fyrir minkaskinnaframleiðslu heimsins

– meðalhækkun 11% og útlitið jákvætt fyrir íslenska framleiðendur

Verð á minkaskinnnum fór í hæstu hæðir á árinu 2013, þegar meðalverð á skinnnum fór í 12 þúsund íslenskar krónur. Síðan lá leiðin nokkuð hratt niður á við og náði lægst á fyrsta hluta síðasta árs og hafði verð þá fallið um rúm 50 prósent.

Frá því í september síðastliðnum hefur leiðin verið að mjakast upp á við á ný og á nýloknu febrúaruppboði á skinnamarkaði Copenhagen Fur í Kaupmannahöfn var sú þróun staðfest.

Öll skinnin seldust

Að sögn Einars E. Einarssonar, ábyrgðarmanns í loðdýrarækt hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins, voru í heildina boðnar til sölu um 6 milljónir minkaskinna á markaðnum.

„Öll skinnin seldust sem er mikilvægast. Meðalhækkun á uppboðinu er 11 prósent frá janúar, en þar af er styrking dollars gagnvart evru um fjögur prósent sem þýðir að kaupendur upplifa um sjö prósent hækkun á markaðsverði frá því í janúar.“

Meðalverðið um átta þúsund íslenskar krónur

„Meðalverð allra seldra minkaskinna á uppboðinu var 409 danskar krónur eða um átta þúsund íslenskar. Frá Íslandi voru seld um 29 þúsund skinn sem er um 15 prósent af íslensku framleiðslunni. Þessi skinn deilast á marga flokka og því er erfið að segja mikið um stöðu framleiðslunnar í samkeppni þjóðanna, en það sem hægt er að lesa úr tölunum verður

þó að teljast jákvætt fyrir íslensku framleiðsluna,“ segir Einar.

„Ef þetta markaðsverð helst út sölutímabilið má segja að bændur geti vel við unað en þá er skinnaverðið aftur komið yfir framleiðslukostnað, en verðið var undir kostnaði á síðasta ári. Engu að síður verður samt að spyrja að leikslokum. Til viðbótar þessari miklu hækkun á dollar gagnvart evru þá hefur íslenska krónan líka verið að styrkjast hægt og rólega frá áramótum sem þýðir lægra skilaverð til bænda hér á landi. Ég myndi samt segja að útlitið væri jákvætt og spennandi eins og svo oft áður í þessari grein,“ segir Einar.

Á Íslandi eru 32 minkabú og fjölgaði þeim aðeins á árunum 2012 og 2013, að sögn Einars. Um 70 prósent íslensku framleiðslunnar eru brún skinn. /smh

Markaðssetning íslenskra afurða erlendis:

Íslenskt lambakjöt á faraldsfæti

Talsvert kynningarstarf hefur verið unnið á íslensku lambakjöti erlendis undanfarnar vikur og mánuði. Lambakjöt er aftur komið á markað á Spáni og mörg stór tækifæri sem bíða í Kína.

Síðastliðið haust voru 300 tonn af lambakjöti og 40 tonn af ærkjöti flutt til Spánar en markaður þar fyrir íslenskt kjöt hefur verið í ládeyðu frá árinu 2012. Lambakjöt er selt undir merkjum Iceland Lamb og fæst meðal annars í verslunum Carrefour.

Icecorpo var með í bás á Prodexpo-vörusýningunni sem haldin var í Moskvu 9.–14. febrúar síðastliðinn þar sem lögð var áhersla á að kynna íslenskt lambakjöt ásamt fleiri íslenskum vörum.

Auk þessa var staðið fyrir mikilli kynningu í íslenska sendiráðinu í Moskvu þar sem yfir 60 manns komu og gæddu sér á íslenskum mat sem kokkurinn Friðrik Sigurðsson sá um að matreiða.

Ágúst Andræsson hjá Kaupfélagi Skagfirðinga segir að þrátt fyrir erfiða tíma í Rússlandi gangi vel að markaðssetja og kynna íslenskar afurðir þar og að Rússar taki þeim ákafllega vel.

Um svipað leyti, 10. febrúar, fór fram kynning á íslenskum afurðum í Hong Kong. Kynningin var haldin á Manhattan Grill & Bar og lögð

Lambakjöt aftur komið á markað á Spáni og mörg stór tækifæri sem bíða í Kína. Þessi mynd er úr slátruhúsi SAH á Blönduósi. Mynd / HKr.

áhersla á dýrari hluta lambsins, auk bleikju, svínakjöts og humarsúpu.

Ágúst segir að stefnt sé að því að senda út fyrstu sendinguna af þessum vörum til Hong Kong með vorinu og fylgja þeim eftir með frekari kynningum.

„Ísland getur flutt sínar

landbúnaðarafurðir inn á Hong Kong-markað og eru spennandi tækifæri fyrir verðmeiri vörur inn á þann markað. Hvað Kína varðar eru óklárud vottorð þannig að fríverslunarsamningur komist að fullu í gagnið og þar bíða okkur mörg og stór tækifæri,“ segir Ágúst. /VH

Þessi gamli góði

Spænskútvatnaðar
SALTFISKSTEIKUR
tilbúnar á pönnuna

Vakúppakkað - Engin aukaefni - 2gja ára geymsluþol
Engin íshúð - 100% fiskur

Ektafiskur, Hauganesi
Sími 466 1016
elvar@ektafiskur.is
www.ektafiskur.is

Fylgstu með okkur á Facebook

EKTA Fiskur
Sérfræðingar í saltfiski síðan 1940

Vinnuvélar og tæki fyrir verktaka og bændur

Vegheflar - Jarðýtur - Skurðgröfvar - Hjólaskóflur - Valtarar - Liðléttingar

Heide dælur

Helac snúnings gröfuliðir

SDMO rafstöðvar

Linddama trjáklurur

Macks liðléttingar

- Jarðvegspjöppur
- Steypuvibratarar
- Vökvahamrar
- Loftpressur
- Valtarar

ÁSAFL

Hjallahrauni 2 - 220 Hafnarfjörður
Sími 562 3833 - asafi@asafi.is - www.asafi.is

Bjóðum nú síðustu eintökin af KUBOTA M108s til sölu

KUBOTA M108s kom fyrst á markað árið 2008 og síðan þá hefur hún verið vinsælasta KUBOTA dráttarvél sem við höfum selt. Hún er nú að detta úr framleiðslu vegna strangari reglna um mengunarvarnir.

Ánægðir eigendur KUBOTA M108s á Íslandi lofa hana fyrir

- Lága bilanatiðini
- Lágan rekstrarkostnað
- Sparneytni
- Lipurð
- Afl og afköst.

Og síðast en ekki síst einfaldleikann.

KUBOTA M108s er einföld vél sem hefur allan þann búnað sem nútíma búskaparhættir krefjast.

Helsti búnaður

- 108 hestöfl. ■ 4 gíra kassi með milligír.
- Kúplingsfrír vendigír. ■ 3 - tvöföld vökvaúrtök.
- Vökvaútskjótanlegur dráttarkrókur. ■ Loftpúða-sæti og rúmgott hús með loftkælingu. ■ Mjög góð og lipur tækjavél. ■ Fáanleg með KUBOTA ámoksturstaekjum með dempara, 3-sviði, EURO ramma og skóflu

Reykjavík:
Krókháls 16
110 Reykjavík
Sími 568-1500

Akureyri:
Lónsbakka
601 Akureyri
Sími 568-1555

Vefsíða:
www.thor.is

Nú er tíminn til að huga að vorverkum

Tegund	Stofn	Sekkur/kg	kr/kg	Verð pr. sekk
Grasfræ				
Grasfræblanda*	SS Alhliða	20 kg	799	15.980 kr
Grasfræblanda*	SS Tún	20 kg	799	15.980 kr
Vallarfoxgras	Engmó	10 kg	590	5.900 kr
Vallarfoxgras	Switch	10 kg	790	7.900 kr
Vallarfoxgras	Vega	10 kg	790	7.900 kr
Vallarsveifgras	Sobra	10 kg	790	7.900 kr
Hávingull	Norild	10 kg	790	7.900 kr
Túnvingull	Reverent	10 kg	610	6.100 kr

Tegund	Stofn	Sekkur/kg	kr/kg	Verð pr. sekk
Hafrar				
Hafrar	Axelli	350 kg	139	48.650 kr
Hafrar	Belinda	25 kg	141	3.525 kr
Hafrar	Belinda	350 kg	139	48.650 kr

Tegund	Stofn	Sekkur/kg	kr/kg	Verð pr. sekk
Grænfóðurfræ				
Sumarrýgresi	Jivet	25 kg	490	12.250 kr
Fjölært rýgresi	Callbra	10 kg	690	6.900 kr
Fjölært rýgresi	Kentaur	10 kg	690	6.900 kr
Vetrarrýgresi	Turgo	25 kg	490	12.250 kr
Vetrarrepja	Emerald	10 kg	510	5.100 kr

Tegund	Stofn	Sekkur/kg	kr/kg	Verð pr. sekk
Bygg				
Bygg 2ja raða	Filippa	25 kg	137	3.425 kr
Bygg 2ja raða	Filippa	700 kg	137	95.900 kr
Bygg 2ja raða	Kría	25 kg	139	3.475 kr
Bygg 2ja raða	Kría	700 kg	139	97.300 kr
Bygg 6 raða	Judit	700 kg	137	95.900 kr
Bygg 6 raða	Augusti	350 kg	137	47.950 kr
Bygg 6 raða	Augusti	700 kg	137	95.900 kr

* SS Alhliða: 60% Vallarfoxgras (10% Switch - 50% Vega) - 10% Vallarsveifgras Sobra - 15% Hávingull Norild - 15% Fjölært rýgresi Callbra.
* SS Tún: 70% Vallarfoxgras (25% Switch - 45% Vega) - 30% Hávingull Norild

Verðskrá sáðvörunnar tekur mið af gengisþróun frá útgáfu verðskrár og þar til sáðvaran berst til SS. Áskiljum okkur rétt til verðbreytinga án fyrirvara - öll verð eru gefin upp án virðisaukaskatts. **Ef gengið er frá pöntun fyrir 1. maí er frír flutningur til bænda.**

Frekari upplýsingar fást hjá sölumönnum um allt land og á skrifstofu SS.
Sláturfélag Suðurlands svf. · Fosshálsi 1 · 110 Reykjavík · Sími 575 6000 · www.ss.is

Bændablaðið

Málgagn bænda og landsbyggðar

Bændablaðið kemur út hálfsmánaðarlega. Því er dreift til allra bænda landsins og fjölmargra annarra er tengjast landbúnaði. Bændablaðinu er dreift ókeypis til þeirra er stunda búskap en þéttbýlishúar geta gerst áskrifendur að blaðinu. Árgangurinn kostar kr. 7.500 en sjötugir og eldri og lífeysisþegar greiða kr. 3.750. Bændablaðið er í eigu Bændasamtaka Íslands.

Bændablaðið, Bændahöll við Hagatorg, 107 Reykjavík. Sími: 563 0300 – Fax: 562 3058 – Kt: 631294-2279
Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is – Sími: 563 0339 – Rekstur og markaðsmál: Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is
Bládamenn: Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is – Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is – Vilmundur Hansen vilmundur@bondi.is
Auglýsingastjóri: Erla H. Gunnarsdóttir ehg@bondi.is – Sími: 563 0303 – Frágangur fyrir prentun: Prentsníð.
Netfang blaðsins (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is Netfang auglýsinga er augl@bondi.is Vefsíða blaðsins er www.bbl.is
Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Landsprent og Íslandspóstur annast dreifingu blaðsins. ISSN 1025-5621

LOKAORÐIN

Mikið í húfi

Fulltrúar íslenskra bænda koma nú saman á Búnaðarþing og funda um sín hagsmunamál. Þeir eru ekki í öfundsverðri stöðu þar sem vel brýndum spjótum háværra hagsmunaafli er beint að þeim úr öllum áttum.

Bændur eru líklega manna best meðvitaðir um nauðsyn þess að þróa landbúnaðarkerfið í átt til aukinnar sjálfbærni. Það á bæði við sjálfbærni í nýtingu náttúruauðlinda sem og sjálfbærni í rekstri. Það síðarnefnda er ekki einfalt við að eiga þar sem bændur geta illa verðlagt sínar vörur í takt við raunkostnað. Þar kemur einkum tvennt til. Krafa neytenda um ódýrar matvörur og síðan samkeppni við framleiðslu erlendra bænda sem er stórlega niðurgreidd og tollvarin af viðkomandi ríkjum. Til að íslenskir bændur standi þar á jafnréttisgrunni þarf að beita sömu ráðum hér á landi, þ.e. tollvernd og niðurgreiðslum.

Ílla ígrundað gagnrýnisblaður um að hætta verði niðurgreiðslum og afnema beri tollvernd er einkum haldið á lofti af íslenskum hagsmunaaflum. Þau sjá mikil gróðatækifæri í því að íslenskur landbúnaður leggist af í meira eða minna mæli. Ef það gerist, mun renna upp gósentíð innflytjenda sem geta þá verðlagt sínar landbúnaðarvörur af eigin geðþótta án ótta við innlenda samkeppni. Það mun fela í sér endurreisn einokunarverslunar, því reynslan sýnir okkur að í fákeppni og kunningjasamfélagi eins og hér ríkir, verður seint til alvöru samkeppni í verslun. Þar er nærtækast að líta á aðförina sem gerð hefur verið að svínaræktinni að undanförunu og kjúklingaræktin mun örugglega fá sömu útreið.

Annar angur á þessu er spurningin um heilnæmi matvörunnar sem við framleiðum. Íslendingar hafa lengst af gumað af besta fiski í heimi sem upprunninn sé úr hreinum sjó í kringum Ísland. Þetta hefur skapað íslenskum fiski góða ímynd. Íslenskar landbúnaðarafurðir eru jafnvel enn betur til þess fallnar að geta flokkast sem hreinar vörur. Hér eru ekki notaðir vaxtarhormónar við framleiðsluna og hér eru nánast engin fúkkalyf notuð og alls ekki sem vaxtarhvetjandi efni. Það er gjörólíkt stöðunni í nær allri Evrópu og í Bandaríkjunum. Undanfarin ár hefur verið flutt inn mikið af svína-, nauta- og kjúklingakjöti. Allt kemur það frá ríkjum sem eru hvað mestu notendur lyfja við sína framleiðslu. Vilja Íslendingar virkilega fórná sínum hreina landbúnaði og ómældum atvinnutækifærum fyrir skammtímagróða fáeinna kaupmanna? /HK/

LEIÐARINN

Opinn landbúnaður

Búnaðarþing 2015 verður sett á sunnudag. Kjörorð þingsins er „Opinn landbúnaður“. Með því viljum við vekja athygli á samnefndu verkefni þar sem almenningi gefst tækifæri á að heimsækja bóndabæi og kynna sér þau störf sem unnin eru í sveitum landsins. Landbúnaðurinn starfar fyrir opnum tjöldum og umræða um hann er alltaf opin.

Landbúnaður er það mikilvægasta sem hver þjóð stundar því greinin er undirstaða matvælaframleiðslu. Matvælaframleiðslan byggir á þekkingu, hefðum, menningu, mannaúdi, landi, vatni og svo mörgu sem allir landsmenn eiga sameiginlegt. Við eigum landbúnaðinn sameiginlega. Þess vegna á hann að vera aðgengilegur öllum. Við höfum ekkert að fela.

Eftirspurn eftir landbúnaðarvörum hefur aukist bæði heima og erlendis. Það skýrist meðal annars af stóru auknum fjölda ferðamanna og vaxandi áhuga erlendis á framleiðslu okkar. Samhliða aukinni eftirspurn á sér stað mikil vöruþróun í greininni. Auknar kröfur eru um gæði og upplýsingar um uppruna þeirra matvæla sem fólk kaupir.

Upprunaupplýsingar afar mikilvægar

Afar mikilvægt er að neytendur geti auðveldlega nálgast upprunaupplýsingar um þá vöru sem í boði er. Þetta gleymist oft í umræðu um innflutning á búvörum. Innflutta framleiðslu vantar oft upprunamerkingar, upplýsingar um lyfjanotkun, aðbúnað eða aðra framleiðsluhætti. Íslensk löggjöf er ein sú framsæknasta sem um getur í þessum efnum. Neytendur geta gengið að því vísu að íslensk framleiðsla uppfyllir ströngustu skilyrði. Við viljum alls ekki slá af þessum kröfum en við verðum að gæta okkar á því að oft á tíðum segir verið ekki alla söguna. Það er lykilatriði að neytendur geti verið vissir um að þeir eigi val um ferska vöru með skýrum uppruna og ekki hefur þurft að flytja um langan veg. Við eigum að sameinast um að framleiða meira innanlands til að mæta aukinni eftirspurn og auka hagkvæmni.

Á komandi Búnaðarþingi verða mörg stór mál til umfjöllunar. Fyrst má þar telja

umræðu um starfsskilyrði landbúnaðarins, eða búvörusamningana. Fyrir þinginu liggur greinargerð þar sem reifaðar eru hugmyndir um talsverðar breytingar á þeirri hugmyndafræði sem núverandi verklag byggir á. Kjarninn í þeim hugmyndum er að gerður verði einn rammisamningur fyrir landbúnaðinn í heild, sem yrði reistur á grunni búnaðarlagasamningsins. Áfram yrðu gerðir undirsamningar fyrir einstakar búgreinar en meginmarkmiðið væri að gera samning til sóknar, til að stækka og efla íslenskan landbúnað, bæta samkeppnishæfni, fæðuöryggi og afkomu bænda. Í þessum sóknarsamningi er mikilvægt að inn í hann komi ákvæði um tollvernd. Hún er óaðskiljanlegur hluti af landbúnaðarstefnunni og á einfaldlega að vera hluti af samningum um starfsskilyrði greinarinnar. Þá er líka hægt að fjalla markvisst um hvað er verið að vernda og á hvern hátt. Þá er ekki síður mikilvægt að samningarnir fjalli um umhverfismál, landnotkun, nýliðun, rannsókn- og vísindastarf og aðra þætti sem geta skilað landbúnaðinum fram á veg.

Þá er einnig viðbúit að heilmikið verði rætt um tillögur um breytingar á félagskerfi landbúnaðarins. Það er eitt af málum samtaka bænda sem á eru mjög skiptar skoðanir og hefur svo verið um langa hríð. Tillögurnar nú eru afrakstur millipinganevndar sem Búnaðarþing 2014 skipaði og meginverkefni hennar var að gera tillögur að nýjum leiðum til fjármögnunar samtaka bænda og að fulltrúafjölda einstakra aðildarfélaga á Búnaðarþingi. Skiptar skoðanir voru í nefndinni en hún náði þó að skila sameiginlegri niðurstöðu. Þar þurftu allir að gefa eitthvað eftir. Niðurstaðan er annars vegar á þann veg að lagt er til að Bændasamtökin verði fjármögnuð með 0,3% veltutengdu félagsgjaldi þegar tekjur af búnaðargjaldi hætta að nýtast til reksturs hagsmunagæslu. Hins vegar leggur nefndin til að aðildarfélögin fái í grunninn einn fulltrúa á Búnaðarþing, en síðan verði allt að 15 fulltrúum til viðbótar skipt á þau eftir veltu.

Þá mun á þinginu verða gerð grein fyrir því ferli sem átti sér stað á síðustu mánuðum þegar að stjórn Bændasamtakanna ákvað að auglýsa Hótel Sögu til sölu. Það er auðvitað fagnaðarefni hversu

mikill áhugi var á eigninni, en eftir sem áður var það niðurstaða stjórnar að hafna öllum þeim fjórum tilboðum sem á endanum bárust. Verkefni þingsins nú er hins vegar að leggja línur um hvernig þeir miklu fjármunir sem eru bundnir í hótelinu verða skynsamlegast ávaxtaðir og nýtist samtökunum eins vel og kostur er.

Krafa um örugg og öflug fjarskipti

Mörg fleiri mál liggja fyrir þinginu. Meðal annars bárust mörg erindi sem varða fjarskiptamál í dreifbýli. Örug og öflug fjarskipti eru ófrávikjanleg krafa í dreifbýli sem þéttbýli. Það mikill hluti bæði einkalífs og athafnalífs í dag byggir á fjarskiptum, að kalla má að þau séu síst minna mikilvæg en vegakerfið. Boðaðar hafa verið tillögur starfshóps stjórnvalda um úrbætur í þessum málum en þær hafa ekki enn litið dagsins ljós. Verulegu máli skiptir að þarna verði tekið til hendinni. Það mun vissulega kosta talsverða fjármuni en við verðum að minnast þess að við erum fámenn þjóð, en landið er stórt.

Uppbygging innviða landsins mun alltaf verða kostnaðarsöm, en til að geta nýtt þá kosti sem landið okkar býr yfir þá þurfum við einfaldlega fyrsta flokks innviði.

Svo nokkur dæmi séu nefnd til viðbótar þá mun þingið fjalla um málefni Landbúnaðarháskólans, en þar er mikil gerjun í gangu og verið að skoða möguleika á frekari samvinnu háskólanna þriggja í Norðvesturkjördæmi. Fjallað verður einnig um dýralæknamál en á sumum svæðum landsins er ekki hægt að fá fullnægjandi dýralæknáþjónustu sem kemur illa niður á velferð dýra, bæði búfænaðar og gæludýra.

En allt byrjar þetta í Hörpu þar sem Búnaðarþingið verður sett sunnudaginn 1. mars kl. 12.30. Setningin er öllum opin. Um helgina breytist tónlistarhöllin í matarhöll og eru allir velkomnir að skoða og smakka fjölbreytta framleiðslu íslensks landbúnaðar. Matarmarkaður Búrsins verður alla helgina, keppt verður til úrslita í Food and Fun á laugardag og um titilinn „matreiðslumaður ársins 2015“ á sunnudag. – Verið velkomin. /SSS

Fjórir keppa til úrslita um nafnbótina Matreiðslumaður ársins

Úrslit liggja fyrir um hverjir koma til með að keppa um titilinn Matreiðslumaður ársins 2015 sunnudaginn 1. mars, en undankeppni var haldin í gær, mánudag.

Tíu matreiðslumenn tóku þátt í undanúrslitakeppninni sem haldin var á veitingastaðnum Kolbrautinni og tryggðu fjórir matreiðslumenn sér þátttökurétt í úrslitunum; þeir Atli Erlendsson (Grillið Hótel Saga), Axel Clausen (Fiskmarkaðurinn), Kristófer Hamilton Lord (Lava Bláa Lónið) og Steinn Óskar Sigurðsson (Vodafone).

Í lokakeppninni, sem verður haldin í Hörpu 1. mars, munu keppendur standa frammi fyrir krefjandi og skemmtilegu verkefni, en þeim ber að elda forrétt og aðalrétt úr hráefnum upp úr óvissukörfu sem þeir fá kvöldið fyrir keppni. Tveir keppendur munu keppa fyrir hádegi og tveir eftir hádegi,

en þeir hafa þrjá og hálfan tíma til að elda réttina sína fyrir sex gesti.

Úrslit verða kynnt með verðlaunaafhendingu klukkan 17 á sunnudaginn. Gestir og gangandi eru hvattir til að mæta og fylgjast með, en nóg verður um að vera fyrir sækera í Hörpu þar sem matarmarkaður Búrsins verður haldinn í húsinu sömu helgi, auk þess sem viðburðir sem fylgja setningu Búnaðarþings þennan dag munu setja svip sinn á þessa matarhátíð.

Þeir keppa til úrslita, talið frá vinstri: Atli Erlendsson, Axel Clausen, Steinn Óskar Sigurðsson og Kristófer H. Lord.

Mynd / Rafn Rafnsson.

Bændablaðið

Málgagn bænda og landsbyggðar

Bændablaðið kemur út hálfsmánaðarlega. Því er dreift til allra bænda landsins og fjölmargra annarra er tengjast landbúnaði. Bændablaðinu er dreift ókeypis til þeirra er stunda búskap en þéttbýlishúar geta gerst áskrifendur að blaðinu. Árgangurinn kostar kr. 7.500 en sjötugir og eldri og lífeysisþegar greiða kr. 3.750. Bændablaðið er í eigu Bændasamtaka Íslands.

Bændablaðið, Bændahöll við Hagatorg, 107 Reykjavík. Sími: 563 0300 – Fax: 562 3058 – Kt: 631294-2279
Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is – Sími: 563 0339 – Rekstur og markaðsmál: Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is
Bládamenn: Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is – Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is – Vílmundur Hansen vilmundur@bondi.is
Auglýsingastjóri: Erla H. Gunnarsdóttir ehg@bondi.is – Sími: 563 0303 – Frágangur fyrir prentun: Prentsníð.
Netfang blaðsins (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is Netfang auglýsinga er augl@bondi.is Vefsíða blaðsins er www.bbl.is
Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Landsprent og Íslandspóstur annast dreifingu blaðsins. ISSN 1025-5621

LOKAORÐIN

Mikið í húfi

Fulltrúar íslenskra bænda koma nú saman á Búnaðarþing og funda um sín hagsmunamál. Þeir eru ekki í öfundsverðri stöðu þar sem vel brýndum spjótum háværra hagsmunaafla er beint að þeim úr öllum áttum.

Bændur eru líklega manna best meðvitaðir um nauðsyn þess að þróa landbúnaðarkerfið í átt til aukinnar sjálfbærni. Það á bæði við sjálfbærni í nýtingu náttúruauðlinda sem og sjálfbærni í rekstri. Það síðarnefnda er ekki einfalt við að eiga þar sem bændur geta illa verðlagt sínar vörur í takt við raunkostnað. Þar kemur einkum tvennt til. Krafa neytenda um ódýrar matvörur og síðan samkeppni við framleiðslu erlendra bænda sem er stórlega niðurgreidd og tollvarin af viðkomandi ríkjum. Til að íslenskir bændur standi þar á jafnréttisgrunni þarf að beita sömu ráðum hér á landi, þ.e. tollvernd og niðurgreiðslum.

Ílla ígrundað gagnrýnisblaður um að hætta verði niðurgreiðslum og afnema beri tollvernd er einkum haldið á lofti af íslenskum hagsmunaaflum. Þau sjá mikil gróðatækifæri í því að íslenskur landbúnaður leggist af í meira eða minna mæli. Ef það gerist, mun renna upp gósentíð innflytjenda sem geta þá verðlagt sínar landbúnaðarvörur af eigin geðþótta án ótta við innlenda samkeppni. Það mun fela í sér endurreisn einokunarverslunar, því reynslan sýnir okkur að í fákeppni og kunningjásamfélagi eins og hér ríkir, verður seint til alvöru samkeppni í verslun. Þar er nærtækast að líta á aðförina sem gerð hefur verið að svínaræktinni að undanförmu og kjúklingaræktin mun örugglega fá sömu útreið.

Annar angur á þessu er spurningin um heilnæmi matvörunnar sem við framleiðum. Íslendingar hafa lengst af gumað af besta fiski í heimi sem upprunninn sé úr hreinum sjó í kringum Ísland. Þetta hefur skapað íslenskum fiski góða ímynd. Íslenskar landbúnaðarafurðir eru jafnvel enn betur til þess fallnar að geta flokkast sem hreinar vörur. Hér eru ekki notaðir vaxtarhormónar við framleiðsluna og hér eru nánast engin fúkkalyf notuð og alls ekki sem vaxtarhvetjandi efni. Það er gjörólíkt stöðunni í nær allri Evrópu og í Bandaríkjunum. Undanfárin ár hefur verið flutt inn mikið af svína-, nauta- og kjúklingakjöti. Allt kemur það frá ríkjum sem eru hvað mestu tendur lyfja við sína framleiðslu. Vilja Íslendingar virkilega förna sínum hreina landbúnaði og ómældum atvinnutækifærum fyrir skammtímagróða fáeinna kaupmanna? /HKr.

LEIÐARINN

Opinn landbúnaður

Búnaðarþing 2015 verður sett á sunnudag. Kjörorð þingsins er „Opinn landbúnaður“. Með því viljum við vekja athygli á samnefndu verkefni þar sem almenningi gefst tækifæri á að heimsækja bóndabæi og kynna sér þau störf sem unnin eru í sveitum landsins. Landbúnaðurinn starfar fyrir opnum tjöldum og umræða um hann er alltaf opin.

Landbúnaður er það mikilvægasta sem hver þjóð stundar því greinin er undirstaða matvælaframleiðslu. Matvælaframleiðslan byggir á þekkingu, hefðum, menningu, mannaúdi, landi, vatni og svo mörgu sem allir landsmenn eiga sameiginlegt. Við eigum landbúnaðinn sameiginlega. Þess vegna á hann að vera aðgengilegur öllum. Við höfum ekkert að fela.

Eftirspurn eftir landbúnaðarvörum hefur aukist bæði heima og erlendis. Það skýrist meðal annars af stóru auknum fjölda ferðamanna og vaxandi áhuga erlendis á framleiðslu okkar. Samhliða aukinni eftirspurn á sér stað mikil vörubróun í greininni. Auknar kröfur eru um gæði og upplýsingar um uppruna þeirra matvæla sem fólk kaupir.

Upprunaupplýsingar afar mikilvægar

Afar mikilvægt er að neytendur geti auðveldlega nálgast upprunaupplýsingar um þá vöru sem í boði er. Þetta gleymist oft í umræðu um innflutning á búvörum. Innflutta framleiðslu vantar oft upprunamerkingar, upplýsingar um lyfjanotkun, aðbúnað eða aðra framleiðsluhætti. Íslensk löggjöf er ein sú framsæknasta sem um getur í þessum efnum. Neytendur geta gengið að því visu að íslensk framleiðsla uppfyllir ströngustu skilyrði. Við viljum alls ekki slá af þessum kröfum en við verðum að gæta okkar á því að oft á tíðum segir verðið ekki alla söguna. Það er lykiltríði að neytendur geti verið vissir um að þeir eigi val um ferska vöru með skýrum uppruna og ekki hefur þurft að flytja um langan veg. Við eigum að sameinast um að framleiða meira innanlands til að mæta aukinni eftirspurn og auka hagkvæmni.

Á komandi Búnaðarþingi verða mörg stór mál til umfjöllunar. Fyrst má þar telja

umræðu um starfsskilyrði landbúnaðarins, eða búvörusamningana. Fyrir þinginu liggur greinargerð þar sem reifaðar eru hugmyndir um talsverðar breytingar á þeirri hugmyndafræði sem núverandi verklag byggir á. Kjarninn í þeim hugmyndum er að gerður verði einn rammisamningur fyrir landbúnaðinn í heild, sem yrði reistur á grunni búnaðarlagasamningsins. Áfram yrðu gerðir undirsamningar fyrir einstakar búgreinar en meginmarkmiðið væri að gera samning til sóknar, til að stækka og efla íslenskan landbúnað, bæta samkeppnishæfni, fæðuöryggi og afkomu bænda. Í þessum sóknarsamningi er mikilvægt að inn í hann komi ákvæði um tollvernd. Hún er óaðskiljanlegur hluti af landbúnaðarstefnunni og á einfaldlega að vera hluti af samningum um starfsskilyrði greinarinnar. Þá er líka hægt að fjalla markvisst um hvað er verið að vernda og á hvern hátt. Þá er ekki síður mikilvægt að samningarnir fjalli um umhverfismál, landnotkun, nýliðun, rannsókn- og vísindastarf og aðra þætti sem geta skilað landbúnaðinum fram á veg.

Þá er einnig viðbúid að heilmikið verði rætt um tillögur um breytingar á félagskerfi landbúnaðarins. Það er eitt af málum samtaka bænda sem á eru mjög skiptar skoðanir og hefur svo verið um langa hríð. Tillögurnar nú eru afrakstur millipinganevndar sem Búnaðarþing 2014 skipaði og meginverkefni hennar var að gera tillögur að nýjum leiðum til fjármögnunar samtaka bænda og að fulltrúafjölda einstakra aðildarfélaganna á Búnaðarþingi. Skiptar skoðanir voru í nefndinni en hún náði þó að skila sameiginlegri niðurstöðu. Þar þurftu allir að gefa eitthvað eftir. Niðurstaðan er annars vegar á þann veg að lagt er til að Bændasamtökin verði fjármögnuð með 0,3% veltutengdu félagsgjaldi þegar tekjur af búnaðargjaldi hætta að nýtast til reksturs hagsmunagæslu. Hins vegar leggur nefndin til að aðildarfélagin fái í grunninn einn fulltrúa á Búnaðarþing, en síðan verði allt að 15 fulltrúum til viðbótar skipt á þau eftir veltu.

Þá mun á þinginu verða gerð grein fyrir því ferli sem átti sér stað á síðustu mánuðum þegar að stjórn Bændasamtakanna ákvað að auglýsa Hótel Sögu til sölu. Það er auðvitað fagnaðarefni hversu

mikill áhugi var á eigninni, en eftir sem áður var það niðurstaða stjórnar að hafna öllum þeim fjórum tilboðum sem á endanum bárust. Verkefni þingsins nú er hins vegar að leggja línur um hvernig þeir miklu fjármunir sem eru bundnir í hótelinu verða skynsamlegast ávaxtaðir og nýtist samtökunum eins vel og kostur er.

Krafa um örugg og öflug fjarskipti

Mörg fleiri mál liggja fyrir þinginu. Meðal annars bárust mörg erindi sem varða fjarskiptamál í dreifbýli. Örugg og öflug fjarskipti eru ófrávikjanleg krafa í dreifbýli sem þéttbýli. Það mikill hluti bæði einkalífs og athafnalífs í dag byggir á fjarskiptum, að kalla má að þau séu síst minna mikilvæg en vegakerfið. Boðaðar hafa verið tillögur starfshóps stjórnvalda um úrbætur í þessum málum en þær hafa ekki enn litið dagsins ljós. Verulegu máli skiptir að þarna verði tekið til hendinni. Það mun vissulega kosta talsverða fjármuni en við verðum að minnast þess að við erum fámenn þjóð, en landið er stórt.

Uppbygging innviða landsins mun alltaf verða kostnaðarsöm, en til að geta nýtt þá kosti sem landið okkar býr yfir þá þurfum við einfaldlega fyrsta flokks innviði.

Svo nokkur dæmi séu nefnd til viðbótar þá mun þingið fjalla um málefni Landbúnaðarháskólans, en þar er mikil gerjun í gangi og verið að skoða möguleika á frekari samvinnu háskólanna þriggja í Norðvesturkjördæmi. Fjallað verður einnig um dýralæknamál en á sumum svæðum landsins er ekki hægt að fá fullnægjandi dýralæknáþjónustu sem kemur illa niður á velferð dýra, bæði búfænaðar og gæludýra.

En allt byrjar þetta í Hörpu þar sem Búnaðarþingið verður sett sunnudaginn 1. mars kl. 12.30. Setningin er öllum opin. Um helgina breytist tónlistarhöllin í matarhöll og eru allir velkomnir að skoða og smakka fjölbreytta framleiðslu íslensks landbúnaðar. Matarmarkaður Búrsins verður alla helgina, keppt verður til úrslita í Food and Fun á laugardag og um titilinn „matreiðslumaður ársins 2015“ á sunnudag. – Verið velkomin. /SSS

Fjórir keppa til úrslita um nafnbótina Matreiðslumaður ársins

Úrslit liggja fyrir um hverjir koma til með að keppa um titilinn Matreiðslumaður ársins 2015 sunnudaginn 1. mars, en undankeppni var haldin í gær, mánudag.

Tíu matreiðslumenn tóku þátt í undanúrslitakeppninni sem haldin var á veitingastaðnum Kolabrautinni og tryggðu fjórir matreiðslumenn sér þátttökurétt í úrslitunum; þeir Atli Erlendsson (Grillið Hótel Saga), Axel Clausen (Fiskmarkaðurinn), Kristófer Hamilton Lord (Lava Bláa Lónið) og Steinn Óskar Sigurðsson (Vodafone).

Í lokakeppninni, sem verður haldin í Hörpu 1. mars, munu keppendur standa frammi fyrir krefjandi og skemmtilegu verkefni, en þeim ber að elda forrétt og aðalrétt úr hráefnum upp úr óvissukörfu sem þeir fá kvöldið fyrir keppni. Tveir keppendur munu keppa fyrir hádegi og tveir eftir hádegi,

en þeir hafa þrjá og hálfan tíma til að elda réttina sína fyrir sex gesti.

Úrslit verða kynnt með verðlaunaafhendingu klukkan 17 á sunnudaginn. Gestir og gangandi eru hvattir til að mæta og fylgjast með, en nóg verður um að vera fyrir sækera í Hörpu þar sem matarmarkaður Búrsins verður haldinn í húsinu sömu helgi, auk þess sem viðburðir sem fylgja setningu Búnaðarþings þennan dag munu setja svip sinn á þessa matarhátíð.

Þeir keppa til úrslita, talið frá vinstri: Atli Erlendsson, Axel Clausen, Steinn Óskar Sigurðsson og Kristófer H. Lord. Mynd / Rafn Rafnsson.

Líf og starf

Hluti af stofnfélögum í Meistarafélagi kjötíðnaðarmanna sem mættir voru í afmælishófið, talið frá vinstri: Kristján G. Kristjánsson, Bergsveinn Simonarson, Magnús Helgi Sigurðsson, Thorvald Imsland, Niels Viðar Hjaltason, Ingólfur Þ. Baldvinsson, Björn Christiansen, Jón Magnússon og Tómas Kristinsson. Myndir / HKr.

Kátt á hjalla á 25 ára afmæli félags kjötíðnaðarmeistara

Meistarafélag kjötíðnaðarmanna (MFK) hélt upp á 25 ára afmæli sitt á Hótel Reykjavík Natura laugardaginn 14. febrúar, en áður hafði verið haldinn aðalfundur þar sem stjórnin var að mestu endurkosin.

Fyrr um daginn var haldinn aðalfundur félagsins og þar var kosin stjórn til eins árs. Þar var Halldór Jökull Ragnarsson endurkjörinn formaður, Oddur Arnórsson varaformaður, Magnús Friðbergsson ritari og meðstjórnandi Kristján Kristjánsson. Varamenn eru Þorsteinn Þórhallsson, formaður fagkeppnisnefndar, Kjartan Bragason og einnig er Hreiðar Örn Zoëga Stefánsson meðreiðarsveinn stjórnarmanna.

Komnir með svarta kúluhatta

Halldór formaður þakkaði traustið og fjölda gjafa sem félaginu hafði borist í tilefni af afmælinu. Það vakti athygli gesta að kjötíðnaðarmeistararnir voru flestir með svarta kúluhatta á höfði. Halldór segir að ákveðið hafi verið að taka upp þennan höfuðfatnað í stað hvítu hattanna sem flestir þekkja, en þessi siður er sóttur til kolleganna í Danmörku og í Bretlandi. Hann segir að kúluhattarnir verði þó einungis notaðir við hátíðleg tækifæri. Þá er meiningin að bæta einnig við hátíðarþúning kjötíðnaðarmanna á næsta ári, en þá munu þeir íklæðast blaser-jökkum og með bindi með merki félagsins.

Kjartan Bragason, fyrrverandi formaður, segir að félagsskapurinn snúist einkum um að efla fagmennsku í greininni, en um leið sé þetta vettvangur fyrir kjötíðnaðarmeistara til að gera eitthvað skemmtilegt

Hreiðar Örn Zoëga Stefánsson, „Allt mulig mand“ hjá félaginu, Þorsteinn Þórhallsson, formaður fagkeppnisnefndar MFK, og Halldór Jökull Ragnarsson, formaður Meistarafélags kjötíðnaðarmanna.

Halldór Jökull formaður nærir gullmerki MFK í jakkaboðung Bjarkar Guðbrandsdóttur sem var formaður félagsins 2004–2008.

Hér veitir Halldór Kjartani Bragasyni, forvera sínum í formannssætinu, gullmerki, en hann var formaður MFK frá 2010 til 2014.

Hér er það Niels Hjaltason sem fær gullmerkið, en hann var formaður MFK frá árinu 2000 til 2004, en er enn að aðstoða stjórnina.

saman. Það skipti miklu máli. Liður í því er að félagsmenn ferðast um allt land með grillvagn Landssambands sauðfjábænda og grilla lambkjöt á bæjarhátíðum og á ýmsum

öðrum samkomum. Fyrsti grilldagur þeirra félaga er einmitt um næstu helgi í tengslum við setningu Búnaðarþings. Segir Kjartan það vera bæði félagsmönnum í hag og bændum, en góð kynning á lambkjötinu skipti stétt kjötíðnaðarmanna miklu máli.

Þrem fyrrv. formönnum veitt gullmerki félagsins

Í lögum MFK er ákvæði um að félagið veiti gullmerki fyrir vel unnin störf í þágu félagsins. Að þessu sinni fengu eftirtaldir gullmerki MFK:

Björk Guðbrandsdóttir, en hún var formaður félagsins 2004–2008 og er í dag ritari fagkeppnisnefndar. Kjartan Bragason, en hann var formaður MFK 2010 til 2014 og situr nú í varastjórn félagsins og er tengiliður félagsins við

Baldur Sæmundsson, áfangastjóri verknáms hjá Menntaskólanum í Kópavogi, flutti ræðu í afmælishófinu, en mjög nán samvinna hefur verið með MFK og skólanum undanfarin ár.

Landssamband sauðfjábænda.

Niels Hjaltason, en hann var formaður MFK frá 2000 til 2004. Hann er nú annar tveggja skoðunarmanna reikninga félagsins.

Þegar Halldór formaður hafði lokið við að næla gullmerkjum í jakkaboðunga, voru aðrir heiðursfélagar MFK og handhafar gullmerkja sem á samkomunni voru líka kallaðir upp á svið. /HKr.

Hilmar B. Jónsson, Klúbbsmatreiðslumeistara, færir MFK og Halldóri formanni forlata kjötsax að gjöf frá KM.

MÆLT AF MUNNI FRAM 124

Fyrir skemmstu birti ég vísu úr gersemis bréfi frá Grétari Snæ Hjartarsyni. Vísan sú, eftir Lárus Þórðarson fy., verkmenntakennara við Álftamýrarskóla, er ein af mörgum vísnum úr því bréfi Grétars. Lárus var lengi félagi í kór Lágafellssóknar. Við messulok er jafnan flutt bæn sem er að finna í sálmaðókinni. Lárusi þótti tilþreyingarlítið að hlýða sífellt á þessa sömu bæn, og orti því nýtt bænarefni:

*Héðan aftur heim ég fer
frá hugarvillu snúinn.
Drottinn Guð ég þakka þér
að þessi messa er búin.*

Einhverju sinni, þegar Lárus rölti úr Lágafellskirkju eftir messu, gekk á undan honum kona nokkur, skutmikil, klædd grárri kápu og með gráan hatt yfir gráu hári. Orti þá Lárus:

*Á undan mér gengur fegurst fljóða
frúin í Stafni sína leið.
Mér dettur í hug sú gamla góða
gráa meri sem aft reið.*

Samkennari Lárusar við Álftamýrarskóla, Reynir Jónsson organisti og harmonikkuleikari, hringdi einn þriðjudagsmorgun og boðaði forföll. Lárus leitaði skýringa með vísu þessari:

*Ellikerling ill og grá
engum reynist vægin.
Kanske 'ann sængað hafi hjá
henni á mánudaginn.*

Einn kórfélagi Lárusar, nokkuð hallur undir Bakkus, angaði oft ótæpilega á söngæfingum. Um síðir fór hann svo í áfengismeðferð. Á fyrstu æfingu eftir meðferð var hann spurður um líðan sína. Lét hann vel yfir og sagðist ekki harma félagskapinn við Bakkus. Lárus orti þá:

*Ekki harmar örlög sín
okkar góði drengur.
Engin flaska, ekkert vín
og engin þynnka lengur.*

Sá hinn sami söngfélagi Lárusar gekk einhverju sinni til altaris. Það var þó áður en hann fór í áfengismeðferðina. Lárus vissi vel hvað lítið dregur þyrstum sopinn sá af „blóði Krists“:

*Til altaris sér vanda vann,
veill af dagsins þrasi.
Einhvern tíma hefur hann
haldið á fyllra glasi.*

Lárus þurfti aðstoðar með við að leggja parkett. Hringir því í einn félaga sinn þessa „erindisvísu“:

*Þar sem ég býð hvorki þurr né vott
og þarf ekki að hugsa um borgun,
þá held ég mér þætti nú helvíti gott
að hafa þig herna á morgun.*

Álafosskórinn fór í söngferð til Siglufjarðar og hélt tónleika með kirkjukór stadarins. Á leið úr kirkju þarf að ganga niður nokkrar tröppur.

Ein kvenna í Álafosskórnum, Steinunn, bæði sver og þrekvaxin, bauð Lárusi, sem þá gekk við tvær hækjur, að taka hann á bakið ofan tröppurnar. Lárus sinni því engu en staulaðist þessi þrepin sjálfur. Niður kominn orti hann:

*Á Steinunni þarf ég að læra lag,
og lit nú til komandi tíðar.
Hún bauð mér að skreppa á bak í dag
en ég býst við að nota það síðar.*

Umsjón:
Árni Geirhjórtur Jónsson
kotabyggd1@gmail.com

Fréttir

Landsvirkjun: Tæplega 9 milljóna króna styrkir til skógrannsókna

Fimm rannsóknarverkefni sem tengjast skógvísindum fengu veglega styrki úr orkurannsóknasjóði Landsvirkjunar, eða samtals 8,8 milljónir króna.

Viðfangsefni eru fjölbreytileg. Skoðuð verður kolefnisuppsöfnun í stöðuvötnum, umhverfisbreytingar og búskapur næringarefna í jarðvegi, loftslagsáhrif skógræktar á framræstu mýrlendi, vistkerfisbreytingar á hálendi norðan Langjökuls og uppruni og erfðabreytileiki blæspar á Íslandi. Hæsti styrkurinn nemur 2,7 milljónum króna. Skógrækt ríkisins tekur þátt í öllum þessum verkefnum en framlögin renna óskipt til verkefnanna.

Markmið orkurannsóknasjóðsins er að veita styrki til námsmanna, rannsóknarverkefna á vegum háskóla, stofnana, fyrirtækja og einstaklinga, eins og fram kemur á vef Landsvirkjunar. Úthlutað er úr sjóðnum einu sinni á ári. Styrkveitingar sjóðsins falla í tvo flokka. Annars vegar eru styrkir til nemenda í meistara- eða doktorsnámi og hins vegar styrkir til efnilegra nemenda sem áforma eða stunda meistara- eða doktorsnám á sviði umhverfis- eða orkumála. Styrkt eru almenn rannsóknarverkefni á sviði umhverfis og orkumála, þar með taldar rannsóknir á endurnýjanlegum orkugjöfum.

Eftirtalin verkefni á sviði

skógvísinda hlutu styrk að þessu sinni:

- Kolefnisuppsöfnun í stöðuvötnum síðustu 10.000 ár í Húnavatnssýslu. Leone Tinganelli landfræðingur. Styrkur: 600.000 kr.
- Umhverfisbreytingar og búskapur næringarefna í jarðvegi á nútíma. Susanne Claudia Möckel landfræðingur. Styrkur: 600.000 kr.
- Mýrviður – Loftslagsáhrif skógræktar á framræstu mýrlendi. Brynhildur Bjarnadóttir, Háskólanum á Akureyri, í samvinnu við Landbúnaðarháskóla Íslands og Skógrækt ríkisins. Styrkur: 2.500.000 kr.
- Vistkerfisbreytingar á hálendi norðan Langjökuls síðustu áhrpúsundir. Guðrún Gísladóttir, Háskóla Íslands, í samstarfi við Skógrækt ríkisins. Styrkur: 2.700.000 kr.
- Uppruni og erfðabreytileiki blæspar á Íslandi. Sæmundur Sveinsson, Landbúnaðarháskóla Íslands, í samvinnu við Skógrækt ríkisins, Landgræðslu ríkisins og Háskóla Bresku-Kólumbíu í Vancouver, Kanada. Styrkur: 2.400.000 kr.

Selatalning Selaseturs Íslands:

Um 30% fækkun í landselsstofninum

Niðurstöður talninga á landsel í nokkrum helstu landselsláturum hér við land á liðnu sumri benda til að fækkað hafi um 30% í stofninum árlega frá árinu 2011 til 2014.

Talið var á Vesturlandi, Vestfjörðum og Norðurlandi vestra í júlí, ágúst og september. Þetta kemur fram í skýrslu um niðurstöður talninga á landsel úr lofti árið 2014 og birt er á vef Selaseturs Íslands.

Við talninguna var notast við Cessna yfirþekju flugvélar, þyrilvængju Landhelgisgæslunnar og ómannaðs loftfars eða svokallað flygildi. Verkefnið var styrkt af atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu og unnið í samstarfi Veidimálastofnunar, Selaseturs Íslands, Varar sjávarrannsóknarseturs og Svama ehf.

Fram kemur í skýrslunni að samanborið við niðurstöður talninganna 2011, þegar stofnstærðarmat var gert, er fjöldi

landsela í þeim láturum sem skoðuð voru í fyrrasumar yfirleitt mun minni. Þrátt fyrir síminnkandi veiðar landsela á þessum sem öðrum svæðum á Íslandi benda þessar niðurstöður til þess að fækkað hafi í stofninum um 30 prósent árlega á tímabilinu 2011–2014, en 2011 var samkvæmt mati talið að um 11–12.000 dýr væru í stofninum.

„Gæta skal að því, að til þess að hægt verði að segja til um ástand landselsstofnsins í heild á Íslandi verður að telja oftan en einu sinni í hverju látri og fara yfir alla ströndina eða svo gott sem. Í ár var þessi kostur hins vegar ekki inni í myndinni vegna skorts á fjármagni. Þar sem vísbendingar eru um það að landselsstofninn hafi minnkað mikið og sé nú langt undir viðmiðunarmörkum sem miða við stofnstærð ársins 2006 er mikilvægt að meta stofnstærð hans árið 2015, en þá eru liðin fjögur ár frá síðustu sambærilegu talningu,“ segir á vef Selaseturs. /MPÞ

Stjórn Lífeyrissjóðs bænda ásamt framkvæmdastjóra, fremri röð frá vinstri: Örn Bergsson, Skúli Bjarnason, formaður, og Ólafur K. Ólafsson, framkvæmdastjóri. Aftari röð frá vinstri: Sara Lind Guðbergsdóttir, Guðrún Lárusdóttir og Vigdís M. Sveinbjörnsdóttir. Mynd / Halldóra Ólafsson.

Lífeyrissjóður bænda:

Breytingar á stjórn – ársfundur verður haldinn 3. mars

Breytingar urðu á stjórn Lífeyrissjóðs bænda 1. janúar síðastliðinn en þá hófst nýtt skipunartímabil nýrrar stjórnar til næstu fjögurra ára.

Í aðalstjórn hætti Halldóra Friðjónsdóttir og í hennar stað kom Sara Lind Guðbergsdóttir og í varastjórn hættu Gylfi Þór Orrason, Guðný H. Björnsdóttir og Esther

Finnbogadóttir og þeirra stað komu Oddný Steina Valsdóttir, Guðrún S. Tryggvadóttir og Einar Mar Þórðarson.

Í aðalstjórn sjóðsins eru Skúli Bjarnason, formaður, Guðrún Lárusdóttir, Vigdís M. Sveinbjörnsdóttir, Örn Bergsson og Sara Lind Guðbergsdóttir en í varastjórn eru Ívar Pálsson,

Karl Kristjánsson, Oddný Steina Valsdóttir, Guðrún S. Tryggvadóttir og Einar Mar Þórðarson.

Ársfundur sjóðsins verður í Bændahöllinni næstkomandi þriðjudag, 3. mars, í Bændahöllinni og hefst kl. 12. Á dagskrá verður kynning á ársreikningi sjóðsins og jafnframt verða nýjungar í lánamálum sjóðfélaga kynntar.

Vinumarkaðsrannsókn Hagstofu um störf eftir atvinnugreinum 2014:

2,3% starfa í landbúnaði og 2,6% við fiskveiðar

– afleidd störf margfalt fleiri í framleiðslugreinum og fiskiðnaði

Samkvæmt vinnumarkaðsrannsókn Hagstofunnar voru að jafnaði um 177.700 manns starfandi á vinnumarkaði árið 2014. Karlar voru 52,2% af starfandi fólki og konur 47,8%. 2,3% fólks á vinnumarkaði starfa við landbúnað.

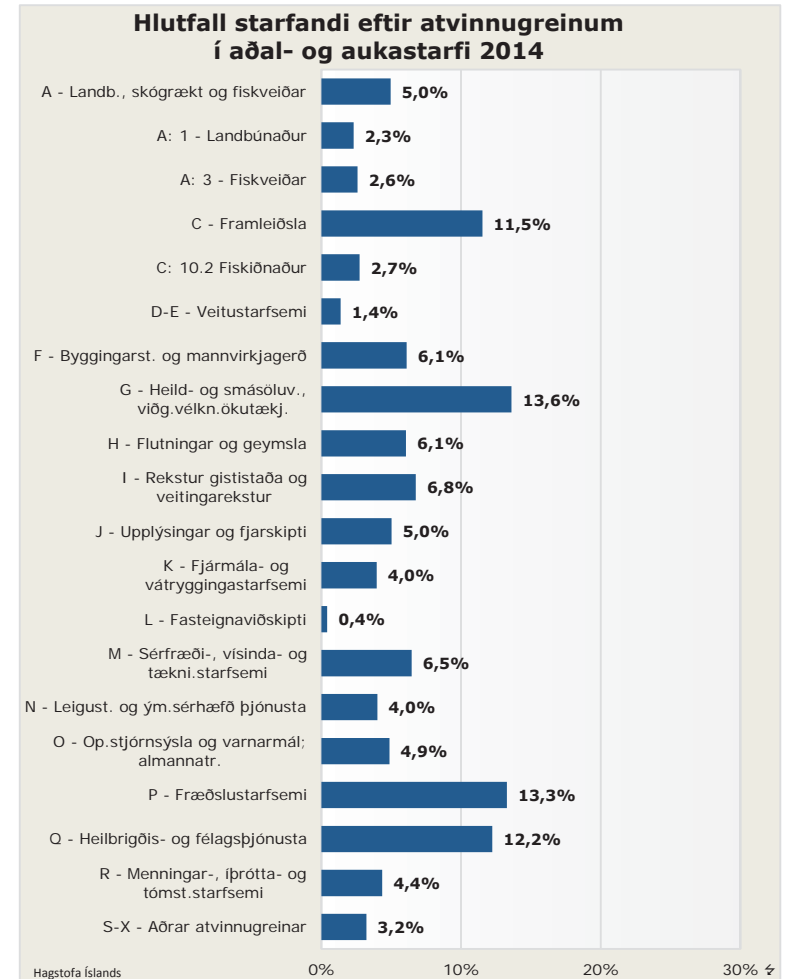
Hlutfall starfandi fólks eftir atvinnugreinum í aðal- og aukastarfi árið 2014 skiptist þannig að við heild- og smásöluverslun starfa 13,6%, við fræðslustarfsemi 13,3%, við heilbrigðis- og félagsþjónustu 12,2%, við framleiðsla ýmskonar 11,5%. 6,8% starfa við rekstur gisti- og veitingastaða en 6,5% við sérfræði-, vísinda- og tæknileg starfsemi, í byggingastarfsemi og mannvirkjagerð 6,1% og flutninga og geymslu 6,1%. Einungis 2,3% starfa við landbúnað.

Kynskiptur vinnumarkaður

Séu atvinnugreinar eru skoðaðar eftir kyni sést að vinnumarkaðurinn er talsvert kynskiptur. Rúmlega 42% kvenna á vinnumarkaði starfa hjá fyrirtækjum eða stofnunum sem heyra undir fræðslustarfsemi og heilbrigðis- og félagsþjónustu.

Árið 2014 unnu 21,3% af öllum starfandi konum hjá fyrirtækjum eða stofnunum tengdum fræðslustarfsemi. Af þeim sem starfa í greininni voru konur 76,8% en hlutfall karla var 23,2%.

Við heilbrigðis- og félags-

þjónustu störfuðu 20,9% kvenna árið 2014 sem er 81,8% af öllu starfandi fólki í greininni. Flestir

karlar, eða 15,2%, starfa við framleiðslu sem er 68,8% af öllum í greininni. /VH

REYKJAVÍK Sími: 414-0000 /// AKUREYRI Sími: 464-8600 /// www.VBL.is

JOHN DEERE GÆÐIN ÞEKKJA ALLIR

Dráttarvélar gerast ekki betri

Vegna sérstakra samninga við John Deere bjóðast nú nokkrar nýjar John Deere dráttarvélar á frábæru **TILBOÐSVERÐI**

Einungis er um fá eintök af hverri gerð að ræða.

SJÁ NÁNAR ÚTBÚNAÐ VÉLANNA Á VBL.is

JOHN DEERE

Eftirfarandi vélar er í boði:

John Deere 5100 M

100 hestöfl með H260 ámoksturstækjum

TILBOÐSVERÐ kr. 9.994.000 +vsk.

John Deere 5115 M

115 hestöfl með H260 ámoksturstækjum

TILBOÐSVERÐ kr. 10.395.000 +vsk.

John Deere 5115 M

115 hestöfl með H310 ámoksturstækjum

Framflsúrtak og framlyfta

TILBOÐSVERÐ kr. 10.997.000 +vsk.

Til afhendingar í maí 2015
Miðast við gengi GBP 202,5

VB www.VBL.is
LANDBÚNAÐUR ehf.
VB Agriculture Ltd.

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

VB Landbúnaður áskilur sér allan rétt til að leiðrétta verð sem reynist ekki rétt. T.d. vegna misprentunar, ef útreikningur verðs reynist rangur, hækkun/lækkun gengis.

Landsbankinn er öflugur samstarfsaðili

Það er stefna okkar að vera hreyfiafl í íslensku samfélagi. Landsbankinn tekur virkan þátt í uppbyggingu í landbúnaði og er traustur bakhjarl og samstarfsaðili.

Fréttir

Aðalfundur Landssamtaka landeigenda á Íslandi:

Nauðsyn þess að standa vörð um réttindi landeigenda

Aðalfundur Landssamtaka landeigenda á Íslandi (LLÍ) var haldinn föstudaginn 13. febrúar sl. á Hótel Sögu. Góð mæting var á fundinum sem og málþing um landskipti og dreifða eignaraðild, sem haldið var í kjölfarið á fundinum.

LLÍ eru samtök sem stofnuð voru fyrir átta árum og var þá þeirra helsta hlutverk að berjast gegn því sem þau töldu óbilgjarnar kröfur í þjóðlendumálum. Mikil vatn hefur þó runnið til sjávar síðan og beita samtökin sér fyrir hagsmunum landeigenda á mun breiðara sviði en áður. Samtökin hafa hlotið mikla viðurkenningu á síðustu árum og til þeirra leitað hvað varðar umsagnir vegna lagasetninga og reglugerða sem og framkvæmdir er varða hagsmuni landeigenda. Þá hefur fulltrúum samtakanna verið boðin þátttaka í hinum ýmsu nefndum og vinnuhópum. Þannig hefur tekist að koma á framfæri ákveðnum málum t.a.m. hvað varðar löggegð en á jafnframt að stöðva eða fá fram breytingar á henni en landeigendur hafa átt í vök að verjast undanfarin ár að sögn formanns LLÍ, Arnar Bergssonar.

Þjóðlendulögin þarf að endurnýja

Örn flutti skýrslu stjórnar á fundinum og fór þar yfir helstu málefni sem samtökin hafa unnið að undanfarið sem og áherslur á komandi ári. Eitt helsta markmið samtakanna nú er að koma inn endurupptökuákvæði í þjóðlendulögin svokölluðu, það er að í þjóðlendulögin verði sett ákvæði sem heimili endurupptöku finnist ný gögn sem sanna eignarrétt að landi sem dæmt hefur verið þjóðlenda. Þessi lög þarf að endurnýja á árinu vegna heimildar óbygðanefndar til áframhaldandi starfa.

Örn sagði frá því að stjórnarmenn LLÍ hefðu átt góðan fund með forsætisráðherra um málið í janúar en þjóðlendulögin heyra undir hann. Stjórnin er þeirrar skoðunar að þjóðlendulögin séu þannig mál að sérstakt ákvæði þurfi um endurupptöku, sér í lagi í ljósi þeirrar þungu sönnunarbýrði sem hvíldi á landeigendum.

Athugasemdir við „almannarétt“ í náttúruverndarlögum

Fleiri mál komu til tals á fundinum svo sem gildistaka nýrra náttúruverndarlaga en stjórn LLÍ hefur gert athugasemdir við þær greinar sem fjalla um utanvegarkstur og svokallaðan almannarétt.

Mikil breyting hefur orðið á á ferðamennsku frá þeim tíma þegar hugmyndir um almannarétt komu fyrst fram og ferðamennska og atvinnustarfsemi í kringum hana aukist gríðarlega nú á allra síðustu árum. LLÍ hefur í því ljósi lagt til breytingar í þá veru að draga úr afskiptum ríkisvaldsins af meðferð eignarlanda þar sem setja þurfi skýr og afdráttarlaus ákvæði um heimildir landeigenda til þess að vernda land sitt fyrir ágangi.

Bönnuð för um sitt eigið land

Stjórn LLÍ hefur gagnrýnt stjórnvöld harkalega og sagt það stangast á stjórnarskrárvörðinn eignarrétt landeigenda að þeim sjálfum og/eða mönnum á þeirra vegum sé bönnuð för um sitt eigið land með þeim hætti

sem kveðið er á um í lögnum og finna mætti raunar í núgildandi lögum. Gæta bæri að því að sá sem hefði ríkustu hagsmunina af verndun og góðri umgengni um land hlýti að vera eigandi þess. Stjórnin hefur því lagt til að eignarréttur landeigandans verði virtur með þeim hætti að hann hafi eitthvað um það að segja hverjir aki á landi hans utan vega, en þó háð því skilyrði að umferðin valdi ekki spjöllum á landinu.

Þá væri jafnframt ástæða til þess að hafa áhyggjur af svæðum í eigu ríkisins og hvernig þeim yrði stjórnað í framtíðinni enda varla

Örn Bergsson, formaður Landssamtaka landeigenda á Íslandi.

Mynd / HKr.

ofmælt, sé lítið til þeirra jarða sem eru í eigu ríkisins, að ríkið sé einn verstí landeigandi á Íslandi.

Formaður gagnrýnir samtök ferðabjónustu fyrir hrænsni

Stjórn LLÍ hefur fylgst náið með fyrirætlunum um gjaldtöku á ferðamannastöðum. Örn Bergsson formaður lýsti því yfir að stjórn LLÍ væri þeirrar skoðunar að innheimta þyrfti gjald á ferðamannastöðum en sú gjaldtaka ætti fyrst og fremst að vera af þeim sem gera út atvinnurekstur á þessar náttúruverlur, hvort sem þær eru í eigu ríkisins eða einkaeign. Almennungur ætti ekki að borga og hinn lögbundni almennaréttur um frjálsa för um landið væri þannig virtur en ekki notaður í viðskiptalegum tilgangi.

Þá gagnrýndi hann samtök ferðabjónustu fyrir hrænsni þar sem sú leið sem iðnaðarráðherra hefði valið, þ.e. að notast við náttúruþessa, væri leið sem samtök ferðabjónustunnar vildu fara en hefðu alfarið snúið baki við og könnuðust nú ekki við að hafa stutt. Þessi leið er mjög umdeild en helstu ókostir hennar er að kerfið sem þyrfti að byggja upp í kringum það yrði töluvert umfangsmikið sem og væri eftirlitið illframtveðanlegt.

Skiptar skoðanir um landsskiptulagsstefnu

Nokkrar umræður urðu á fundinum um drög að landsskiptulagsstefnu sem nú er í vinnslu í umhverfisráðuneytinu. Skiptar skoðanir voru um hana en ljóst er að það mál kann að verða hitamál fyrir marga landeigendur.

Örn sagði á fundinum það mikilvægt að minna landeigendur að mikil ábyrgð fælist í því að eiga land og landeigendum bæri að skila landinu til komandi kynslóða í jafn góðu eða betra ástandi en þegar þeir tóku við því. Því mættu landeigendur aldrei gleyma.

Upplýsingar um Landssamtök landeigenda er að finna á heimasíðu samtakanna, www.landeigendur.is, en stjórn LLÍ hvatti á fundinum alla landeigendur til þess að gerast félagar að samtökunum. Baráttan undanfarin ár hefði sýnt fram á nauðsyn þess að standa vörð um réttindi landeigenda og þeir yrðu að standa saman í þeirri baráttu.

Guðni Ágústsson hættur sem framkvæmdastjóri SAM:

Velgengnin í mjólkuriðnaðinum hér á landi er tvíeggjað sverð

– sagði Guðni í kveðjuræðu og hvatti menn til að fara varlega með fjöreggið

Guðni Ágústsson lét af störfum sem framkvæmdastjóri Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði (SAM) á aðalfundi samtakanna í síðustu viku.

Hann kom víða við í kveðjuræðu sinni við þetta tækifæri og sagði að margt hafi áunnist í baráttunni við að bæta hag mjólkurframleiðenda á liðnum árum. Baráttan væri þó stöðugt í gangi.

Við erum gæslumenn menningararfs og matarmenningar

„Ég hef verið þeirrar gæfu aðnjótandi að vera tengdur landbúnaði frá blautu barnsbeini og lifað tvenna og þrenna tíð í lifandi tengslum við mjólkuriðnaðinn og kúabændur. Í mínum huga hefur landbúnaður alltaf verið meiri og stærri heldur en framleiðsla sem snýst um krónur og aura, debet og kredit. Við erum gæslumenn menningararfs og matarmenningar sem fylgt hefur þjóðinni frá landnámi og það er göfgandi hlutverk fyrir hvern og einn sem inn í það gengur.“

Guðni sagði að í byrjun þessarar aldar hafi frjálshyggið og einkavæðingin verið að komast í algleyming og horfur voru á því að verndartollar í landbúnaði yrðu afnumdir með samningum innan vébanda Alþjóða viðskiptaráðsins. Naumlega hafi verið hægt að stöðugleika í því rekstrarumhverfi með gerð búvörusamninga.

Tilraun sem heppnaðist

„Í öllu þessu umröti sem lauk með skelfingu árið 2008 tókst okkur árið 2004 að koma í gegn á Alþingi stórmerkilegri pólitískri tilraun sem mjólkuriðnaðurinn hefur byggt sókn sína á í rúman áratug. Það fengust fram vissar undanþágur frá samkeppnislögum og heimild til samstarfs vinnslustöðva.“

Kjarni þessarar tilraunar var ekki að tryggja Mjólkursamsölunni eða Kaupfélagi Skagfirðinga einokunarástöðu á markaði eins og Samkeppniseftirlitið þreystir ekki á að halda fram. Nei, kjarninn fólst í því að kúabændur var færð samningsstaða á markaði gagnvart verslunarkerfinu gegn því að hagræða fyrirtækjarekstri sínum í þágu neytenda undir opinbera verðstýringu. Samhliða varð MS að raunverulegu landsneti kúabænda sem hvorki hleður upp fjármagni né arði til eigenda heldur safnar mjólk á sama verði um allt land og þróar úr henni fjölbreytta gæðavöru.“

Ef við horfum á stóru myndina þá verður ekki komist að annarri niðurstöðu en að tilraunin frá 2004 hafi gengið upp. Mjólkurframleiðendur á Íslandi eru í talsvert annarri stöðu en kjótfarmleiðendur. Kúabændur fá nú fullt verð fyrir allar sínar afurðir og búa við sífellt vaxandi eftirspurn og stöðugt verðlag meðan sviptivindar óstöðugs markaðar ganga yfir aðra.“

Velgengnin hér á landi tvíeggjað sverð

„Ef við horfum út fyrir landsteinana þá eiga mjólkurframleiðendur víða í miklu basli, gjaldþrot eru daglegt brauð, verðsveiflur miklar og vinnslu- og verslunarrisarnir sitja yfir hlut kúabænda. Engin grein þarf jafnmikið á stöðugleika að halda og mjólkuriðnaður vegna þess hve langan tíma tekur að ala upp mjólkurkúr og þess vegna sjáum við víða hörmulegar afleiðingar af fljótræði í ákvarðanatöku í grannlöndum okkar.“

Guðni Ágústsson hefur víða komið við á ferli sínum. Hér er hann í hlutverki rithöfundarins að kynna og lesa upp úr nýjstu bókinni sinni um Hallgerði langbrók á litlu jólum starfsmanna Bændasamtakanna fyrir síðustu jól.

Mynd / HKr.

En velgengnin í mjólkuriðnaðinum hér á landi er tvíeggjað sverð sem getur orðið honum sjálfum skeinuhætt ef hyggindi ráða ekki för.“

Evrópusambandsloftsteinninn

Guðni vék einnig að aðildarumsókn Íslands að Evrópusambandinu og sagði:

„Stór loftsteinninn stefndi að okkur á miklum hraða um hríð í formi aðildarumsóknar Íslands að Evrópusambandinu. Hann hefur nú stöðvast í hæfilegri fjarlægð á Alþingi og helst vonandi þar í áratugi eins og hjá Svisslendingum ef hann eyðist ekki upp. Aðildarviðræðurnar strönduðu reyndar í höndum þeirrar ríkisstjórnar sem hóf þær. Það gerðist árið 2011 og voru síðan lagðar í frost fyrir alþingiskosningarnar 2013. Ög ný ríkisstjórn hefur leyst upp samninganefndir og vandi evrunnar aldrei bersýnilegri en nú og þar með staða Evrópusambandsins. Það er öllum ljóst að það er hluti af okkar velgengni eftir hrun að við erum ekki í klúbbnum.“

Stóri loftsteinn Ólafs í Kú olli verulegu tjóni

„Sá loftsteinninn sem harðast hefur skolið á okkur og valdið verulegu tjóni er kær Ólafur í Kú og sektarákvörðun Samkeppniseftirlitsins síðastliðið haust. Hún var áfall og olli MS miklum álitshnekki meðal almennings þótt sölutölur haldist í horfi. Enda þótt tekist hafi með snörpu viðbragði að snúa þessu máli í sigur fyrir afryjunnarnefnd samkeppnis mála, þar sem eftirlitið var áminnt fyrir slæg vinnubrögð og skyldað til þess að greiða 370 milljóna króna sekt til baka, þá var skaði skeður.“

„Sá elskar yfirsjón, sem þrætu elskar“, segir í Orðskviðum Salómons og svo þrætuelskt er Samkeppniseftirlitið að það leitar enn dýrum og dyngjum að yfirsjón hjá MS, Auðumlu og KS. Maður spyr sig á hvaða sporbaug loftsteinn Samkeppniseftirlitsins er? Eftirlitið vill ráða pólitík jafnt sem lögum.“

Keppikeflið virðist vera, þrátt fyrir ófarirnar, að snúa almenningsálitinu með hjálp fjölmiðla gegn mjólkuriðnaðinum úr því ekki hefur tekist enn að afnema undanþágu fyrir hann úr hinum háheilaga texta samkeppnislaganna. Það er létt verk og löðurmannlegt því almenningur stendur með hinum litla gegn hinum stóra ef fólk telur að sá síðarnefndi hafi beitt hinn fyrrnefnda rangindum. Og stoðar þá oft lítið að koma réttum

upplýsingum á framfæri,“ sagði Guðni og bætti við:

„Gott mannorð er dýrmætara en mikill auður, vinsæld er betri en silfur og gull“, segir einnig í hinni eldgömlu speki Orðskviðanna.“

Tollverndin mikilvæg

Guðni vék einnig að mikilvægi verndartollanna fyrir íslenskan landbúnað.

„Eins og ég vék hér að áðan hefur lítið orðið úr almennum tollalækkunum á landbúnaðarvörum á vettvangi Alþjóða viðskiptaráðsins síðastliðin tíu ár. Þjóðir hafa því snúið sér að því að gera tvíhliða fríverslunarsamninga sín á milli. Nýverið var einn slíkur gerður milli Íslands og Sviss sem galpnaði fyrir skyrúttflutning þangað og er að öðru leyti þannig úr garði gerður að tekið er tillit til mismunandi stærðar markaðanna á Íslandi og Sviss.“

Þetta dæmi er sönnun þess hve fráleitur sá málflutningur er að við eigum að fella einhliða niður alla tollvernd á innlendi framleiðslu. Um hvað eigum við þá að semja í fríverslunarsamningum? Bæði Sigmundur Davíð Gunnlaugsson forsætisráðherra og Sigurður Ingi Jóhannsson landbúnaðarráðherra hafa nýlega messað rækilega um þetta atriði.

Forsætisráðherra minnti fjölmennt Viðskiptaþing í liðinni viku á að landbúnaður er innlend framleiðsla á sama hátt og innlendir iðnaður og verslun og hvatti atvinnurekendur til að sýna samfélagslega ábyrgð og sjá mikilvægi þess að standa vörð um innlenda framleiðslu rétt eins og verslunarmenn vilja treysta innlenda verslun. Síðan sagði ráðherra:

Ríkisstjórnin hefur verið reiðubúin til að semja um lækkun tolla en slíkt þarf að gerast í samningum við önnur ríki. Ekkert land gefur eftir stöðu sína án þess að fá eitthvað á móti. Með því væri hagsmunum íslensks almennings varpað fyrir róða. – Vel mælt.

Landvinningar skyrnsins góða í Finnlandi og annars staðar á Norðurlöndum og fyrirhuguð enn frekari markaðssetning í Bandaríkjunum eru til marks um að framleiðsluvörur íslensks mjólkuriðnaðar eiga erindi á alþjóðamarkað.“

Vandið ykkur

Í niðurlagi ræðu sinnar hvatt hann menn til að fara varlega og sagði:

„En vandið ykkur og standið vörð um fjöregg sem kúabændur og neytendur eiga saman.“ /HKr.

Ný reglugerð um velferð alifugla:

Horfið frá undanþáguákvæðum um leyfilegan meiri þéttleika

Hinn 11. febrúar síðastliðinn var ný reglugerð um velferð alifugla birt. Þann 1. janúar 2014 tóku gildi ný lög um velferð dýra og ljóst var að uppfæra þurfti reglugerðir um aðbúnað og velferð dýra – til samræmis við hin nýju lög.

Hallgerður Hauksdóttir.

reglugerð. Með því að hafa ekki skýrar starfsreglur um fiðurfellingu þá hangir það dálítið í lausu lofti. Betra hefði verið að það hefði einfaldlega verið bannað.

um að notkun á hefðbundnum búrum varþæna skuli verða hætt eftir 31. desember 2021, sem er tveimur árum styttri aðlögunartími en tiltekið var í drögumum. /smh

Þá gerði Dýraverndarsambandið kröfu um merkingu eggja eftir framleiðsluaðferð, svo neytendur gætu tekið upplýsta ákvörðun við sín kaup – og mun fylgja því eftir, enda tíðkast slík merking um alla Evrópu.

Í nýju reglugerðinni er kveðið á

Skipaðir voru sjö starfshópar til að vinna tillögur til ráðuneytisins fyrir allt búfé og gæludýr. Með útgáfu reglugerðar um velferð alifugla er einungis reglugerð um velferð gæludýra óbirt.

Nokkur styr stóð um ýmis atriði sem komu fram í drögum að reglugerð um velferð alifugla og þótti ekki vera í samræmi við ný lög. Til að mynda átti að heimila í undanþáguákvæðum enn meiri þrengsli í alifuglaeldi eða allt að 42 kg á fermetra. Horfið hefur verið frá því undanþáguákvæði og er almennt miðað við 33 kg á fermetra og í undanþágutillfellum 39 kg á fermetra. Þess skal getið að í gömlu reglugerðinni var kveðið á um 32 kg á fermetra eða 19 fugla.

Fögnum breytingum en erum ekki sátt

Hallgerður Hauksdóttir er formaður Dýraverndarsambands Íslands (DÍS), en DÍS átti einn af þremur fulltrúum í starfshópnum sem vann tillögurnar til ráðuneytisins.

Hún segir til bóta að búið sé að taka út ákvæði um 19 fugla, sá tiltekni fjöldi hafi í raun í langan tíma gefið ræktendum færi á meiri þéttleika í sínum búum en 32 kg segja til um, enda séu fuglar þyngri í dag við sláturaldur en þeir voru þegar fyrri reglugerð var sett. Miðað við 33 kg í dag eru þetta 15–16 fuglar á fermetra.

„Við fögnum því auðvitað líka að það sé búið að fjarlægja þetta undanþáguákvæði með heimild fyrir 42 kg á fermetra. Það er einnig til bóta, með nýjum lögum, að Matvælastofnun hefur fengið betri úrræði til að koma í veg fyrir að reglur um þéttleika séu brotnar – eins og brögð voru að áður.

Engu að síður erum við ekki sátt við þessa útkomu, því við gerðum kröfu um 25 kg á fermetra að hámarki sem í samræmi við niðurstöðu úr rannsókn vísindanefndar Evrópuráðsins um heilsu og velferð dýra frá árinu 2000. Núverandi fyrirkomulag er í raun þaleldi, þar sem verið er að hámarka afkomu ræktendanna á kostnað velferðar dýranna,“ segir Hallgerður.

„Þá gagnrýni ég að ekki er minnst á þvingaða fiðurfellingu í hinni nýju

Bændablaðið
18 24-25 40
45% FÓLKS Á LANDSBYGGÐINI LES BÆNDABLAÐIÐ
HÉMIÐ: FRIÐMELKJÓFNUM GARÐIÐ: KÖNNUNARTÍMI OKT. – DES. 2014.
BÆNDABLAÐIÐ ER GEFIÐ ÚT Í 32 ÞÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI.
HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?
SÍMI 963-0300 | BBL.IS

Bændablaðið
Kemur næst út
12. mars

Parketundirlegg, furugólfborð og kúlupanell

Á lager 3 mm. parketsvampur. Verð kr. 200 per m2 án vsk.

Ódýru furugólfborðin komin aftur. Verð kr. 2.500 per m2 án vsk. Pantanir óskast sóttar.

Kúlupanell, 14 mm. kominn aftur.

Breidd 95 og 120mm. Verð 1.860 kr. per m2 án vsk.

Eikin ehf. Kleppsmýravegi 8, sími 577 2577, eikin@eikin.is

Sparaðu með varmadæluhitun

SÉRSTAKLEGA FRAMLEIDDAR OG PRÓFAÐAR FYRIR NORÐLÆGAR SLÓÐIR

LG NORDIC varmadælnar eru framleiddar og prófaðar sérstaklega fyrir norrænt loftslag. Þetta þýðir aukin einangrun á hverju hólfi fyrir sig í dælninni sem er utanhúss, sem ver búaðinn fyrir salti, kulda, raka og þar með tæringu sem er helsta vandamálið með varmadælu á Norðurlöndum. Einnig með tvöfaldri pressu

(Twinn Compressor) öflugum af-frysti (defrost), öflugum og endurbættum Eimsvala (kondensor), einangruðum ackumulator, hitalögnum í botni, silikon áferð á printplötum og fl. Hver gerð er prófuð á Norðurlöndum í að minnsta kosti eitt ár áður en almenn framleiðsla og sala hefst. LG NORDIC varmadælnar sem einnig eru með

kælingu eru þróaðar í nánu samstarfi milli norræna tæknimanna og sérfræðinga LG ELECTRONICS í Suður Kóreu. Þetta þýðir að þær standast mikið betur harða norræna vetur, kalt og rakt loftslag með hitastig niður í -25°C

LG hefur framleitt kæli/ varmadælu síðan 1968

Frábær sparnaður LG Nordic Prestige Plus er sparneytnasta loft í loft varmadælan í heiminum í dag. Við kælingu SEER 9,1 - við hitun SCOP 5.2 sem setur hana í ORKUNÝTINGARFLOKK A+++

SEER 9.1 SCOP 5.2
INVERTER SYSTEM

A+++

Test Chamber for all year product test

LG

BEST TEST AWARD

Í síðustu rannsókn varð norræna NORDIC PRESTIGE varmadælan fyrir hönd sænska Energy Agency prófuð af SP Technical Research Institute. Prófin sýndu að LG Nordic Prestige fékk bestu aðaleinkunn sem loft í loft varmadæla hefur nokkurn tíman fengið. **Ný gerð sem heitir LG Nordic Prestige Plus** er bæði orku meiri, ennþá sparneytnari sem færir hana í orkusparnaðarflokk **A+++** og er tilbúinn fyrir Wi-Fi búað, til þess að þú getir verið fær um að hafa stjórn á hinum ýmsu aðgerðum hvar sem þú ert úr sjallsíma. Best í flokki hefur því orðið enn betri.

TILBÚNAR FYRIR WIFI STÝRINGU
Wi-Fi LG Nordic Prestige Plus og LG Nordic Libero Plus eru undirbúnar fyrir Wi-Fi stýringu sem þýðir að þú getur auðveldlega stjórnað varmadælninni með sjallsímanum þínum hvar sem þú ert. Þú getur þannig breytt hitastigi, loftstreymi og tímasetningu hvort sem þú ert í fríi eða bara á leiðinni heim úr vinnunni. Frábært, ekki satt?

LG Nordic Prestige Plus varmadælnar vinna örugglega niður á -25° frost og halda 3,2 kW (F09) og 3,7 kW (F12) orku við -20° frost á Celsíus. Þetta er alveg einstakt, tvöfaldri pressu og öflugum eimsvala fyrst og fremst að þakka sem er eigin framleiðsla LG ELECTRONICS.

SÉRSTAKLEGA HLJÓÐLÁTAR VARMADÆLUR
LG Nordic (bæðir Prestige Plus & Libero Plus) varmadælnar eru sérstaklega lágværar, innan dyra er lágmarks hljóðstyrkur aðeins 25dB í upphitun og 17db á LH (Low Heat) stillingu 9 - 13°C (38 / 33 / 25 / 17sleep) hljóð frá útdælu 43dB sem þýðir að þær eru þær allra hljóðlátustu á markaðnum.

Verðlisti á varmadælum

LG Nordic Libero Plus D09 3,3kW við -7°C úti (mest 5.0 kW) SCOP 4,1 / Orkunýtingarflokkur **A+++ / WiFi** kr. 239.000,-** m/Vsk.

LG Nordic Artcool CA12 3,8kW við -7°C úti (mest 6,0 kW) SCOP 4,0 / Orkunýtingarflokkur **A+++ kr. 259.000,-** m/Vsk.

LG Nordic Prestige Plus F09 4,5kW við -7°C úti (mest 6.6 kW) SCOP 5,2 / Orkunýtingarflokkur **A+++ / WiFi** kr. 329.000,-** m/Vsk.

LG Nordic Prestige Plus F12 4,9kW við -7°C úti (mest 7.0 kW) SCOP 5,1 / Orkunýtingarflokkur **A+++ / WiFi** kr. 379.000,-** m/Vsk.

** Wi-Fi stýring kr. 45.000,-

LG SÉRSTAKLEGA HLJÓÐLÁT VARMADÆLA

25dB Nordic Prestige PLUS

32dB Conventional On / Off

36dB Library

26dB Forest

Umboðs- uppsetninga- og þjónustuaðilar:

Vestur & s-vesturl.: Ölver R. rafv. / 893 3543
Akureyri: Ljósgejafinn / 460 7799
Blönduós: Átak / 452 7100
Eskifjörður: Rafkul / 822 8567

Vestm.eyjar: Geisli / 481 3333
Hvolsvöllur: Rafv. Ragnars / 487 8022
Hella: Karl Hermans. rafv. / 894 0620
Patreksfjörður: Vélsn. Logi / 456 1245
Þingeyri: Viktor Pálsson pípulm. / 456 2378

LOFTTÆKNI

Sími: 546 9500 / Gsm: 892 8030 / www.lofttaekni.is
Hvammsdal 4 / 190 Vogar.

Fréttir

Atvinnu- og nýsköpunarhelgi: Togvél, rabarbaraverksmiðja og færanlegt mjólkurbú

Atvinnu- og nýsköpunarhelgin sem fram fór á Akureyri nýverið tókst mjög vel og voru verkefnið sem unnið var við að venju metnaðarfull.

Fjöldi fólks mætti til leiks en í lokin voru alls 14 hugmyndir kynntar fyrir dómnefnd. Veitt voru fimm verðlaun fyrir bestu hugmyndirnar sem fram komu.

Togvélin í fyrsta sæti

Í fyrsta sæti var verkefnið TA togvélur en að því stóð Gísli Steinar Jóhannesson og hlaut hann 1.000.000 krónur í verðlaun, auk ráðgjafartíma frá KPMG. Verkefnið snýr að því að draga t.a.m. snjóbrettafólk áfram með meiri nákvæmni og gera þeim þannig kleift að gera mun flóknari stökk en áður og af meira öryggi. Þannig er einnig ætlunin að opna á möguleikann á að stunda snjóbretti þar sem ekki eru skíðalyftur og gefur þannig ódýrari kost á fjölbreyttari útiveru.

Rabarbaraverksmiðja og Speni

Önnur verðlaun hlaut verkefnið Rabarbaraverksmiðja sem er hugmynd Eddu Kamillu Örnólfsdóttur. Verkefnið hlaut 400.000 krónur í verðlaun, auk ráðgjafartíma frá KPMG. Verkefnið byggist á því að auka

rabarbarframleiðslu í landinu þannig að hægt verði að minnka innflutning á rabarbara, auk þess að hefja útflutning á íslenskum rabarbara.

Þriðju verðlaun hlaut verkefnið Speni sem er hugmynd Halldórs Karlssonar. Verkefnið hlaut 200.000 krónur í verðlaun, auk ráðgjafartíma frá KPMG. Verkefnið snýst um að aðstoða bændur við heimaframleiðslu á mjólkurafurðum með færanlegu mjólkurbú. Verkefnið Speni hlaut jafnframt 50.000 krónur eftir kosningu þeirra sem sóttu viðburðinn, eða verðlaunin Val fólksins.

Þá voru veitt sérstök hvatningarverðlaun. Verkefnið Orðflokkgreiningaforrit hlaut hvatningarverðlaunin í ár að upphæð 50.000 krónur. Höfundur verkefnisins er Sigurður Friðleifsson. Forritið snýst um að gera orðflokkgreiningu meira spennandi og skemmtilegri en hún er í dag.

Dómnefnd skipuðu Jón Steindór Árnason, framkvæmdastjóri Tækifæris fjárfestingasjóðs, Soffía Gísladóttir, forstöðumaður Vinnumálastofnunar, Eyjólfur Guðmundsson, rektor Háskólans á Akureyri, og Albertína Friðbjörg Elíasdóttir, verkefnastjóri atvinnumála hjá Akureyrarbæ.

/MPÞ

Reykjavíkflugvöllur. Fólksstraumurinn liggur til höfuðborgarsvæðisins.

Hagstofa Íslands:

Aðfluttir fleiri en brottfluttir

Árið 2014 fluttust 1.113 fleiri til landsins en frá því. Það eru heldur færri en í fyrra, þegar 1.598 fleiri fluttust til landsins heldur en frá því. Á árinu 2014 fluttust 6.988 til landsins, samanborið við 7.071 á árinu 2013.

Alls fluttust 5.875 manns frá Íslandi árið 2014 og er það í fyrsta sinn frá árinu 2009 sem að brottfluttum fjölga á milli ára, en árið 2013 fluttust 5.473 manns frá landinu. Fjöldi brottfluttra frá Íslandi árið 2014 er þó langt frá því að vera nálægt því sem var árið 2009, þegar 10.612 fluttust erlendis.

Íslenskir ríkisborgarar voru 922 fleiri en erlendir í hópi brottfluttra, eða 3.400 á móti 2.478. Íslenskir ríkisborgarar voru aftur á móti færri meðal aðfluttra en erlendir, 2.640 á móti 4.348. Alls fluttust því 760 íslenskir ríkisborgarar úr landi umfram aðflutta, á meðan aðfluttir erlendir ríkisborgarar voru 1.873 fleiri en brottfluttir.

Flestir fluttust til Noregs

Árið 2014 fluttust 2.396 íslenskir ríkisborgarar til Noregs, Danmerkur eða Svíþjóðar af 3.400 sem þangað fluttu. Eins og frá árinu 2009 fluttust flestir til Noregs, eða 1.004. Flestir aðfluttir íslenskir ríkisborgarar komu einnig frá þessum löndum eða 1.837 af 2.640, flestir þó frá Danmörku eða 771.

Á sama tíma fluttust flestir erlendir ríkisborgarar til Póllands, eða 601 af 2.475. Þaðan komu líka 1.393 erlendir ríkisborgarar. Hafa aðfluttir umfram brottflutta frá Póllandi ekki verið fleiri síðan 2008, en það ár komu 1.114 fleiri erlendir ríkisborgarar frá Póllandi heldur en fluttu þangað en 792 árið 2014.

38% aðfluttra og brottfluttra á aldersbilinu 20–29 ára

Árið 2014 var fjölmennasti hópur aðfluttra og brottfluttra á aldrinum 20–29 ára. Rúmlega 37% brottfluttra var á þessu aldersbili og tæplega 39% aðfluttra. Af einstökum árgöngum var 23 ára fjölmennasti hópurinn af brottfluttum (256) en jafn margir á aldrinum 24 ára og 25 ára fluttu til landsins, eða 304. Í öllum aldersflokkum voru aðfluttir fleiri en brottfluttir nema í aldurshópnum 65–69 ára.

Körllum fjölga á ný vegna búferlaflutninga

Árið 2014 fluttu 700 fleiri karlar til landsins en frá því og 413 konur. Fram til ársins 2003 fluttust að jafnaði fleiri konur til landsins en karlar. Þessi þróun snerist við á tímabilinu frá 2004–2008. Á þeim árum fluttust til landsins 4.215 fleiri karlar en konur. Árin 2009–2012 fluttust hins vegar 4.114 fleiri karlar

en konur úr landi umfram aðflutta. Í fyrra bar svo við að 287 fleiri karlar en konur fluttust til landsins umfram brottflutta.

Innanlandsflutningum fjölga

Fjöldi innanlandsflutninga náði hámarki á árinu 2007 en þá voru tilkynntir flutningar 58.186 einstaklinga. Eftir það fækkaði innanlandsflutningum jafnt og þétt og náðu þeir lágmarki sínu árið 2010 þegar 46.535 einstaklingar skiptu um lögheimili. Árið 2011 varð aftur á móti fjölgun í fyrsta sinn frá árinu 2007 en þá mældust innanlandsflutningar 49.398. Árið 2014 voru þeir 52.893 sem er fjölgun um 2.232 milli ára. Flestir þeirra voru flutningar innan sveitarfélags eða 33.222. Alls fluttu 10.722 einstaklingar milli sveitarfélaga innan sama landsvæðis árið 2014 en 8.949 fluttu frá einu landsvæði til annars.

Straumurinn til höfuðborgarsvæðis

Þegar aðeins er horft til innanlandsflutninga lá straumurinn frá öllum landsvæðum nema Suðurnesjunum og Norðurlandi eystra til höfuðborgarsvæðisins á árinu 2014. Til höfuðborgarsvæðisins fluttu 357 umfram brottflutta frá landsvæðunum átta. /VH

Renate Hanneman á Herriðarhóli.

Hætt í sveitarstjórn Ásahrepps

– Yfirlýsing frá Renate Hanneman

Í störfum mínum sem sveitarstjórnarmaður í Ásahreppi síðan 2006 hef ég fengið að vinna að framfaramálum innan sveitarfélagsins og er þakklát fyrir stuðning íbúa sem kusu mig til þess.

Hins vegar er nú svo komið að ég tel mig ekki geta lengur starfað sem sveitarstjórnarmaður Ásahrepps og á fundi sveitarstjórnar Ásahrepps þann 30. jan. sl. samþykkti sveitarstjórn afsögn mína.

Ástæðan fyrir afsögn minni er fyrst og fremst að of oft er grundvallaratriðum sveitarstjórnarlaga í stjórnsýslu Ásahrepps ekki fylgt. Ég hef margsinnis gert athugasemdir um stjórnsýsluna við oddvita, oftast munnlega, en ekki haft erindi sem erfiði. Það er mjög erfitt að draga saman á einfaldan hátt hvernig stjórnsýslan er að bregðast og eins er erfitt að benda á einstök atriði t.d. í fundargerðum, því það sem sagt er á fundum ratar ekki alltaf þangað.

Til að nefna tvö dæmi, þá er hlutverk oddvita t.d. að undirbúa fundi sveitarstjórnar og útvega gögn. Ef taka á efni til umfjöllunar er grundvallaratriði að sveitarstjórnarmenn fái gögn

til að undirbúa umræðuna og taka afstöðu til mála. Engar undanþágur eru leyfðar. Þetta gerðist síðast á fundi sveitarstjórnar 30. jan. sl. þegar átti að yfirfara fundargerð hreppsnefndar, en fundargerðin var mér ekki aðgengileg. Í öðru tilfalli var varamaður ekki boðaður á mikilvægan nefndarfund þar sem ræða átti samstarfsverkefni Ásahrepps og Rangárþings ytra. Þetta er auðvitað ekki tæmandi listi og einungis sagt hér til að varpa ljósi á um hvers konar mál er að ræða.

Ég legg til að sveitarstjórn Ásahrepps taki þessi mál til umræðu. Leikreglur sveitarstjórna á landinu eru mjög skýrar og eftir þeim verður að fara. Einnig er það von mín að auglýst verði eftir nýjum sveitarstjóra til að skapa jöfn og lýðræðisleg tækifæri fyrir alla umsækjendur.

Sveitarstjórnarmálin í Ásahreppi hafa átt hug minn í meira en átta ár og ég þakka fyrir allan stuðning og samvinnu í gegnum tíðina. Mér þykir leitt að málin hafi þróast svona, en ég treysti mér ekki til að vinna við þessar aðstæður.

Renate Hanneman,
Herriðarhóli.

MAST lætur innkalla innflutt sýkt kjöt frá Bretlandseyjum:

Salmonella í pekingönd

Salmonella hefur greinst í pekingönd sem seld er í verslunum hér. Sýkingarinnar varð vart í eftirlitsverkefni Matvælastofnunar og Heilbrigðiseftirlits sveitarfélaga.

Matvælastofnun sendi upplýsingarnar til Heilbrigðiseftirlits Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis og hefur

innflytjandinn, Íslenskar matvörur, innkallað vöruna af markaði í samráði við heilbrigðiseftirlitið. Endurnar koma frá Bretlandseyjum.

Þeir sem eiga vöruna eru beðnir um að neyta vörunnar ekki og annaðhvort skila henni til verslunar þar sem varan var keypt, hafa samband við innflutningsaðila eða farga vörunni. /VH

ÖFLUG ENDURKOMA
URSUS
ÚRVAL NÝRRÁ OG HAGSTÆÐRA LANDBÚNAÐARTÆKJA

STJÖRNUBLIKK
VATNAKAKAR • ALMENN KLÆSMÖN • KANASTÁL • BÓGNJÁRN
LÖFNAÐSTÆRFI • ÖNG • ELEMNT • VEGUSTÖÐIR • KLÆMINGAR

Snögg og góð þjónusta!

Smiðjuvegi 2 • 200 Kópavogur • Sími 577 1200 • Fax 577 1201 • stjornublikk@stjornublikk.is • www.stjornublikk.is

B&B Guesthouse
Á leiðinni til útlanda?
Innifalið í verði er gisting, morgunverður, keyrsla í flug, geymsla á bíl og skil á bíl við flugstöð við heimkomu

2 manna herbergi 9.000 kr

Hringbraut 92, í miðbæ Keflavíkur 867-4434 & 421-8989
www.bbguesthouse.is

Dekkjainnflutningur

15% afsláttur af öllum dekkjum til 15. mars 2015

Eigum á lager flestar stærðir traktora-, vagna-, vinnuvéla- og vörubíladekkja.

Einnig mikið úrval fólksbíla- og jeppadekkja.

Vinsamlegast hafið samband við
Árman Sværissón 896-8462 e-mail jasondekk@simnet.is
Tryggva Aðalbjörnsson 896-4124

Jason ehf.
Hafnarstræti 88
Akureyri

BÍLSKÚRA- OG IÐNAÐARHURÐIR

Smíðum sérlega vandaðar bílskúrs- og iðnaðarhurðir eftir málum

Þær eru léttar og auðveldar í notkun.
Einangrun er á öllum köntum. Fáanlegar í mörgum stærðum og gerðum, með eða án glugga. Einnig fáanlegar með mótordrifi

Vagnar & Þjónusta ehf
Tunguháls 10, 110 Reykjavík
Sími: 567-3440, www.vagnar.is

VATNAJÖKULSPJÓÐGARÐUR

SUMARSTÖRF 2015

Vatnajökulspjóðgarður óskar eftir að ráða fólk í fjölbreytt sumarstörf.

Um er að ræða landvörslu, upplýsingagjöf, afgreiðslu, umsjón tjaldsvæða, ræstingar, vaktstjórn í veitingasölu og almenn verkamannastörf.

- Skaftafell:** Landvarsla og upplýsingagjöf, umsjón tjaldsvæðis, ræstingar, afgreiðsla í verslun og veitingasölu, vaktstjórn í veitingasölu.
- Lónsöræfi:** Landvörður.
- Höfn í Hornafirði:** Landverðir og starfsfólk í upplýsingagjöf og afgreiðslu.
- Jökulsárgljúfur:** Landverðir, starfsfólk í upplýsingagjöf og afgreiðslu, í ræstingar og í almenn störf.
- Askja og Ódáðahraun:** Landverðir.
- Snæfellsstofa á Skriðuklaustri:** Landverðir, starfsfólk í upplýsingagjöf, afgreiðslu og ræstingar.
- Snæfell, Kverkfjöll og Hvannalindir:** Landverðir.
- Kirkjubæjarklaustur:** Landvörður og starfsfólk í upplýsingagjöf.
- Hólaskjól, Nýdalur og Lakagígar:** Landverðir.

Ofangreind störf eru flest á tímabilinu frá byrjun júní til loka ágúst. Nokkur störf eru þó til lengri (*maí – september*) eða skemmri (*júlí – ágúst*) tíma. Laun eru greidd samkvæmt kjarasamningi fjármálaráðherra og Starfsgreinasambands Íslands. Bæði konur og karlar eru hvött til að sækja um.

Umsækjendur um landvarðastörf skulu hafa lokið landvarðanámskeiði, eða búa yfir sértækri reynslu sem nýttist í starfi. **Ítarlegri upplýsingar** um störf, hæfniskröfur og aðbúnað starfsmanna má finna á heimasíðu Vatnajökulspjóðgarðs; www.vjp.is og hjá þjóðgarðsvörðum á viðkomandi svæðum.

Umsókn skal skilað á sérstökum umsóknareyðublöðum sem nálgast má á heimasíðu Vatnajökulspjóðgarðs. Umsóknarfrestur er til og með 9. mars n.k. og skulu umsóknir sendar á netfangið: umsoknir@vjp.is eða í pósti merktum: Vatnajökulspjóðgarður, Klapparstíg 25-27, 101 Reykjavík.

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Partner of Experts **STAHL** Crane Systems

STAHL kranar og taliur

Starfsstöðvar Ísfells og Ísnets:

- Ísnet Þorlákshöfn - Öseyrarbraut 28
- Ísnet Vestmannaeyjar - Flötum 19
- Ísnet Húsavík - Barðahúsi
- Ísnet Akureyri - Oddeyrartangi
- Ísnet Sauðárkrókur - Lágeyri 1
- Kristbjörg Ólafsfjörður - Pálsbergsgötu 1
- Ísfall / Ísnet Hafnarfjörður - Öseyrarbraut 28 • 220 Hafnarfjörður • Sími 5200 500 • isfell@isfell.is

ÍSFELL
www.isfell.is

Ísnet

Fréttir

Alþjóðlegt ár jarðvegs 2015:

Moldin er mikilvæg

Matvæla- og landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna (FAO) tileinka árið 2015 moldinni og hvetur aðildarþjóðir sínar til að stuðla að vitundarvakningu á mikilvægi jarðvegsverndar. Bæði hvað varðar fæðuöryggi og leiðir til að draga úr loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra.

Flestir vita að aðgengi að ómengduðum og frjósömum jarðvegi fyrir landbúnað skiptir meginmáli fyrir fæðuframboð jarðarþúa. Þórunn Pétursdóttir landgræðsluvistfræðingur hjá Landgræðslu Íslands segir að það séu þó færri sem geri sér grein fyrir mikilvægi jarðvegsins innan vistkerfa og enn færri sem átta sig á því hversu marga áratugi eða árhundruð það tekur að byggja upp frjósaman jarðveg ef hann hefur einu sinni glatast.

Mikilvægi moldar í vistkerfinu

„Í mold lifir aragrúi smálífvera sem gegna lykilhlutverki við að keyra niðurbrotsferla náttúrunnar og koma næringarefnum á ný á form sem plönturætur geta tekið upp og nýtt sér. Moldin safnar, hreinsar og miðlar vatni og ásamt gróðrinum sem vex í henni bætir hún gæði andrúmsloftsins til dæmis með því að binda kolefni og losa súrefni. Moldin er þannig ein af lykilstoðum grænna hagkerfa sem byggja á nýtingu náttúruauðlinda.

En moldin sér ekki aðeins til þess að við getum dregið andann, drukkið hreint vatn og fætt okkur og klætt. Hún er líka okkar helsta byggingarefni, bæði til húsagerðar og annarra framkvæmda en einnig til listsköpunar. Jarðvegurinn, moldin, er gríðarlega fjölbreytt efni. Hann er grófur og fínn, leirkenndur og sendinn, nýr og þroskaður, frjósamur og næringarsnauður, þurr og blautur, þolinn og rofgjarn og allt þar á milli. Við þurfum að efla skilning okkar á þessum fjölbreytileika og fara að umgangast moldina sem eina af lykilaðlindum okkar, ekki síður en vatnið,“ segir Þórunn.

Illvígt alþjóðlegt umhverfisvandamál

Þórunn segir að jarðvegseyðing sé illvígt alþjóðlegt umhverfisvandamál sem við Íslendingar höfum ekki farið varhluta af.

„Vegna ósjálfbærrar landnýtingar í viðkvæmri náttúru höfum við í gegnum aldirnar tapað fleiri þúsundum tonna af frjósamri mold úr úthagavistkerfum okkar. Geta uppblásins úthaga til að næra gróður, miðla vatni og hreinsa loft er mjög takmörkuð og hann ber litla sem enga búfjárbeit eða aukið álag af völdum ferðamanna. Síðustu 100 árin höfum við unnið markvisst að endurheimt þessara röskuðu kerfa með því að koma gróðurframvindu af stað og stuðla þannig að nýmyndun frjósamrar moldar. Í mörgum tilfellum höfum við náð afskaplega góðum árangri. En, það þarf miklu meira til, ekki síst meiri almenna þekkingu.

Jarðvegmengun vegna iðnaðar eða námavinnslu er þekkt vandamál víða og mjög kostnaðarsamt að hreinsa mengaða mold og gera hana nothæfa til landbúnaðarnota eða annarrar ræktunar. Jarðvegsvernd er þó ekki eingöngu landbúnaðarmál; mannvirkjagerð ýmiss konar hefur einnig umtalsverð áhrif á jarðvegsgeði. Vegagerð og virkjanir valda til að mynda varanlegum skemmdum á vistkerfum og

Moldin safnar, hreinsar og miðlar vatni og ásamt gróðrinum sem vex í henni bætir hún gæði andrúmsloftsins með því að binda kolefni og losa súrefni.

Vegna ósjálfbærrar landnýtingar í viðkvæmri náttúru höfum við tapað fleiri þúsundum tonna af frjósamri mold úr úthagavistkerfum okkar.

Þórunn Pétursdóttir landgræðsluvistfræðingur hjá Landgræðslu Íslands.

hringrásur innan þeirra svo ekki sé nú minnst á neikvæðar afleiðingar jarðvegsþjöppunar.“

Malbik og steinsteypa

Jarðvegsþakning, til dæmis malbikaðar götur og steinsteypa borgarsamfélaga er ein birtingarmynd jarðvegseyðingar sem við sjaldnast leiðum hugann að. „Afleiðingar jarðvegsþakningar í nágrenni og innan borga eru til að mynda aukin flóðahætta í rigningum vegna yfirborðsvatns sem finnur sér hvernig leið niður í moldina. Rannsóknir hafa sýnt að græn svæði innan borga auka lífsgæði íbúanna. Jarðvegsvernd skiptir okkur því öll máli, alveg sama hvernig á það er litið.“

Spennandi verkefni fram undan

Hjá Landgræðslunni var ákveðið að svara hvatningu Sameinuðu þjóðanna og leggja sitt af mörkum til að

stuðla að aukinni vitund Íslendinga á mikilvægi jarðvegsverndar og fá Landgræðsluskóla Sameinuðu þjóðanna og félag Sameinuðu þjóðanna á Íslandi í lið með sér og skipuleggja viðburði í tilefni ársins. „Sameinuðu þjóðirnar eru 70 ára á þessu ári og því ekki úr vegi að minna á að frjósöm vistkerfi, nægt fæðuframboð og aðgangur að hreinu vatni eru líklega þau atriði sem hafa mest vægi til að viðhalda friði. Að minnsta kosti í þeim heimshlutum þar sem þessar auðlindir eru af skornum skammti.

Það eru ýmsir spennandi viðburðir fram undan í tilefni árs jarðvegs og fleiri eiga eftir að bætast

við á næstu vikum. Landgræðslan stefnir til að mynda á að opna dagskrá ársins með uppákomu í Tjarnarbíói í seinnihluta mars og sýna meðal annars margverðlaunada heimildamynd um moldina „Dirt, the Movie“.

Við höfum einnig fengið leyfi til að talsetja á íslensku grípanði stutmynd sem heitir: „Let’s Talk About Soil“ og vonumst til að geta fengið sem flesta Íslendinga til að horfa á hana á netinu og kvitta fyrir áhorfið. Það væru flott skilaboð til að senda alþjóðasamfélaginu.

Við höfum líka skipulagt hádegisfyrirlestraröð þar sem moldin verður í aðalhlutverki. Hugmyndin er að nálgast mikilvægi hennar út frá mun breiðari sjónarhorni en oftast er gert. Við munum til dæmis fjalla um mold og mat í samstarfi við Landvernd og líka fjalla um mold og menningu, mold og menntun, mold og hagkerfi og mold og borgarskipulag svo eitthvað sé nefnt.

Stefnt er á að efna til málþings síðla árs þar sem ítarlegar verður fjallað um þessi mál. Við höfum einnig mikinn áhuga á að vinna með grunnskólabörnum og fá þau í jarðvegsverndarlíðið og erum að vinna fræðsluefni sem okkur langar að kynna fyrir skólunum. Samhliða því höfum við áhuga á að vinna með Helgu Arnalds leikkonu og tengja leiksýningu um moldina sem hún og félagar hennar sýndu á dögum við góðar undirtektir inn í viðburðadagatalið okkar.“

Íslensk heimasíða

Ár jarðvegs verður með heimasíðu þar sem verður hægt að nálgast viðburðadagatal og ítarlegar upplýsingar um alla fyrirhugaða atburði í tilefni árs jarðvegs.

„Við hvetjum alla sem vilja koma upplýsingum á framfæri um atburði sem tengja má við ár jarðvegs að koma þeim til okkar svo við getum bætt þeim inn á viðburðadagatalið. Það er því ýmislegt á döfnni til að minna á mikilvægi moldarinnar og við hvetjum sem flesta til að bætast í jarðvegsverndarlíðið,“ segir Þórunn Pétursdóttir að lokum. /VH

Háprýstipvottadælur

Háprýstipvottadælur fyrir allan iðnað. Öflugar og vandaðar dælur á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com
Aflgjafar: Rafmagn / Honda bensín / Yanmar dísel / Aflúrtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og þrýstingur allt að 500 bar.

Hákonarson ehf. s. 892-4163, netfang: hak@hak.is vefsíða: www.hak.is

Sturlaugur
Jónsson & Co

TÚRBÍNUR

Útvegum túrbínur frá IHI, Garrett, KKK, Schwitzer, Holset og Mitsubishi í flestar gerðir farartækja. Hagstætt verð.

www.sturlaugur.is - Sími 412 3000 - Selhelli 13 Hafnarfirði

Stálgrindarhús

fyrir landbúnað

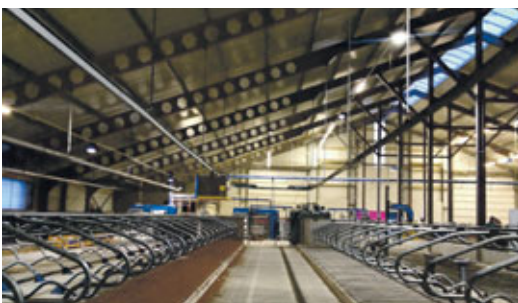

CONEXX®

Í samstarfi við CONEXX býður BYKO nú upp á ýmsar útfærslur af stálgrindarhúsum. Hvort heldur sem er óeinangruð eða klædd með samlokueiningum.

Stálgrindarhús hafa fyrir löngu sannað notagildi sitt við og eru húsin framleidd eftir óskum hvers og eins. Við hönnun húsa er tekið mið af íslenskum aðstæðum og byggingareglugerðum hvað varðar vind- og snjóálag.

Möguleikarnir eru nánast óteljandi hvað varðar útfærslur húsa. Hvort sem um er að ræða vélaskemmur, reiðhallir, fjós eða aðrar lausnir.

NÁNARI UPPLÝSINGAR VEITA SÉRFRÆÐINGAR OKKAR

Kai Storgaard
515 4123 - 821 4080
kai@byko.is

Þorsteinn Lárusson
515 4343 - 821 4343
steini@byko.is

CLARVISTA
STURTUGLER
FYRIR
VANDLÁTA

Smíðjuvegi 7
200 Kópavogi
Sími: 54 54 300
ispan@ispan.is
ispan.is

Isplan
GLER OG SPEGLAR

Til sölu jörðin Neðra-Skarð í Hvalfjarðarsveit

Jörðin Neðra-Skarð í Hvalfjarðarsveit er til sölu ef viðunandi tilboð fæst.

Á jörðinni eru tvö íbúðarhús ásamt útihúsum. Jörðin er samkv. fasteignamati 495,4 ha., þar af ræktað land 41,3 ha. Enginn framleiðsluréttur er á jörðinni.

Nánari upplýsingar í síma 862-3148.

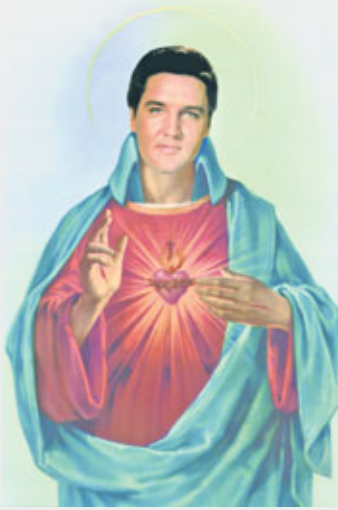
Félagsheimilið Logaland

Logaland í Borgarfirði er tilvalinn staður fyrir ættarmót, veislur, tónleika, fundi og aðrar skemmtanir. Tveir góðir salir, mjög gott eldhús, tjaldsvæði, fallegur útivistaskógur, stutt í sundlaug og aðra þjónustu.

Upplýsingar í síma 864- 1381 eða logaland.felagsh@gmail.com

STEEKUR

Elli prestsins

Ævi Elvisar Presley er saga um fátækan dreng sem braust til frægðar af eigin rammleik. Hann eignast allt en fær leiða á öllu saman, tapar sér í frægðinni og glatar hamingjunni.

Skömmu eftir að frægðarsól Presley tók að rísa fóru af stað sögur.

Ein er á þá leið að eftir að eigandi Sun-útgáfufyrirtækisins heyrði fyrstu upptöku hans á hann að hafa sagt að það væri mun betra fyrir Elvis að halda áfram að keyra vörubíl í stað þess að reyna fyrir sér í tónlist.

Eftir dauða Elvisar hafa gengið sögur um að hann væri langt frá því að vera dauður og við góða heilsu. Á hverju ári berast fréttir víðs vegar að úr heiminum um að til hann hafi sést allt frá Kópaskeri til Kalkúttu. Eitt blað greindi frá því að Elvis búi á Havaí undir öðru nafni. Elvis mun hafa sagt í viðtali að hann hafi verið að bugast undan frægðinni og álaginu sem henni fylgdi. Dauði sinn hafi verið sviðsettur svo hann gæti lifað edlilegu lífi. Elvis, sem er áttæður í dag, hefur breytt áttverð með aldrinum og er hann kominn með bjórvömb, skegg og skalla.

Í annari frétt segir að búin hafi verið til nákvæm vaxmynd af kónginum og hún höfð til sýnis meðan líkið stóð uppi og að það hafi verið lík óþekkt Englendinga sem fór í gröfina. Í öðru blaði er því haldið fram að Elvis sé geimvera og sést hafi til hans á tunglinu.

Stofnuð hafa verið trúfélög sem tekið hafa hann í guðatölu. Sumir halda fram að hann sé frelsarinn endurfæddur og þess hefur verið farið á leit að kaþólska kirkjan taki hann í tölu dýrðinga. Í The Church of Elvis í Portland Oregon er hægt að ganga í hjónaband og Elvislíki syngur við brúðkaupið. Önnur birtingarmynd Elvisdýrkunarinnar er að á hverju ári er keppt víða um heim þar sem menn leitast við að líkjast goðinu í útliti og háttum. Það eru því til taflenskir, japanskir, norskir og íslenskir Elvisar.

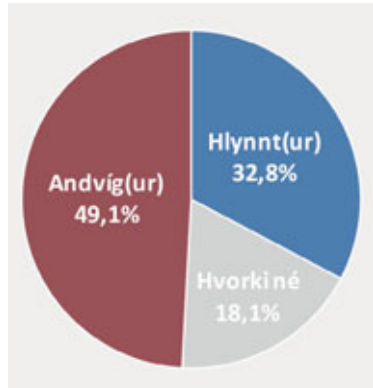
Fyrir nokkrum árum heiðraði bandaríska pósthjónustan rokkgoðið með því að setja mynd af honum á frímerki. Stuttu seinna lýsti bandarísk kona því yfir að hún hefði læknað af krabbameini í hálsi eftir að hafa sleikt Elvisfrímerki. Frá Hollandi hafa borist fréttir um að stytta af Elvis gráti blóði.

Margir líta á Graceland sem helgidóm og telja sér skylt að fara í pílgrímsferð þangað að minnsta kosti einu sinni á ævinni, líkt og múslímar sem fara til Mekka. *NH*

Mikil andstaða við inngöngu í ESB

Andstaða við inngöngu Íslands í Evrópusambandið er mikil samkvæmt könnun sem Capacent Gallup vann nýverið fyrir Heimssýn, hreyfingu sjálfstæðissinna í Evrópumálum.

„Könnunin undirstrikar það sem oft hefur áður komið fram að Íslendingar vilja vera frjáls og fullvalda þjóð utan Evrópusambandsins. Beiðni um inngöngu Íslands í ESB á því að afturkalla hið snarasta,“ segir Jón Bjarnason, formaður Heimssýnar.

Í könnuninni kemur fram að um helmingur landsmanna er andvígur inngöngu Íslands í Evrópusambandið og rétt tæpur þriðjungur landsmanna er hlynntur inngöngu í ESB. Reykvikingar vilja standa utan ESB og það sama á við um íbúa annarra sveitarfélaga landsins.

Spurt var hvort fólk væri hlynnt eða andvígur inngöngu Íslands í Evrópusambandið. Reyndust 49,1% svarenda vera andvígur inngöngu landsins í ESB, 32,8% sögðust vera hlynntir inngöngu en 18,1% svarenda var hvorki hlynntur né andvígur inngöngu í ESB.

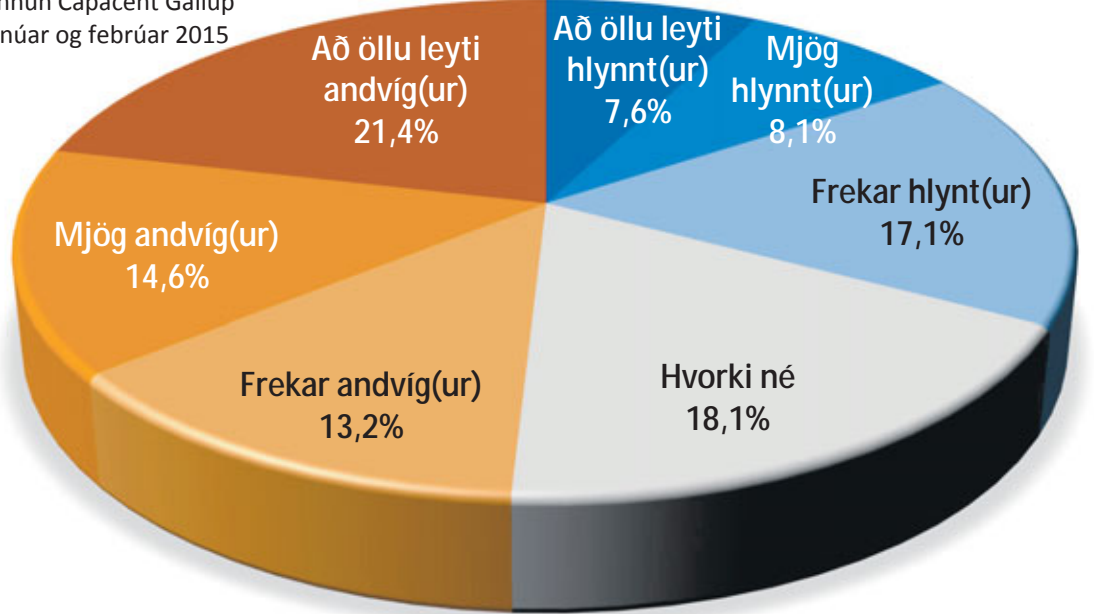
Ef eingöngu er skoðað hlutfall þeirra sem eru með eða á móti aðild eru 61% andvígur en 39% hlynntir aðild.

Af þeim sem segjast munu kjósa Framsóknarflokkinn, ef gengið yrði til kosninga nú, eru 85% andvígur inngöngu í ESB, 77% þeirra sem kjósa myndu Sjálfstæðisflokkinn og 44% kjósenda VG eru andvígur inngöngu Íslands í ESB.

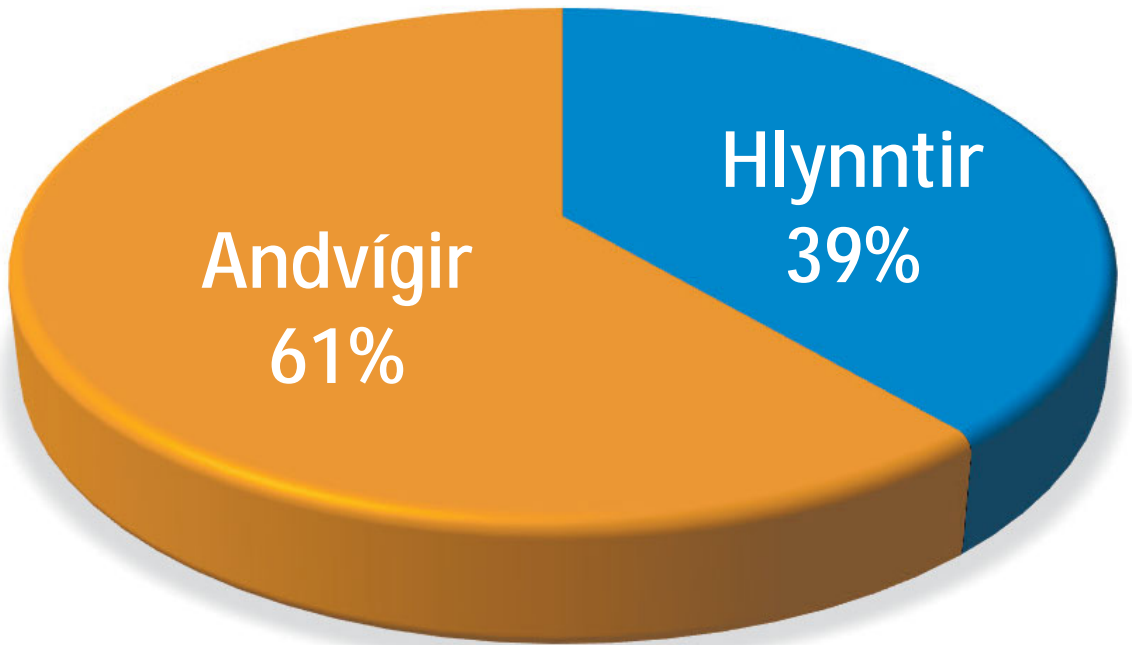
Athygli vekur að þeir sem myndu skila auðu eða ekki mæta á kjörstað ef nú yrði gengið til alþingiskosninga eru almennt andvígur inngöngu. Það sama má segja um þá sem nú myndu kjósa flokk eða framboð sem ekki á fulltrúa á Alþingi. Í þeim hópi eru 54% andvígur en 37% hlynnt aðild að sambandinu.

Ertu hlynnt(ur) eða andvíg(ur) inngöngu Íslands í Evrópusambandið (ESB)?

Könnun Capacent Gallup í janúar og febrúar 2015

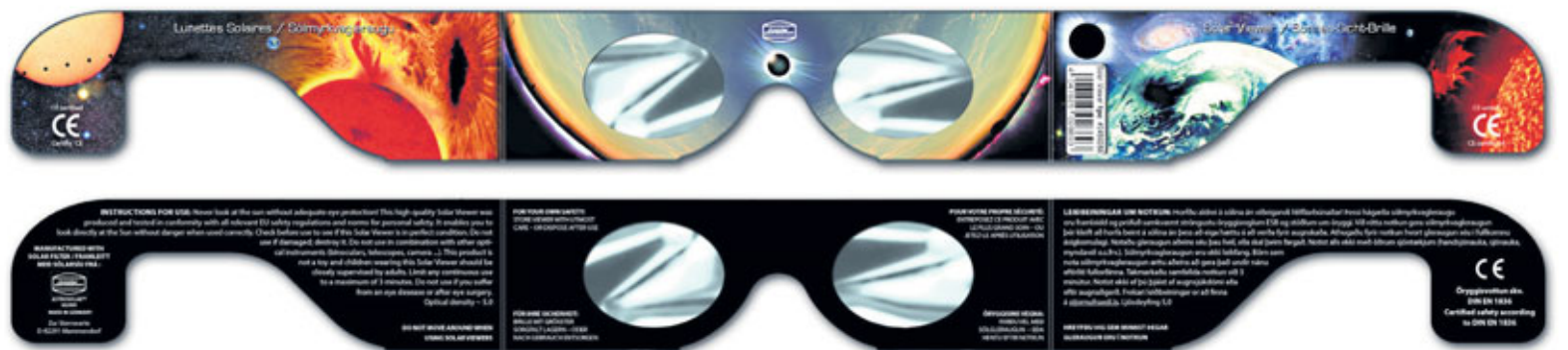
ÞEIR SEM TAKA HREINA AFSTÖÐU TIL AÐILDAR AÐ EVRÓPUSAMBANDINU

Samkvæmt könnuninni eru 42% Reykvikinga andsnúnir aðild að ESB en 41% borgarbúa er hlynntur aðild. Munurinn er

meiri í nágrennasveitarfélögum höfuðborgarinnar. Þar eru 45% andvígur aðild en 38% hlynntir henni.

Munurinn er enn meiri í öðrum sveitarfélögum landsins en þar eru 59% íbúanna andvígur aðild að ESB en 21% hlynntir.

Hótel Rangá gefur öllum grunnskólabörnum landsins sólmyrkvagleraugu

– sólmyrkvi verður að morgni 20. mars

„Já, Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar hefur gefið grænt ljós en að nafninu til verða gleraugin gefin skólanum sem námsgögn, enda ekki hugsuð sem markaðssetning heldur fræðslu- og menntaverkefni.“

Það er svo undir skólastjórnunum sjálfum að leyfa nemendum í Reykjavík að eiga gleraugin eftir sólmyrkvann. Heildarkostnaður við verkefnið er rétt rúmlega 4 milljónir króna, sem við skiptum á okkur með

Feriðrik Pálsson.

Seltjarnarness ákvað að gefa öllum grunnskólabörnum landsins sérstök

Stjórnskoðunarfélaginu,“ segir Ása Valdís Árnadóttir, markaðsstjóri Hótel Rangá. Hótelid, ásamt Stjórnufræðivefnum og Stjórnskoðunarfélagi

sólmyrkvagleraugu til að þau geti horft beint á sólmyrkva að morgni 20. mars nk., án þess að skaða í sér augun.

Í heild verða um 50.000 sólmyrkvagleraugu gefin í skólana en 10.000 gleraugu seld í lausasölu til fjárflofnar. Ástæðan fyrir gjöfinni er sú að mesti sólmyrkvi sem sjáanlegur hefur verið á Íslandi í rúm sextíu ár verður að morgni dags 20. mars 2015. Þá mun tunglið myrkva allt að 98% af skífu

sólar. Myrkvinn er svonefndur deildarmyrkvi en þá skyggir tunglið á hluta sólarinnar. Til að auka enn á sjónarspilið þá ætti að vera hægt að sjá reikistjörnuna Venus í austri, vinstra megin við sólina, þegar myrkvinn er í hámarki. Sólmyrkvagleraugin verða einnig til sölu fyrir áhugasama þegar nær dregur sólmyrkvanum og mun ágóðinn af sölnunni renna til þess að greiða fyrir gjöfina.

/MHH

20% afsláttur

af síum og vinnu vegna smurþjónustu á dráttarvélum ef bókað er í janúar eða febrúar

KRAFTVÉLAR

Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogur • Sími 535 3500
Draupnigata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

Victron energy hleðslutæki í úrvali

Fylgdu okkur á Facebook

Hágæða hleðslutæki sem auka líftíma rafgeyma og verja gegn skemmdum.

Vatns, ryk og efnaþolin.
"Smart charge algorithm".
Endurlífga "dauða" geyma.
Sjálfvirk spennugjafastilling.

NAUST marine

Miðhelli 4 • 221 Hafnarfirði
S. 414 8080 • www.naust.is

victron energy
BLUE POWER

Jörð til leigu

Jörðin Leirhöfn í Norðurþingi er til leigu til sauðfjárbúskapar.

Hér með er auglýst eftir áhugasömu og drifandi fólki sem langar til að stunda fjárbúskap á vildarsauðfjárrörðinni Leirhöfn á Melrakkaslétu.

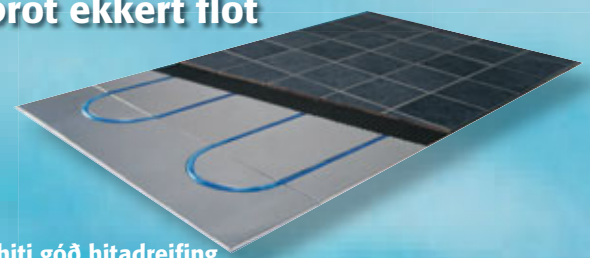
Jörðinni fylgir m.a. fallett og gott íbúðarhús, 600 kinda fjárhús og tilheyrandi ræktun. Þá er möguleiki á kaupum á fjárstofni og kvóta.

Markmiðið er að í Leirhöfn verði áfram rekið myndarlegt sauðfjárbú af skemmtilegri og dugmikilli fjölskyldu sem styrkir byggðarlagið félagslega með búsetu sinni.

Mikið er lagt upp úr snyrtimennsku og góðri umgengni á jörð og eignum.

Áhugasamir sendi inn upplýsingar á netfangið lund@simnet.is

Gólfhitakerfi Ekkert brot ekkert flot

- Þægilegur hiti góð hitadreifing
- Hítasveiflur / Stuttur svörunartími
- Aðeins 12mm þykkar hitadreifiplötur
- Fljótlegt að leggja
- Ekkert brot ekkert flot
- Dreifiplötur límðar beint á gólfíð
- Gólfíni lagt beint á dreifiplötur (flísar, parket)
- Hentar vel í eldra húsnæði jafnt sem ný hús og sumarhús
- Flooré gólfhitakerfi er einfalt, fljótlegt og þægilegt

Skemmuvegur 10 (blá gata) 200 Kópavogur
Sími 567 1330 Fax 567 1345 www.hringas.is

Hringás ehf.

Rúlluplastið sem bændur treysta

teno spin

	Litur	Listaverð án vsk.	Magn á bretti
Rúlluplast			
Tenospin - 750*0,025*1500	Hvítt	10.950 kr	15
Tenospin - 750*0,025*1500	Ný vara Svart	10.800 kr	15
Net			
Westfalia - 123*3000 m		23.500 kr	
Garn			
Randofil - 3500 m pr. rúllu		3.500 kr	

Ef gengið er frá pöntun fyrir 1. maí er frír flutningur til bænda.

Frekari upplýsingar fást hjá sölumönnum um allt land og á skrifstofu SS.
Sláturfélag Suðurlands svf. • Fosshálsi 1 • 110 Reykjavík • Sími 575 6000 • www.ss.is

Ráðstefna um dýravelferð var haldin á Hvanneyri síðastliðinn mánudag:

Tímamót í dýravelferð á Íslandi

– að ýmsu er að hyggja með breyttum lögum og reglum

Ráðstefna um dýravelferð var haldin á Hvanneyri þann 23. febrúar síðastliðinn. Það voru Matvælastofnun, atvinnu- og nýsköpunarráðuneytið, Bændasamtök Íslands, Dýraverndarsamband Íslands, Landbúnaðarháskóli Íslands og Dýralæknafélag Íslands sem stóðu að ráðstefnuhaldinu.

Fjöldi áhugaverðra erinda var fluttur á ráðstefnunni en málefni dýravelferðar hafa verið ofarlega á baugi í þjóðfélaginu með setningu nýrra laga um velferð dýra og samsvarandi reglugerða um velferð búfjár – sem ein af annari hafa verið að birtast. Nú síðast, þann 11. febrúar, var reglugerð um velferð alifugla gefin út. Klukkustundarlöngar málstofur voru líkar haldnar á ráðstefnunni um allar reglugerðirnar.

Viðhorf dýraeigenda

Sigurður Loftsson, formaður Landssambands kúabænda og bóndi í Steinsholti, flutti erindið Viðhorf dýraeigenda. Í upphafi hans máls kom fram að velferð búfjár væri mikilvægur grunnur að efnahagslegri afkomu bænda. Velferð búfjár væri enda grunnur að jákvæðri ímynd greinarinnar. Síðan vék hann tali sínu að nýjum viðmiðum um dýravelferð. Þar kom fram að mat á velferð búfjár verði að byggja á rökraenum sjónarmiðum fremur en tilfinningum. Mikilvægt sé að sem víðtækust sátt og skilningur sé milli þeirra sem málið varðar. Gera verði þá kröfu að jafnræði ríki milli innlendra jafnt sem erlendra búvöruframleiðenda á markaði hérlandis, varðandi viðmið um dýravelferð. Starfsumhverfi bænda verði að taka mið af þeim kröfum sem gerðar eru, þannig að þeim sé gert kleift að bregðast við nýjum viðmiðum.

Eftirlit og eftirfylgni

Hann sagði að aðbúnaðarreglugerðir verði að hafa skýra meiningu, samræmi þurfi að vera í túlkun á milli einstakra eftirlitsaðila og kröfur um úrbætur að vera sanngjarnar og taka mið af umfangi. Hann sagði æskilegt að eftirfylgni og þvingunarúræði taki fremur mið af alvarleika frávikna en fjölda.

Samkvæmt nýrri reglugerð um velferð nautgripa er gert ráð fyrir að básafjós munu heyra sögunni til innan 20 ára og bændum er gert að koma upp sérstökum burðarstíum innan tíu ára. Í erindi Sigurðar kom fram að vegna þessara ákvæða þurfi, samkvæmt núverandi stöðu, að endurnýja 320 básafjós sem eru

Sigurður Loftsson, formaður Landssambands kúabænda.

Mynd / Hjalti Andrasen

Hallgerður Hauksdóttir, formaður Dýraverndarsambands Íslands.

Mynd / Hjalti Andrasen

nálægt 50 prósent af heildarfjölda fjósa á Íslandi. Nýjar reglur krefjast endurnýjunar sem verði kúabændum mjög kostnaðarsamar.

Tók Sigurður dæmi, sem Landssamband kúabænda hefur reiknað út, af 70 kúa fjósi með mjaltþjóni og uppeldisaðstöðu að breytingarnar muni kosta 140 milljónir. Vaxtabyrðin af þeim kostnaði myndi nema fimmtungi af þeim tekjum sem kemur af hverri kú. Sigurður gagnrýnir að með breytingunum sé möguleiki á því að íslenskum nautgripaæktendum sé mismunað gagnvart erlendum framleiðendum – sem þurfa ekki í öllum tilfellum að undirgangast kostnaðarsamar breytingar á sinni framleiðsluástöðu. Mikilvægasti þátturinn í að tryggja dýravelferð sé að landbúnaðurinn búi við bærillega öruggt rekstrarumhverfi og afkoma bænda sé viðunandi.

Dýravelferð fyrr og nú

Hallgerður Hauksdóttir, formaður Dýraverndarsambands Íslands

(DÍS), flutti erindið Viðhorf dýraverndarsamtaka. Þar fór hún yfir dýraverndarmál fyrr og nú – og rakti í stuttu máli sögu DÍS. Þar kom fram að DÍS var stofnað 1914 að frumkvæði konu að nafni Ingunn Einarsdóttir. Ári síðar voru fyrstu lög um dýravernd samþykkt á Alþingi, en það voru forvígismenn sambandsins sem skrifuðu lög og voru þau samþykkt lítið breytt. Síðan hefur sambandið ætíð komið að vinnu við slíka lagagerð.

Hallgerður sagði í erindi sínu að DÍS teldi áriðandi varðandi búfé að virðing sé borin fyrir þeim sem skyni gæddum verum, að ábyrgð og tillitssemi sé höfð að leiðarljósi við alla umhirðu og meðferð á þeim. Langflestir dýraeigendur fari vel eða þökkalega með sín dýr af innsæi einu – því þeir vita vel að þau finna fyrir ótta og sársauka á sama hátt og við sjálf.

Hún segir að nýju lögin um velferð dýra, sem tóku gildi í fyrra, séu tvímælaust til bóta á allan hátt. Nýmæli sem þar skipta máli séu til dæmis að nú eru dýr skilgreind sem

Nýjar reglur krefjast endurnýjunar á básafjósum sem verða kúabændum mjög kostnaðarsamar.

Mynd / úr safni Bbl.

skyni gæddar verur. Dýr eigi rétt, sem þau sjálf, á góðri meðferð.

Nú sé refsað fyrir að skaða dýr af því það hefur gildi í sjálfu sér, en áður var refsað fyrir að valda skaða á eign annars manns. Dýrið var þá eignin, en skipti ekki máli sem það sjálft.

Réttur dýra til eðlilegs atferlis sé einnig mikilvæg framför í nýju lögunum og ætti að eiga sér stoð í reglugerðum, en það er mjög misjöfn útkoma hvað það varðar milli reglugerða um velferð hinna ýmsu búfjartegunda.

Jafnframt sé mikilvæg framför falin í skýrari úrræðum og heimildum til inngripa þegar meðferð eða umhirðu dýra er ábótavant.

Hitt er annað mál að eftirlit og eftirfylgni með velferð dýra kostar fé. Nú þegar má sjá merki þess að málaflökkurinn er sveltur. Það er grafalvarlegt mál og þarf að bæta úr því. Eitt dæmi um þetta er vandræðagangurinn við að halda úti dýralæknahjónustu um landið.

Drekkingar minka svartur blettur

Að sögn Hallgerðar er lögleiðing drekkingar minka með nýju lögunum svartur blettur í sögu samskipta manna og dýra á Íslandi. Hún vonar að lögleiðingin verði leiðrétt sem fyrst, enda er einungis heimilt að beita þessari aflífunaðferð á eina dýrategund. Þetta sé vandræðaleg lausn sem þarna hafi verið gripið til – í sparnaðarskyni – og ekki sáemandi síðuðu samfélagi.

Það sé auðvitað óumdeilt að minkurinn valdi ýmsum skaða, bæði í vistkerfum og hjá húsdýrum – einkum fuglum – en hitt liggja fyrir að minkurinn hafi verið fluttur hingað inn af okkur og við berum ábyrgð á veru hans hér. Við verðum því að axla hana. Felligildur kosti að sönnu meira í rekstri, en þær verðum við samt að velja að lokum, vegna þess hversu ómannúðleg drekking er sem aflífunaðferð. Hún minnir á að maður fékk dóm fyrir að aflífa hund með drekkingu fyrir nokkrum árum, af þessari ástæðu.

Eitt er það sem vanti í allar reglugerðirnar nýju – og DÍS hafi farið fram á að væri í þeim öllum – eru skýr ákvæði um brunavarnir. Þegar leitast sé í skjölunum eftir orðinu „brunavarnir“ þá komi hreinlega ekkert upp. Samt sé hér um að ræða lifandi verur sem haldnar eru í húsum sem þær eiga ekki möguleika á að yfirgefa við eldsvoða.

Það sé vilji DÍS að rannsóknir liggja að baki ákvörðunum um aðbúnað dýra, reglugerðum og lögum, ekki geðþótti eða skoðanir um málefni dýra. Þannig hafi sambandið lagt til við vinnu við reglugerð um alifugla, að stuðst yrði við rannsókn ESB á velferð alifugla. Rannsóknin leiddi í ljós að meiri þéttleiki en 25 kg/fermetra hefðu ótvíræð áhrif á líðan og heilsufar fuglanna til hins verra. Ísland ætti og gæti verið í fararbroddi hvað velferð dýra varðar.

Annað sem Hallgerður nefndi varðandi alifuglareglugerðina, var krafa DÍS um að egg yrðu merkt eftir framleiðsluáferð – eins og tíðkast víða í Evrópu. Einn versti aðbúnaður sem íslenskt búfé þurfi að búa við í dag, sé sá aðbúnaður sem egghænur þurfa að þola, fjórar saman í litlum búrum alla sína ævi. Þar eigi sú hæna illa vist sem neðst sé í goggunarröðinni, en hinar líka. Þetta ætti að vera löngu aflagt. Fólk sem hefur séð til þessara dýra viti það, en fæstir fá að sjá þangað inn.

Hallgerður gagnrýndi að reglugerðirnar um velferð dýra voru ekki kynntar eða birtar almenningi til umsagnar eins og rík hefd sé fyrir að gera almennt um lög og reglur. Svör ráðuneytisins hafi verið að reglugerðirnar væru það tæknilegar og sértækar að þær ættu ekki erindi til almennings, en það þýði auðvitað að almenningi komi ekki aðbúnaður dýra við – sem sé alrangt. Þá segir hún sérkennilegt hvernig gert sé upp á milli dýrategunda; að nautgripir sem eru 350 kg skulu hafa tveggja fermetra rými á húsi, en hestar – sem vega yfirleitt um það bil það sama – skulu hafa fjóra fermetra. Engin rök hnígi að þessu.

Ekki lengur bannað að hleypa út svinum

Hvað svín varðar sé það framför að ekki sé beinlínis bannað að hleypa þeim út. Það séu hins vegar vonbrigði að gyltur megi halda föstum í gottstíum mun lengur en lagt var upp með. Í tillögum hópsins hafi verið lagt til að þeim mætti halda sjö daga fyrir got og sjö eftir en því hefur verið breytt í sjö daga fyrir og tuttugu og átta daga eftir got. Það sé dýrunum þungbært að standa svo lengi í sömu sporum, svo ekki sé minnst á að gylturnar séu sviptar hinu eðlilega atferli að sinna grísunum sínum. Dýr líða fyrir að fá ekki að hreyfa sig, það sé þess vegna sem básar séu núna bannaðir í hesthúsum og verða bannaðir í fjósum. Þá sé það andstætt velferð að gefa frest til 2025 að halda svín varanlega í básum séu þeir 90 cm á breidd. Þá undrast Hallgerður að einungis hafi verið tekið tillit til athugasemda DÍS, um að kenna og temja dýr aðeins með jákvæðri styrkingu (ekki þvingun/refsingum), í tveimur af reglugerðunum; í reglugerðunum um sauðfé og svín.

Pauleldi til hámrörunar nytja

Pauleldi dýra skilgreinir DÍS sem framleiðslu þar sem velferð dýra er fornað fyrir hámrörun nytja. Almenn vandamál sé við þaueldi að aðbúnaður valdi vandamálum, til dæmis goggun eða halabiti. En í stað þess að leysa vandann með því að bæta úr umhverfi dýranna, svo að hin óæskilega hegðun hverfi, sé vandinn leystur með því að sníða dýrin til. Er það í samræmi við lög um velferð dýra? – spyr Hallgerður. /smh

Með nýjum reglum um velferð svína er nú heimilt að hleypa þeim út.

Mynd / smh

FORSALA Á KAJÖKUM ER HAFIN Í ELLINGSEN

Ellingsen býður sérstakt tilboð við forpöntun á kajökum. Verð hér að neðan eru sértílað til þeirra sem **panta fyrir 3. mars**, en kajakarnir koma til landsins um miðjan apríl. Hægt er að skoða úrvalið á heimasíðu Ellingsen og á **perception.co.uk**, en hafa þarf samband við sölumann Ellingsen til að ganga frá pöntun og fá nánari upplýsingar.

Hafðu beint samband við sölumann: Andrej Holbicka, 580 8510 eða á tr@ellingsen.is

PERCEPTION Triumph 13 Angler

Triumph Angler veitir nægt rými fyrir stangeveiði án þess að missa sveigjanleika, lipurð og hraða. Hann er tilvalinn fyrir veiðiklær sem vilja samt ekki gefa neitt eftir í gæðum.

Tilboðsverð

182.000 kr.

Verð 242.000 kr.

25%
AFSLÁTTUR
Í FORSÖLU

PERCEPTION Scooter Gemini

Scooter Gemini tekur 2 í sæti. Það er auðvelt að stýra honum og hann hentar einstaklega vel á lygnu vatni.

Tilboðsverð

129.900 kr.

Verð 173.000 kr.

25%
AFSLÁTTUR
Í FORSÖLU

PERCEPTION Prodigy II 14.5

Sæti fyrir tvo, sérstyrktur botn og stefni. Hann er lipur og stöðugur og hentar vel á lygnu vatni og í léttum straumi.

Tilboðsverð

181.500 kr.

Verð 242.000 kr.

25%
AFSLÁTTUR
Í FORSÖLU

PERCEPTION Essence 17

Sérhannaður kjölur og V-lögun kajaksins gera hann afar stöðugan og auðveldar beygjur. Hentar bæði fyrir byrjendur og lengra komna.

Tilboðsverð

299.250 kr.

Verð 399.000 kr.

25%
AFSLÁTTUR
Í FORSÖLU

Leitaðu ráða hjá okkur. Hjá Ellingsen starfa sérfræðingar í öllum deildum. Við veitum faglega og vandaða ráðgjöf og finnum réttu vörurnar sem uppfylla þínar þarfir. Við seljum eingöngu þrautreyndar hágæðavörur sem henta fyrir íslenskar aðstæður.

REYKJAVÍK • Fiskislóð 1 • Sími 580 8500 • mánud.-föstud. 10-18 • laugard. 10-16
AKUREYRI • Tryggvabraut 1-3 • Sími 460 3630 • mánud.-föstud. 10-18 • laugard. 10-16 • ellingsen.is

Ellingsen
- FULLT HÚS ÆVINTÝRA

Fréttaskýring

Vaxandi innflutningur á svínakjöti veldur áhyggjum – Lítið að marka upprunamerkingar á kjöti í ESB-löndunum:

Sýklalyfjaónæmar bakteríur eru tifandi tímasprengja

– minnst lyfjanotkun í landbúnaði er á Íslandi en ónæma bakterían MRSA CC 398 er orðin útbreidd í danskri svínarækt

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Eins og fram kom í síðasta Bændablaði er mikil lyfjanotkun í landbúnaði í þeim löndum sem verið er að flytja kjöt frá til Íslands. Lyfjanotkun er minnst í Noregi mælt á massa dýra, en næstminnst á Íslandi. Heildarlyfjanotkun er hins vegar minnst á Íslandi.

Samkvæmt tölum um lyfjanotkun frá Evrópsku lyfjastofnuninni EMA (European Medicine Agency), er lyfjanotkun lýst með PCU (Population correction unit) sem mælir lyfjanotkun á massa (þyngd) búfjár. Í þessum samanburði er lyfjanotkun á Íslandi mælt í mg/PCU aðeins 2% af því sem gerist á Spáni og 3% af því sem gerist í Þýskalandi. Þá notar Ísland innan við 1% af því magni sem Danir og Hollendingar bera í sitt búfé en landið er 2,5 sinnum stærra. Jafnframt vekur athygli að Holland, sem lítið land að flatarmáli, er 12 stærsti lyfjanotandinn. Ljóst er að stærstur hluti innflutts kjöts kemur frá mestu lyfjanotendum í landbúnaði í Evrópu samkvæmt skýrslu EMA. Niðurstaðan er því vissulega dapurleg fyrir íslenska neytendur.

Rætt í hálfkæringi

Hér á Íslandi tala menn um þessi alvarlegu mál í fjölmiðlum í miklum hálfkæringi og helst að grín sé gert að þeim sem bent hafa á hættuna af ofnotkun sýklalyfja og annarra efna í landbúnaði. Þær áhyggjurnar sem Neytendasamtökin virðast hafa af kjötinnflutningi eru að ekki sé nógu ótulllega unnið að því að fella niður innflutningsgjöld af kjöti. Lýðheilsuáhrif eru ekki mikið rædd í því sambandi. Þar skipta verðlagsmál til skamms tíma greinilega meira máli.

Athyglisverður samhljómur virðist vera með samtökum neytenda, Samtökum verslunar og þjónustu og forsvarsmönnum Félags atvinnurekenda og SA, sem einmitt bera því við að þetta sé allt gert sérstaklega með hagsmunum neytenda í huga. Sú fullyrðing virðist bara ekki standast ef marka má fréttir að undanförunu og orð Harðar Harðarsonar, formanns Svínaræktarfélags Íslands.

Alvarleg heilbrigðisógn

Í erlendri umræðu er víða talsvert öðruvísi tekið á málum en hér á landi. Þar er t.d. mikið rætt um hættu sem skapast af ofnotkun sýklalyfja og veldur því að bakteríur mynda með sér þol gegn lyfjunum en þá verða til eins konar ofurbakteríur. Þegar fólk fær svo þessar bakteríur í sig þá duga sýklalyfin sem til eru einfaldlega ekki til að vinna á þeim. Hafa vísindamenn jafnvel talað um þetta sem mestu heilbrigðisógnina sem mannkynið standi frammi fyrir. Heilbrigðisstofnun Sameinuðu þjóðanna, WHO, hefur líka varað mjög við stöðunni.

Auk notkunar sýklalyfja til að lækna sýkingar í dýrum þá hafa slík lyf verið notuð í stórum stíl víða um heim sem vaxtahvetjandi efni.

Þá er sýklalyfjum ýmist blandað í fóður eða drykkjarvatn dýranna til að koma í veg fyrir að ýmis smit trufla vaxtarhraða. Notkun sýklalyfja sem vaxtarhvata hefur formlega verið bönnuð í ríkjum Evrópusambandsins frá janúar 2006. Hins vegar hefur slík notkun verið mikil í Bandaríkjunum þrátt fyrir áætlanir Matvæla- og lyfjastofnunar Bandaríkjanna um að sporna við því. Þá hafa verið ítrekaðar vísendingar um að farið sé í kringum reglurnar í Evrópu í gegnum öfluga svartamarkaðsverzlun með sýklalyf. Ekki er langt síðan þar í Bretlandi var dæmt í fangelsi fyrir ólöglega verslun með fölsuð sýklalyf sem seld voru bændum í Bretlandi og á Indlandi.

Í frétt Washington Post nýverið er grein frá áhyggjum Evrópubúa vegna hugsanlegs fríverslunarsamnings við Bandaríkin. Menn óttist að samkeppnin í landbúnaðarframleiðslunni harðni vegna meira frjálsræðis sem ríkt hefur í Bandaríkjunum. Því megi Evrópubúar í kjölfarið reikna með notkun vaxtarhormóna í nautakjötsframleiðslu, að kjúklingakjöt verði þvegið upp úr klór og að ýmis erfiðabreytt lífefni verði nýtt til að auka framleiðni í landbúnaði. Franskir bændur hafa verið í fararbroddi þeirra sem mótmæla fyrirhuguðum fríverslunarsamningi. Í október mótmæltu tugir þúsunda þessum áformum í 22 ESB-löndum og í Kaupmannahöfn var eftirlíking af 8 metra háum Trójuhesti notuð sem samlíking við þessi áform.

„Tifandi tímasprengja“ sem flokka ætti með hryðjuverkum

Í skýrslu, sem breski forsætisráðherrann David Cameron kynnti í fyrra, kemur fram sláandi niðurstaða:

„Áætlað er að sýklalyfjaónæmar bakteríur valdi dauða um 5.000 einstaklinga í Bretlandi á hverju ári og 25.000 manns í Evrópu allri.“

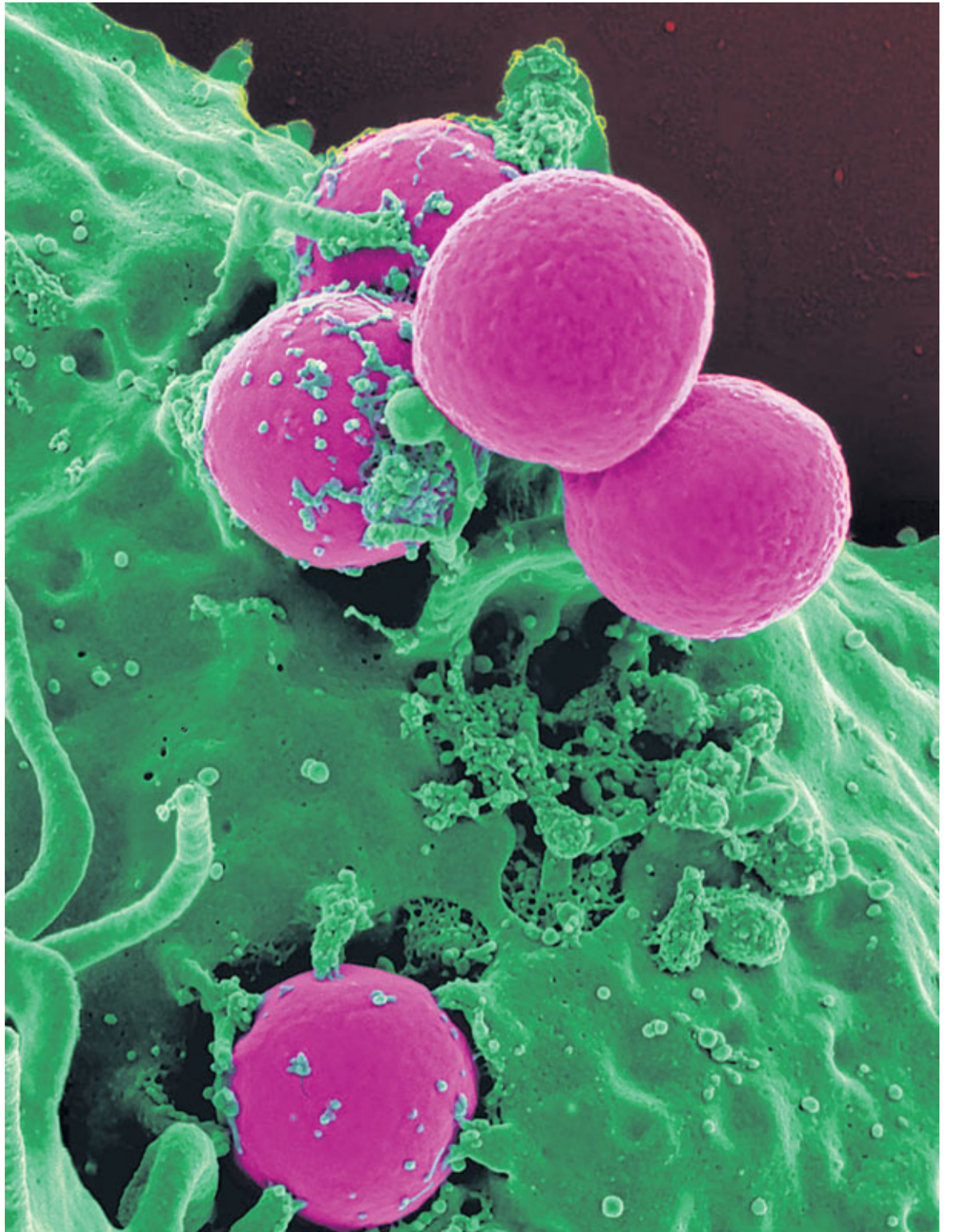
BBC fjallaði um málið og vitnaði í Sally Davies prófessor, sem er yfirmaður lyfjaeftirlits í Englandi. Hún sagði m.a.:

„Ógnin af sýklalyfjaónæmum bakteríum er tifandi tímasprengja.“ Þá sagði hún að hættan sem af þessu stafar ætti að setja í flokk með hryðjuverkum.

Á fundi með Royal Society í fyrra haldi hún David Cameron fyrir að taka sér forystuhlutverk á heimsvísu í baráttunni vegna vaxandi sýklalyfjaónæmis og fyrir frekari þróun sýklalyfja.

Hundrað milljóna manna í hættu

Í skýrslunni sem Cameron kynnti í fyrra kemur m.a. fram að þol baktería gegn sýklalyfjum geti hugsanlega

Smásjármynd af MRSA-bakteríum sem þarna eru litaðar purpurarauðar.

Mynd / Wikipedia

David Cameron.

Sally Davies.

Lyfjaónæmar malaríubakteríur eru nú staðreynd. Helsti smitberinn er moskítóflugan sem ekki er til staðar á Íslandi, þótt hún sé landlæg víða um heim.

drepið hundrað milljóna manna fyrir árið 2050 ef ekkert verður að gert.

Þá er í ritinu Scientific American haft eftir Kevin Outterson, sem er sagður sérfræðingur í heilsufarslögum, að kostnaður heimsbyggðarinnar við að meðhöndla

smit vegna sýklalyfjaónæmra baktería muni ná 100 billjóna dollara markinu um 2050. Hann segir:

„Þú getur lítið á sýklalyfjaónæmi eins og hægfare alheims-járnbrautarlys sem mun eiga sér stað á næstu 35 árum. Ef við gerum ekkert,

þá sýna nýjustu skýrslur okkur að kostnaður eigi að öllum líkindum eftir að margfaldast.“

Ónæmar malaríubakteríur orðnar staðreynd

Hundrað milljóna manna virðast vera í hættu á næstu áratugum. Talið er að sýklalyfjaónæmar malaríubakteríur muni vera áhrifaríkastar í að draga fólk til dauða, en ónæmar E.coli bakteríur muni valda mesta kostnaðinum. Fréttir frá Asíu fyrir síðustu helgi hafa valdið miklum ugg, en sagt var frá því að greinst hafi stökkbreyttar malaríubakteríur í Asíu sem ónæmar eru fyrir öllum þekktum lyfjum. Er þetta sagt geta skapað mikla hættu á heimsvísu. Þetta er ekki svo fjarri okkur hér á norðurhvara, því að í Evrópu hefur innflutt malaría verið ört vaxandi vandamál á síðustu árum, samkvæmt frétt BBC.

Fæðu og lyfjastofnun Bandaríkjanna FDA hefur áætlað að

landbúnaður í Bandaríkjunum noti um 80% af öllum sýklalyfjum þar í landi og sé höfuðorsök fyrir fjölgandi tilfellum þar sem fólk smitast af sýklalyfjaónæmum bakteríum.

DR

MRSA smit orðið útbreitt í dönsku svínakjöti

Í fyrri viku var danska ríkissjónvarpið DR með umfjöllun um MRSA-bakteríur í kjöti í þætti sem heitir „Madmagasinet“ (<http://www.dr.dk/tv/se/madmagasinet-bitz-frisk#!/>). Í sjónvarpsþættinum í DR kom fram að á árinu 2010 hafi 16% svína í Danmörku borið MRSA smit og á árinu 2014 var talan komin upp í 70%.

Lyfjabolnar ofurbakteríur

Þarna er um að ræða bakteríur sem myndað hafa þol gegn fúkkalyfjum en MRSA er skammstöfun fyrir „methicillin-resistant Staphylococcus aureus“. Þessar bakteríur geta verið banvænar mönnum þar sem ónæmskerfið vinnur ekki á þeim og venjuleg sýklalyf duga ekki heldur. Þá sýnir reynslan að bakteríurnar vinna jafn harðan upp þol gegn nýjum sýklalyfjum.

Samkvæmt skrifum hinnar bandarísku Trisha Torrey, sem er virtur fyrirlesari og baráttumanneskja fyrir bættum hag sjúklinga, eru sýklalyfjaónæmar bakteríur farnar að valda miklum skaða á sjúkrahúsum. Hún segir að flestar slíkar sýkingar sé þó hægt að lækna en það geti tekið mjög langan tíma að losna við MRSA bakteríur úr líkamanum. Sá tími geti á þeim tíma líka framkallað ýmis önnur vandamál.

Samkvæmt upplýsingum Sjúkdómavarnamiðstöðvar Bandaríkjanna (Centers for Disease Control and Prevention - CDC), deyja um 100 þúsund sjúklingar á bandarískum sjúkrahúsum á hverju ári vegna sýkinga og vaxandi fjöldi þeirra vegna MRSA smits.

Neytendur ómeðvitaðir um ástandið

Fréttamenn DR spurðu í þætti sínum af hverju það væru MRSA bakteríur í dönsku svínakjöti og hvort neytendur vissu af því? Nær allir neytendur sem spurðir voru höfðu ekki hugmynd um tilvist sýklanna í kjötinu. Reyndar trúði þriðjungur neytenda alls ekki að danskt kjöt gæti borið í sér slíkar bakteríur.

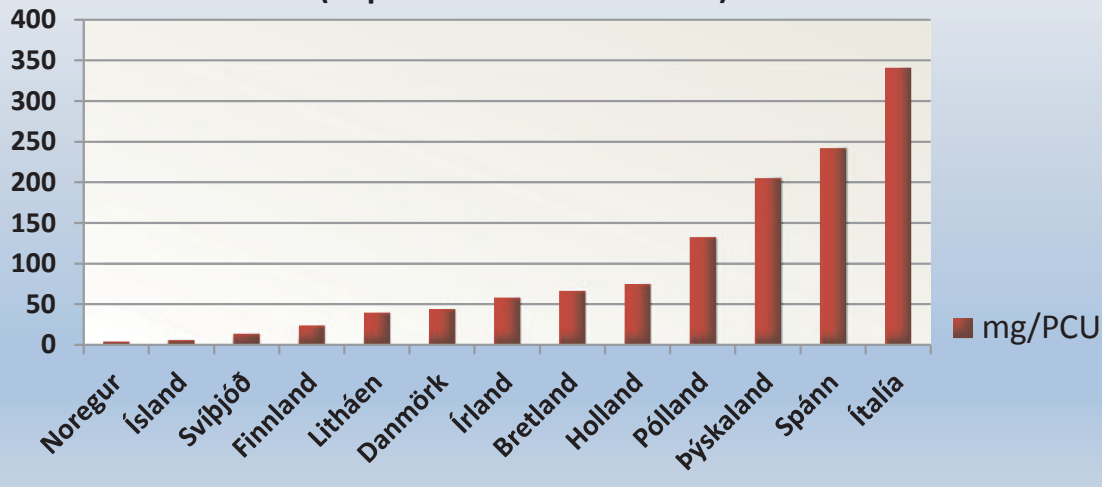
21% af dönsku svínakjöti smitað af MRSA

Fram kom í þættinum að eftir 2011 hafi verið dregið úr eftirliti með smituðu kjöti á markaði. Þá væru nú tvö af hverjum þrem dönskum svínum smituð af MRSA CC 398 (Methicillin-resistant Staphylococcus aureus) og 21% af kjöti og svínakjötsafurðum í verslunum væri smitað af sýklalyfjabolnum bakteríum, eða fimmta hver pakkning.

Samkvæmt upplýsingum danska ríkissjónvarpsins er 21% af dönsku svínakjöti á markaði smitað af sýklalyfjaónæmu MRSA-bakteríunni.

Lyfjanotkun á massa (þyngd) búfjár mg/PCU (Population correction unit)

Eins og sést á þessu súluriti, sem byggt er á gögnum European Medicine Agency - EMA, er langminnst notkun fúkkalyfja í landbúnaði í Noregi og á Íslandi en bæði þessi lönd eru utan Evrópusambandsins.

Eitt og hálf tonn af sýklalyfjum

Heimsótt var danskt svínabú í Slangerup vestur af Kaupmannahöfn sem framleiðir um 17.000 grísi á ári. Þar eru viðhafðar miklar öryggisráðstafanir til að forðast að inn í búð berist smit og allir sem þar fara inn í gripahús þurfa að klæðast sérstökum hlífðarfatnaði. Fram kom að ekki er skimað sérstaklega fyrir MRSA bakteríum í svínunum, en þær lifa aðallega í trýni dýranna. Bóndinn vissi því ekki hvort eða hversu mikið var um sýkingar í dýrunum. Vitað er að smit getur borist milli svína og eins af svínum í menn. Bóndinn í Slangerup fylgdist hins vegar með hvort ungrir grísir fengu niðurgang og meðhöndlaði þá grísi sérstaklega með sýklalyfjasprautu. Í Danmörku er talið að um 400.000 ungrir grísir séu meðhöndlaðir á þennan hátt á hverjum einasta degi. Þannig fari um 1,5 tonn af sýklalyfjum til svínaframleiðslunnar á ári. Lyfjaleifarnar og bakteríusmit geta svo skolest í skólp og út í umhverfið.

Gríðarleg aukning á MRSA-sýkingum

Þáttastjórnendur DR spurðu Kåre Mölbak, starfsmann heilbrigðisstofnunar, hversu margir hafi smitast af MRSA.

„Á árinu 2014 voru þetta næstum 1.400 tilfelli,“ sagði Mölbak. Sagði hann að tilfellunum hafi fjölgað gríðarlega á síðustu árum. Á árinu 2007 var einungis um 14 tilfelli að ræða. Sagði hann að það væru augljóslega sjúkrahúsin sem væru að finna fyrir stóru aukningu smittidni. Ekki kom þó fram hvort aukna smittidni í fólki mætti beinlínis rekja til aukinnar tíðni MRSA í svínakjöti, en óneitanlega er um ákveðna fylgni að ræða.

Henrik Westh, yfirlæknir hjá Hvidovre Hospital, sagði MRSA ónæman fyrir flestum sýklalyfjum. Oft uppgötvuðu menn smitið of seint í fólki. Því gætu sjúklingarnir mögulega verið búnir að smita aðra

áður en þeir færu í meðferð. Hann fullyrkti samt að svínakjötið væri ekki að valda smiti, eða svo framarlega að það sé rétt eldað og vel steikt í gegn.

Háttur yfirvalda að pakka í vörn

Viðlíka fullyrðingar eru vel þekktar í viðbrögðum heilbrigðisyfirvalda um allan heim í óþægilegum málum. Mörg dæmi eru til um slíkt hér á landi og jafnan borið við að það sé gert í varúðarskygni til að vekja ekki ótta almennings. Fjárhagslegir hagsmunir fyrirtækja hafa í mörgum tilfellum einnig verið settir skör herra en heilbrigðishagsmunir almennings. Þannig var málum t.d. farið í umræðu fyrir um aldarfjórðungi um afar menguð vatnsból við öfluga útgerðarbæi á landsbyggðinni. Þeim málum var síðar kipt í liðinn, allavega í flestum tilvikum, en aldrei hefur verið upplýst um þann skaða sem mengað vatn hefur mögulega valdið fólki. Þar er t.d. ekki ólíklegt að ýmsa banvæna umhverfissjúkdóma, sem svo eru skilgreindir, megi rekja til mengaðs drykkjarvatns.

Hugsanlegt að skipta um svínastöfn

Jens Peter Nilsen, prófessor við Kaupmannahafnarháskóla, sagði að menn yrðu að viðurkenna vandamálið því skammt yrði þar til allar svínastöfnir yrðu smitaðar. Hugsanlega væri hægt að bregðast við með því að taka smitaða grísi úr umferð og vinda ofan af vandamálinu eða skipta um stofn, en það gæti tekið fjölmörg ár.

Sören Söndergaard er umsjónarmaður svínaræktarinnar hjá Landbrug og Fodevareer, en þau samtök eru dönsk systursamtök Bændasamtaka Íslands. Söndergaard er sjálfur svínabóndi og segir að menn fhuigi nú hvernig komast megi út úr þessum vanda til framtíðar. Þetta snerist m.a. um meðhöndlun sýktra grísa á búunum til að ná niður sýkingum.

Svínakjötsframleiðsla á Íslandi í hættu

Aldrei hefur eins mikið verið flutt inn af svínakjöti og í fyrri og hlutfall tolla á innflutningsverð hefur lækkað snarlega og birgðir hafa hlaðist upp. Kjötíð kemur einmitt frá löndum sem nota hvað mest af sýklalyfjum við framleiðsluna á heimsvísu. Þrátt fyrir mikinn innflutning og lækkað verð frá íslenskum bændum hefur verð út úr búð hækkað að því er fram hefur komið m.a. í Fréttablaðinu. Í skjóli birgðasöfnunar hefur íslenskum framleiðendum verið stillt upp við vegg og gert að lækka sínar afurðir. Virðist þar höfð uppi svipuð aðferðafræði og var stunduð gagnvart grænmetisbændum fyrir nokkrum árum.

Hörður Harðarson, formaður

Upplýst hefur verið um svindl á upprunamerkingum á svínakjöti sem er á markaði á Írlandi.

Þess er kjötíð frá löndum sem nota lyf í miklu óhófi sem er m.a. farið að kalla fram lyfjaónæma bakteríustofna sem er orðin mikil ógn við heilsu almennings.

Ljóst er af orðum formanns Svínaræktarfélags Íslands að þessi innflutningur getur hæglega gengið að íslenski svínakjötsframleiðslu dauðri. Kaldhæðnislegt er að íslenska kjötíð, sem gæti þannig hæglega horfið af markaðnum, er laust við óhóflega lyfjanotkun og er því með því heilbrigðasta sem þekktist í heiminum. Því er ekki skrítið að menn velti því fyrir sér hvaða hagsmuni Neytendasamtökin séu í raun að styðja.

Upprunamerkingasvindl í ESB-löndum

Enn einn hluti af vandanum sem við er að glíma er að lítið virðist vera að marka vottorð um upprunamerkingar matvæla sem koma frá ESB-löndum. Innflytjendur og jafnvel opinberar eftirlitsstofnanir hér á landi hafa einmitt borið fyrir sig slíkum vottorðum sem ávísun á öryggið í umræddum undanföllum misseri.

Nýjasta tilfellið er rakið í frétt BBC 17. febrúar sl. Þar er greint frá uppruna á svínakjöti sem rannsað var í úttekki Bændasamtaka Írlands (Irish Farmers' Association - IFA). Var gerð DNA-rannsókn á svínakjöti sem sagt var upprunnið á Írlandi (Produced in Ireland). Kom í ljós að þriðjungur „Írsk“ kjötsins sem rannsað var í verslunum var ekki upprunnið á Írlandi. Samt vildi enginn forsvarsmáður verslana viðurkenna að kjötíð væri ekki upprunnið á Írlandi.

„Við hugum til þess með hryllingi að verið sé að flytja inn hrátt svínakjöt,“ sagði O'Flaherty, formaður svínaræktar- og svínakjötsnefndar, en Írland er fyrsta landið í heiminum til að bjóða upp á DNA rekjanleikakerfi á svínakjöti.

Bíðum ekki eftir öðrum hrossakjötsskandal

Sinn Féin-flokkurinn á Írlandi hefur skorað á Evrópuþingið að herða reglur um upprunamerkingar.

„Við ættum ekki að bíða eftir öðrum skandal á borð við hrossakjötsskandalinn til að gera eitthvað í málinu,“ segir þingmaður flokksins, Lynn Boylan.

Hörður Harðarson.

Svínaræktarfélag Íslands, benti á það í grein í Fréttablaðinu 18. febrúar að verð til íslenskra svínabænda hafi lækkað um 8,9%, en það hafi alls ekki skilað sér til neytenda, þvert á móti. Hörður segir vísbendingar um að verslunar-, kjötvinnslu- og innflutningsfyrirtæki skipti nú með sér ábatanum af tollalækkunum og lækkunum á verði til bænda.

Hörður hefur bent á að íslenskir svínabændur sitji ekki við sama borð og evrópskir kollegar þeirra. Má það til sanns vegar færa því svínaræktin í Evrópu er ríkisstyrkt eins og annar landbúnaður í ESB og nýtur líka tollverndar. Íslenskir svínabændur njóta aftur á móti ekki sömu ríkisstyrkja og t.d. nautgripa- og sauðfjárrækt og reynslan að undanförunum sýnir að tollverndin hér á landi hefur mjög takmörkuð áhrif.

Kaldhæðnisleg krafa um innflutning frá ríkisstyrktum stóriðjubúum

Krafan er samt hávær um óheftan innflutning á kjöti frá „ríkisstyrktum stóriðjubúum“ í ESB-löndum. Auk

REYKJAVÍK Sími: 414-0000 /// AKUREYRI Sími: 464-8600 /// www.VBL.is

NÚ ER GÓÐUR TÍMI TIL AÐ PANTA LAMBAMERKIN

PANTIÐ TÍMALEGA!

Pantið merkin fyrir 20. mars til að tryggja að þau komi fyrir sauðburð

RITCHEY fyrir íslenskan búfénað

VB LANDBÚNAÐUR ehf. www.VBL.is
VB Agriculture Ltd.

REYKJAVÍK Krókháls 5F 110 Reykjavík Sími: 414-0000

AKUREYRI Baldursnes 2 603 Akureyri Sími: 464-8600

Íslenska kokkalandslíðið í Lúxemborg í nóvember síðastliðnum eftir að hafa náð fimmta sæti á heimsmeistaramóti kokkalandslíða.

Mynd / Sveinbjörn Úlfarsson

Íslenskur matur og matreiðsla sem landkynning

Bocuse d'Or, sem kölluð hefur verið óopinber heimsmeistarakeppni matreiðslumanna, fór fram í Lyon í Frakklandi dagana 27. og 28. janúar. Þar náðum við Íslendingar enn og aftur eftirtektarverðum árangri í matreiðslukeppni. Að þessu sinni var það Sigurður Helgason, yfirmatreiðslumaður á Grillinu, sem tók þátt fyrir Íslands hönd og lenti hann í áttunda sæti af 24 þátttakendum.

Ljóst er af árangri íslenskra matreiðslumanna í alþjóðlegum keppnum á síðustu árum að Ísland er í fremstu röð matreiðsluþjóða, að minnsta kosti er hægt að fullyrða að svo sé á keppnisgrundvellingum. Frá því að Ísland hóf þátttöku í Bocuse d'Or, árið 1999, hefur fulltrúi Íslands aldrei endað neðar en í níunda sæti. Í lok nóvembermánaðar á síðasta ári náði íslenska kokkalandslíðið fimmta sæti á opinberu heimsmeistaramóti landsliða í Lúxemborg, sem er besti árangur landsliðsins. Frá byrjun hefur einnig náðst góður árangur á heimsmeistaramótinu.

Viðmælendur Bændablaðsins eru sammála um að þessi árangur litla Íslands hafi talsvert auglýsingagildi fyrir landið og matvælandið Ísland – sem landkynning. Þessir matreiðslumenn bera ótvírætt hróður lands og íslenskra matvæla á stóra svið hinnar alþjóðlegu matreiðslu.

Meðal tíu bestu á undanförunum árum

Þráinn Freyr Vigfússon er margreyndur keppnismaður bæði

með Kokkalandslíðinu og eins í Bocuse d'Or – sem þátttakandi, fyrirliði og þjálfari, en hann þjálfaði einmitt Sigurð í keppnisferðinni til Lyon í janúar. Hann segir að stefnan hafi vissulega verið tekin á fyrstu þrjú sætin að þessu sinni, en það sé varla hægt að kvarta yfir áttunda sætinu. Mestu skipti að Sigurður hafi verið sáttur með hvað hann gerði og hann hafi staðið sig glæsilega. Keppnin sé erfið og margt spili inn í það að árangur náist.

„Við erum á réttri braut bæði í Bocuse og með landsliðinu. Við þurfum bara að halda áfram á þessari braut. Við erum að fá núna góða styrktaraðila sem vonandi munu styrkja okkur áfram og betur.

Það þarf peninga til að ná árangri og við þurfum meira af styrkjum til þess, en peningar eru ekki allt, ef efniviðurinn er ekki til staðar þá duga þeir skammt – en sem betur fer er nóg af honum.

Við erum með góða matreiðslumenn sem leggja mikið á sig til að ná langt í faginu – og eru duglegir að kynna sér hvað er að gerast í heiminum. Það er klárlega tekið eftir því þegar við náum árangri, enda erum við aðeins tæplega 350 þúsund en erum meðal tíu bestu í heiminum í öllum keppnum síðustu árin. Allt þetta keppnisstarf skilar sér beint og óbeint heim til Íslands. Inn á veitingastaðina heima og sem landkynning í umfjöllun í erlendum fjölmiðlum eftir keppni. Síðast en ekki síst er framlag einstaklinganna

sem fara utan sem gestakokkar eða í landkynningar fyrir hin og þessi fyrirtæki.“

Þráinn segir stöðu mála varðandi stuðning og styrktarsamninga við keppnishald í þessum geira sé orðið nokkuð gott í dag – og því beri að fagna. „Ríkið og stór fyrirtæki eru farin að átta sig á því að við þurfum að styrkja grunninn í þessari stærstu iðngrein okkar sem ferðamannaþjónustan er. Það er nauðsynlegt að það sé góður stuðningur við þetta sjálfbodalið sem unnið er á vettvangi Klúbbs matreiðslumanna og Kokkalandslíðsins, ásamt Bocuse d'Or-akademíunni á Íslandi. Ég tala nú ekki um framreiðslustörfin – sem við þurfum að upphefja og gera góð skil – því ekkert gott veitingahús er án góðs framreiðslumanns.“

Hafliði Halldórsson er forseti Klúbbs matreiðslumanna sem hefur staðið á bak við Kokkalandslíðið síðustu 30 árin. Hann bendir á að keppnisstarfið hafi fyrst og fremst gríðarleg áhrif á þróun matreiðslunnar til aukinna gæða – og í því að skapa fyrirmyndir innan fagsins. „Það er tiltölulega nýtilkomnið að okkar árangur og ímynd Kokkalandslíðsins sé nýtt af alvöru í markaðsstarfi – hjá bakhjörllum okkar til dæmis – en það hefur nú þegar sýnt sig vera til gagns fyrir ímynd Íslands. Matvælandið Ísland á mikið inni og við getum mikið lagt til málanna um að þróa það verkefni áfram.“

Hann segir margt skipa máli þegar markaðssetning matvæla sé

Á markaðnum fyrir Bocuse d'Or. Keppendur urðu að sækja grænmetið fyrir fiskréttinn daginn fyrir keppnina og fengu hálf tíma til að velja það. Þráinn Freyr Vigfússon þjálfari, Sturla Birgisson dómari, Sigurður Helgason, fulltrúi Íslands og Rúnar Pierre Heriveaux aðstoðarmaður.

Mynd / Sirha

Áslaug Þ. Guðjónsdóttir, verkefnisstjóri á sviði sjávarútvegs- og matvæla hjá Íslandsstofu.

annars vegar. „Framsetning skiptir miklu og sömuleiðis öll þekking og fræðsla, við viljum leggja okkar á vogarskálarinnar til að kynna hreinar og góðar íslenskar matvörur. Við leggjum áherslu á að matvörurnar séu ekta, að sagan að baki vörunnar sé sönn og vonumst til að það sé gert sem víðast.“

Eins og Þráinn segir skiptir fjárhagslegur stuðningur afar miklu þegar kemur að þátttöku í alþjóðlegum matreiðslukeppnum – og í þeirri bakgrunnsvinnslu leikur Íslandsstofa afar mikilvægt hlutverk. Það eru nefnilega ekki bara sendifulltrúarnir okkar í kokkabúningunum sem bera hróður matvælandans Íslands út um heiminn. Á vegum Íslandsstofu fer fram umfangsmikið kynningarstarf; bæði á erlendum vettvangi en einnig í móttöku erlendra blaðamatreiðslumanna sem vilja sækja Ísland heim.

Kynningarhlutverk Íslandsstofu er margþætt

Á sviði sjávarútvegs- og matvæla hjá Íslandsstofu fer fram afar margþættað kynningarstarf, sem líklega er ekki á margra vitorði. Hlutverk sviðsins er að efla orðspor og ímynd Íslands sem upprunaland hreinna og heilnæmra matvæla og auka áhuga á íslensku hráefni, matvælum og matarmenningu Íslendinga.

Áslaug Þ. Guðjónsdóttir er verkefnisstjóri á þessu sviði. „Það er óhætt að segja að samstarf okkar sé á mjög víðtækum grunni. Á Íslandi störfum við með fólki í fagráði matvæla í ólíkum greinum matvælaframleiðslu; mjólk, fiski, kjóti og grænmeti. Við vinnum líka með Matís og atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytinu. Einnig matvælaframleiðendum, bændum, matreiðslumönnum – auk samtaka hagsmunaaðila.“

Við eigum líka í náinni samvinnu við erlenda aðila; matarblaðamenn. Á síðasta ári tókum við á móti 27 erlendum blaðamönnum og eru þeir frá ýmsum löndum og ýmsum miðlum. Við höfum fengið virkilega góða umfjöllun eftir heimsóknir þeirra – í prentmiðlum, netmiðlum, sjónvarpi og á samfélagsmiðlum. Við veitum blaðamönnum mismunandi þjónustu, allt frá því að benda þeim á viðeigandi aðila fyrir viðtöl, gefa þeim upplýsingar um veitingastaði og til þess að skipuleggja ferðina og bóka allt sem henni við kemur. Sumir hafa samband við okkur vegna mikils áhuga á því að skrifa um Ísland og mat en sumir koma hingað að okkar frumkvæði með umfjöllun á ákveðnu markaðssvæði og ákveðnum miðli í huga.“

Matarblaðamenn frá Spáni, Frakklandi, Bandaríkjunum og Svíþjóð í heimsókn í Friðheimum í Biskupstungum.

Mynd / Íslandsstofa

Eigum dýrmætari arf til að deila

Áslaug segir að við Íslendingar ættum að halda áfram á sömu braut varðandi kynningu á okkar matarmenningu, bera virðingu fyrir hefðunum og fagna nýjungum í framboði á íslenskum matvælum og matreiðslu. „Ísland er matvælaframleiðsluland, en lítið þekkt sem slíkt. Við þurfum því að vera dugleg í því að kynna okkur. Það felast gríðarleg tækifæri í því að kynna íslenskt hráefni, mat og matarmenningu – segja söguna af hefðum, nýsköpun, nýtingu orkunnar, náttúrunni og mörgu öðru. Íslenskir matreiðslumenn gegna ákveðnu hlutverki í að móta og

miðla matarmenningunni til erlendra ferðamanna og blaðamanna. Þeir eru hugmyndafró, eru færir í að byggja á hefðum og koma með nýjungar þar sem ferskleiki hráfnisins fær að njóta sín.“

Íslandsstofa hefur átt í góðu samstarfi við íslenska þátttakendur í tengslum við Bocuse d'Or-keppnina og einnig á vettvangi Kokkalandslíðsins. „Við sendum tilkynningar, myndir og myndbönd og ýmsar upplýsingar á almannatengslastofurnar sem við vinnum með í Evrópu (Frakklandi, Þýskalandi, Bretlandi, Spáni og Portúgal) og notuðum okkar miðla líka til að koma þessu á framfæri – vefi eins og Inspired by Iceland og

samfélagsmiðla. Það er mikilvægt fyrir okkur að geta vísað til okkar frábæru matreiðslumeistarara, eins og Sigurð Helgason og Kokkalandslíðið, þegar við kynnum „íslenska matarumhverfið“. Það skiptir miklu máli að við höfum íslenskt gæða hráefni og matreiðslufólk á heimsmeðalvarða, það er samhljómur í því.“

Vægi íslensks matar og matarmenningar í landkynningu hefur lítið verið mælt til þessa, en hjá Íslandsstofu er unnið að því að afla gagna um hlut tiltekinna þátta með auknum rannsóknum. Það mun þó vera örðugt að fá nákvæma heildarmynd af árangrinum vegna þess hve umfangsmikið starfið er. /smh

Dæmi um verkefni á vegum Íslandsstofu á síðasta ári

• Heimsóknir blaðamanna

» Íslandsstofa tók á móti 27 matarblaðamönnum á síðasta ári frá dagblöðum, tímaritum, netmiðlum, sjónvarps- og útvarpsstöðvum. Blaðamönnum er veitt mismunandi þjónusta, allt frá því að benda þeim á viðeigandi aðila fyrir viðtöl, gefa þeim upplýsingar um veitingastaði og til þess að skipuleggja ferðina og bóka allt sem henni við kemur. Sumir hafa samband við okkur vegna mikils áhuga á því að skrifa um Ísland og mat en sumir koma hingað að okkar frumkvæði með umfjöllun á ákveðnu markaðssvæði og ákveðnum miðli í huga.

• Bocuse d'Or

» Stutt var við þátttöku Íslands með gerð bæklinga og matseðils fyrir keppnina. Fyrir og eftir keppni var send út tilkynning og kynningarband á almannatengslastofuna þeirra í Frakklandi og á Facebooksíðu Inspired by Iceland-verkefnisins.

• Kokkalandslíðið

» Sjávarútvegs- og matvælasvið Íslandsstofu ásamt sviði ferðaþjónustu og skapandi greina, gerðu samstarfssamning við Kokkalandslíðið. Íslandsstofa er einn af bakhjörllum liðsins og nýtur liðsinnis frá því í ýms verkefni. Kokkarnir hafa eldað mat sem boðið hefur verið upp á í tengslum við ferðasýningar, útvegað uppskriftir í bæklinga og veitt ýmsa hjálpar; til dæmis við þjónustu við blaðamenn. Í kringum heimsmeistarakeppnina voru tilkynningar og myndir sendar á almannatengslastofur í Evrópu og ýmsir miðlar nýttir til þess að hampa liðinu.

• Matur á ferðasýningum

» Hefur komið mjög vel út og verður gert meira af því. Í janúar síðastliðnum var boðið upp á saltfisk á ferðasýningu í Madrid.

• Taste of Iceland í Bandaríkjunum

» Þetta er verkefni Iceland Naturally <http://icelandnaturally.com/>.

• JaJaJa norræn tónlistarhátíð í Bretlandi

» Koma finnsks matreiðslumeistarara var

Finnski matreiðslumeistarinn Antto Melasniemi og Emiliána Torriani elda sviðasamlökur saman fyrir tónlistarhátíðina JaJaJa Festival í London.

Mynd / Axel Sigurðsson

styrkt, en hann vann spennandi matseðil fyrir hátíðina JaJaJa í samvinnu við Emiliónu Torriani.

• Samstarf við sendiráð

» Finnlands og Þýskalands Íslenskir dagar í Turku, kynning á íslenskum matvælum.

• Barcelona (nú í febrúar)

» Kynning á íslenskum matvælum. Forsetinn fer út. Heimsóttar verða verslanir með íslenskum sjávarafurðum. Í sérstakri móttöku verður boðið upp á ýmsar kræsingar frá Íslandi, til dæmis beikireykt þorsklifur, tvíreykt hangikjöt, kaviár og margt fleira.

• Litla eldhúsið

» Notað í markaðsferferð Inspired by Iceland. Sjá vef: www.inspiredbyceland.com. Eftir það var húsið nýtt í markaðsstarfi saltfisks í Suður-Evrópu, sjá <http://www.responsiblefisheries.is/> íslenska/frettir-og-utgafa/video.

• Iceland Responsible Fisheries

» Íslandsstofa sér um kynningarstarf á mörkuðum fyrir íslenskar sjávarafurðir undir merkjum Iceland Responsible Fisheries. Unnið er að því að skapa íslenskum sjávarafurðum verðmæta ímynd með því að tengja saman íslenskan uppruna afurðanna og ábyrgar fiskveiðar. Sjá vottunarkerki og upprunamerki IRF

<http://www.responsiblefisheries.is/news-and-media/publications/>.

• Saltfiskur

» Mikilið markaðsstarf hefur verið unnið í Suður-Evrópu undanfarið, í Portúgal, á Spáni og Ítalíu. Þar er hinn íslenski uppruni afar mikilvægur í kynningu á vörnunni og kynningarefnið vísar til íslenskrar menningar, sögu, hefðir og nýsköpun Íslendinga, einnig hreinnar náttúru hafs og lands. Lögð er áhersla á fólk á bak við fiskinn, allt fólk sem kemur að veiðum, vinnslu og fleira.

• Almannatengsl

» Fjölmargar greinar hafa birst í hinum ýmsu miðlum um Ísland og íslenskan mat og matarmenningu. Kynningarfundur og viðburðir erlendis, m.a. sendinefndir til Brasilíu og Kína 2014.

• Inspired by Iceland – Supper Club 2012, Litla eldhúsið o.fl.

» Gott samstarf við ferðaþjónustusviðið og verkefnið Ísland allt árið (Inspired by Iceland).

• Samstarf við söluaðila á íslenskum matvælum – Frischeparadies 2013

» Íslenskur matreiðslumeistari fór til Þýskalands og tók þátt í kynningu á íslenskum matvælum og eldaði meðal annars í sjónvarpsþætti.

Franski sjónvarpskokkurinn og matarbloggarinn Hervé Cuisine heimsótti Árna Ólaf Jónsson í Árdal í Andakílshreppi, sem kunnur er fyrir matreiðsluþætti sína Hið blómlega bú. Árni eldaði fyrir hann íslenskan lambahryggvöðva. Hervé Cuisine heldur úti matreiðslurás á YouTube þar sem upptaka frá eldamennskunni var sýnd. Áskrifendur af efni hans á YouTube eru tæplega 225 þúsund.

Mynd / Íslandsstofa

BÚNAÐARÞING 2015

Sett 1. mars – Helstu mál á dagskrá

Félagskerfi landbúnaðarins:

Tillögur um verulegar breytingar á skipulagi Bændasamtakanna

Félagskerfi landbúnaðarins hefur oft verið til umræðu á Búnaðarþingi. Skoðanir á málinu hafa verið skiptar og ekki er ólíklegt að svo verði einnig á komandi þingi, en þá verða teknar fyrir tillögur vinnuhóps sem Búnaðarþing

2014 skipaði. Í tillögunum felast verulegar breytingar á skipulagi Bændasamtakanna.

Vinnuhópnum var ætlað að skoða sérstaklega fjármögnun samtaka bænda og gera tillögur um fulltrúafjölda einstakra

Sigurður Loftsson, formaður Landssambands kúabænda.

Tillögur um breytingar á félagskerfi landbúnaðarins:

Eitt stærsta mál BÍ í langan tíma

„Fyrirhuguð breyting á félagskerfi Bændasamtaka Íslands er eitt stærsta málið sem samtökin hafa staðið frammi fyrir í langan tíma og því eðlilega verið lengi í umræðunni,“ segir Sigurður Loftsson, formaður Landssambands kúabænda.

„Eins og gengur um stór mál þá eru skoðanir manna breytilegar og ekki allir sammála um hvernig eigi að byggja samtökin upp með tilliti til þeirra hagsmuna sem þau eiga að gæta. Þar togast á sjónarmið um hvort Bændasamtök Íslands eigi að byggja upp eins og áhugamannafélag með víða skírskotun til hagsmuna landsbyggðar. Meðan aðrir vilja halda Bændasamtökunum úti sem klárum hagsmunasamtökum þeirra sem stunda landbúnað og uppbygging samtakanna taki mið af umfangi einstakra landbúnaðargreina,“ segir Sigurður.

Veltutengt félagsgjald

Í tillögum nefndarinnar um breytingar á félagskerfinu er gert ráð fyrir að Bændasamtökin verði fjármögnuð að mestu með veltutengdu gjaldi á rekstur félagsmanna.

Sigurður segir að það þýði einfaldlega að þær búgreinar sem hafa mesta veltu borga mest.

„Viðmegum ekki gleyma að með þessum tillögum er verið að freista þess að laga félagsuppbyggingu Bændasamtakanna að nýjum veruleika. Það er þannig að skylduinnheimta til félagsstarfs, eins og tíðkuð er með töku búnaðargjalds, þykir ekki samrýmast félagafrelsisákvæði stjórnarskrárinnar. Þetta þýðir að

ekki verður hægt að knýja neinn til greiðslu félagsgjalds og val um aðild eða að standa utan við samtökin hlýtur því að ákvarðast af því hvort menn telji sig hafa hag af því eða ekki. Því hlýtur að vera eðlilegt, að tekið sé að einhverju leyti tillit til uppruna þeirra tekna sem Bændasamtökin njóta þegar kemur að áhrifum einstakra búgreina innan þeirra.

Niðurstaða nefndarinnar var að koma með tillögur þar sem ekki er hreyft við neinum aðildarfélögum og opnað er fyrir möguleikum á að taka inn ný félög uppfulli þau skilyrði samtakanna. Þá er gert ráð fyrir að einstaklingar geti orðið beinir aðilar að Bændasamtökunum með takmörkuðum réttindum og greiði fyrir það ákveðið grunn gjald. Fullgildir félagsmenn verða hins vegar að vera aðilar að a.m.k. einu aðildarfélögu, uppfulla þær kröfur sem þar eru gerðar og greiða þá félagsgjald til BÍ samkvæmt veltu síns búreksturs.“

Reynt að samræma tvö sjónarhorn

„Í meginatriðum er því verið að reyna að samræma þessi tvö sjónarmið. Annars vegar að Bændasamtök Íslands séu breið landsbyggðarsamtök með víða skírskotun og hins vegar að þau skuli fyrst og fremst vera heildarsamtök um hagsmuni búgreinanna í landinu. Tillagan er málamiðlun og með henni er þess freistað að halda samstöðu um sterk heildarsamtök bænda. Með slíkri tillögu fær auðvitað enginn allt sitt,“ segir Sigurður að lokum.

NH

Frá setningu Búnaðarþings í Hörpunni 2014.

Mynd / HKr.

aðildarfélaga á búnaðarþingi. Hópin skipuðu þau Sindri Sigurgeirsson, formaður BÍ, Einar Ófeigur Björnsson, stjórnarmaður í BÍ og formaður Búnaðarsambands

N-Þingeyinga, Sigurður Loftsson, formaður Landssambands kúabænda, Guðný Jakobsdóttir, fv. formaður Búnaðarsamtaka Vesturlands, og Jón Magnús

Jónsson, búnaðarþingsfulltrúi félags kúabænda. Sveinn Sæland, formaður Sambands garðyrkjubænda, leiddi hópinn í byrjun en sagði sig frá því. Í kjölfarið tók Sindri við formennsku í hópnum.

Tillögur um breytingar á félagskerfi landbúnaðarins:

Málamiðlun enda aðildarfélögin ólík

„Guðný Jakobsdóttir, fyrrverandi formaður Búnaðarsamtaka Vesturlands, vonast til að bændur telji Bændasamtökin mikilvæg og kjósi að vera innan þeirra vébanda áfram.“

„Þegar kemur að því að semja tillögur um það hvernig eigi að fjármagna samtök eins og Bændasamtök Íslands og deila fulltrúum á Búnaðarþing er alltaf um málamiðlun að ræða, enda eru aðildarfélög samtakanna ólík og alveg ljóst að sitt sýndist hverjum um það hvernig skipur BÍ ætti að vera og hvert vægi einstakra búgreina og landsvæða skuli vera í heildarsamtökum bænda. Niðurstaðan varð ákveðin málamiðlun þar sem reynt er að taka tillit til bæði stærðar einstakra búgreina en einnig til landsvæða.“

Í mínum huga var stærsta mál nefndarinnar að finna leið til að fjármagna BÍ þegar búnaðargjald verður lagt niður. Eina skýra leiðin að okkar mati er að það verði gert með beinum félagsgjöldum og menn því frjálssir hvort þeir taki þátt í starfinu eða ekki.

Við sem sátum í nefndinni erum öll meðvitund um að það kemur til með að fæla einhverja frá þátttöku í samtökunum að

Guðný Jakobsdóttir, fyrrverandi formaður Búnaðarsamtaka Vesturlands.

Mynd/ Allt Mar Hafsteinsson

fá sendan heim giróseðil í stað þess að greiða félagsgjaldið með einhverjum óræðum hætti í gegnum búnaðargjald.

Miðað við þátttöku í samþættingu samtökum erlendis vonumst við til að það verði milli 60 og 70% þátttaka í samtökunum eftir að búnaðargjald verður lagt niður. Við erum bjartsýn og vonum að bændur landsins telji Bændasamtökin mikilvæg og sjái því ástæðu til að taka þátt í starfi þeirra áfram. Bændasamtökin verða á móti að haga starfsemi sinni þannig að bændur sjái hag í að starfa innan þeirra,“ segir Guðný.

NH

Búnaðargjald ekki notað til hagsmunagæslu

Forsaga málsins er sú að lengi hefur verið veikur lagagrundvöllur fyrir innheimtu þess hluta búnaðargjalds sem notaður er til að reka hagsmunagæslu bænda. Á Búnaðarþingi 2014 kom fram í ávarpi ráðherra að hann hefði áform um að leggja fram frumvarp um breytingu á lögum um búnaðargjald þar sem að niður félli hið minnsta innheimta á þeim hluta þess sem nýttur er til hagsmunagæslu. Ekki var útilokað að lögbundin verkefni þ.e. ráðgjafarþjónusta og Þjargráðasjóður stæðu eftir. Þetta boðaða frumvarp er þó ekki komið fram.

Verkefni nefndarinnar var að setja fram tillögur að breyttu skipulagi Bændasamtaka Íslands við þær aðstæður að fjármagna þyrfti starfseminna með öðrum hætti en gert er nú. Tillögur nefndarinnar sem liggja fyrir Búnaðarþingi 2015 snúast um hvernig það yrði gert þegar sú staða kemur upp.

Aðildarfélögin móta sjálf stefnuna

Nær öll aðildarfélög BÍ hafa einhverjar tekjur af búnaðargjaldi. Vinnuhópurinn var sammála um að aðildarfélögin yrðu að móta sjálf stefnu um hvernig þau vildu fjármagna sig við nýjar aðstæður. Tillögurnar gera því ekki ráð fyrir að reynt verði að miðstýra því og fjalla eingöngu um fyrirkomulag fjármögnunar BÍ, að því gefnu að tekjur af búnaðargjaldi falli niður. Í staðinn er lagt til að innheimt verði veltutengd félagsgjöld sem verði 0,3% af núverandi búnaðargjaldsstofni. Hægt verði að setja reglur um

lágmarks- eða hámarksfélagsgjöld. Í umsókn um aðild felst jafnframt skuldbinding um að afhenda upplýsingar um veltu.

Þrenns konar aðild

Sett verði almenn skilyrði fyrir inngöngu nýrra aðildarfélaganna. Þau geta fengið inngöngu í BÍ ef félagar eru að lágmarki 50 eða að samanlögð ársvelta félagsmanna er að lágmarki 500 milljónir króna.

Áfram er gert ráð fyrir að Bændasamtökin verði félagsskapur einstaklinga og lögaðila, byggð upp með aðild í gegnum aðildarfélag. Nýmæli er að gefinn verður kostur á beinni aðild sem þá fylgja takmörkuð réttindi. Boðið verði upp á þrenns konar aðild.

1. Full aðild: Einstaklingar eða lögaðilar með veltu á sinni kennitölu, líkt og er í dag. Skilyrði að viðkomandi sé jafnframt félagi í að minnsta kosti einu aðildarfélagi BÍ. Greiða veltutengt félagsgjald. Fá skilgreinda þjónustu og réttindi til að hafa áhrif á allt starf BÍ.
2. Tengd aðild: Þeir sem standa að búrekstri með einhverjum sem á fulla aðild að BÍ, svo sem makar eða aðrir eigendur, sem eru ekki með veltuna á sinni kennitölu. Skilyrði að viðkomandi sé jafnframt félagi í að minnsta kosti einu aðildarfélagi BÍ. Þessari aðild fylgja sömu réttindi og fullri aðild, en ekki eru greidd félagsgjöld. Starfsmenn sem ekki eiga neinn eignarhlut falla ekki þarna undir.
3. Aukaaðild: Einstaklingar, 18 ára og eldri, sem vilja styðja við markmið samtakanna en þurfa ekki að standa fyrir eða tengjast búrekstri. Greiða fasta krónutölu í félagsgjald og fá skilgreinda þjónustu, en hafa ekki réttindi til að hafa áhrif á starf BÍ.

Búnaðarþing annað hvert ár

Tillögurnar gera jafnframt ráð fyrir að Búnaðarþing verði haldið annað hvert ár í stað árlega eins og nú. Þingið verði skipað fulltrúum aðildarfélaganna eins og nú og hafi áfram það hlutverk að móta stefnu BÍ og kjósa forystu samtakanna.

Ekki er gerð tillaga um breytingu á því sem ákveðið var á Búnaðarþingi 2014 um að frá og með 2016 fækki stjórnarmönnum BÍ úr sjö í fimm og kjörtímabil þeirra verði tvö ár í stað þriggja nú.

Fjöldi fulltrúa aðildarfélaganna á Búnaðarþingi fer eftir vægi veltu

Hins vegar er lögð til veruleg breyting á reglum um fulltrúafjölda aðildarfélaganna á Búnaðarþingi. Nú er kveðið á um fjölda fulltrúa hvers félags í samþykktum BÍ en þar eru ekki skilgreindar neinar forsendur

Tillögur um breytingar á félagskerfi landbúnaðarins:
Enginn 100% ánægður með útkomuna

„Starf nefndarinnar fólst meðal annars í því að koma með tillögur um það hvernig best verður að fjármagna Bændasamtökin ef búnaðargjaldið verður lagt af,“ segir Einar Ófeigur Björnsson, stjórnarmaður í BÍ.

Það er mjög mikilvægt að búa sig undir að búnaðargjaldið falli niður sem fjármögnunarleidd á félagskerfi bænda.

„Tillögurnar gera ráð fyrir að 13 fulltrúum á Búnaðarþingi verði deilt út eftir veltu aðildarfélaganna 22 fulltrúum á Búnaðarþingi útteilt þannig að það verði einn fulltrúi fyrir hvert félag. Með þessu á að vera tryggt að allir landshlutar og allar búgreinar eigi fulltrúa á Búnaðarþingi.

Hugmyndirnar sem koma fram í tillögnum voru lendingin sem vinnuhópurinn náði og eins og gerist er enginn 100% ánægður með útkomuna. Sjálfur hef ég

Einar Ófeigur Björnsson, stjórnarmaður í Bændasamtökum Íslands. Mynd / HKR.

staðið fyrir því að fjöldi fulltrúa standi á grunni félagsmannafjölda og þeim dreift eftir landshlutum. Ég hef hins vega skilning á að fleiri sjónarmið kunní að eiga rétt á sér í þessu máli.

Sýn manna á hvernig á að úthluta fulltrúum er landshlutaskipt að mínu mati og ef fulltrúum á Búnaðarþingi yrði eingöngu úthlutað eftir veltu yrðu sum landsvæði einfaldlega ekki með,“ segir Einar. /VH

Útreikningar á fulltrúafjölda á Búnaðarþingi Tillögur nefndar sem liggja fyrir þinginu 2015

Búnaðarsambönd	Fast Fulltrúar	*Auka fulltrúar	Núverandi Fulltrúar
Búnaðarsamband A-Skaftafellssýslu	1	0	1
Búnaðarsamband Húnaþings og Stranda	1	1	3
Búnaðarsamband Norður-Þingeyinga	1	0	1
Búnaðarsamband Suður-Þingeyinga	1	0	2
Búnaðarsamband Austurlands	1	1	3
Búnaðarsamband Eyjafjarðar	1	1	2
Búnaðarsamband Kjálnesingabings	1	0	1
Búnaðarsamband Skagfirðinga	1	1	2
Búnaðarsamband Suðurlands	1	2	7
Búnaðarsamband Vestfjarða	1	0	3
Búnaðarsamband Vesturlands	1	1	4
Félag eggjaframleiðenda	1	0	1
Félag ferðaþjónustubænda	1	0	1
Félag hrossabænda	1	0	1
Félag kjúklingabænda	1	0	1
Landssamband kúabænda	1	3	5
Landssamtök sauðfjárbænda	1	2	3
Landssamtök skógareigenda	1	0	1
Samband garðyrkjemanna	1	1	3
Samband íslenskra loðdyrabænda	1	0	1
Svínarræktarfélag Íslands	1	0	1
Æðarræktarfélag Íslands	1	0	1
Samtals	22	13	48

*Aukafulltrúar sem yrðu veltutengdir

fyrir fjöldanum, heldur er hann föst tala. Lagt er til að samkvæmt nýjum reglum fái hvert félag einn fulltrúa á þingið og síðan verði allt að 15 fulltrúum í viðbót skipt á félögin eftir vægi veltu.

Miðað við áætlun um veltu sem unnið var eftir þá yrðu fulltrúar alls 35 á Búnaðarþingi samkvæmt nýjum reglum en þeir eru nú 48. Heildarfjöldi þingfulltrúa getur breyst ef aðildarfélagum fjölga eða

Tillögur um breytingar á félagskerfi landbúnaðarins:

Gott samkomulag um tillöguna

Jón Magnús Jónsson, búnaðarþingsfulltrúi Félags kjúklingabænda, segir að starfið í nefndinni hafi gengið vel og samstaða um niðurstöðuna og þá tillögu sem lögð verður fyrir Búnaðarþing.

„Að mínu viti er samkomulag um að minni aðildarfélag Bændasamtakanna haldi sínum rétti á jafns við hin stærri og eins og tillögnum er stillt upp í dag og því um sáralitlar breytingar að ræða þegar kemur að vægi atkvæða.“

Eitt af því sem var rætt í nefndinni var hugsanlegt brottfall úr samtökunum þegar kemur að því að bændur þurfa að greiða félagsgjald. Jón segir að auðvitað megi búast við slíku. „Það verður bara að koma í ljós hver samtakamáttur bænda er og hver vilji þeirra er til að standa að svona samtökum og eins og allir vita geta samtökin aldrei orðið stærri félagarnir sem eru í þeim.

Jón Magnús Jónsson.

Eftir að hafa rætt tillöguna sem við leggjum fyrir Búnaðarþing í þau lausnir og við stöndum með henni.“ /VH

fækkar. Að sama skapi getur fulltrúum einstakra félaga fjölgað eða fækkað ef samanlögð tala félagsmanna tekur breytingum, bæði vegna ytri aðstæðna eða fjölgunar/fækkunar á félagaskrá.

Ársfundir BÍ milli Búnaðarþinga

Gert er ráð fyrir að haldinn verði ársfundur BÍ þau ár sem Búnaðarþing fer ekki fram. Það yrði styttri fundur en Búnaðarþing. Ársfundurinn myndi hefjast með fundi búnaðarþingsfulltrúa til

afgreiðslu reikninga liðins árs auk endurskoðunar á fjárhagsáætlun.

Fundurinn yrði að öðru leyti opinn öllum félagsmönnum BÍ og lögð yrði áhersla á að ræða málefni landbúnaðarins í heild eða önnur sérstök umfjöllunarefni. Tilgangurinn væri að ná saman miklum fjölda bænda – nokkurs konar ársráttíð landbúnaðarins í landinu.

Í tillögnum eru, eins og að framan greinir, lagðar til nokkuð róttækar breytingar á skipulagi BÍ. Það kemur nú í hlut komandi Búnaðarþings að kveða upp úr um hvernig það telur réttast að skipuleggja samtök bænda við nýjar aðstæður. /SE/VH

Verðum í Hörpunni
28/2 Laugardag frá kl 10:00
1/3 Sunnudag frá kl 10:00

TILBOÐSVERÐ 19 dBA

Kíkið við hjá okkur og kynnið ykkur mögulegan orkusparnað með varmadælu.

Mikið um að vera í Hörpunni búnaðarþing, matarmarkaður og Food & Fun

Thermia **DAIKIN** **SUPER**

Daikin loft í loft á tilboðsverði alla helgina

Sími: 517 0270
VERKLAGNIR.IS
Sérfræðingar í varmadælum!

Smiðjuvegur 70 - 200 Kópavogur
www.verklagnir.is - info@verklagnir.is

Nýttu alla kosti PCR greininga á mjólk

Í tengslum við Fagþing nautgriparæktarinnar, sem verður haldið fimmtudaginn 12. mars nk. í húsnæði Íslenskrar erfðagreiningar, kemur til Íslands danski dýralæknirinn Jørgen Katholm. Jørgen mun halda erindi á Fagþinginu um notkun PCR greininga til þess að ná tökum á frumutölunni.

Eftir að Fagþinginu lýkur mun Jørgen bjóða til vinnufundar, á milli klukkan 16.30 og 18.30 í húsnæði Mjólkursamsölunnar að Bitruhálsi 1 sama dag (12. mars), þar sem hann fer dýpra ofan í fræðin og hvernig nýta má erfðafnisgreiningar á bæði tank- og kýrsýnum til þess að velja aðferðir til þess að bregðast við og setja upp aðgerðaráætlun gegn júgurbólgu í víðum skilningi.

Þessi vinnufundur Jørgens er opin fyrir allt fagfólk en vakinn er athygli á því að allt efni verður flutt á ensku.

Að öðrum Evrópubúum ólöstuðum þá er óhætt að fullyrða að Jørgen Katholm er einn öflugasti fræðimaður á sviði nýtingar PCR greininga í tengslum við baráttu gegn júgurbólgu og því er hér einstakt tækifæri fyrir íslenskt fagfólk að fá verklega kennslu. Jørgen starfaði sjálfstætt um áratuga skeið en var svo ráðinn til Samtaka danskra afurðastöðva í mjólkuriðnaði (síðar Þekkingarsetur landbúnaðarins í

Jørgen Katholm

Danmörku) til þess að halda utan um frumutölumál og veita landsráðgjöf varðandi júgurheilbrigðismál. Síðasta ár var hann svo ráðinn til fyrirtækisins DNA diagnostics A/S í Árósum, hvar hann starfar m.a. við þróun og sölu á erfðafnisprófum.

Þar sem það er takmarkað pláss, þarf að skrá sig til þátttöku á vinnufundinum með því að senda tölvupóst til: skrifstofa@naut.is með nafni og símanúmeri.

Fagþing nautgriparæktarinnar er haldið í tengslum við aðalfund Landssambands kúabænda og er opið öllu fag- og áhugafólki um nautgriparækt.

Verkefnastyрки Orkurannsóknarsjóðs:

Loftslagsáhrif skógræktar á framræstu mýrlendi

Háskólinn á Akureyri fékk þrjá verkefnastyрки í rannsóknaverkefni sem úthlutað var úr Orkurannsóknarsjóð Landsvirkjunar fyrir í þessum mánuði.

Oddur Vilhelmsson fékk 2,5 milljóna króna styrk í verkefnið Umhverfislíftækni á Norðurlóðum – kuldavirkar líffhrensibakteríur úr íslenskrí náttúru. Verkefnið snýr að því að auka þekkingu á örverulífríki íslenskra vistgerða með áherslu á bakteríur sem geta brotið niður mengunarefni við kaldar aðstæður.

Brynhildur Bjarnadóttir fékk 2,5 milljónir króna í verkefnið MÝRVIÐUR – Loftslagsáhrif skógræktar á framræstu mýrlendi. Verkefnið gengur út á að rannsaka skóga og framræstar mýrar með tilliti til losunar á gróðurhúsalofttegundum.

Jóhann Örlygsson fékk 3,6 milljónir króna í verkefnið Next

Generation Biofuels from Protein-rich Biomass. Verkefnið snýr að notkun hitakærra baktería til að framleiða greinótt alkóhól úr próteinríkum úrgangi. Einnig fékk Máney Sveinsdóttir námstyrk í flokki doktorsnema en verkefnið hennar heitir Visterfðamengjafræði íslensku rjúpunnar. Aðalleiðbeinandi Máneyjar er Kristinn P. Magnússon.

Hér er sýnt ferlið við söfnun og dreifingu fræslægju (ferskt fræhey). Gjafasvæði er slegið að hausti eftir að fræþroska er náð, fræslægjan flutt á svæði sem græða á upp og dreift án þurrkunar eða annarrar meðhöndlunar. Smám saman brotnar slægjan niður og fræ og mosabútar ná festu við jarðvegsfirborðið og taka að vaxa. Myndir teknar í tilraunum Landbúnaðarháskóla Íslands í samstarfi við Orkuveitu Reykjavíkur á Hellsisheiði árin 2007–2009.

Fræslægja – hvað er það?

– leið til að græða upp sár í landi með gróðri úr nærumhverfinu

Þegar raska þarf grónu landi vegna framkvæmda af ýmsu tagi fylgir oft sú ósk að hægt væri að græða landið upp þannig að sárið hverfi sem fyrst og verði ekki áberandi í umhverfinu.

Slík ósk var hvatinn að tilraunum með það sem kalla mætti söfnun og dreifingu fræslægju, en með því er átt við að villtur gróður í nágrenni raskisins er sleginn að hausti, eftir að fræþroska er náð, og slægjunni (í merkingunni slegið gras eða ljár) er safnað án nokkurrar meðhöndlunar eða þurrkunar og dreift strax á svæði sem græða á upp.

Nánar um aðferðina

Í fræslægjunni, sem einnig mætti kalla ferskt fræhey, eru stönglar og blöð plantna en auk þess sitja fræ á plöntustönglum og fylgja með í slægjunna, ásamt bútum af mosa sem vex innan um hærri gróðurinn. Eftir að slægjunni hefur verið dreift, brotnar hún smám saman niður og fræ og mosabrot ná snertingu við jarðvegsfirborðið. Slægjan varnar því að þessar smáu einingar fjúki burt og veitir raka meðan fræ spíra og mosabrot festa sig. Hún leggur einnig til lífrænt efni sem bætir frjósemi jarðvegsins en má þó ekki liggja í of þykku lagi á yfirborðinu (ca. 5–8 cm lag af slægju er ágætt viðmið) því slíkt getur hamlað spírur fræja og lífun mosabrota.

Reynslan erlendis

Þessi aðferð til að græða upp röskuð svæði hefur verið notuð erlendis í einn til tvo áratugi, m.a. við uppgræðslu á aflögðum námum, vegköntum,

Nemendur við Landbúnaðarháskóla Íslands skoða árangur af söfnun og dreifingu fræslægju á Hellsisheiði. Fræslægju var safnað með því að slá gamalt tún við Kolviðarhól um 20. ágúst 2012, slægjan flutt fersk á svæði sem græða átti upp og dreift án þurrkunar eða annarrar meðhöndlunar. Með fræinu og grænmassanum fylgja mosabrot sem ná að festast við yfirborðið og mynda gróðurþekju ásamt háplöntum. Framkvæmdinni stjórnaði Magnea Magnúsdóttir hjá Orku Náttúrunnar og er hún fyrir miðri mynd. Mynd tekin í september 2013 af Ásu L. Aradóttur.

Nærmynd af tilraunareit á Hellsisheiði einu ári eftir dreifingu fræslægju og má sjá smáplöntur af kornsúru, vallhæru og blávingli auk mosabúta að nema land. Mynd tekin 20. ágúst 2008.

Nærmynd af tilraunareit tveimur árum eftir dreifingu fræslægju á Hellsisheiði með sams konar fjölbreyttum gróðri og finnst á öröskuðu svæði í umhverfinu. Fræslægju var dreift í tilraunareit 29. ágúst 2007 og mynd tekin 11. ágúst 2009.

eftir jarðrask á ferðamannastöðum og náttúruverndarsvæðum og á sérstaklega vel við þar sem áhersla

er á að viðhalda sjálfbærum gróðri og náttúrulegu yfirbragði svæða. Á ensku hefur aðferðin t.d. verið nefnd fresh seed-containing hay transfer og green hay collection. Aðferðin hefur mest verið notuð þar sem gróður er jurtkennur og ekki mjög lágvaxinn og hægt að safna töluverðum grænmassa, s.s. í gras- og valllendi og blómlendi en einnig votlendi.

Tilraunir á Hellsisheiði

Hérlendis voru gerðar tilraunir á vegum Landbúnaðarháskóla Íslands (LbHÍ) með söfnun og dreifingu á fræslægju á Hellsisheiði í samstarfi við Orkuveitu Reykjavíkur, nú Orku Náttúrunnar, ON. Gerðar voru tilraunir á árunum 2007–2009 af LbHÍ og aðferðin síðan prófuð í stærri stíl á framkvæmdasvæðum ON. Reynslan af tilraunum og notkun fræslægjunnar hérlendis er

18 24–25 40

Bændablaðið

31% LANDSMANNA LES BÆNDABLAÐIÐ AÐ STAÐALDRI

HEIMILD: PRENTMIÐLAKÖNNUN CAPACENT. KÖNNUNARTÍMI OKT. – DES. 2014.

BÆNDABLAÐIÐ ER FEFID ÚT Í 32 ÞÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI.

HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

SÍMI 563-0300 | BBL.IS

Hér sést árangur starfsmanna Orkuveitu Reykjavíkur af dreifingu fræslægju í stærri stíl við Hellisheiðarvirkjun. Verkinu stjórnadi Magna Magnúsdóttir frá Orku Náttúrunnar. Fræslægjunni var safnað og dreift í kringum 20. ágúst 2012 en myndin er tekin 12. ágúst 2014. Í forgrunni sést í bera grúsina eins og fræslægjunni var dreift á, en slægjunni var safnað með því að slá gamalt tún við Kolviðarhól sem sést í bakgrunni.

sú að hægt var að sá og koma til töluvert af tegundum úr graslendi (grös, blómjurtir og mosategundir) á þennan hátt en aðferðin reyndist ekki vel með tegundir úr rýrum lyngmóa. Dæmi um plöntutegundir sem fluttust með slægjunni voru kornsúra, vallhæra, vegarfi, ljónslappi, hvítmaðra, blávingull og ýmsar aðrar grastegundir og mosategundir. Við slægjudreifinguna verður margföldun á fræmagn og mosabrotum miðað við sjálfuppgæðslu og flýtir það gróðurframvindunni. Fræmyndun er þó misjöfn milli plöntutegunda, sumar tegundir mynda mikið fræ en aðrar dreifa sér aðallega með vaxtaræxlun (klónvexti). Því skiptir miklu máli hvaða plöntutegundir vaxa á staðnum varðandi árangur aðferðarinnar.

Sláttur og gjafasvæðin

Í tilraunum á Hellisheiði kom ágætlega út að slá gjafasvæðin (þar sem slægjunni var safnað) í lok ágúst, en það mætti einnig gera fyrirhluta september. Notað var handsláttuorff og reynt að tæta slægjuna sem minnst, rakað með laufhrífu, slægjunni safnað í stóra

poka og flutt á viðtökusvæði og dreift með hrífu. Hlutfall svæðis sem var slegið á móti svæði þar sem slægjunni var dreift var u.þ.b. 1:1. Við söfnun fræslægju í stærri stíl af starfsmönnum ON á Hellisheiði var unnið á véltæku svæði og slegið með traktor og sláttuvél sem safnaði slægjunni. Úthagagróðurinn þoldi sláttinn í tilraununum ágætlega og var varla hægt að greina hvar hafði verið slegið í mosaríku graslendinu að ári liðnu. Lynggróður óx einnig upp aftur af slegnum sprutum en þeir tilraunareitir voru lengur að jafna sig.

Samanburður við heydreifingu Þessi aðferð, sem hér er lýst, á marga sameiginlegt með heydreifingu sem hefur gefist vel í uppgæðslustarfi. Fræslægjan inniheldur þó líklega mun meira lífvænlegt fræ og mosabrot þar sem gróður er slegin að hausti og engri meðhöndlun beitt sem hristir fræið úr heyinu né efnið geymt. Einnig má safna fræslægju úr fjölbreyttari gróðri en við venjulegan túnslátt.

Yfirborðsgerð og frjósemi jarðvegs skiptir máli við dreifingu á fræslægju en í tilraunum á Hellisheiði var slægju dreift á raskað svæði með moldarlagi en í dreifingu ON í stærri

stíl var fræslægju dreift á yfirborð með grús. Hveru tveggja tókst vel til en meiri hættu er á að slægja fjúki til því harðara sem yfirborðið er og gæti verið ráð að dreifa henni þegar von er á góðri vætu.

Að lokum

Ef aðferðin er notuð ber að gæta þess að slá gróðurinn ekki of neðarlega til að ganga ekki hart að mosalaginu í gróðursverðinum og hvíla gjafasvæði í t.d. 3-5 ár. Einnig ætti að forðast að slá flestar lyngtegundir. Hugsanlegt er að dreifa fleiri íslenskum plöntutegundum með þessari aðferð, s.s. gulmöðru, krossmöðru, blágresi, vallhumli, lokasjóð o.fl. og áhugavert að reyna slíkt með frekari tilraunum.

Meðfylgjandi má sjá nokkrar myndir af tilraunareitum og söfnun og dreifingu fræslægju en nánari upplýsingar um aðferðina má meðal annars finna í riti Lbhí nr. 29. (sjá www.lbhi.is).

Járngerður Grétarsdóttir, plöntuvistfræðingur og lektor við Landbúnaðarháskóla Íslands. jarngerdur@lbhi.is

Flotvinnufatnaður

Léttur - Lipur - Hlýr
Öryggur og Sterkur
flotvinnufatnaður

Vandaður og sterkur
vinnufatnaður frá Svíþjóð.
Bæði til heilir samfestingar
og tvískiptir jakki,
og smekkbuxur

Vesturröst

Sérverslun veiðimanna Laugavegi 178 - s: 551 6770 - www.vesturrost.is

Off-Highway Products

- Skiptingar
- Öxlar
- Drifsköft
- Varahlutir

Vertu vinur okkar á Facebook Viðurkenndur söluaðili Dana Spicer - Atvinnutæki

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Aquamassage nuddtæki!

Afslöppun, upplýfting, endurnæring...
-á aðeins 10-20 mínútum!

Sjúkranudd í nokkrar mínútur án þess að fara úr fötum. Bætið við frábæru vatnsnuddtæki í líf ykkar til þess að bæta heilsuna. Hentar vel fyrir sjúkrahjálpara, hnykkjara, baðstofur, hótél, eða lúxus fyrir heimilið.

Frekari uppl. Sími 897-4305 eða 571-7572
halldorharaldsson@gmail.com

Nýjar tegundir

Skór til vinnu og fríunda

Vatteraðir jakkar fyrir dömu og herra í 5 litum Verð 15.900

00314 - Boston Litir: Svartur/hvítur Str. 36-48 Verð 12.900

Mikið úrval af klossum

Teg. 25280 Litir: Svart/Hvitt Str. 36-42 Verð 12.600

... þegar þú vilt þægindi

Teg. 25090 Litir: Svart/Hvitt/Blátt Str. 36-42 Verð 14.990

Teg. 25290 Litir: Blátt/Hvitt/Rautt/Svart Str. 36-42 Verð 12.600

Teg. 25310 Litir: Svart Str. 36-42 Verð 8.750

Praxis.is
Pantið vörulista

Bonito ehf. | Faxafen 10 | 108 Reykjavík | Sími 568 2878
Opið mánud. - föstud. 11:00-17:00, lokað laugardaga.

STARRI VARANLEG LAUSN

Öflugar og skilvirkar fuglafætur sem byggja á hljóðtækni. Búnaðurinn er sjálfvirkur og notar viðvörunarhljóð fuglanna sjálfra. 25 ára reynsla frá Bretlandi í fuglafælum og er leiðandi á heimsvísu.

Nánari upplýsingar:
sími 896-1013 eða
sala@fuglavarnir.is

Aðalsteinn Sigurðsson á hlaðinu á Vaðbrekku. Sauðfjárnú með um 300 fjár er á bænum en til stendur á næstu árum að fjölga upp í allt að 600. Fjárhúsin eru góð og þar er nægt húspláss. Aðalsteinn stendur hér við póstkassann góða, gjöf frá föður sínum þegar sonurinn sneri heim á ný og tók við búskap á æskujörðinni. Til gamans má geta þess að á Vaðbrekku hafa alla tíð verið Ferguson-dráttarvélar.

Myndir / MDP

Aðalsteinn og Sigga Lund fluttu búferlum af höfuðborgarsvæðinu að Vaðbrekku í Efra-Jökuldal:

Kann þessum umskiptum ákaflega vel

„Ég ólst hér upp og ætlaði mér að feta í fótspor pabba míns og afa, að fara á Hvanneyri, verða búfræðingur og gerast bóndi. Það má kannski orða það svo að ég hafi aðeins villst af þeirri leið, fetaði ekki alveg sömu slóðina, en hingað er ég kominn og hlakka til að takast á við að byggja upp á æskuslóðum á ný,“ segir Aðalsteinn Sigurðarson, sem í fyrravor flutti af höfuðborgarsvæðinu austur í Vaðbrekku í Efra-Jökuldal ásamt kærustu sinni, **Siggu Lund**.

Aðalsteinn, gjarnan kallaður Alli, ólst upp á Vaðbrekku til 16 ára aldurs, hleypti þá heimdraganum og var við nám og störf bæði austanlands og sunnan. Nú er hann aftur kominn heim með áform um uppbyggingu í farteskínu.

„Þetta voru vissulega mikil umskipti í lífinu, það er öllu rólegra yfirbragðið í Jökuldal en á suðvesturhorni landsins. Hér er ekki stressinu fyrir að fara, menn taka lífinu með stóískri ró. Ég kann því vel,“ segir Aðalsteinn.

Alltaf nóg að gera

Þau Sigga keyptu bústofninn og leigðu jörðina þar síðasta vetur og hélt hann austur síðastliðið vor. Tók til hendinni við sauðburð og önnur vorverk. Sigga kom örlítið síðar, eða í byrjun sumars, og saman sáu þau um heyskapinn á liðnu sumri ásamt því að hefjast handa við endurbætur á íbúðarhúsnæði.

„Búið var að klæða allt húsið utan, gera við þak en ekkert hafði verið gert innandyra, svo við réðumst í það verkefni. Það er alltaf nóg að gera, en það þarf ekki að gera allt í einu, við gefum okkur góðan tíma í þetta,“ segir hann. „Ég hef mjög gaman af því að fást við verkefni af þessu tagi.“

Kennsla í erótísku nuddi

Alli og Sigga kynntust árið 2009 á skemmtun sem útvarpsstöðin FM 95,7 efndi til á Egilsstöðum, en á þeirri stöð starfaði hún í alls níu ár.

Aðalsteinn á hlaðinu á Vaðbrekku með hundinn Ösku Lund. Hann hafði lengi átt þann draum að taka við búskap á æskuheimili sínu, en fannst bitinn alltaf of stór. Þar síðasta vetur tóku hann og Sigga Lund, kærasta hans þá ákvörðun að láta slag standa, taka sig upp af höfuðborgarsvæðinu og flytja austur. Þá lá fyrir að búskap yrði hætt á Vaðbrekku og það gat Aðalsteinn ekki hugsað sér.

„Á þessum tíma stóð útvarpsstöðin fyrir skemmtikvöldum víða á landsbyggðinni, ég bjó fyrir

austan þá og við fórum nokkrir félagar saman á þessa skemmtun,“ segir Alli.

Ekki öll nótt úti enn ...

„Hvort þessi byggð í Hrafnkelsdal og Efra-Jökuldal er að syngja sitt síðasta er ekki gott að segja um en fólki fækkar ískyggilega.“

Þegar svo er komið að enginn hlekkur má bresta er byggðinni hætt. Slík hættumörk sást á þessari byggð upp úr 1940 þegar flestir bændur á svæðinu voru farnir að líta í kringum sig eftir jörðum annars staðar. En með bættum samgöngum á þeim tíma stóð byggðin af sér þá hættu og góðæri gerði það að verkum að óvída höfðu bændur betri afkomu en á þessum slóðum.

Hvað framtíðin ber í skauti sér fyrir þessa byggð er ekki gott að spá um, en svo segir mér hugur að þar sé ekki öll nótt úti þó nú um sinn hafi harðnað á Dalnum,“ skrifar Aðalsteinn Aðalsteinsson í bókinni Fimmtú sumur í Hrafnkelsdal sem út kom árið 2006. Bókin var gefin út til að heiðra minningu hjónanna Aðalsteins Jónssonar og Ingibjargar Jónsdóttur sem bjuggu á Vaðbrekku í Hrafnkelsdal frá vordögum 1922 og fram til haustsins 1971.

„Eitt atriðið á skemmtikvöldunum var kennsla í erótísku nuddi og til að sem best tækist til við kennsluna var beðið um sjálfboðaliða úr sal. Félagar Alla mönuðu hann til að bjóða sig fram og lét hann tilleiðast. Sigga sá um kennsluna. „Þannig byrjaði þetta nú hjá okkur,“ segir Alli.

Þau skötu hjúin bjuggu á höfuðborgarsvæðinu þar sem Alli starfaði á verkstæði sem gerði breytingar á jeppum. Áður hafði hann starfað hjá vélavinnuverktaka fyrir austan og m.a. verið ófáar stundirnar í beltagröfu.

„Ég var fyrir sunnan hér áður fyrir, fór í Iðnskólann í Reykjavík og lærði ljósmyndun og hafði áhuga fyrir því starfi, en einhvern veginn varð það úr að ég kom aftur austur í uppsveiflunni þegar framkvæmdir hófust við Kárahjúkavirkjun,“ segir hann.

Lá ekki annað fyrir en búskap yrði hætt

Á árunum eftir hrun bjuggu þau Sigga syðra, leigðu húsnæði og sinnu sínum störfum. Tvívegis lentu þau í að íbúðir sem þau leigðu voru seldar með skömmum fyrirvara.

„Okkur var gert að rýma með mjög skömmum fyrirvara, það er óskaplega leiðinlegt að lenda í slíkum leiðindum tvisvar og þurfa að leita að foddýru leiguhúsnæði í kapphlaupi við tímann. Við fengum alveg nóg og kannski má segja að þessar aðstæður hafi valdið því að ég fór að horfa á ný austur. Staðan hér heima í Vaðbrekku var sú að föst búseta hafði ekki verið á jörðinni um alllangt skeið, 14 ár, og þeir nafnar, afi og Alli í Klausturseli, sem höfðu haldið þessu gangandi hugðust hætta og fátt annað lá fyrir en að bústofn yrði skorinn niður og kvóti seldur, þeir ætluðu að láta gott heita,“ segir Alli.

Gat ekki hugsað mér að jörðin færi í eyði

„Ég gat ekki hugsað mér að jörðin færi í eyði, hún er mér kær og ég

hafði lengi hugleitt að gaman væri að taka við, en fannst bitinn alltaf of stór. Við fórum yfir stöðuna, reiknuðum dæmið fram og til baka, hvað það kostaði okkur að búa í leiguhúsnæði í Reykjavík og allt annað sem tilheyrir búsetu á höfuðborgarsvæðinu samanborið við að kaupa hér fyrir austan.

Við lágum yfir þessu heillengi og sáum að niðurstaðan var sú að við værum engu betur sett syðra, dæmið gekk upp þannig að við slógum til og keyptum bústofn og leigðum jörðina. Við höfum svo bara verið á fullu þessa mánuði síðan við fluttum búferlum við að koma okkur vel fyrir, sinna endurbótum og hugsa um búskapinn.“

Vinirnir undrandi

Alli segir að vinir og kunningjar syðra hafi verið undrandi á þessum ráðahag og þótt það óðs manns ætí að taka sig upp úr borginni og flytja á afskekktan stað austur á landi.

„Við vorum gjarnan spurð hvað við ætluðum eiginlega að gera þarna fyrir austan. Ég svaraði yfirleitt á þann veg, að við ætluðum að borða þegar við værum svöng og sofa þegar við værum þreytt. Menn hættu fljótlega að spyrja þessarar spurningar. Sjálfur er ég ánægður með umskiptin og þykir mjög gott að losna úr þessu streituvaldandi umhverfi sem einkennir borgarlífið,“ segir hann.

Áform um að stækka fjárbúið

Á Vaðbrekku er sauðfjárnú, um 300 fjár á húsi í vetur og til stendur á næstu tveimur til fjórum árum að auka við.

„Við stefnum að því að stækka við okkur á næstu misserum og búa með á bilinu 500 til 600 kindur. Fjárhúsin eru góð, tekin í notkun ný árið 1983 og þar er nægt húspláss eða fyrir allt að 800 fjár að meðtöldum beitarhúsum hér skammt hjá,“ segir Alli.

Tún við Vaðbrekku eru alls 42

hektarar og hvað þau varðar eru sömu áform uppi, til stendur að stækka tún heima við.

„Ég tel að það sé betra að stækka tún hér í námunda við okkur fremur en að þurfa að sækja heyskap niður á Hérað, en algengt er að bændur á Jökuldal sækja heyskap á þær slóðir. Það er fyrirhöfn og kostar líka sitt að sækja hey um langan veg,“ segir hann.

Sumrin eru stutt

Vaðbrekka er langt inni í landi og stendur tæpa 400 metra yfir sjávarmáli. Það setur nokkurt strik í reikninginn, en Alli segir að í allra fyrsta lagi sé hægt að bera áburð á tún um miðjan júní, fyrir er gróður á þessum slóðum ekki kominn til. Þá hafa vorleysingar í ám gert bændum skráveifu þegar flæðir um og yfir tún.

„Það eru tafir af ýmsu tagi hér sem fólk á flatlandi þarf ekki að glíma við og margir átta sig ekki á. Hér er líka bara slegið einu sinni, um seinni slátt er ekki að ræða en á einstaka bæ ná menn einhverri há af og til. Sumrin hér eru stutt,“ segir hann. Síðastliðið sumar var þó gjöfult og gott, metuppskera var af túnnum og hefyngur með allra mesta móti. „Þetta sumar verður eflaust lengi í minnum haft. Það var frábært veður hér í allt fyrsumar.“

Heyskapur gekk eftir því vel og segir Alli að grastíð hafi verið einkar góð. Hitu með mesta móti, rigning inn á milli og einnig góðir þurrkakaflar þannig að spretta var góð. „Maður nánast sá grasið spretta. Það gekk vel að heyja og þegar upp var staðið má segja að hefyngur hafi verið með allra mesta móti,“ segir hann.

Aukin umferð um bæjarhlaðið

Vaðbrekka myndi seint kallast í alfaraleið og yfir vetrartímann eru ekki margir á ferðinni, en öðru máli gegnir yfir sumarið.

„Eftir að Kárahnjúkastífla var tekin í notkun jókst umferð hér um hlaðið til mikilla muna og það er heilmikið renneri um bæjarhlaðið. Útlendingar virðast sérlega áhugasamir og eru mikið á ferðinni hér um slóðir og staldra gjarnan aðeins við og taka stutt spjall. Almennt hefur umferð aukist að sumarlagi og aldrei að vita nema eitthvað sé hægt að nýta sér það síðar meir. En auðvitað er staðurinn dálítið einangraður yfir veturinn, stundum ófært eins og gengur á þeim árstíma, en það tilheyrir bara.“

Allt búbot á stað sem þessum

Stutt er að fara frá Vaðbrekku á hreindýraslóðir, bærinn staðsettur mitt á milli tveggja vinsælla veiðisvæða. Sigurður, faðir Aðalsteins, er kunnur hreindýraleiðsögumaður, hefur starfað við leiðsögn og eftirlit um árabíl og gerir gjarnan út frá Vaðbrekku.

„Hreindýraveiðar hafa síðustu misseri átt auknum vinsældum að fagna, það er meira umleikis hér á Austurlandi í kringum þær en áður var. Við höfum hug á að byggja upp starfsemi hér heima við í kringum það í nánustu framtíð,“ segir Alli.

Fyrir er ákjósanleg aðstaða til flánings í hlöðu við bæinn og hugmyndir uppi um að bæta um betur og útbúa einnig aðstöðu sem hentar til úrbeiningar. Þá sér hann einnig fyrir sér að hægt verði að bjóða veiðimönnum upp á gistingu, nægt sé plássid í húsinu auk þess sem hægt sé að byggja við. Rjúpnalönd eru einnig góð í námunda við Vaðbrekku og segir Alli að á því sé einnig hægt að byggja. „Það er allt búbot á stað sem þessum og um að gera að nýta öll þau tækifæri sem bjóðast, við munum örugglega byggja upp starfsemi í kringum þá veiði sem er í boði hér í kring. Við förum hægt af stað, tökum eitt skref í einu og sjáum til hvað verður.“

/MPB

Við Vaðbrekku árið 1932. Á myndinni eru frá vinstri: Halldór Jónsson, Aðalsteinn Jónsson, sem heldur á Sigrúnu, þá Jóhanna, Ingibjörg Jónsdóttir, Stefán, Guðlaug, Jón Hnefill, Guðrún, Jóhanna Stefánsdóttir og Þórey Eyjólfsdóttir. Myndirnar eru úr bókinni „Fimmtú sumur í Hrafnkelsdal“.

Vaðbrekka í eigu sömu fjölskyldu frá 1922:

Fjórdi ættliður í beinan karlegg tekinn við

Vaðbrekka hefur verið í eigu og ábúð sömu fjölskyldu frá árinu 1922, en á vordögum það ár settust þar að hjónin Aðalsteinn Jónsson frá Fossvöllum í Hlíð og Ingibjörg Jónsdóttir frá Tunghaga á Völlum. Þau bjuggu á Vaðbrekku til haustsins 1971.

Bæði fæddust við upphaf tuttugustu aldar og voru bjartsýn og stolt eins og margir af þeirra kynslóð. Saga þeirra er sögð í bókinni Fimmtú sumur í Hrafnkelsdal sem út kom árið 2006.

Kynntust á Hákonarstöðum sumarið 1921

„Það verður að teljast nokkuð merkileg ráðstöfun þessara hjóna að setjast að á jafnafskekktum stað og Vaðbrekka í Hrafnkelsdal var á þeim tíma,“ segir í kafla um búskaparsögu þeirra hjóna. Aðalsteinn var fæddur í miðju héraði, var gagnfræðingur að mennt sem á þeim árum var meiri menntun en almennt gerðist. Hann hafði stundað barnakennslu og ferðast vítt um landið þegar hann vann við símalagnir og viðgerðir á símalínum. Ingibjörg ólst upp á Eskifirði frá tíu ára aldri og fékk þar betra barnaskólanám en í boði var í dreifbýlum sveitum, auk þess að ganga skamman tíma í unglingskóla. Hugur hennar stóð til frekara náms og í því skyni að afla sér fjár til að standa straum af skólagöngu sinni réð hún sig í

Fjölskyldan á Vaðbrekku í heyskap um 1940.

Aðalsteinn Jónsson og Ingibjörg Jónsdóttir. Þau keyptu jörðina Vaðbrekku og hófu þar búskap vorið 1922 og bjuggu þar fram á haust 1971.

kaupavinnu að Hákonarstöðum í Jökuldal. Það var vorið 1921, en sama sumar hafði Aðalsteinn tekið að sér að slá tún á bænum. Þar bar

fundum þeirra saman.

Síðsumars ákveða þau að kaupa Vaðbrekku og var verðið 8 þúsund krónur. Bústofn þeirra fyrsta árið

var ein kýr, fimm hestar, hundrað ær, fimmtán lömb, tveir hrútar og ef til vill nokkrar hænur, segir í búskaparsögu þeirra.

Eignuðust 10 börn og tvo fóstursyni

Aðalsteinn og Ingibjörg eignuðust tíu börn, þau eru Guðrún fædd 1923, Jóhanna, 1924, Guðbjörg Ingibjörg 1925, Jón Hnefill 1927, Stefán 1928, Sigrún 1930, Aðalsteinn 1932, Ragnhildur 1934, Hákon 1935 og Ragnar Ingi 1944. Einnig ólu þau upp tvo fóstursyni, Birgi Þór Ásgeirsson, sem fæddur var 1939 og Kristján Jóhann Jónsson fæddur 1949.

Árið 1958 tók Aðalsteinn, sonur þeirra, og kona hans, Sigríður Sigurðardóttir, við búskap á Vaðbrekku á móti foreldrum sínum og voru þar til ársins 1995. Árið 1977 til 1983 bjuggu þar Ingibjörg dóttir þeirra og hennar maður, Björgvín Sveinbjörnsson. Sama ár, 1977, kom Sigurður sonur þeirra inn í reksturinn ásamt Evu Margrétu Ásgeirsdóttur en hann rak búið að Vaðbrekku til ársins 2002. Frá þeim tíma og til ársins 2014 þegar Aðalsteinn, sonur hans, og Sigríður taka við á Vaðbrekku, eða í alls 14 ár var ekki heilsársbúseta á bænum. Aðalsteinn eldri og Sigríður dvöldu þar frá vori og fram á haust, en frændi og nágranni, Aðalsteinn á Klausturseli, og Gísli Pálsson á Aðalbóli önnuðust búskapinn yfir veturinn.

Fór úr ys og þys höfuðborgarinnar austur á Jökuldal:

Algjör U-beyggja en upplifunin er góð

— segir Sigga Lund, fjölmiðlakona og bóndi á Vaðbrekku

„Ég neita því ekki að þetta er mikill viðsnúningur, eiginlega algjör U-beyggja, en upplifunin er góð og mér líður vel hérna,“ segir Sigga Lund, sem tók sig upp af höfuðborgarsvæðinu síðastliðið vor og flutti búferlum að Vaðbrekku í Efra-Jökuldal.

Hún er fædd og uppalin í Vestmannaeyjum, en flutti 16 ára til Reykjavíkur þar sem hún bjó í 28 ár. Vaðbrekka verður seint talin í alfaraleið, nánast næsti bær við óbyggðir. Það eru því óneitanlega umskipti að flytja sig úr erli höfuðborgarinnar og í kyrrðina eystra.

Sigga Lund.

„Þetta hefur auðvitað tekið þínu

á, en almennt er þessi breyting ánægjuleg.“

Sigga hafði áður komið með Aðalsteini, kærasta sínum, að Vaðbrekku, æskuheimili hans m.a. til að taka þátt í sauðburði. „Ég vissi að sjálfsögðu hvar bærinn var staðsettur á landinu, en gerði mér eiginlega ekki alveg grein fyrir hve afskekktur hann er í raun,“ segir hún.

Sjaldan laus stund

Liðið sumar var einkar gott, veðrið eins og best verður á kosið og vel gekk að heyja, en Sigga tók þátt í

heyskap af fullum krafti og hafði gaman af. Veturinn hefur á hinn bóginn verið nokkuð snjópungur, fyrsti snjór féll um miðjan október og vart að hann hafi tekið upp síðan. Á stundum hefur ekki verið fært um Jökuldalinn og í vikunni var þar glórulaus stórhrið svo ekki sást á milli húsa. „Þetta er bara hluti af því að búa hér og þurrar mig svo sem ekki, enda höfum við haft mjög mikið að gera í allan vetur,“ segir hún, en þau Alli hafa staðið í heilmiklum endurbótum á íbúðarhúsnæðinu undanfarna mánuði.

— Framhald á næstu síðu

„Við erum að taka allt húsið í gegn, það var farið að láta á sjá enda hafði ekki verið búið hér nema hluta úr ári í mörg ár. Við höfum því haft mjög mikið að gera, erum á fullu alla daga og afar sjaldan að laus stund gefist. Það hefur eflaust haft sitt að segja og maður ekki alveg áttað sig fyllilega á hversu einangrað þetta svæði er.“

Sigga starfar sem blaðamaður hjá Austurfrétt, hún hefur útbúið sér skrifstofu heima við og sinnir starfinu að stórum hluta þáðan, en bregður sér einnig af bæ til að afla efnis af og til. Hún starfaði áður við útvarp í samtals tíu ár og kom víða við, vann meðal annars á fm 957, Léttylgiunni, Bylgiunni og K100.

Úr erlinum og út fyrir alfaraleið

„Ég vann lengi í útvarpinu, og því fylgir mikið líf og fjör og maður er stanslaust í samskiptum við fólk, en hér erum við tvö ein langt frá alfaraleið, það eru vissulega mikil umskipti og maður neyðist til að fara í allt annan gír. Ég hef þurft að læra inn á þetta allt saman. Hér þarf ég til dæmis að skipuleggja allt fram í tímann, það er ekki hægt að skjóttast ef eitthvað vantar. Áður var hægur vandi að koma við í búð og kippa einhverju með í kvöldmatinn á leiðinni heim úr vinnu.“

Hér er annar bragur á og maður skreppur ekki sisvona í kaupstað. Það tekur klukkutíma að aka til

Sigga og Aðalsteinn í heyskap á liðnu sumri.

Alveg nýtt fyrir mér

„Lífið hér á Vaðbrekku er alveg nýtt fyrir mér, það má segja að ég hafi stokkið vel út fyrir þægindarammann og er nú á fullu að takast á við allt annars konar verkefni en ég hef áður gert.“

Það er heilmikið ævintýri, það gefur mér færi á að vaxa og dafna að takast á við þessa áskorun. Það er yndislegt að vera hér og við erum samtaka í því að byggja hér upp,“ segir Sigga Lund útvarpsmaður sem tók sig upp úr erli höfuðborgarinnar síðastliðið vor og gerðist bóndi og blaðamaður á Vaðbrekku í Efra-Jökuldal.

Samtaka í að byggja upp

Hún hafði lítil sem engin kynni af lífinu í sveitinni áður en hún flutti að Vaðbrekku síðastliðið vor, hafði aldrei verið í sveit sem barn og tengslin við hinar dreifðu byggðir voru lítil. Eftir hartær þriggja áratuga búsetu í borginni má segja að hún hafi verið borgarbarn af lífi og sál. „Lífið hér á Vaðbrekku er alveg nýtt fyrir mér, það má segja að ég hafi stokkið vel út fyrir þægindarammann og er nú á fullu að takast á við allt annars konar verkefni en ég hef áður gert. Það er heilmikið ævintýri, það gefur mér færi á að vaxa og dafna að takast á við þessa áskorun. Það er yndislegt að vera hér og við erum samtaka í því að byggja hér upp. Það er spennandi verkefni sem við munum takast á við í sameiningu. Þetta er góð og uppbyggileg reynsla og mér þykir alltaf gaman að prófa eitthvað nýtt,“ segir Sigga.

/MPD

Til sölu eða leigu

atvinnu og iðnaðarhúsnæði við Lindarskóga á Laugarvatni í Bláskógabyggð.

Fastanúmer 226-4856. Um er að ræða tvö endabil í stálgrindahúsi byggðu árið 2000 samtals 139,7 m² að stærð, með stórri lóð. Tvennar góðar nýjar innkeyrsludyr eru á húsnæðinu en gönguhurð er á húsgafl. Hiti í gólfi. Bjart og gott húsnæði með mikilli lofthæð. Milliloft með kaffistofu og lítið herbergi þar inn af. Húsnæðið og lóðin er allt nýstandsett.

**Fyrirspurnir í síma
669-1050 (Sveinn) eða 660-2807 (Ingi).**

Egilsstaða alla jafna, en við höfum alveg verið tvo tíma á leiðinni þangað í vetur þegar veður og færð setja strik í reikninginn. Þannig að það þarf að hugsa vel fram í tímann þegar farið er í innkaupaleiðangra. Það er alveg nýtt fyrir mér,“ segir Sigga.

Sóknaráætlanir landshluta: 550 milljónir árlega næstu fimm ár

Skrifað hefur verið undir samninga um sóknaráætlanir landshluta fyrir tímabilið 2015-2019. Fyrir hönd ríkisins skrifuðu undir sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra, Sigurður Ingi Jóhannsson og mennta- og menningarmálaráðherra, Illugi Gunnarsson en fyrir hönd landshlutana átta, formenn eða framkvæmdarstjórnar þeirra.

Nýbreytni í opinberri stjórnsýslu

Nokkur reynsla er komin af sóknaráætlunum landshluta enda hafa þær verið við líði í þrjú ár í núverandi formi. Nú er verið að sameina í einn samning verkefni sóknaráætlanir landshluta, vaxtarsamninga og menningarsamninga. Heildarupphæð samningana er ríflega 550 milljónir króna en til viðbótar mun mennta- og menningarmálaráðuneytið leggja til fjármagn til áframhaldandi reksturs menningarmiðstöðva á Austurlandi og Suðurlandi og einnig

munu nokkrar sértekar fjárveitingar renna inn í sóknaráætlanir einstakra landshluta.

Sóknaráætlanir fela í sér mikla nýbreytni í opinberri stjórnsýslu þar sem verið er að færa aukna ábyrgð á útteilingu fjármagns til landshlutasamtaka sveitarfélaga. Jafnframt er verið að einfalda framlög til einstakra landshluta, gera þau gegnsærri og láta þau í auknum mæli taka mið af hlutlægum mælikvörðum varðandi stöðu svæðisins.

Sigurður Ingi Jóhannsson ráðherra byggðamála sagði við undirritun samninga að um væri að ræða stóran áfanga í samskiptum ríkisins við landshlutasamtök sveitarfélaga „og við erum að stíga mikilvæg skref í átt til einfaldara og gegnsærra kerfi. Leiðin að þessu marki hefur ekki beinlínis verið bein og breið og vissulega hafa væntingar okkar allra um auknið fjármagn í þennan farveg ekki orðið að veruleika en við megum samt ekki missa sjónar á því hvaða árangur hefur náðst með samningunum,“ sagði ráðherra. Samningarnir eru til 5 ára.

Opið hús hjá Líflandi

Bændur athugið!

Komið við á opnu húsi í verslunum okkar, við kynnum vörur okkar og þjónustu. Sölu ráðgjafar okkar verða á svæðinu til skrafs og ráðagerða.

Opin hús í verslunum Líflands:

3. mars - Lífland Borgarnesi frá kl. 14-18

5. mars - Lífland Blönduósi frá kl. 14-18

6. mars - Lífland Akureyri frá kl. 14-18

15% afsláttur af öllum bætiefnavörum

Veitingar í boði

Lífland söluráðgjöf
Sími 540 1100

Lynghálsi, Reykjavík
lifland@lifland.is

Lónsbakka, Akureyri
www.lifland.is

Borgarbraut, Borgarnesi
Efstubraut, Blönduósi

LÍFLAND

Kálfamjólkurduft

- Leysist vel upp, hentar vel í fóstrur
- Bragðgott
- Inniheldur hágæða prótín
- Inniheldur hátt blutfall mjólkurafurða
- Inniheldur varnarefni, svo sem vinveittar örverur, lífsnauðsynlegar oliur og sýruefni
- Örvar þroska vambar

BÚREKSTRARDEILD
BORGARNESI

Egilshti 1
310 Borgarnesi
Verslun opin 8-18 virka daga
10-14 laugardaga, sími 430-5900

Sendum um land allt!

Fundur um samgöngumál á Akureyri: Sumar samgöngubætur skipta marga miklu máli

— aðrar skipta verulegu máli fyrir fáa

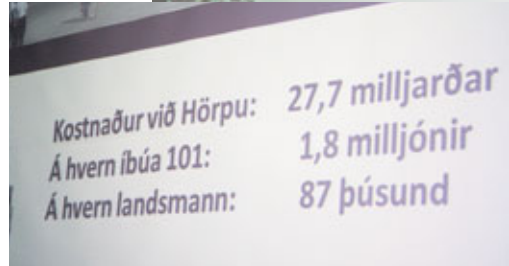
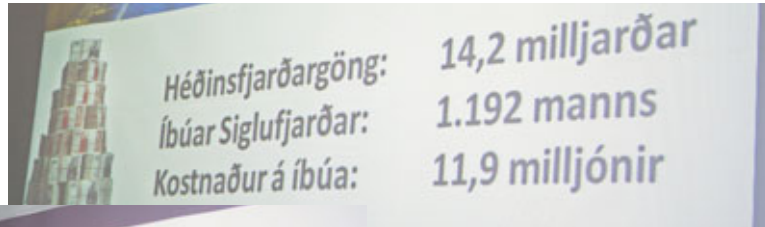
Samgöngubætur eru af ýmsum toga, sumar eru þess eðlis að þær skipta marga miklu máli, aðrar aftur á móti skipta verulegu máli fyrir fáa.

Þetta kom fram í máli Þórodds Bjarnasonar, prófessors við Háskólann á Akureyri, á fundi um samgöngumál sem Félag viðskipta- og hagfræðinga efndi til í menningarhúsinu Hofi fyrir nokkru. Þóroddur er einnig stjórnarformaður Bygðastofnunar. Auk hans héldu þeir Róbert Guðfinnsson, athafnamaður á Siglufirði, og Kristján Þór Magnússon, sveitarstjóri í Norðurþingi, framsöguverandi.

Héðinsfjarðargöng og Harpa

Þóroddur tók dæmi af Héðinsfjarðargöngum og Hörpu, en kostnaður við gerð ganganna nam rúmum 14 milljörðum króna. Íbúar á Siglufirði eru 1.200 talsins og ef eingöngu væri horft til þeirra næmi kostnaður á hvern íbúa tæplega 12 milljónum króna. Fleiri njóta hins vegar góðs af göngunum og ef tekið er tillit til þeirra er kostnaður í heild 45 þúsund krónur á mann. Kostnaður við byggingu tónlistarhússins Hörpu nam tæplega 28 milljörðum króna. Ef einungis væri tekið tillit til íbúa í póstnúmeri 101 væri kostnaður á mann um 1,8 milljónir króna. Ef miðað væri við landsmenn alla er kostnaðurinn 87 þúsund krónur á mann.

Fram kom á fundinum að Héðins-

Þóroddur tók dæmi af kostnaði við gerð Héðinsfjarðarganga og við byggingu Hörpu.

fjarðargöng hafi hleypt nýju lífi í gamla síldarbæinn, Siglufjörð, og nú horfa íbúar austan Vaðlaheiðar til þess að verulega lifni yfir á þeirra heimaslóðum með tilkomu Vaðlaheiðarganga sem nú er unnið að. Bættar samgöngur austur um eru t.d. ein af forsendum þess að hægt verði að ráðast í uppbyggingu stóriðju á Bakka.

Róbert nefndi í sinni framsögu að einhæf byggð hafi litla möguleika, samgöngur einar og sér skipti þar engu, en þær gefi hins vegar tækifæri. Héðinsfjarðargöng og greið leið um Eyjafjörð hafa m.a. haft jákvæð áhrif á Siglufjörð en þar hefur uppbygging á liðnum árum verið ævintýri líkust.

/MPB

Frummælendurnir, Þóroddur Bjarnason, lektor við Háskólann á Akureyri, Kristján Þór Magnússon, bæjarstjóri í Norðurþingi, og Róbert Guðfinnsson, athafnamaður á Siglufirði.

Myndir / MPB

Árshátíð Landssambands kúabænda 2015

Árshátíð Landssambands kúabænda verður haldin á Grand Hótel Reykjavík föstudagskvöldið 13. mars nk. Húsið er opnað kl. 19.15. Miðapantanir eru í síma 460 4477. Veislustjóri verður Ingvar Jónsson. Miðaverð er 7.500 kr.

Matseðill

Forréttur: Sjávarréttaveisla; humar, lax, hörpuskel, heitreykt langa og makrill, blinis og kavíar

Aðalréttur: Lambahryggvöðvi og nautalund, kartöflutvenna, steikt grænmeti og soðgljái

Eftirréttur: Vanillu Panna cotta með sultuðum berjum
Hljómsveitin Trukkarnir spilar fyrir dansi fram eftir nóttu.

Tveggja manna herbergi á Grand Hótel Reykjavík með morgunverði kostar 24.190 pr. nótt. Tveggja manna herbergi með morgunverði á Hótel Cabin kostar 13.100 kr pr. nótt. Herbergjapantanir eru gerðar í síma 415 0600 eða með tölvupósti á linda@icelandunlimited.is. Miðar verða afgreiddir á Grand Hótel frá morgni föstudagsins 13. mars.

**Kúabændur eru hvattir
til að fjölmenna!**

**LANDSSAMBAND
KÚABÆNDA**

Fagraðstefna skógræktar og þemadagur NordGen Skog á Hótel Borgarnesi 11.–12. mars 2015

Aukin framleiðni skóga á jaðarsvæðum með trjákyrbótum
„Tree breeding for increased forest productivity in marginal areas“

Skipuleggjendur eru: Vesturlandsskógar, NordGen Skog, Rannsóknastöð skógræktar Mógilsá, Skógrækt ríkisins, Skógfræðingafélag Íslands, Landbúnaðarháskóli Íslands, Landssamtök skógareigenda og Skógræktarfélag Íslands.

Ráðstefnugögn verða afhent þriðjudaginn 10. mars kl. 16:00 til 18:00. Allir eru hvattir til að mæta strax á umræddum tíma á þriðjudeginum og nota kvöldið til að rækta tengslin við annað skógarfólk. Einnig verða ráðstefnugögn afhent miðvikudaginn 11. mars kl. 8:30-9:00.

Dagskrá ráðstefnunnar hefst kl. 9:00 á miðvikudagsmorgni, 11. mars. Þann dag verður aukin framleiðni skóga á jaðarsvæðum með trjákyrbótum meginþemað. Fyrirlesarar frá Finnlandi, Svíþjóð, Danmörku og Íslandi flytja erindi og síðdegis verður farið í skoðunarferð í fólkvanginn Einkunnir. Seinni daginn, fimmtudaginn 12. mars verður meginuppistaðan íslensk erindi af margvíslegum toga.

Dagskrá fagraðstefnunnar og nánari upplýsingar má nálgast á heimasíðum Vesturlandsskóga, Skógræktar ríkisins og Skógræktarfélags Íslands.

Skráning á ráðstefnunna fer fram til 4. mars í tölvupósti á hraundis@vestskogar.is

Vesturlandsskógar

Þóroddur Bjarnason, prófessor við Háskólann á Akureyri, ræddi samgöngumál á fundi sem Félag viðskipta- og hagfræðinga efndi til í Hofi á Akureyri á dögunum

Einstaklega fallegt vetrarveður var þegar Bændablaðið heimsótti Refsstaði. Hvíta streymir bláleit og lygn framhá fjósina.

Myndir / smh

Það færirst líf í fjósið á Refsstöðum

Í desember á síðasta ári fengu hjónin Brynjar Bergsson og Anna Lís Hilmarsdóttir afhent fjósið á Refsstöðum í Hálsasveit Borgarfjarðar, sem þau höfðu þá fest kaup á. Nú í febrúar var þar byrjað að mjólka.

Fjósið rúmar 130 kýr og hafði þetta stóra fjós staðið ónotað frá 2010 en það var tekið í notkun árið 2008.

„Þetta lítur bara vel út allt saman núna. Þegar við tókum við fjósina innréttaðum við allt upp á nýtt, enda

var það galtómt. Við útbjuggum flokkunarhlíð og smíðuðum eitt og annað sjálf, eins og til dæmis kjarnfóðurbása, segir Brynjar en þau Anna Lís búa sjálf á Sleggjulæk í Stafholtstungum – í um 20 km fjarlægð frá Refsstöðum og voru þar með lítið básafjós.

„Ég heyjaði hér í fyrra og þá kviknaði þessi hugmynd,“ segir Brynjar. „Við hófum búskap á Sleggjulæk árið 2012, með 20 mjólkandi kýr og fjölguðum svo smám saman og lítillaga í 34 kýr.“

Ætlum að framleiða að lágmarki 800 þúsund lítra

„Við lögðumst svo fljótlega yfir það að koma saman viðskiptaáætlun fyrir kaupunum á þessu fjósi og innréttingum – og það hefur svo allt gengið eftir varðandi fjármögnunina. Það munar miklu að taka við slíku fjósi umfram það að byggja nýtt frá grunni. Við byrjuðum að innrétta í desember síðastliðnum og erum svo farin að mjólka nú í febrúar. Það að byggja

Brynjar Bergsson hér til vinstri með vinnumanninn sinn, Eystein Örn Stefánsson, sér við hlíð.

Þessar kýr böðuðu sig í sólarljósinu, en fyrir utan dyrnar var stór snjóskafi eins og hér má sjá. Nokkurra daga hriðarkófi slotaði þennan dag.

Horft heim að Refsstöðum. Stefnan er að flytja þangað frá Sleggjulæk, þar sem þau Brynjar og Anna Lís búa núna.

98-110 HP

ZF T557 LS transmission

The original Perkins engine

PTO shaft 430 / 540 / 750 / 1000

model 7110DT
110 Horsepower

Highest quality components

Functionality and reliability of Farmtrac tractors is a result of best quality components and the usage of world class components.

Perkins BOSCH
MITA CARRARO

S.8610000

fjós tekur að lágmarki eitt og hálf t ári – og framkvæmdartíminn getur verið erfiður. Það hefði verið galið að sleppa svo góðu tækifæri,“ segir Brynjar.

Þegar blaðamaður heimsótti Refsstaði um miðjan febrúar var þar einn mjaltþjónn, en að sögn Brynjars munu þeir verða tveir innan tíðar. Þá hafa þau keypt

Fjósíð er hálf tómlegt enda „einungis“ 40 kýr þar nú og það rúmar 130. Ætlunin er að þar verði 120 mjólkandi innan tíðar.

flórsköfufjark með vatnsúðakerfi og legubásadýnur og er útlit fyrir að fjósíð muni allt verða hið þrýðilegasta í nánustu framtíð.

„Stefnan er að vera með um 120 mjólkandi kýr, en núna erum við komin með 40. Vonandi líður ekki á löngu þar til við verðum farin að fullnýta húsið. Þetta er farið að virka vel hjá okkur núna þannig að við getum farið á fullt í það núna að ganga frá lausum endum og fylla fjósíð. Við munum kaupa kýr af ýmsum þeim sem eru aflögufærir. Þegar við verðum komið í fulla

framleiðslu ætlum við að framleiða um 800 þúsund lítra á ári, eða ekki undir því. Núna erum við með rúma 100 þúsund lítra kvóta.“

Opið hús á Refsstöðum

Laugardaginn 31. janúar var opið fjós á Refsstöðum fyrir gesti. Talið er að um fimm hundruð manns hafi sótt það heim enda þykja þetta merk og góð tíðindi í sveitinni að ungt fólk skuli vera að taka við því. Stefnan er að þau flytji svo líka frá Sleggjulæk í íbúðarhúsið á Refsstöðum. /smh

Nýtt veitingahús á Hvammstanga

Sveitasetrið Gauksmýri opnar á næstunni nýjan veitingastað á Hvammstanga og hefur hann fengið nafnið Sjávarborg. Veitingastaðurinn verður staðsettur á efri hæð Selaseturs Íslands. Unnið hefur verið að endurbótum og innréttingum síðustu vikur.

opnun veitingastaðarins á kvöldin og um helgar verði fyrir páska.

Elsta húsið

„Nafnið Sjávarborg vísar aftur í tímann í söguna um húsið Sjávarborg eða Möllershús sem stóð á sjávarkambinum þar sem síðar var byggt frystihús Kaupfélags Vestur Húsvetninga. Húsið var flutt þrisvar og stendur nú við Spítalastíg. Það er talið vera elsta húsið á Hvammstanga,“ segir á vefnum Norðanátt.is.

Kiwanisklúbburinn Drangey:

Safnað fyrir fullkomnum speglunartækjum

– Afhending á Mottumarsdegi í Miðgarði

Umfangsmikið söfnunaráttak Kiwanisklúbbsins Drangey fyrir nýjum speglunartækjum á Heilbrigðisstofnun Norðurlands á Sauðárkróki lauk um miðjan janúar. Tækin komu til landsins í lok þess mánaðar og til stendur að afhenda þau með viðhöfn í fjárflyunar- og fræðsluskemmtun í tilefni af Mottumars í Miðgarði um þarnæstu helgi.

Um er að ræða alhliða speglunartæki, fyrir maga og ristil, og verða þau ein fullkomnustu tæki sinnar tegundar á landinu. Tækin verða afhent með þeim skilmálum að ekki er heimilt að flytja þau burtu af svæðinu. Þau verða formlega afhent á skemmtun sem kennd er við Mottumars og verður haldin í Miðgarði annan laugardag, 7. mars.

Mottumars í Miðgarði

Karlakórinn Heimir, Álftagerðis-bræður, Rökkurkórinn og Kvinnakórinn Söldís skemmta gestum með söng sínum og þá flytur Friðbjörn Sigurðsson krabbameinslæknir fræðsluerindi og svarar fyrir-spurnum.

Veitingar verða í boði nokkurra kvenfélaga í Skagafirði og kynni verður Gunnar Rögnvaldsson á Löngumýri.

Á samkomunni verður kynnt verkefni Kiwanisklúbbsins Drangeyjar, speglunaráttak þar sem öllum þeim sem verða 55 ára á árinu verður boðin frí ristilspeglun. Þá verður við þetta tækifæri skrifað undir samstarfssamning við HSN varðandi áttak Kiwanisklúbbsins Drangeyjar.

Rangárþing eystra:

Dýrt fyrir foreldra að aka börnum sínum í leikskóla

„Við foreldrar barna á leikskólaaldri austan Markarfljóts skorum á sveitarstjórn Rangárþings eystra að skoða úrræði um akstursstyrk til handa íbúum þess svæðis, sem og annarra íbúa sem búa í dreifbýli sveitarfélagsins,“ segir í áskorun frá foreldrum leikskólalabarna til sveitarstjórnar.

„Það er okkar skoðun að

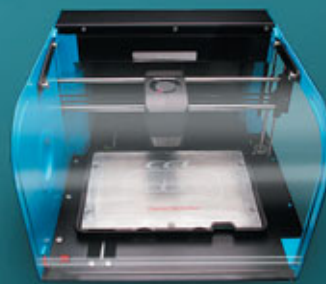
leikskóli eigi að vera valkostur allra íbúa sveitarfélagsins óháð efnahag og búsetu. Fjölskyldurnar búa að meðaltali 34 kílómetra frá leikskóla sveitarfélagsins á Hvolsvelli og því er meðalakstur hvern fjölskyldu 136 kílómetrar fyrir hvern sóttan leikskóladag eða um 31.000 kílómetrar á ári miðað við fulla vistun. Sé það margfaldað með akstursgjaldi ríkisins (116 kr.pr.km) þá kostar leikskólaakstur

3.596.000 fyrir hverja fjölskyldu. „Réttur allra íbúa sveitarfélagsins á að vera sá sami og því er krafa okkar að komið sé til móts við okkur með akstursstyrk eða öðrum leiðum, sem um munar,“ segir í lok áskorunar. Sveitarstjórn samþykkti á síðasta fundi sínum að fela Ísólfi Gylfa Pálmasoni sveitarstjóra að ræða við leikskólastjóra um tilhögun leikskólamála í dreifbýli.

/MHH

3D prentari

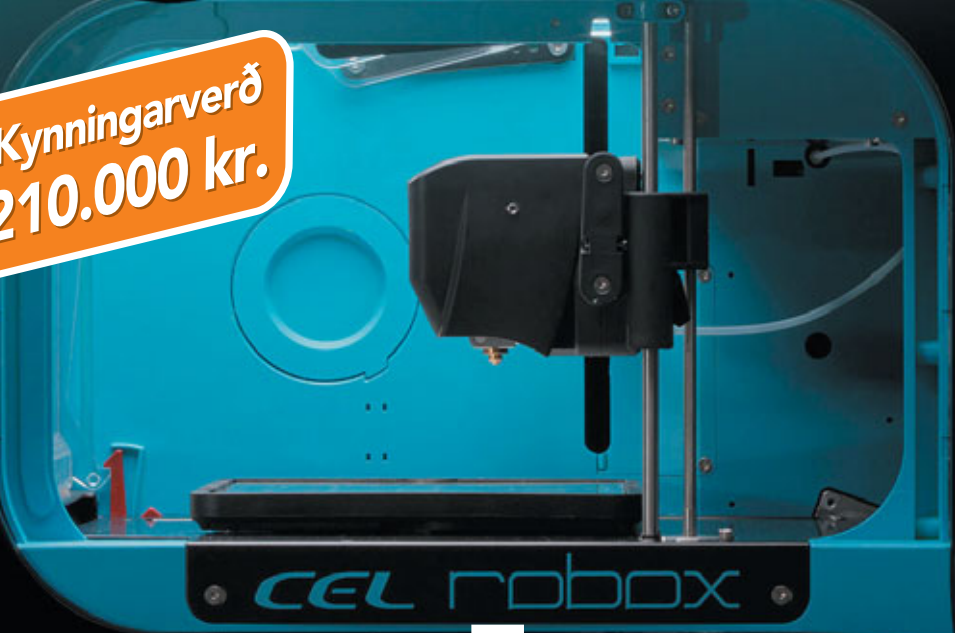
Robox 3D prentari hefur ýmsa eiginleika umfram aðra prentara í sama verðflokki. Má þar nefna fjölda efna sem hægt er að vinna með, tvo misbreiða prent stúta sem auka prenthraðann um allt að 300% og sjálfvirka efnisskynjun.

- Hægt er að skipta um prentaus og prentarinn sér sjálfur um að stilla halla grunnplötunnar.
- Getur stöðvað prentun og hafið hana aftur t.d. ef bæta þarf á eða skipta um plastefni.
- Prentflöturinn er upphitaður.
- Prentun fer fram í lokuðu umhverfi þannig að hægt er að stýra umhverfishita betur.

Stærð tækis:	370 x 34 x 240mm
Hámarksstærð prenthlutar:	210 x 150 x 100mm
Minnsta þykkt prentlags:	0,02mm (20 micron)
Efnisprentun:	Einn stútur/Tveir stútar
Efnisval:	PLA, ABS, HIPS, Nylon, PC, PVA
Hugbúnaður:	Robox AutoMaker
Innri lýsing:	RGB litablöndun
Stuðningur við stýrikerfi:	Windows, Apple Linux (Linux þarf grafískan Nvidia rekil)

Kynningarverð
210.000 kr.

www.mbr.is

mbr
Miðbæjarradíó

Bríetartún 13, 105 Reykjavík • Sími: 552 8636 • www.mbr.is

...frá heilbrigði til hollustu

Nýjar reglur um velferð alifugla

Atvinnuvega- og nýsköpunar-ráðuneytið hefur gefið út reglugerð um velferð alifugla.

Reglugerðin stuðlar að bættum aðbúnaði og umhirðu alifugla í samræmi við ný lög um velferð dýra. Boðaðar eru töluverðar breytingar á varphænuhaldi, notkun hefðbundinna búra fyrir varphænur verður bönnuð að sjö árum liðnum, ný ákvæði eru um varphænur í lausagönguhúsum og strangari kröfur eru gerðar frá því sem nú er varðandi velferð kjúklinga.

Ný reglugerð nr. 135/2015 um velferð alifugla hefur þegar tekið gildi og leysir af hólmi 20 ára gamla reglugerð nr. 251/1995 um aðbúnað og sjúkdómavarnir á alifuglabúum og útungunarstöðvum. Undanfarna áratugi hafa verið gerðar umfangsmiklar rannsóknir erlendis á velferð varphæna og kjúklinga sem leitt hafa af sér strangari kröfur til alifuglaeldis í nágrannalöndum

okkar, en Ísland dregist aftur úr að sama skapi. Á þetta sérstaklega við um búrahald varphæna en þegar fyrri reglugerð var sett árið 1995 voru varphænur hérlendis nær eingöngu haldnar í hefðbundnum óinnréttuðum búrum. Með gildistöku nýju reglugerðarinnar verður óheimilt að nota þessi búr eftir 31. desember 2021, en í öðrum löndum í Evrópu hefur notkun þessara búra verið bönnuð frá ársbyrjun 2012. Etlendis hafa verið þróuð innréttuð búr sem eru stærri en hefðbundin búr og í þeim eru setprik, varpkassar, aðstaða til sandbóðunar og búnaður fyrir fuglana til að slípa klær sínar, allt til þess fallið að auka möguleika varphæna á að sýna sitt eðlilega atferli. Reglugerðin gerir lágmarkskröfur til þessara búra, en þær eru í samræmi við kröfur innan ESB og annarra aðildarlönda EFTA. Önnur nýmæli

varðandi velferð varphæna eru að nú eru gerðar lágmarkskröfur um varphænur þar sem þær eru haldnar í lausagönguhúsum, en engin ákvæði voru um slíkt dýrahald í eldri reglugerð.

Að fyrirmynd annarra Norðurlönda er skilgreint í nýju reglugerðinni hvernig bregðast skuli við dritbruna á fótum alifugla. Dritbruni er það kallað þegar sár myndast á gangþófum kjúklinga í eldi og orsakast oftast af of rökum undirburði. Best er að skoða útbreiðslu dritbruna við slátrun fuglanna og skilgreinin reglugerðin hvernig eigi að meta þessa áverka og hver viðbrögðin eigi að vera, allt eftir alvarleika og tíðni áverkanna. Framleiðanda ber að bregðast strax við með bættri umhirðu, en við endurtekinn dritbruna ber honum að minnka fjölda fugla sem settir eru í kjúklingahúsið. Þetta fyrirkomulag hefur gefist vel í

nágrannalöndum okkar, það er auðvelt í framkvæmd, eftirfylgni verður skýr og þannig verður hægt að koma í veg fyrir siendurtekinn dritbruna. Reglugerðin setur einnig nýjar kröfur um hámarksþéttleika í kjúklingaeldi. Áður var heimilt að halda allt að 19 kjúklinga á hverjum fermetra gólfplat sem samsvarar til um 39-40 kg líkamspunga/m². Leyfilegur þéttleiki í nýju reglugerðinni er 33 kg/m² gólfplat. Matvælastofnun verður þó heimilt að leyfa aukinn þéttleika, allt að 39 kg/m² að uppfylltum tilteknum skilyrðum sem eru auk dritbruna, ákveðin lofræsting, stjórnun á hitastigi í eldishúsinu og tiltekin hámarks afföll í eldi. Þannig getur Matvælastofnun aðeins leyft

fyrirmyndar framleiðendum leyfi til að hafa sama þéttleika og tíðkast hefur hjá öllum undanfarin ár.

Samkvæmt reglugerðinni verður óheimilt að goggstýfa alifugla. Þó er heimilt að framkvæma þessa aðgerð í undantekningartilfellum á kalkúnahænum og varphænum að því gefnu að dýralæknir mæli með því og að það stuðli að bættri velferð fuglanna. Þetta eru strangari skilyrði en þekktist í þeim löndum þar sem goggstýfing er heimil.

Áfram eru gerðar strangar kröfur um smitvarnir á alifuglabúum, til að koma í veg fyrir að sjúkdómar berist inn í búin og á milli búna.

Brigitte Brugger,
dýralæknir alifuglasjúkdóma

Utan úr heimi

Olivia Newton-John hvetur til skógræktar

Leikkonan Olivia Newton-John, sem gerði garðinn frægan sem Sandy í kvikmyndinni Grease, er áhugamanneskja um skógrækt og mun hafa plantað þúsundum trjáplanta á landareign sinni í Ástralíu.

Olivia hefur nú gengið skrefinu lengra og ákveðið að ljá evrópsku trjáplöntunarverkefni lið. Verkefnið er hugsað þannig að skólabörn í álfunni fá að minnsta kosti eitt tré til að gróðursetja. Bristol á Bretlandseyjum er fyrsta borgin til að hleypa verkefninu af stokkunum.

Olivia Newton-John.

Í kynningu vegna verkefnisins segir að hugmyndin á bakvið að láta skólabörn planta út trjá sé að í

framtíðinni geti þau með stolti bent á tré og sagt að þau hafi plantað því út. *NH*

Hafna verksmiðjubúi fyrir 24.500 svín:

Fnykurinn ástæða höfnunar

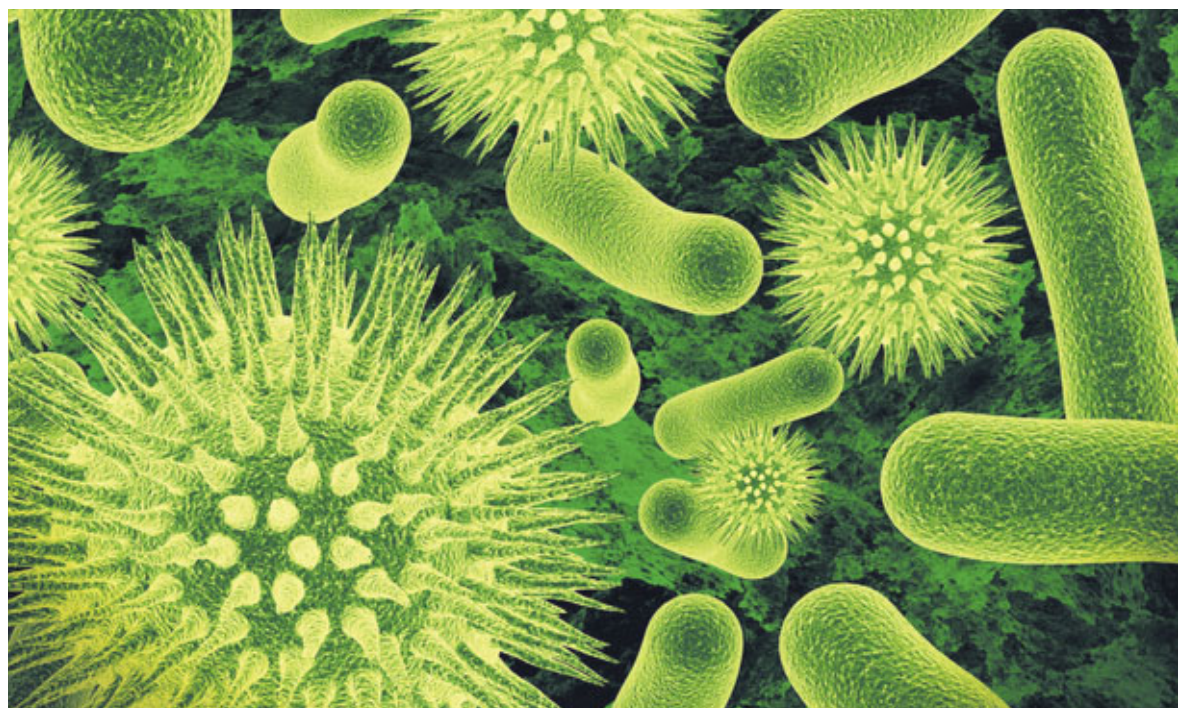
– átti að rísa við þétt við íbúðabyggð

Umhverfisyfirvöld í Derby-skíri í Bretlandi hafa neitað svínakjötsframleiðandanum Midland Pig Producers um leyfi til að byggja 24.500 verksmiðjusvínabú skammt frá íbúabyggð.

Íbúar í Derby-skíri anda léttar eftir að byggingu risasvínabús í 100 metra fjarlægð frá íbúabyggð og 250 metra frá fangelsi skírins var hafnað. Í umsögn vegna höfnunarinnar segir

að fnykurinn sem fylgir slíku risabú væri hrein árás á lyktarskyn íbúanna í nágrenninu.

Í umsögninni segir einnig að Midland Pig Producers hafi ekki með nokkru móti tekist að sýna fram á að fyrirtækið gæti heft lyktarmengunina sem fylgdi svo stóru bú. Auk þess sem gríðarlega mikið af lífrænum úrgangi frá búinu gæti orðið til vandræða þrátt fyrir góð áform. *NH*

Líftækni – erfðabreyttar örverur gegn mengun og sjúkdómum:

Lífrænar mengunarætur

Búið er að þróa með erfðatækni örverur sem nærast eingöngu á gerviefnum sem ekki finnast í náttúrunni. Vonast er til að lífverurnar geti nýst í baráttunni við mengun.

Hugmyndin að baki þróun örveranna er að hægt sé að nota þær til að hreinsa menguð svæði og að eftir að efnið sem þær lifa á er uppið drepist þær.

Erfðabreyttar örverur leika í dag stórt hlutverk í framleiðslu á margs

konar efnasamböndum, lyfjum og mjólkurvörum. Þessi tækni hefur nú verið þróuð í þá átt að erfðabreyta örverum þannig að þær nærast á ákveðnum efnum. Vonast er til að í framtíðinni verði hægt að nota slíkar verur til að hreinsa upp olíuleka og eitruð efnasambönd sem kunna að berast út í náttúruna.

Sé rýnt enn lengra inn í framtíðina er hugsanlegt að þróa megi örverur sem blanda má við drykkjarvatn og þannig koma í veg

fyrir sjúkdóma. Margir hafa komið fram og gagnrýnt rannsóknirnar harðlega og segja óds manns æði að ætla að sleppa áður óþekktum lífverum út í náttúruna í von um að þær geti ekki þrífist nema á einu efni.

Gagnrýnin byggist meðal annars á þeirri staðreynd að örverur geta við vissar aðstæður skipst á erfðafni við aðrar gerðir örvera og þannig stökkbreyst og aðlagast umhverfi sínu. *NH*

Harðgerðar rússneskar kýr:

Kreppukýr sem lifa á nánast engu

Rússneskt nautgripakyn sem kallast Aita gæti átt eftir að koma sér vel í efnahagsþrengingunum sem herja að Rússlandi.

Kynið sem kemur frá Kalmykia er framræktað til að þola svipaðar aðstæður og kameldýrin sem ráfa um steppur héraðsins. Kalmykia er í Suður-Rússlandi, liggur að hluta til við Kaspíahaf og er eina landið sem landfræðilega telst til Evrópu þar sem búddismi eru þjóðartrúarbrögð.

Aita-nautgripirnir eru sagðir þola að svelta í langan tíma og lifa á litlu sem engu eða því sem þeir ná að naga

einstaklega bragðgott.

Kreppukýrnar, eins og þær eru kallað í heimalandinu, eru sagðar geta bætt á sig við ótrúlega þröng skilyrði og lifað góðu lífi þar sem önnur kúakyn eins og Limousin mundu steindrepast.

Um þessar mundir leggja Rússar mikla áherslu og fjármagn og kynbætur búfjárstofna meðal annars vegna innflutningsbanns þeirra á landbúnaðarvörum frá Noregi og löndum Evrópusambandsins. Boðorð dagsins er aukin framleiðsla innanlands. *NH*

Styrkir til rannsókna og þróunarverkefna í nautgriparækt

Framleiðnisjóður landbúnaðarins auglýsir hér með eftir umsóknum um styrki til rannsókna og þróunarverkefna í nautgriparækt samkvæmt verklagsreglum Bændasamtaka Íslands um ráðstöfun fjár til rannsókna og þróunarverkefna í nautgriparækt, sbr. auglýsingu nr. 702/2014.

Umsókn skulu fylgja eftirfarandi upplýsingar:

- Yfirlit um tilgang og markmið verkefnisins
- Listi yfir alla sem eiga aðild að verkefninu
- Tímaáætlun verkefnisins
- Fjárhagsáætlun verkefnisins
- Hvernig verkefnið nýtist nautgriparæktinni
- Hvar og hvernig niðurstöður verða kynntar.

Umsóknarfrestur er til 1. apríl

Reglur um styrkina og umsóknareyðublöð er að finna á fl.is.

Aðeins er tekið við umsóknum á eyðublöðunum sem þar er að finna.

Umsóknum skal skilað til Framleiðnisjóðs landbúnaðarins, Hvanneyri 311 Borgarnes, merktum: umsókn um þróunarfé.

Nánari upplýsingar veitir Þórhildur Þorsteinsdóttir, framkvæmdastjóri Framleiðnisjóðs landbúnaðarins; thorhildur@fl.is

Framleiðnisjóður landbúnaðarins, Hvanneyri, 311 Borgarnes,

VINDKNÚNAR FUGLAFÆLUR

Kaupfélag Borgfirðinga
er söluaðili fyrir Portek fuglafæurnar

Portek LTD
www.portek.co.uk

Dreifing:

Veidihúsið

Hólmaslóð 4 • 101 Reykjavík • Símar: 562-0095 / 897-1719 • www.veidihusid.is

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300

Dreift í 32 þúsund eintökum á 395 dreifingarstaði og 5.250 lögbýli á Íslandi

Vertu til er vorið kallar

Kynntu þér fjölbreytt sáðvöruúrval Líflands í nýjum sáðvörualista

Kynntu þér sáðvöruulistann á www.lifland.is
Frír flutningur ef pantað er fyrir 18. apríl

Hafðu samband í síma 540-1138 eða
lifland@lifland.is og fáðu tilboð í sáðvöruna

Lífland söluráðgjöf
Sími 540 1100

Lynghálsi, Reykjavík
lifland@lifland.is

Lónsbakka, Akureyri
www.lifland.is

Borgarbraut, Borgarnesi
Efstubraut, Blönduósi

LÍFLAND

Helstu nytjaplöntur heimsins

Í ótæknivæddum landbúnaði eru hveitistofnar í ræktun of margir saman. Stofnarnir hafa yfirleitt verið í ræktun á viðkomandi svæðum og kallast landsortir.

Hveiti – konungur kornsins

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Hveiti er mest ræktaða planta í heimi. Ræktun þess hófst fyrir rúmum 11.000 árum og í dag er hveiti ræktað á 223 milljón hekturum lands sem eru 4% af öllu landi sem nýtt er undir landbúnaði í heiminum.

Áætluð heimsframleiðsla á hveiti árið 2014 er hátt í 2000 milljón tonn sem er 1,6% minna en árið áður og fjórða besta uppskera til þessa á eftir árunum 2009, 2011 og 2013. Um 20% af öllu próteini sem neytt er í heiminum kemur úr hveiti, próteininnihald hveitis er meira en annarra kornkorntegunda. Spár gera ráð fyrir að framleiðsla á hveiti eigi eftir að aukast um rúm 1,5% á ári fram til 2020 og um 60% frá því nú er á næstu þrjá áratugi eftir það.

Mest ræktað í löndum Evrópusambandsins

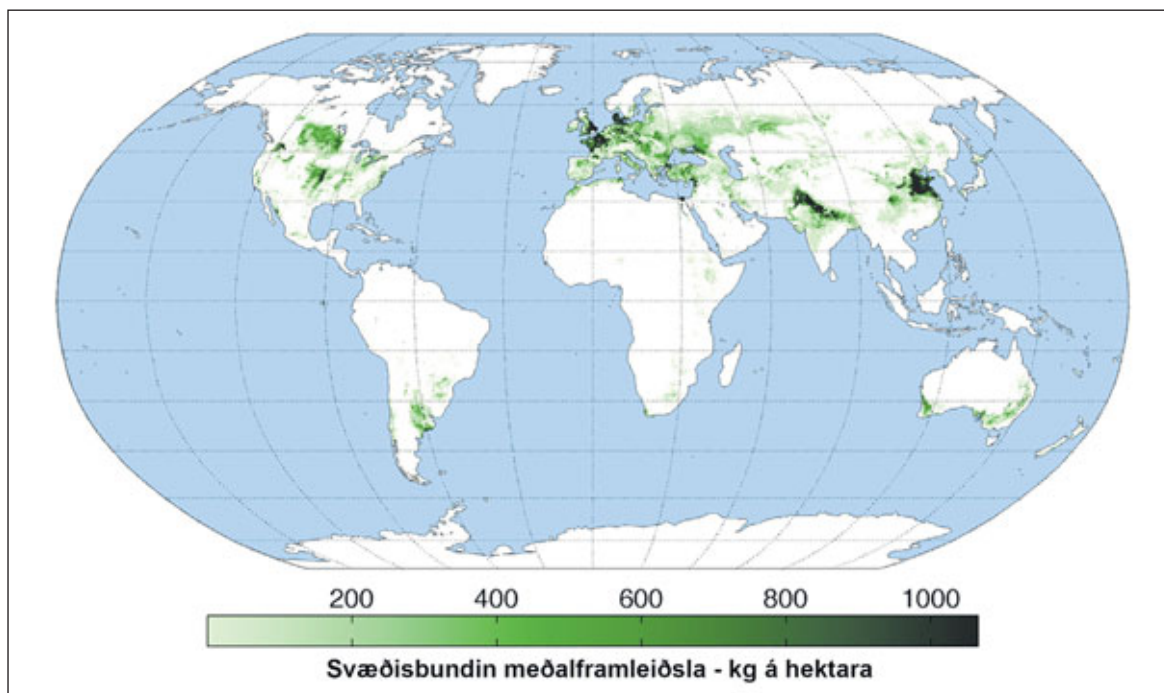
Árið 2014 var mest ræktað af hveiti í löndum Evrópusambandsins, um 155 milljón tonn, 126 milljón tonn í Kína, tæp hundrað milljón á Indlandi, 60 milljón í Rússlandi og 55 milljón í Bandaríkjunum. Í kjölfarið fylgja svo ríki eins og Kanada, Úkraína, Ástralía, Íran, Kasakstan og Argentína.

Hlutfallslega var mest aukning í ræktun í Argentínu og Kasakstan á síðasta ári og talsverð aukning varð á ræktun hveitis í Úkraínu í fyrra þrátt fyrir stríðsátökin þar. Hveiti- og bómullarrækt er mikil í Mið-Asíu og kallaði Hitler Úkraínu matarkistu Evrópu. Stjórnvöld í Úkraínu í dag eru mjög hægrisinnuð og stór líftæknifyrirtæki sem framleiða erfðabreytt fræ hafa sýnt landbúnaði þar aukinn áhuga og fjárfest í landinu fyrir háar upphæðir undanfarnin ár með aðstoð Alþjóðabankans.

Hveiti er ræktað á rúmlega 223 milljón hekturum lands, meira en nokkur önnur planta og um 4% af núverandi landi í heiminum sem er notað undir landbúnaði.

Áætluð heimsframleiðsla á hveiti árið 2014 er hátt í 2.000 milljón tonn.

Helstu hveitiræktarsvæði í heimi.

Verslun með hveiti er meiri en á nokkurri annarri korntegund. Helstu útflutningslönd hveitis eru Bandaríkin, Kanada, Frakkland og Ástralía. Mest er flutt inn af hveiti til Rússlands, Japans og Brasilíu. Langstærstur hluti þess hveitis sem ræktað er í heiminum fer til manneldis.

Árið 2009 var metuppskera af hveiti á Indlandi og reyndar svo mikil að geymslur þrotu og milljónir tonna sem geymd voru undir berum himni rotuðu eftir að rigndi í hveitið.

Uppruni og útbreiðsla

Hveiti er upprunnið í Austurlöndum nær Tyrklandi og löndum frjósama hálfmáans. Talið er að ræktun þess nái allt aftur til 9.600 fyrir Krist. Forleifarannsóknir hallast að því að ræktun hveitis hafi fyrst átt sér stað í fjallahéruðunum, þar sem nú telst vera eystrihluti Tyrklands en jafnframt er talið það hafi borist þangað annars staðar frá með fólki. Ekki er vitað hvaðan.

Í ræktun og við kynbætur hefur plantan breyst og ýmis staðbrigði myndast. Í dag eru þekkt yfir 25.000 mismunandi útgáfur af hveitiplöntunni og því ekki skrtið að nafnagjöf þeirra sé mjög á reiki.

Hveiti var ræktað í Egyptalandi, Grikklandi og Krít 6.500 árum fyrir Kristsburð, og þar var það tákn korngyðjunnar Ceresar. 3.500 árum seinna hófst ræktun þess á Bretlandseyjum og í Skandinavíu. Eitt þúsund árum síðar hefst hveitiræktun í Kína.

Landbúnaðarbyltingin og myndun borgarsamfélaga var að mestu leyti byggð á hveiti og ræktun þess. Hveitikorn geymist vel, sé því haldið þurru, og urðu aukin matvæli í kjölfar aukinnar hveitiframleiðslu til þess að sérhæfing jókst og leiddi til þess samfélags sem við lifum við í dag.

Sænski grasafraeðingurinn og einn mesti exel-maður síns tíma, Carl Linnaeus, flokkaði hveiti í fimm tegundir. Triticum aestivum sumarhveiti með týtu, T. hybridum

vetrarhveiti án týtu, T. turgidum fljóta hveiti, T. spelta Spelt hveiti og T. monococcum ein korn.

Í dag er talað um sex megingerðir hveitis, hart rautt vetrarhveiti, hart rautt sumarhveiti, mjúkt rautt vetrarhveiti, durum hveiti og mjúkt hvítt sumarhveiti. Á helstu hveitiræktarsvæðum heims fást yfirleitt tvær uppskerur á ári og oft því talað um sumar- og vetrarhveiti eftir ræktunartíma.

Algengast er T. aestivum sem er malað í mjöl og notað í brauð- og kökubakstur. Aðrar tegundir eða kvæmi eru svo notuð til að búa til pasta, kúskús, bjór og vodka. Spelthveiti er unnið úr tegundinni T. spelta og er vinsælt á heilsuvörumarkaði.

Durum hveiti er mest notað í makkarónur og spagettí, mjúkt rautt vetrarhveiti í kökur og kex en mjúkt hvítt í morgunkorn. Meðal annarra matvæla, fyrir utan brauð af öllum gerðum, sem innihalda hveiti eru búðingar, núðlur, barnamatur, sósujafnari og sósugrunnar.

Hálmur hveitis var áður notaður í húspök og til einangrunar en í dag er hann aðallega nýttur sem dýrafóður.

Nytjar og kynbætur

Hveiti (*Triticum* sp.) er grastegund sem nær 30 til 100 sentímetra á hæð eftir tegund og aðstæðum. Blöðin eru löng og mjó og standa stakstætt á holum og grönnum stönglinum. Blómin eru í axi, oft með langri týtu og í því myndast 30 til 50 hveitikorn. Plantan er yfirleitt sjálfsfrjóvgandi. Hveiti er með trefjarót sem liggur grunnt í jarðveginum.

Útlit hveitis í dag er talsvert ólíkt villtum forfeðrum sínum auk þess sem mismunandi tegundir og kvæmi eru ólík. Korn á framræktuðum plöntum eru mun fleiri og stærri en á villtu plöntunum. Auk þess sitja korn framræktaðra plantna fastar í axinu og minni hætta á að þau falli áður en fullum þroska er náð og kemur að uppskeru.

Rannsóknir og kynbætur á hveiti sem voru leiddar af Norman Borlaug og fóru að miklu leyti fram í Mexíkó leiddu til aukins þols hveitiplöntunnar gegn ryðsvepp og tvöföldunar í uppskeru. Borlaug kynbætti hveiti einnig til að hafa lægri og sverari stöngul þannig að það stæði frekar af sér hvasviðri og þungann sem fylgdu auknum fjölda korna á axinu. Borlaug er faðir grænu byltingarinnar sem hefur hjargað milljónum manna frá hungurdaða en á sama tíma leit til einsleitari ræktunar og fækkunar ræktunarafríðnaða.

Ræktun

Kjöraðstæður fyrir hveiti liggja milli 30° og 60° norðlægrar og 27° og 40° suðlægrar breiddar og kjörhitastig er um 25° á Celsíus. Þrátt fyrir það er hægt að rækta hveiti langt norður undir heimskautsbaug og suður að miðbaug og við hitastig frá 4° til 30° á Celsíus.

Í ótæknivæddum landbúnaði eru hveitistofnar í ræktun of margir saman. Stofnarnir hafa yfirleitt verið í ræktun á viðkomandi svæðum og kallast landsortir. Það að vera með fleiri en eina sort í ræktun tryggir uppskeru þrátt fyrir að ein eða fleiri sortir misfarist vegna veðurs eða sjúkdóma.

Ræktun í tæknivæddum landbúnaði þar sem áhersla er lögð á að fá sem mesta uppskeru á flatareiningu byggist á einni tegund þar sem allar plönturnar þroskast á sama tíma. Þrátt fyrir að búið sé að kynbæta plönturnar mikið er notkun á áburði og varnarefnum mun meiri í tæknivæddum landbúnaði en ótæknivæddum.

Eftir sáningu tekur tvo til fjóra mánuði, eftir tegundum og aðstæðum, fyrir hveitikornið að þroskast og verða hæft til uppskeru.

Hveiti geymist vel sé því haldið þurru.

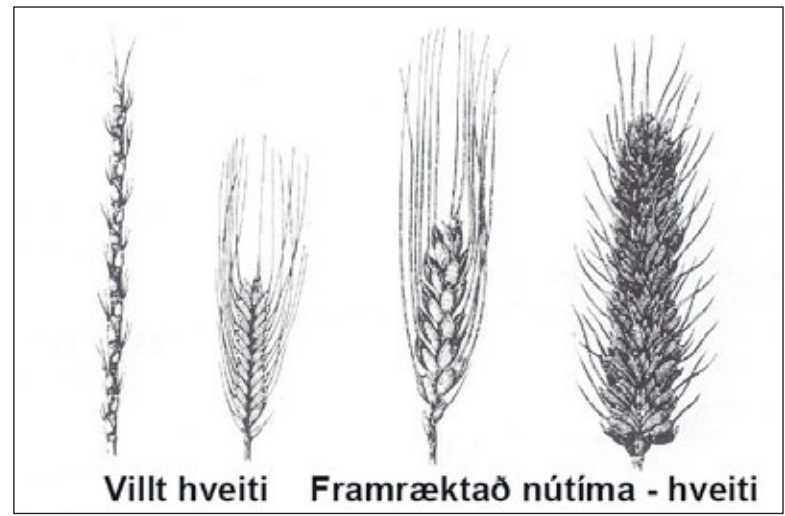

Landbúnaðarbyltingin og myndun borgarsamfélaga var að mestu leyti byggð á hveiti og ræktun þess.

Algengast er að hveiti sé malað í mjöl og notað í brauð- og kökubakstur.

Næringarinnihald hveitis er segir í 100 grömmum: kolvetni 71 lítillega misjafnt eftir tegundum gramm, sykur 0,40 grömm, trefjar en samt nokkurn veginn sem hér 12 grömm, fita 1,5 grömm og 12,6

Útlit hveitis í dag er talsvert ólíkt villtum forfeðrum sínum.

grömm prótein. Hveitikorn er ríkt af steinefnum en fremur vítamínsnautt. Hveiti inniheldur glúteín sem sumir hafa óþol fyrir.

Hveitirækt á Íslandi

Bændur á Íslandi hafa reynt fyrir sér

með ræktun hveitis í nokkra áratugi og í góðu árferði hefur fengist ásættanleg uppskera.

Haldi loftslag hér áfram að hlýna eins og sumar spár gera ráð fyrir má búast við að ræktun á hveiti muni aukast hér á landi í framtíðinni. Hver gráða getur þar skipt miklu máli

Hótel Grásteinn

2 manna herbergi með morgunmat, verð 9000 kr.*

Bjóðum upp á úrvals gistingu og fría geymslu á bíl á meðan dvalið er erlendis.

Bolafótur 11, 260 Reykjanesbær
Sími 4215200 - hotelgrasteinn@simnet.is

*verð miðast við bókun í gegnum síma eða email.

Pólskar haughræur

Aflgjafar: 3 fasa rafmótor eða glussarótor.

Mótorstærðir: 7,5 KW, 9,2 KW, 11 KW / Glussarótor : 8 KW

Sterk og vönduð smíð, burðarvirki úr heitgalf stáli, ryðfrítt stál í þeim hluta sem fer niður í hauginn.

Mesta vinnudýpt: 130 cm, vinna í öllum gráðum á hlið.

Hræurnar fara niður um 17 mm eða 23 mm rimla, en einnig er hægt að sérpanta aðra sverleika.

Hræurnar eru komnar í notkun hér heima og hafa reynst vonum framár.

Afgreiðslutími: 4 til 6 vikur, mjög hagstætt verð.

Hákonarson ehf. s. 892-4163, netfang: hak@hak.is vefslóð: www.hak.is

Gamli traktorinn

Farmall – 70 ára á Íslandi

Eins og kom fram í síðasta Bændablaði komu fyrstu Farmall A dráttarvélar til landsins árið 1945 eða fyrir 70 árum með flutningaskipinu Gyða.

International Harvester sem framleiddi Farmall var um tíma einn stærsti dráttarvélaframleiðandi í Bandaríkjunum enda fyrirtækið duglegt við að sameinast og yfirtaka aðra framleiðendur. IH var svo aftur tekið yfir af Case árið 1984.

Mogul og Titan

Til ársins 1910 framleiddi IH stórar og klunnalegar dráttarvélar sem vógu allt að 10 tonn og seldust ekki nema í meðallagi. Árið 1910

Bandaríkjanna og seldist í rúmlega 420.000 eintökum. Einungis Ford hefur selst betur, rúmlega 524.000 stykki.

Farmallinn kemur til Íslands

Farmall Cub nafnið varð frægt á Íslandi við upphaf vélvæðingar í landbúnaði enda mikill fjöldi slíkra véla í sveitum landsins um miðja síðustu öld.

Þóroddur Már Árnason, vélvirki í Neskaupsstað, hefur tekið saman gögn um fyrstu Farmallana

sem komu til landsins. Í fyrstu sendingunni árið 1945 voru 25 vélar með þyngdarklossum og reimskífu og kostuðu vélar 5.960 krónur. Öllum vélunum

hóf IH aftur á móti framleiðslu á minni og liprari vélum sem kölluðust Mogul og Titan og seldust í nokkur þúsund eintökum. Líkt og aðrir dráttarvélaframleiðendur á þessum tíma var samkeppnin við Fordson traktorana erfið.

Sjö ára hönnun

Árið 1924 var fyrsti Farmallinn framleiddur. Vinsældir hans jukust hratt enda um alhliða traktor að ræða sem hentaði fyrir minni og meðalstór býli. Farmallvélar voru grábláar að lit með rauðum hjólum til ársins 1936. Eftir það var hægt að fá appelsínugulan eða alrauðan Farmall. Hugmyndin með að hafa traktorana í skærum litum var að menn gætu séð þá langt að og vitað hvaða tegund þeir væru.

fylgdi sláttuvél og flestum plógur. Rúmum helmingi vélanna fylgdi diskaherfi. Plógnun var lyft með pústinu, og var kúturinn einn notaður til að lyfta heyytum sem smíðaðar voru á marga Farmall A.

Með þessum fyrstu Farmall A dráttarvéllum hófst dráttarvéla-væðing íslenskra sveita. Næsta sending, 50 eintök, kom í apríl sama ár. Alls flutti Sambandið inn 174 Farmallvélar þetta ár. Alls voru fluttar inn 474 Farmall A dráttarvélar á árunum 1945–1948.

Framleiðsla hafin á ný

Framleiðslunni á vélum með Farmall-nafninu var hætt árið 1981. IH neyddist til að selja landbúnaðardeild sína árið 1984 og rann hún saman við Case ári síðar og fylgdi Farmall-nafnið með í kaupunum. Case hefur endurvakið nafnið og hafið framleiðslu á traktorum sem bera nafnið Farmall aftur.

/VH

Annar mest seldi traktorinn í Bandaríkjunum

Farmall H sem var í framleiðslu frá 1939 til 1954 er önnur mest seldi dráttarvél í sögu

Hluti af mótórhjólasafni Hjálmars í einu herbergjanna á heimili hans við Íragerði 6 á Stokkseyri.

Myndir / MHH

Safnar mótórhjólum á Stokkseyri

„Ég á um fjögur hundruð mótórhjól af ýmsum gerðum og týpum, allt hjól, sem ég hef safnað á síðustu fjórum til fimm árum.

Þetta er lífið, enda er ég mótórhjólamaður sjálfur og hef yndi af því að hjóla um landið og safna hjólum,“ segir Hjálmar Sigurðsson á Stokkseyri, sem safnar leikfangamótórhjólum.

Hann á mikið af Harley Davidson, hjólum, nokkur lögreglumótórhjól og Spidermann mótórhjól. „Já, ég þigg alltaf fleiri hjól í safnið ef einhver á og vill losa sig við þau, þá er bara að vera í sambandi, ég er á Facebook og í símaskránni,“ bætir Hjálmar við.

/MHH

Hjálmar á sjálfur mótórhjól og nýtur þess að hjóla um landið yfir sumartímann.

Hluti af hópunum, sem mætti á morgunverðarfundinn í Þjórsárskóla með forsvarsmönnum Skeiða- og Gnúpverjahrepps. Mynd /MHH

Íbúar í Skeiða- og Gnúpverjahreppi: Koma m.a. frá Tékklandi, Finnlandi, Álandseyjum, Póllandi, Lettlandi, Ungverjalandi og Þýskalandi

„Við vorum bara hæstánægð með mætinguna því við vissum í raun ekki hvort það væri þörf fyrir svona fund og hvort einhver mundi mæta en svo mættu þrjátíu manns, sem er alveg frábært,“ segir Meike Witt, sveitarstjórnarfulltrúi í Skeiða- og Gnúpverjahreppi.

Sveitarfélagið bauð nýlega til morgunverðarfundar í Þjórsárskóla með íbúum í hreppnum með

erlendan uppruna. Um 11% íbúa eru útlendingar.

Á fundinum kynntu oddviti, sveitarstjóri, starfsfólk og sveitarstjórnarfulltrúar starfsemi og þjónustu sveitarfélagsins fyrir þeim undir forystu Meike, sem kemur frá Þýskalandi. Fólkið sem mætti á fundinn er m.a. frá Póllandi, Lettlandi, Ungverjalandi, Tékklandi, Finnlandi, Álandseyjum og Þýskalandi.

„Við förum yfir alla þjónustu sem sveitarfélagið býður upp á og bendum á Facebook-síðu sem við stofnuðum sem heitir „Landnemar nútímans – hópur nýbúa í Skeiða- og Gnúpverjahreppi“. Þar gefst nýbúum tækifæri til að spyrja starfsfólk sveitarfélags beint ef það hefur spurningar,“ bætir Meike við. Á fundinum kom fram ósk um að bjóða upp á íslenskukennslu í sveitarfélaginu.

/MHH

Innréttingar í gripahús

Heildarlausnir fyrir lausagöngufjós, niðsterkir íslenskir steinbitar, hágæða þýskar gúmmimottur frá Kraiburg og vandaðar innréttingar frá De Boer í Hollandi.

Lifland söluráðgjöf | Lynghálsi, Reykjavík | Lönsbakka, Akureyri | Borgarbraut, Borgarnesi
Sími 540 1100 | lifland@lifland.is | www.lifland.is | Efstubraut, Blönduósi

Vantar þig aðstoð við val á hentugum áburðartegundum?

Við veitum óháða ráðgjöf

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins
Sími 516 5000
www.rml.is

Þróunarverkefni í sauðfjárrækt

Framleiðnisjóður landbúnaðarins auglýsir hér með eftir umsóknum um styrki til rannsókna og þróunarverkefna í sauðfjárrækt samkvæmt verklagsreglum Bændasamtaka Íslands um ráðstöfun fjár til stuðnings við kennslu, rannsóknir, leiðbeiningar og þróun í sauðfjárrækt, sbr. auglýsingu nr. 703/2014.

Umsókn skulu fylgja eftirfarandi upplýsingar:

- Yfirlit um tilgang og markmið verkefnisins
- Listi yfir alla sem eiga aðild að verkefninu
- Tímaáætlun verkefnisins
- Fjárhagsáætlun verkefnisins
- Hvernig verkefnið nýtist sauðfjárræktinni
- Hvar og hvernig niðurstöður verða kynntar.

Umsóknarfrestur til 1. apríl.

Reglur um styrkina og umsóknareyðublöð er að finna á fl.is. Aðeins er tekið við umsóknum á eyðublöðunum sem þar er að finna.

Umsóknum skal skilað til Framleiðnisjóðs landbúnaðarins, Hvanneyri 311 Borgarnes, merktum: umsókn um þróunarfé.

Nánari upplýsingar veitir Þórhildur Þorsteinsdóttir, framkvæmdastjóri Framleiðnisjóðs landbúnaðarins; thorhildur@fl.is

Framleiðnisjóður landbúnaðarins, Hvanneyri, 311 Borgarnes,

ÁRSFUNDUR 2015

Ársfundur Lífeyrissjóðs bænda verður haldinn þriðjudaginn 3. mars n.k. kl. 12 í Heklu á 2. hæð Bændahallarinnar við Hagatorg í Reykjavík

LÍFEYRISSJÓÐUR BÆNDA

Niðurstöður ársreiknings 2014

BREYTINGAR Á HREINNI EIGN í milljónum króna	2014	2013
Iðgjöld	615	587
Lífeyrir	-1.268	-1.197
Fjárfestingartekjur	1.904	2.523
Fjárfestingargjöld	-110	-92
Rekstrarkostnaður	-37	-37
Önnur gjöld	-6	-5
Hækkun á hreinni eign	1.099	1.779
Hrein eign frá fyrra ári	27.338	25.559
Hrein eign í árslok	28.437	27.338

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA í milljónum króna	2014	2013
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar	-378	-677
Í % af áföllnum skuldbindingum	-1,3%	-2,5%
Eignir umfram heildarskuldbindingar	-1.452	-1.682
Í % af heildarskuldbindingum	-4,2%	-5,0%

KENNITÖLUR	2014	2013
Nafnávöxtun	6,6%	9,6%
Hrein raunávöxtun	5,4%	5,6%
Hrein raunávöxtun sl. 5 ára	4,7%	3,7%
Hrein raunávöxtun sl. 10 ára	2,0%	2,2%
Hlutfall eigna í íslenskum krónum	78,7%	79,7%
Hlutfall eigna í erlendri mynt	21,3%	20,3%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	2.491	2.592
Fjöldi lífeyrisþega	3.595	3.578

EFNAHAGSREIKNINGUR Í ÁRSLOK í milljónum króna	2014	2013
Verðbréf með breytilegum tekjum	11.034	11.247
Verðbréf með föstum tekjum	15.055	13.339
Eignarhlutar í hlutdeildarfélagum	0	12
Sjóðfélagalán	1.703	1.638
Aðrar fjárfestingar	119	202
Kröfur og aðrar eignir	565	986
Eignir alls	28.478	27.424
Skuldir	40	86
Hrein eign í árslok	28.437	27.338

SJÓDFÉLAGALÁN
Sjóðurinn veitir verðtryggð og óverðtryggð sjóðfélagalán í samræmi við veðmörk eigna, að hámarki 30 mkr. til allt að 40 ára. Ekkert hámark er vegna lána á 1. veðrétti að uppfylltu öðrum skilyrðum í lánareglum sjóðsins.

STJÓRN LÍFEYRISSJÓÐS BÆNDA
Skúli Bjarnason, formaður
Guðrún Lárusdóttir
Sara Lind Guðbergsdóttir
Vigdís M. Sveinbjörnsdóttir
Örn Bergsson

Frankvæmdastjóri
Ólafur K. Ólafsson

KALK Í SEKKJUM

19.850 kr.
án vsk. pr. tonn

Minnum á vöflukaffi miðvikudaga og föstudaga í mars

Nú flest er hjá Búvís í blóma þar bjóða menn varning með sóma ef þú kemur að sjá skaltu kaffitár fá að viðbættum vöflum með rjóma. Sv. St.

Búvís ehf. · Akureyri
Sími 465 1332
www.buvvis.is

Verðlaunahafar úr hópi eyfirska kúabænda, talið frá vinstri: Lilja Sverrisdóttir frá Gullbrekku, Eva Ólafsdóttir í Lönguhlíð, Anna Sólveig Jónsdóttir á Svalbarði, Helgi Steinsson á Syðri-Bægisá, Ágúst Ásgrímsson í Kálfagerði, Elmar Sigurgeirsson á Hríshóli, Arnar Árnason á Hranastöðum, Helga Hallgrímsdóttir í Hvammi, Kristinn Ásmundsson á Höfða, Guðrún Egilsdóttir í Holtsseli, Sigurður Elvar Viðarsson á Brakanda og Júlíus Valbjörn Sigurðsson á Brattavöllum.

Eyfirska kúabændur verðlaunaðir:

Alfa og Hjálma hæst með 90 stig

– Félag eyfirska kúabænda efndi nýlega til fundar þar sem m.a. var skýrt frá niðurstöðum kúadóma í Eyjafirði

Hjá Félagi eyfirska kúabænda er haldin sú venja að taka fyrir ákveðinn árgang kúa og veita viðurkenningar. Annars vegar er það fyrir útlitsdóm og hins vegar fyrir sambland af honum og afurðamati kýrinnar. Var nú komið að kúm fæddum árið 2009.

Þessi árgangur samanstóð af 1.487 kúm sem voru á 89 búum. Meðalfjöldi dæmdra kúa á hvert bú var því 16,7 kýr.

Skipting hópanna eftir feðrum var þannig, að 36% kúnna voru undan reyndum nautum, 39% undan ungnautum og 25% undan heimanautum. Sú óæskilega þróun er að heldur fjölgar í síðastnefnda hópnun.

Meðaleinkunn fyrir skrokkbyggingu reyndist vera 28,1 stig, 16,6 fyrir júgur, 16,3 fyrir spena, 16,7 fyrir mjaltir og 4,6 stig fyrir skap. Í dómseinkunn gerir það að meðaltali 82,3 stig. Miðað við næstu árganga á undan er um að ræða lítils háttar lækun á aðaleinkunn sem fyrst og fremst stafar af nákvæmari dómum á mjöltum. Heildarstig einstakra kúa sveiflaðist frá 70 upp í 90.

Úr 2009 árganginum náðu 2 kýr á svæðinu 90 stigum og 10 hlutu 89 stig. Fengu eigendur þeirra viðurkenningu frá Félagi eyfirska kúabænda. Voru það stækkaðar og áritaðar myndir af kúnum.

Út frá afurðamati kýrinnar og dómseinkunn, var reiknuð

Alfa.

Hjálma.

Kýr sem hlutu 89 og 90 stig í dómseinkunn

Nafn, nr. og bú	Faðir	Einkunnir					Dóms einkunn
		Skrokkur	Júgur	Spenar	Mjaltir	Skap	
Alfa 477 Grund Svarf.	Alfons 02008	31	18	17	19	5	90
Hjálma 9755 Hríshóli	Hjálmur 572	30	18	18	19	5	90
Drótt 436 Kálfagerði	Lykill 02003	28	17	19	20	5	89
Heba 316 Gullbrekku	Völusteinn 06020	29	18	18	19	8	89
Lauga 1453 Svalbarði	Alfons 02008	30	18	18	18	5	89
Leista 9419 Brattavöllum	Gosi 00032	28	18	18	20	5	89
Ljúf 1019 Gautsstöðum	Kappi 01031	30	18	18	18	5	89
Móa 414 Syðri-Bægisá	Hjarði 06029	29	18	18	19	5	89
Rjúpa 1084 Holtsseli	Viðkunnur 06034	30	18	17	19	5	89
Sóta 9797 Höfða II	Bólstri 07011	30	18	18	18	5	89
Súsanna 380 Lönguhlíð	Rjómi 07017	31	17	17	19	5	89
Björk 464 Grund Svarf.	Laski 00010	29	18	18	19	5	89

Félag eyfirska kúabænda veitti eigendum þriggja stigahæstu kúnna verðlaunagrip. Hér afhendir Sigurgeir B. Hreinsson Sigurði Elvari Viðarssyni á Brakanda tákmynd af mjólkurdropa fyrir afurðahæstu kúna.

Hæstu kýr

Nafn, nr. og bú	Faðir	Dóms einkunn	Afurðamat		Stig samtals
			E. Af	Ætt	
Jolla 751 Hranastöðum	Kambur 06022	86	5	122	299
Rjómalind 669 Sigtúnunum	Rjómi 07017	83	5	126	297
Rauðka 955 Hvammi Eyjaf.sv.	Rjómi 07017	87	3	119	296

út heildareinkunn fyrir hana. Sú einkunn er fundin þannig: Dómseinkunn x 2 + afurðamat + eigið frávík fyrir afurðir (umfram 100). Varðandi verðlaunakýrnar er þess krafist að fyrir þurfi að liggja að lágmarki fjórar efnamælinganiðurstöður á ári, kýrin hafi ekki verið eldri en þriggja ára við fyrsta burð og burðartilfærsla ekki verið óeðlilega mikil. Miðað var við að kýrnar væru lifandi í árslok 2013.

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300
Hafa áhrif um land allt!

Mjaltaþjónabóndinn

Mjaltaþjónar hófu innreið sína í íslenskt mjólkurbændasamfélag um 1995.

Í byrjun voru margir hræddir við mjaltaþjónana því heyrst höfðu ýmsar sögur og kenningar um lakari mjólkurgæði og þá aðallega hækkun líftölu og háar mælingar á fríum fitusýrum, sem orsaka óbragð af mjólkinni. Undirritaður var meðal þeirra sem voru skíthráddir í byrjun og ekki alveg sama, enda höfðu mælingar frá Danmörku og Noregi og upplýsingar frá NMSM sýnt að ástæða var til að hafa áhyggjur af líftölu og fríum fitusýrum.

Fyrstu mjaltaþjónarnir ekki til að hrópa húrra fyrir

Auk þess hafði skynmat mjólkur frá mjaltaþjónafjósum, sem gert var hjá Norðurmjólk heitinni, komið illa út fyrir fyrstu mjaltaþjónana í samanburði við mjólk frá hefðbundnum mjaltaakerfum. Ekki líkaði öllum samanburður könnunarinnar og fékk undirritaður skammir frá einstaka sölumönnum. Hvort heldur sem um var að kenna tækni og aðferðafræði mjaltaþjónsins eða vankunnáttu eigenda fyrstu þjónanna og lélegri tilsögn þá versnuðu mjólkurgæði mjaltaþjónabænda umtalsvert frá fyrri mjaltaþjónabændum, og segja má að eftir á að hyggja var talsvert um að kenna vanhugsuðum auglýsingum og lofi framleiðenda fyrstu mjaltaþjónanna um að kaupendur gætu nánast setið á kaffihúsi í London vegna þess að þeir væru mjaltaþjónabændur og þyrftu ekki að gera nokkurn skapadán hlut annað en glápa á tölvuskjánn, allt gerðist sjálfkrafa og að sjálfsgöðu engin vandamál.

En þetta ástand varði ekki í mörg ár því á tiltölulega skömmum tíma jafnaðist hæfileiki mjaltaþjónanna til mjólkurgæða og örfáum árum eftir skynmatsskýrsluna „vinsælu“ var ekki merkjanlegur munur á gæðum mjólkur og aðferðafræði mjaltaþjóna af gerðinni Lely og Delaval samanborið við hefðbundna mjaltaþjóna.

Parna má segja kláruðu mjaltaþjónaframleiðendur, bæði Delaval og Lely, hönnun sinna gripa vil ég segja, og ýmsir gallar hurfu og eru ekki til vandræða lengur. Til eru fleiri mjaltaþjónategundir s.s SAC og Westfalia en hér verður einungis fjallað um þá tvo sem til eru á íslenskum markaði þ.e. Delaval og Lely.

Tekið skal fram að greinarhöfundur starfar í hlutastarfi sem ráðgjafi hjá Bústólpa ehf. á Akureyri sem er söluaðili Delaval á Íslandi og selur flesta mjaltaþjóna af gerðinni Delaval. Það er því ekki við hæfi að benda á kosti og galla þessara tveggja mjaltaþjónamerkjá þótt vissulega hafi greinarhöfundur

skoðun á þeim málum.

Líftalan og bónusinn

Varðandi líftöluna má segja að hún hafi verulega lækkað, enda kunna bændur nú formúluna fyrir því að svo megi vera. En því miður þarf meira en að vita og kunna, það þarf líka að framkvæma og fara eftir leiðbeiningum svo hlutirnir gangi upp. Það er til stutt setning sem mjaltaþjónabændur geta lært og nýtt sér hún er einfaldlega „Hreinar kýr = Úrvalsmjólk“. Ekki svakalega flókið en ég stend með þessari fullyrðingu og get varið hana hvar sem er.

Kýr, básar og flórar

Svo kemur að því að finna ráð til að halda kúnum hreinum og það er talsvert verk í mörgum fjósum, sér í lagi þar sem eru flórar og hefðbundin sköfukerfi og oft er eftir hrúga við endastöð flórsköfu öðrum megin sem verður að handskafa ofan í haughúsið. Með því að tryggja mjaltaþjóninum hreinar kýr og klipptar, a.m.k. rakað jógur, klipptar kvið, læri og hala er björninn í raun unninn, og það er sorglegt að sjá vel klipptar kýr að öllu leyti nema með fjárans halakústi, sem býður kúnni að slá sig upp á bak með tilheyrandi sóðaskap og klepramyndun, skil bara ekki þvermóðsku sumra að klippa kúrnan en skilja eftir halann með löngum óhreinum halakústi.

Hreinlæti í fjósi og sér í lagi umhverfis róbótann og í mjaltaþjónum sjálfum er eitt af frumskilyrðunum, þ.e. smúla ætti undan kúnum þar sem þær standa í mjöltum eins oft á dag og hægt er og þá er einnig gott að smúla yfir mjaltaþjóninn eftir mykja er á þeim og gera það þegar þau hanga niður fyrir mjaltir næstu kúa. Það þarf og þetta er áriðandi, að sjá til þess að básar séu hreinar og þurrir, þarf að skafa úr þeim 2–3 sinnum á dag (allavega 2 sinnum eða eftir þörfum) og gott er að bera Staldren (sótthreinsiduft) og háhitað sag aftast í básana í hlutföllunum 50–50 eða 60–40. (Aldrei ætti að nota spæni undir kúrnan eða óhreinsað sag, flísar geta stungist upp í spenaenda með slæmum afleiðingum). Í stuttu máli, að sjá til þess að kýr komi hreinar inn í mjaltaþjóninn, klipptar eða gasaðar á jógurum, klipptar á lærum, kvið og hali rakaður.

Hreinar kýr, góð þrif mjaltaþjóna mjaltaþjónsins, og svona til vara, engin jógurbólga af völdum e-coli eða bráðajógurbólga af öðrum orsökum = lág líftala. Það má upplýsa hér að þeir sem eru með haughús undir öllu eða mest öllu og steinbita ofan á ættu ekki að vera með aðra hreinsitækni fyrir mykju en flórþjark (flórsköfurbóta), hef séð mikinn mun á loftgæðum, raka,

hreinlæti flóra og að sjálfsgöðu kúa flórþjarkafjósum í vil.

Tveir hópar mjaltaþjónabænda

Ein speki er mér töm og einföld, sérstaklega í byrjun mjaltaþjónavæðingar, en eftir á að hyggja gildir sú flokkun einfaldlega áfram en það er að skipta má mjaltaþjónabændum í tvo hópa þ.e. annar hópurinn keypti sér mjaltaþjón og ætlaði að hætta að vera í fjósi eða a.m.k. ætluðu að vera sem minnst í fjósi og hinn hópurinn sem keypti sér mjaltaþjón og ætluðu að vera áfram í fjósi, og nánar, þeir vissu frá upphafi að þeir yrðu að vera áfram í fjósi en ekki við sömu störf og áður þ.e. í stað mjalta o.þ.h. yrðu þeir að þrifa bása, gólf og klippa kýr. Hvorum hópunum gengur nú betur með mjólkurgæðin?

Hvað með fríar fitusýrur?

Í dag koma mjaltaþjónarnir flestir með sérhönnuðum mjaltaþjóna-mjólkurtönkum sem eru hannaðir til að kæla mjólkina varlega, eru forritaðir til að meðhöndla mjólkina þannig að fríum fitusýrum vaxi síður fiskur um hrygg, þeir einfaldlega tala saman, mjaltaþjóninn og mjólkurtankurinn, og vita nákvæmlega hvernig staðan er hjá hvor öðrum. Þetta hefur gefist mjög vel ásamt því að takmarka kraft blásturs mjólkurinnar fram í tank, þannig að meðaltalsmæling fríra fitusýra í tanksýnum róbótafjósja er lík landsmeðaltali og telst því í lagi. Þá eru oft rekjanlegar orsakir hárra ffs gilda að nýtlagar kýr koma of oft inn til mjalta þ.e. fá of mikla mjaltaheimild. Sem dæmi kýr komin 300–320 daga frá burði og mjólkur innan við 8 kg á dag ætti ekki að fá mjaltaheimild oftar en 1,5–1,7 mjaltir á sólarhring. Slík kýr er líkleg til að vera með brothættari mjólk varðandi ffs þ.e. fituþinnun viðkvæmari og hnjask, loftþísk, barningur frá hræruspaða mjólkurtanks og frostmyndun í tank vegna lítillar mjólkur auk of mikillar kælingar í byrjunarfasa mjólkurmagns í kælingunni skemmir mjólkina og veldur þessu slæma

bragði sem fylgir mjólk með háum ffs gildum.

Mýmargar ástæður

Það getur verið ári strembið að finna orsakir hárra mælinga í ffs og í raun stundum „hundleiðinlegt“ þar sem ástæður geta verið af svo mörgum toga, sem dæmi, of margar mjaltir lágmjólkra kúa, loftinntaka og innþísk t.d. í mjólkurdælu, gat eða göt á mjólkurslöngu eða spenagúmmí, hræsluklapp hræruspaða í tank vegna of lítills mjólkurmagns, frýsting eða ofkæling af sömu ástæðum, fódrunarástæður þar sem sjá má fylgni með hárra mælingu úrefna og svo virðist að sumar kýr séu að framleiða brothætta mjólk þó varla finnst tiltæk skýring og ég hef séð mörg tilfelli þar sem mæður og dætur þrátt fyrir ásættanlegt mjólkurmagn voru allar háar í mælingu ffs þ.e. hugsanlegur erfðabáttur. Ekki veit ég hvað ráðunautar segja um slík erfðatengsl.

Líftalan í lagi, ffs í lagi

Það má því segja að í dag séu engin sérstök vandamál varðandi mjólkurgæði frá mjaltaþjónafjósum en forsendan fyrir því að svo sé er að ábúendur bæja með mjaltaþjónamjaltir vilji sannarlega hafa þessa hluti í lagi. Það er auðveldlega hægt, en kostar nokkra vinnu sem þó skilar sér örugglega til baka í verðmætari mjólk og bónus fyrir úrvalsmjólk. Þá er áriðandi að hægt sé að tefja kæliferli mjólkurtanksins þannig að hann byrji ekki stöðuga kælingu fyrr en ákveðnu magni er náð oft uppgefið 8–10 % af hámarks rými tankans þ.e. ca 250–300 lítrar í 3.000 lítra tank svo dæmi sé tekið. Einnig ættu mjólkurtankar alls ekki að vera með kæliefninu r-401 eða r-404 sem oftast eru notuð á frýstítæki. Eingöngu ætti að nota r-134a sem er milt-hitastígs kæliefni hentugt fyrir mjólkurkælingu en ekki fyrir frýstingu og jafnframt ætti að hafa sk. heitgasventil á kerfi kælivélarinnar, slíkur búnaður vinnur mjög vel gegn frostmyndun í mjólkurtanknum.

Ef þú, lesandi góður, ert mjaltaþjónabóndi skaltu taka mark á öllum þessum heilræðum, en ef þú sinnir því ekki áttu ekki von á að fá skilið bónus eða herra verð fyrir mjólkina þína og þá geturðu engum um kennt nema sjálfum þér og þinni værukæru, skítt með það hvort þú móðgast en svona er raunveruleikinn óskafinn.

Hvað með jógurheilbrigði og frumtölu?

Þá má að lokum geta þess að frumutala mjaltaþjónafjósja er vanalega lág enda mjaltaþjóninn afburða góð mjaltaþjónabóndi sem gerir það sem ekki er hægt á hefðbundnum sjálfvirkum aftökurum þ.e. tekur af hverjum spena um leið og bíið er úr viðkomandi jógurhluta meðan eldri aftakara tækni mælir heildarrensli sem þýðir að hugsanlega er löngu bíið úr einum spena eða tveimur og þá gerist það sem er hábölvað, tómmjaltir! Sé frumutala há í mjaltaþjónafjósi er það ekki mjaltaþjónabóndi að kenna, heldur því, að bóndinn hunsar viðvaranir róbótans um háa leiðni og setur alla mjólk í tankinn.

Svo er eitt atriði sem þarf að vera í lagi, raunar í öllum fjósum, en það er að ekki sé sogatferli í uppeldisstíunum og fyrsta kálfs kvígur að bera með jógurbólgu. Slíkar uppákomur fyrsta kálfs kvíga eru vanalega til komnar vegna sogatferlis í uppeldinu, og mjög oft í smákálfstíum og falleg kvíga ónýtt því slíkir spenar eru vanalega erfðir í lyfjameðhöndlun svo jafnvel að ekki er þess virði að reyna meðhöndlun. Hægt er að forrita mjaltaþjóninn þannig að hann hendi sjálfkrafa frumuhárra mjólk en sárafáir bændur nýta sér þann verklagsþátt, af hverju ekki? Ja, spyrji nú hver sjálfan sig.

Megi ykkur ganga allt í haginn með mjaltaþjónana sem og aðra mjaltaþjóna. Í þessum pistli var farið á stökki yfir einungis helstu atriði sem hafa áhrif á flokkun mjólkur.

Kristján Gunnarsson,
ráðgjafi Bústólpa ehf.

Fróðleiksbásinn

Hafsteinn Hafliðason garðyrkjufræðingur

Myntur

Á Íslandi þrífast mynturnar líklega best af öllum þeim suðrænu kryddjurtum sem hingað hafa borist. En það er samt ekki alveg víst að við kunnum að brúka þær í annað en te og mohito.

Frá fornu fari hafa myntur af ýmsu tagi verið notaðar af mannkyni sem lækningajurtir, skordýrafætur og til bragðbættis í mat og drykki.

Innan ættkvíslarinnar eru ríflega 120 tegundir dreifðar um allt Norðurhvel. Þar af eru ríflega 90 þeirra í Evrópu og víðstrengur N-Afríku. Myntur eru af Varablómaætt (Lamiaceae) eins og blóðbergið okkar. Sú ætt leggur okkur til margar ilm- og bragðsterkar jurtir sem margar hverjar hafa lent í kryddjurtagörðunum okkar og í jurtablöndur grasalækna.

Goðfræðileg vatnadís

Þegar sænski „blómakóngurinn“ Carl von Linné stóð frammi fyrir því að velja myntunum ættkvíslarheiti til að nota í tvínafnakerfi sínu, þá kaus hann að leita í grísku goðafræðina. Enda var gríska heitið „menþa“ um þessar plöntur þekkt frá upphafi söguritunar í okkar heimshluta. Í grísku goðafræðinni var Mentha vatnadís, dóttir árinna Cocyte. Hades, guð undirheimanna, varð ástfanginn af henni, en unnusta hans, Prosperina (öðru nafni Persefone), dóttir Seifs og Ceresar, breytti henni þá í plöntu þessa í afbrýðikasti.

Ræktunaryfirlit

Ekki var þetta val Linnés alveg út í bláinn, því myntunum líður venjulega best þar sem nokkur svali er í skugga trjáa og stórgrýtis þar sem nægan jarðraka er að finna. Í ræktun eru þær mjög þakklátar fyrir frjóa og jafnraka mold, gjarna nokkuð malarborna og hlýja. Þar sem þeim líður vel eru þær fljótar að gera sig heimakomnar og dreifa sér vítt um með jarðsprotum svo að þær geta komið upp nokkuð víða í garðinum – og ekki alltaf á þeim stöðum sem garðeigandinn gerði ráð fyrir. Þess vegna er gott að rækta myntur í gjörðum sem ná a.m.k. 30 cm niður í moldina. Þessar gjarðir mega gjarna vera vel víðar fyrir þær tegundir sem mikið eru notaðar. Hnausinn innan í gjörðunum eru svo stungnir upp með nokkurra ára bili, sett ný mold í þær og plöntubútar gróðursettir aftur.

Vatnamynta

Hér á landi vex aðeins tegundin Mentha aquatica, vatnamynta, villt eða er komin á einhvern óskráðan hátt að heitum uppsprettum innan við gömlu sundlaugina í Reykjanesi við Djúp. Þar er hún búin að vera lengi. Gæti hugsanlega hafa borist með dönskum saltsuðumönnum um miðja átjándu öld. Tilgátan um að Fresenúshjónin þýsku sem bjuggu í Reykjanesi á árunum 1932–1939 hafi komið með hana stenst ekki. Afi minn, sem fæddur var 1888 og hagvanur í Reykjanesi alla tíð, mundi eftir henni frá unglingsárum sínum og mun hafa bent Steindóri Steindórssyni á hana þegar Steindór var að skrá plöntur í innanverðu Djúpinu. Það mun hafa verið um 1933 eða 1934, þá höfðu þau Ernst og Lísu Fresenús aðeins verið eitt til tvö ár í Reykjanesi. Frá Reykjanesi hefur vatnamyntan svo verið flutt á fleiri staði. En sem kryddjurt er hún fremur röm og leiðinleg á bragðið en getur verið finnst þeirri í jurtaseyði. Hún þrífst ágætlega í görðum, en getur

Flóamynta. Mentha pulegium.

Hrokkinmynta. Mentha spicata cv. Crispa.

þar orðið ansi sjálfstæð og ágeng líkt og aðrar myntur. Fræfjölgun gengur ágætlega, ef frá fæst. En best er að fjölga vatnamyntunni með græðlingum eða rótarbútum.

Flóamynta

Önnur tegund, flóamynta (Mentha pulegium) sést hér stundum í ræktun, þótt flest garðyrkjufolk sjái að sér og fjarlægja hana úr garðinum sem skjótast eftir að hafa kynnst henni nánar. Hún er nokkuð kröftug og óstýrilát og af henni leggur fremur megnu lykt sem sumum finnst allt að því óþægileg. Flóamyntan hefur samt haft mikla þýðingu fyrir vestræna menningu síðan löngu fyrir daga skráðrar menningarsögu. Fyrst og fremst að úr henni var unnin lausn sem gekk frá flóm og lús á fólki og fénaði. Eins þótti gott að láta hana umkringja hús til að draga úr músa- og rottugangi. Um leið dugði hún þannig gegn innrás maura og annara óvelkominna smádyra. Flóamyntan er nokkuð eitruð og því ekki heppileg krydd- eða teurt. Góða kunnáttu þarf til

að fara með hana ef meiningin er að taka hana inn í einhverju formi. Flóamyntan getur valdið fósturláti hjá þunguðum konum – og var oft neyðarúrræði kvenna sem höfðu lent í slíkum aðstæðum af óaðgætni. Því fylgdi stundum alvarlegri slys en upphaflega átti að bæta úr.

Flóamynta er yfirleitt ekki notuð í matargerð, því hvorki er hún bragðgóð né frískandi. En flóamyntuolía er afbragðs skordýraeitur sem nota má í lífrænt vottuðum búskap af öllu tagi. Slík olía fæst oft í búðum sem selja lífræn varnarefni, enska heitið pennyroyal eða forskeytið polej/polei á öðrum málum gefur okkur til kynna um hvað er að ræða. Hana má aldrei nota innvortis, hvorki á fólk né fénað vegna þess hve eitruð hún er. Fræfjölgun á flóamyntu er auðveld. Fræ af henni fást stundum hér á framörkuðum og á skiptimarkaði garðyrkjufélaganna.

Grænmynta og hrokkinmynta

Þá tegund sem á ensku heitir „spearmint“ köllum við grænmyntu,

Piparmynta. Mentha x piperata.

Vatnamynta. Mentha aquatica.

Mentha spicata. Mér hefur ekki tekist að fá hana til að yfirvetra hér í görðum á bersvæði, en betur þar sem gott skjól er. Ræktun grænmyntu er annars auðveld og hún er góð kryddjurt með kjúklinga- og kálfakjöti. Eins er te af henni gott og hún hentar í mohito-drykkinn. Afbrigði af grænmyntu er hrokkinmyntan, Mentha spicata cv. crispa, sem er með stærri og hroknari blöðum. Hrokkinmyntan er bragðsterkari. Henni verður að fjölga með græðlingum vegna þess að eiginleikarnir erfast ekki með fræi. Annars má sá grænmyntu og fræ af henni fæst yfirleitt í fræbúðunum á vorin. En græðlingafjölgun er líka auðveld.

Piparmynta

Piparmyntan, Mentha piperata (svo skrifaði Linné viðurnefnið, þótt oftast megi sjá það skrifað piperita) er blandingstegund milli vatnamyntu og grænmyntu. Hún hefur þó fengið sérstakt fræðiheiti, Mentha x piperata L. Margföldunarkerkið táknar að

um blandingstegund sé að ræða, bókstafurinn L. fyrir aftan tjáir okkur svo að sjálfur Linné hafi sett það fyrstur á blað. Hún þroskar ekki frjó fræ, svo þess vegna verður alltaf að fjölga henni með græðlingum eða rótarbútum.

Af henni eru samt til fjöldamörg tilbrigði sem orðið hafa til við blöndun foreldrategundanna á þeim þúsundum ára sem hún hefur verið í ræktun. Af piparmyntu er því hægt að velja um lávöndulmyntu, anísmýntu, súkkulaðimyntu, sítrónumyntu og svo framvegis. Algengasta yrkið sem er hér í ræktun er það sem kallast 'Candymint'. Það er allt fremur rauðleitt, bæði stöngull og einkum neðraborð blaðana. Af því er sætur piparmyntukeimur. Eiginlega stendur engin önnur jurt piparmyntunni á sporði þegar kemur að því að lista upp allt hennar ágæti, allt frá því að vera hluti af ástardrykk til að efla samgang kynjanna til þess að vera bót á meltingartruflunum og lausn á hægðavandamálum. En umfjöllunin um allt þetta kallar á ýtarlegri umfjöllun í næsta blaði.

**DEUTZ-FAHR 6 línan
Agrotron 6150 Classic**6 strokka, 6,1 lítra Deutz mótör
Fjaðrandi hús og framhásing,
Þýsk gæði út í gegn**Öflug
vél í jarð-
vinnsluna**6 cylindra
Deutz Fahr
Agrotron 6150
149 HestöflVerð frá
kr. 13.570.000
án VSK

Reykjavík: Krókháls 16 110 Reykjavík Sími 568-1500	Akureyri: Lönsbakka 601 Akureyri Sími 568-1555	Vefsíða: www.thor.is
--	--	--------------------------------

Hlaðinn búnaði:

6 gíra ZF girkassi með 4 mjúkum milligírur. Fjaðrandi framhásing. Fjaðrandi ökumannshús. Stillanlegur vendigir. 4ra hraða aflúrtak. 540/540E/1000/1000E. 4 tvöföld vökvaúrtök með flæðisstillingu. Vökvaútskjótanlegur lyftukrókur. Rofi fyrir aflúrtak og lyftu á afturbrettum. ASM sjálfvirk drifstýring. Hið margverðlaunaða S-Class 2 ökumannshús með þægilegu loftpúðasæti. Bólstrað farþegasæti. Litakóðuð vinnuaðstaða.

Val um ámoksturstæki eða frambúnað (ekki innifalið í verði).

MAN 10-244 m/krókheysi
Árg 1997, Ekinn 488,000km,
allt nýtt í bremsum.
Verð 1,650,000, + vsk

Hyundai 25BHA-7,
rafmagnslyftari
Árg 2012, ónotaður,
lyftihæð 4,7m
Gámagengur, á góðu verði.

MAN 26-502, dráttarbill
Ekinn 330,000km, dráttarbill,
Sturtudæla, 50% dekk
Búið að skipta um mótör,
er núna 362.
Verð 990,000 + vsk

Hitachi ZX 250 LC-3, árg
2005, ekin 10,000 vst,
Nýr undirvagn.
800mm spyrnur.
Hraðtengi, skófla og
fleyglagnir.
Verð 7,950,000 + vsk

Hvaleyrarbraut 20. Hafnarfirði
Uppl. gk@velafl.is / 694-3700
www.facebook.com/velafl.is

Bændablaðið kemur næst út 12. mars
Smáauglýsingar 56-30-300

ARGO

ARGO.IS
S. 8610000

**Landbúnaðarháskóli Íslands
auglýsir til leigu fjárbúið á
Hesti í Borgarfirði**

Vegna endurskipulagningar á búrekstri á vegum Landbúnaðarháskóla Íslands (Lbhl) eru hér með auglýstar til leigu jarðirnar Hestur (fastanúmer 210-6011) og Mávahlíð (fastanúmer 210-7159) í Borgarfirði ásamt íbúðarhúsi, útihúsum og fjárstofni. Jarðirnar leigjast saman. Kröfur eru gerðar um fullnægjandi menntun í búfræðum, reynslu af búrekstri, mikinn áhuga á ræktun sauðfjár og samvinnu við sérfræðinga Lbhí. Gert er ráð fyrir að leigjandi taki við rekstri búnsins 1. júní nk. Markmiðið er að búreksturinn verði til fyrirmyndar og geti jafnframt nýst til kennslu og rannsókna fyrir nemendur og starfsmenn Lbhí.

Allar nánari upplýsingar veitir Björn Þorsteinsson, rektor Landbúnaðarháskóla Íslands, í síma 433-5000.

Umsóknarfrestur er til og með 1. apríl nk. Í umsókn þurfa að koma fram upplýsingar um menntun og reynslu umsækjanda ásamt hugmyndum um rekstur búnsins og framtíðarsýn. Umsóknir sendist á Kristínu Siemsen (kristins@lbhi.is).

Utan úr heimi

Eyðing regnskóga:

Hækkun á verði gulls eykur skógareyðingu

Vaxandi tiltrú fjármálaheimsins á verðgildi gulls hefur gert vinnslu á gulli í lágum gæðaflokkum hagkvæma en áður og um leið aukið ásókn manna í það í regnskógum Suður-Ameríku.

Í kjölfar hækkunar á verði gulls hefur ólögleg námuvinnsla aukist gríðarlega í regnskógum Suður-Ameríku og mörg dæmi eru um að námuvinnslan eigi sér stað á friðlýstum svæðum og landi sem ætlað er innfæddum.

Lofmyndir sýna að tæplega 2.000 ferkílómetrar skóglendis hafa verið felldir vegna gullvinnslu í Brasilíu frá

árinu 2001 en á sama tíma rúmlega fimmfaldaðist verð á gulli. Mest var eyðingin á árunum frá 2008 til 2013 og þrátt fyrir að skógareyðing vegna gullvinnslu sé lítil í samanburði við skógareyðingu vegna viðarvinnslu og landbúnaðar eykur hún enn á vandann. Auk þess sem aukaverkanir hennar eru miklar vegna mengandi efna eins og blásýru, kvikasilfurs og arseníks sem notað er við gulleit.

Hækkun á verði gulls er helst rakin til þess að fjárfestar og almenningur treysti fremur á að verðgildi þess haldist fremur en annarra fjárfestingakosta. /VH

Hús einangruð með hálm lækka hitunarkostnað:

Hálmhús í harðindum

Í Bretlandi er hafin sala á húsum sem eru einangruð með hálm. Fullyrt er að hálmurinn sé svo einangrandi að hann geti lækkað húshitunarkostnað um allt að 90%.

Að sögn hönnuðar húsanna er engin hætt á að húsin fjúki burt í hvassviðrum þar sem hálmurinn er settur í lokaða trégrind. Hálmurinn sem um ræðir er bundinn í bagga sem blandaður er með eldvarnarefni. Böggunum er síðan raðað inn í grindina og hún klædd að innan og utan.

Hönnun húsanna fór fram við háskólann í Bath í samvinnu við breska arkitektastofu.

Sjö slík hús hafa verið byggð við íbúðargötu í Bristol og hönnuð þannig að þau falli sem best að umhverfinu.

Auk þess að lækka hitakostnað verulega eftir að farið er að búa í húsunum er hálmur ódýrt byggingarefni og mögulegt að lækka byggingarkostnað húsa með því að nota hann.

Einu sinni þekktust ekki annað en torfhús á Íslandi og eflaust fátt því til fyrirstöðu að byggja ódýr hús á Íslandi sem einangruð eru með heyböggum og leysa þannig húsnæðisvandann og ekki síst vanda leigjanda á einu bretti. /VH

Það er tilgangslítið að vera með stóran og afkastamikinn mjaltabás ef kýrnar þurfa oft að standa og bíða eftir einni sem er mjög seinmjólka. Annaðhvort þarf að draga seinmjólka kýrnar saman í mjaltir eða koma þeim út úr framleiðslunni.

Bættu afköst hverrar vinnustundar

Undanfarin ár hafa bú á Íslandi stækkað og fyrir vikið hefur vinnuálagið aukist á ábúendum, en fæstir hafa væntanlega ráðið starfsfólk að búum sínum. Stærri og umsvifameiri búrekstur getur hæglega valdið því að frítími bændu verði lítil sem enginn en það er ástæðulaust að láta búskapinn eyða upp frítímanum.

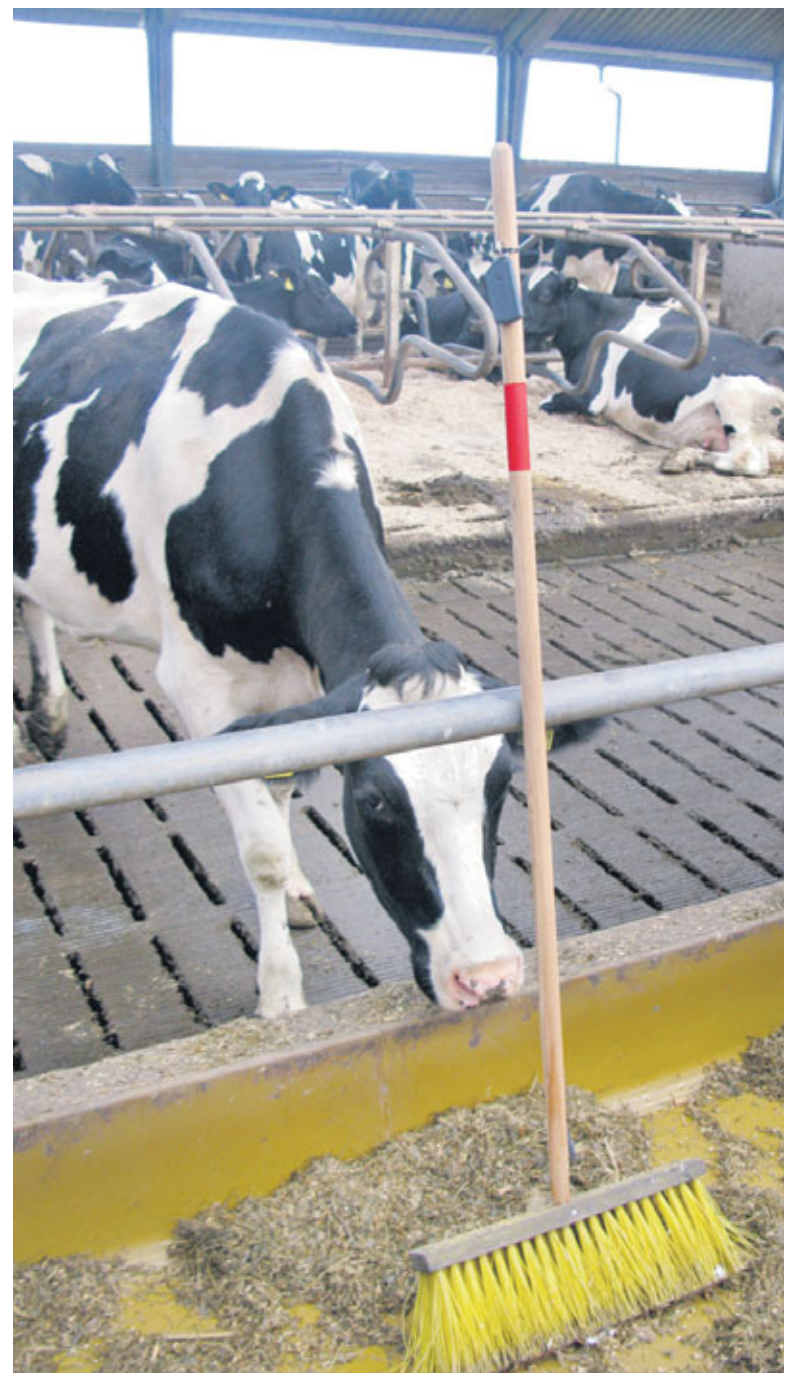
Erlendis, þar sem þróun í stækun búa er komin töluvert lengra en hér á landi, hafa margir bændur lent í því að verða þrælar búa sinna og þurft að nota alltof margar vinnustundir í viku hverri við hefðbundin bústörf. Á sama tíma kallar samfélagið eftir því að á bak við hvert starf geti skapast svigrúm til þess að verja eðlilegum frítíma sínum með fjölskyldu eða vinum. Eða við að sinna áhugamálum. Þessi sjálfsagði réttur, að geta varið frítíma sínum að eigin geðþótta, hefur gert það að verkum að erlendis er oft erfitt að fá ungt fólk í búskapinn. Það er vegna þess að það getur hreinlega ekki hugsað sér langa vinnudaga, nánast allt árið um kring. Á þessu er þó til lausn, en hún felst í því að bæta afköst hverrar vinnustundar.

Prepastækkun búa

Eðlileg afleiðing þess að bú stækki, er að bæta þarf við starfskröftum, en þegar bú eru af óheppilegri stærð, er ekki endilega hagkvæmt að ráða að fólk. Enda má reikna með því að með hverjum viðbótarmanni eða konu sé hægt að auka vinnuframlagið á búinu.

Í Danmörku er oft miðað við, á kúabúum, að fyrstu 100–120 árskýrnar sjái ábúandinn um. Svo þarf hann að ráða sér vinnukraft séu kýrnar fleiri. Sá vinnukraftur, til viðbótar bóndanum sjálfum, getur hins vegar nýst honum jafnvel þó búið stækki og alveg upp í um 200 árskýr. Þá þarf að ráða inn þriðja starfsmanninn og geta þessir þrjú ráðið við reksturinn upp í þetta 280 kýr en þá þarf að bæta við fjórða manni svo vel eigi að vera o.s.frv.

Þó svo að framangreindar tölur séu allnokkuð frábrugðnar íslenskum aðstæðum þá má vænta þess að svipað sambengi sé með stækkanandi búum, þ.e. að með hverjum viðbótarmanni geti búið stækkað töluvert mikið, án þess að bæta þurfi við enn

Bændur í Danmörku geta fengið hjá ráðunautum sínum GPS-búnað er festa má við öll helstu verkfæri og tæki á búinu og svo skráir búnaðurinn niður allar hreyfingar. Síðar má svo nýta upplýsingarnar til þess að finna enn betri vinnuferla svo nýta megi vinnutímann sem best. Hér má meira að segja sjá kúst sem GPS-lyklakippa er fest við.

Mynd / Maskinbladet

einum starfsmanni. Þegar um slíkt millibils ástand er að ræða, þ.e. frá því að ábúandinn er einn og þar til bæta þarf við starfsgildi, þá skiptir miklu máli að nýta tímann sem best svo afköstin verði mest. Þónokkur hluti starfa okkar sem störfum við ráðgjöf í Danmörku felst einmitt í

því að aðstoða bændur við að finna leiðir til þess að nýta tíma sinn betur og eru þar töluvert margar lausnir í boði.

LEAN er lykillinn

Sé vilji til þess að bæta afköst

Flestir bændur eiga óhemju mikið af verkfærum og stundum gleymist að ganga frá þeim á „sinn stað“. Þeir sem hafa komið sér upp góðu skipulagi á verkfærin sín og nota verkfæraveggi eða annars konar heppilegar og aðgengilegar hirslur, geta sparað mikinn vinnutíma og aukið starfsgleði sína – enda fer lítill sem enginn tími í það að leita að rétta verkfærinu.

hvefjar vinnustundar þarf að fara vel yfir alla verkferla við daglegar gegningar á búinu og finna þá staði þar sem verðmæti tapast. Þetta ferli, að leita að hinum töpuðu verðmætum, er stundum kallað LEAN sem er hugtak sem notað er yfir hagræðingarferla og er notað víða um heim bæði í iðnaði og landbúnaði.

Algengustu mistökun sem gerð eru felast í vöntun á góðu skipulagi við daglegar gegningar en til þess að koma auga á þessi mistök þarf viðkomandi bóndi að vera mjög sjálfsgagnrýnn, tilbúinn til þess að takast á við breytingar og alltaf að vera með hugann við það hvernig hægt sé að gera betur.

Töpuð verðmæti

Við dagleg störf okkar erum við að tapa verðmætum víða eins og gengur, en algengast er að skýringin felist í fimm þáttum:

Biðtíma og þar með töpuðum vinnutíma, óskipulagi við gegningar sem getur leitt til meiri vinnu eða minni afurða gripanna. Óþarfa flutningum/hreyfingum sem getur leitt af sér þörf fyrir aukna vinnu eða sliti. Mistökum sem oftast leiðir til tapaðra verðmæta eða sóun vegna fullkomunar. Það getur leitt til þess að það skortir tíma til þess að gera eitthvað sem skapar raunveruleg verðmæti. Þetta er e.t.v. svolítið ruglingslegt en nefna má dæmi um framangreind atriði:

Biðtími:

Á þennan lið má færa margs konar skýringar en nefna má dæmi eins og t.d. bið eftir hægmjólka kú í mjaltabás eða bið vegna bilana.

Óskipulagi:

Hér má nefna dæmi eins og tapaðan vinnutíma við að leita að verkfærum eða varahlutum vegna óskipulags í vélaskemmu eða á lager.

Óþarfa flutningar/hreyfingar:

Á mörgum búum er verið að verja af miklum vinnutíma í óþarfa flutninga og má nefna dæmi eins og ranga staðsetningu á verkfærum sem eru notuð daglega, burður á mjólk í smákálfa (þ.e. ranglega staðsettur kálfur/úttökustaður mjólkur) eða t.d. undarlega staðsettur lager miðað við notkunarstað lagervörunnar.

Mistök:

Á þennan þátt má heimfæra töluvert af atriðum sem leiða af sér töpuð verðmæti eins og

t.d. skita í kálfum, lyfjamenguð mjólk, mygla í heyi eða slitnar innréttingar. Þessi atriði sem hér eru nefnd má oft koma í veg fyrir með breyttu vinnulagi eða breytttri notkun aðfanga og þar með færa atriðin úr áhættuflokki mistaka.

Sóun við fullkomnun:

Þessi þáttur er nokkuð áhugaverður en á sumum búum er varið tíma í verkþætti sem algerlega er óþarfi að verja miklum tíma í eins og t.d. að bóna dráttarvélar en á sama tíma hefði e.t.v. verið betra að hreinsa ristar eða eitthvað annað sem gagnast beint til þess að létta vinnuna við daglegar gegningar.

Skriflegar leiðbeiningar

Til þess að hjálpa sér við að koma auga á það hvar maður er að tapa tíma og verðmætum, þarf oft að fá aðstoð utan frá enda gildir hér sem fyrr að betur sjá augu en auga. Það er þó hægt að gera ýmislegt án aðkomu annarra eins og t.d. að skrifa niður helstu vinnubrögð við daglegar gegningar. Þetta kann að hljóma hálf kjánalega en er gríðarlega gott og árangursríkt segja þeir sem hafa gert. Hver og einn gæti gert þetta á sínu búi líkt og það væri verið að útbúa leiðbeiningar fyrir afleysingafólk sem hefur aldrei unnið á búinu. Þá þarf að gera góða lýsingu á verkferlum en tilfellið er að þegar þetta er gert nákvæmlega, koma bændur oft auga á annmarka eða einhverja vinnuferla sem má bæta til þess að stytta vinnutímann.

SS

Önnur aðferð sem er afar gagnleg er að notast við essin fimm, þ.e. 5 x S. Með þessari aðferð þvingar maður sjálfan sig til þess að staðla vinnubrögð og vinnuferla og með því má ná verulegum árangri í átt að bættri nýtingu vinnutíma eða minni sóunar verðmæta. Essin fimm standa fyrir:

Sortera:

Að flokka niður hluti sem maður notar daglega og fjarlægja aðra sem eru sjaldan notaðir er aðferð sem margir mættu tileinka sér. Oft þvælast hlutir fyrir, sem auðveldlega mætti fjarlægja og koma fyrir með annars konar hætti.

Staðsetja:

Með því að koma sér upp góðu skipulagi við uppsetningu tækja og tóla sem maður notar reglulega, næst nánast sjálfkrafa góður árangur. Sumum hefur reyndar reynst erfitt að koma sér upp

góðu kerfi við staðsetningu t.d. verkfæra eða annarra hluta og sé um slíkt að ræða eru til margs konar aðferðir sem má nota til þess að auðvelda sér verkið. Hér má t.d. nefna að vera með slönguhjól undir slöngur, teikna upp verkfæri í verkfærageymslu svo sláandi verði að verkfæri er ekki á sínum stað o.s.frv.

Skrúbba:

Með þessu á ég ekki við að allt eigi endilega að vera þvegið í bak og fyrir en með því að setja sér niðurskrifaðar vinnureglur um það sem þarf og ætti að þrifa daglega eða oftar, s.s. mjaltataeki, arm mjaltahjóns, drykkjarkar eða hvað annað sem maður vill að sé þrifið oft, eru líkurnar meiri á því að það sé gert. Um leið hefur reynslan sýnt að með þessu má ná því að vera með fyrirbyggjandi viðhald, þar sem dagleg þrif hluta sem eru undir miklu álagi, leiða oft í ljós forstigsbilanir.

Staðla:

Með því að taka ákvörðun um það hvernig hlutirnir eiga að vera unnir og/eða frágengnir, stórukast líkurnar á því að þannig verði gengið frá á hverjum degi. Hér hafa margir brugðið á það ráð að t.d. eftir að búíð er að ganga vel frá vinnusvæði, s.s. þar sem rúllur eru skornar og gengið frá plasti, að taka mynd af svæðinu og hengja svo upp. Þá geta allir, líka bóndinn sjálfur, séð hvernig hann/hún vill hafa hlutina og þar með aukast líkurnar á því að hlutirnir rati aftur í sama farveg og óskastaðan er.

Sjálfsagi:

Ekkert af framansögðu gengur auðvitað upp ef maður er ekki fylginn sér og beitir sig aga. Það eru þó til alls konar aðferðir sem má beita á sjálfan sig til þess að ná sjálfsaganum. Þannig má t.d. útbúa lítið krossapróf sem hægt er að renna yfir einu sinni í viku þar sem maður getur velt fyrir sér hvort allt hafi gengið upp í vikunni sem leið, alla daga hafi tekist að ganga rétt frá hlutum og hvort einhvers staðar megi hagræða enn frekar svo vinnudagurinn styttest og meiri frítími skapist eða meiri tími fáiast í önnur verk. Þá eru meira eða minna allar tölur og símar í dag með dagbókarmöguleika þar sem hægt er að setja inn minnismiða sem halda manni við efnið.

Snorri Sigurðsson
sns@seg.es.dk
Ráðgjafafyrirtækinu SEGES P/S

Ræktun makaróta hafin í Kína:

Stuldur á erfðaefni

Fyrir nokkrum vikum var greint frá því í Bændablaðinu að mikil eftirspurn væri eftir suður-amerískri makarót í Kína og Bandaríkjunum sem heilsufæði. Verð á rótinni rauk upp og ræktendur nutu góðs af.

Um svipað leyti lýstu stjórnmálafólk í Perú áhyggjum yfir að fræjum af plöntunni yrði stolið og þeim smyglað úr landi og ræktun hennar hafin annars staðar. Það hafa Kínverjar gert. Stuldur fræjanna vekur spurningar um eignarrétt ríkja erfðaefni plantna.

Umræða um stuld erfðaefnis hefur verið talsvert í deiglu undanfari. Ekki síst í tengslum við lyfjafyrirtæki sem hafa safnað upplýsingum innfæddra víða um heim á lækningamætti plantna og nýtt sér þær til að framleiða. Lyfjafyrirtækin hafa í

fæstum tilfellum ekki greitt fyrir upplýsingarnar og innfæddir ekki notið ágóðans.

Ræktun á maka er hafin í stórum stíl í Yunnan-héraði í Kína og er búist við að hún verði meiri þar en í Perú eftir nokkur ár. Sótt hefur verið um 250 alþjóðleg einkaleyfi sem tengjast ræktun á maka og kemur rúmur helmingur þeirra frá Kína. Tuttugu umsóknir eru taldar tengjast stolnum fræjum og eru í rannsókn vegna hugsanlegs stulds á erfðaefni.

Á síðasta ári höfðu ríflega 50 ríki skrifað undir svokallaðan Nagoya-skuldbindingu þar sem þau skuldbundu sig meðal annars til að virða eignarrétt annarra ríkja á erfðaefni sem hefði verið lengi í ræktun og tengjast menningu þeirra. Kína og Bandaríkin hafa ekki skrifað undir samninginn og ekki heldur Ísland. /VH

Varað við hátíðarliljum:

Ekki borða lauka skrautjurta

Heilbrigðisfyrirvöld á Bretlandseyjum hafa beint þeim tilmælum til verslana að staðsetja ekki lauka af hvítasunnuliljum og túlpönnum nærri grænmetis- eða ávaxtadeildum sínum.

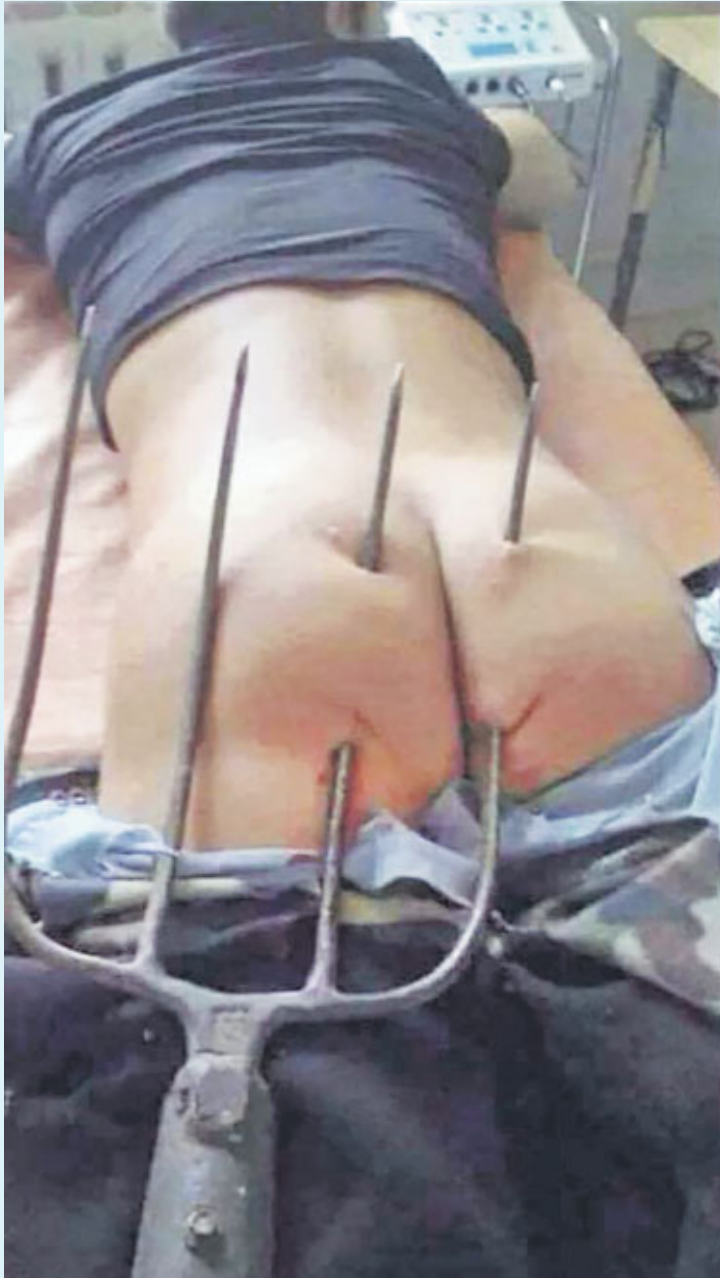
Ástæðan fyrir beiðninni er hræðsla við að fólk rugli laukunum saman við grænmeti og borði þá. Laukar hátíðarlilja eru taldir sérstaklega varasamir hvað þetta varðar. Laukarnir eru sagðir líkjast nýstárlegu austurlensku rótargrænmeti sem fólk vildi

gjarnan prófa. Neysla laukanna getur aftur á móti valdið heiftarlegum magaverkjum og uppköstum.

Þetta kann að hljóma fyndið en í raun er um grafalvarlegt mál að ræða í Bretlandi því að á síðasta ári komu upp 27 alvarleg tilfelli eitrunar hjá fólki sem hafði borðað hvítasunnuliljulauka í þeirri trú að um væri að ræða nýja gerð af matlaukum frá Austurlöndum. Einnig eru dæmi um að fólk hafi saxað niður nýspröttin blöð laukanna og notað í salat. /VH

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300
Hafa áhrif um land allt!

ÖRYGGI – HEILSA – UMhverfi

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Það þarf ekki alltaf stærstu tækin til að slasa sig í sveitinni.

Leiksvæði barna:

Er þörf á að tryggja þau hér eins og erlendis?

Á undanförunum árum hafa orðið alvarleg slys á börnum til sveita. Vissulega getur verið erfitt að tryggja leiksvæði fyrir börn á býlum þar sem býlið er í senn heimili, leikvöllur og atvinnustaður.

Með sífellt stærri dráttarvélum og tækjum þeim tengdum skapast hættur sem þarf að skoða með börnunum. Í fyrsta lagi þarf að kenna börnum strax og þau skilja hluti eins og að nálgast aldrei dráttarvélar (eða önnur faratæki) nema frá hlið.

Dráttarvélar eru vinnutæki og ekki ætluð sem leiktæki og getur verið erfitt að neita krökkum um að fá að sitja í dráttarvélinni. Sem betur fer er í flestum nýjum dráttarvélum öryggisbelti fyrir farþegann og hvet ég menn til að nota þau.

Erlendis er blásið til sóknar til forvarna vegna barnaslysa

Á síðasta ári létust 30 manns á Írlandi við landbúnaðarstörf og af þeim voru 5 börn. Yfir 50%

af þessum banaslysum á Írlandi tengdust dráttarvélum og ætlar írski heilbrigðisstofnunin H.S.A (Health and Safety Authority www.hsa.ie) að fara í átak tengt hættu á dráttarvélaslysum og stendur til að leggja megináherslu á slys barna.

Í Bandaríkjunum eru 2,2 milljónir býla í sveitum og á þessum býlum búa tæplega milljón börn.

Að meðaltali frá 1995 til 2012 varð banaslys á þriggja daga fresti á bandarískum býlum þar sem börn undir 16 ára aldri lætur lífið. 73% af þessum banaslysum barna tengist dráttarvélaslysum og öðrum ökutækjum.

Mikill áróður er í Bandaríkjunum að halda börnum frá dráttarvélum. Bandarísk yfirvöld í samvinnu við National Children's Center og nokkur önnur bandarísk samtök tengd landbúnaði (m.a. <http://www.nagcat.org/>) eru nú að blása til sóknar í forvarnarmálum til að reyna að fækka slysum á börnum í Bandaríkjunum.

Lesendabás

Tugir tonna af ref og mink inn á borð Náttúrufræðistofnunar

Á liðnu sumri komu fyrir sjónir drög að reglugerð um framkvæmd refa- og minkaveiða. Sem betur fer hefur þessi reglugerð ekki komið til framkvæmda því hún er arfavitlaus og til lítils sóma þeim sem kokkuðu plaggið saman.

Þessi svokölluðu drög eru ekki nema að litlu leyti um veiðar á ref og mink að mínu mati. Þau fjalla um það hvernig megi safna 30 til 35 tonnum af ref og mink saman hjá Náttúrufræðistofnun og valda þeim, sem enn nenna að fást við það þjóðþrifaverk að halda þessum villidýrum í skefjum, sem mestum ama.

Reynsla veiðimanna að engu höfð

Það er ekki um það að villast að refastofninn hefur margfaldast frá því að dr. Páll Hersteinsson þáverandi veiðistjóri áætlaði stofnstærð, líklega um það leyti sem hann hætti sem veiðistjóri. Líklega 10 til 15 faldast. En í þessu plaggi er helst að sjá að það sem vakir fyrir skáldunum sé að fjölga þeim sem skulu þiggja laun fyrir að telja legör og grúska í innyflum felldra dýra. Ég er ekki viss um að þetta fólk hafi gert sér grein fyrir því sem það fer fram á þegar allir veiðimenn eiga að skila öllum felldum dýrum til Náttúrufræðistofnunar. Alls 7.000 refir, sem eru 4–5 kíló hver, gera nefnilega um 30 tonn og 3.500 minkar gætu hæglega farið í 3 til 4 tonn. Og hvað skyldi svo vera gert við þennan afla af misjafnlega sundurskotnum dýrum og sumum jafnvel talsvert úldnum? Því ekki setja veiðimenn

Hér má sjá 619 æðarunga sem teknir voru úr minkagreni í Hrutey í Ófeigsfirði. Mynd / Pétur Guðmundsson.

þetta í heimilisfrystikistur. Það sem Náttúrufræðistofnun væri sæmst að gera væri að fá til endurskoðunar á reglugerðinni nokkra reynda veiðimenn. Síðan ætti Alþingi að breyta lögum á þann veg að sá sem verði ráðinn veiðistjóri í framtíðinni skuli hafa veiðireynslu. Reglugerðardrögin bera það með sér að þeim er ætlað að ná sem mestu af því fé sem lagt verður til refa- og minkaveiða til starfsemi Náttúrufræðistofnunar.

Refurinn er tækifærissinnuð alæta

Það er athyglisvert að skoða hvert fé sem deilt er úr Veiðikortasjóði rennur. Allmargar milljónir króna hafa farið til refarannsóknar og á síðasta ári til að kanna „fæðuval refa“. Það vissi dr. Páll Hersteinsson og ég er nákvæmlega sammála því, en hann sagði að „refurinn væri tækifærissinnuð alæta“.

Dr. Ester Rut Unnsteinsdóttir,

sem tók við starfi Páls og ætti að hafa lært eitthvað af honum, mun aldrei fá neitt annað út úr þeim milljónum sem það kostar að rannsaka refaskít. Þeim milljónum væri betur varið í að þróa veiðitækni við minkaveiðar en á því sviði hefur Náttúrufræðistofnun alveg brugðist. Þar virðist, ef eitthvað er að marka þær fréttir sem kvíast þaðan út, að aðaláhugamálið kokkana þar sé að fækka þeim aðferðum sem eru bestar og skila mestum árangri. Ástæðan er sú að þær þykja víst ekki „mannúðlegar“.

Annars hef ég aldrei séð neitt mannúðlegt við að drepa, hvorki dýr né menn. En þetta orð, sem haft er um dráp á dýrum, er víst komið úr þessari margefnu stofnun. Svo mætti líka spyrja hvað margar milljónir hafa farið í rannsóknir á rjúpu sem er að því er virðist að nálgast válistann.

Pétur Guðmundsson,
æðarbóndi í Ófeigsfirði.

Atvinnumál – hvað þarf til?

Eitt af meginhlutverkum ríkisvaldsins í atvinnumálum er að sjá um að til staðar sé öflugt stöðkerfi sem raunverulega sinnir þörfum þeirra sem eru að stíga sín fyrstu spor í atvinnurekstri eða eru að undirbúa það.

Að baki stöðkerfinu verða að vera öflugir rannsóknar- og þróunarsjóðir sem hafa yfir að ráða umtalsverðu fjármagni. Mikilvægt er að fólk með „venjulegar“ hugmyndir hafi aðgang að slíkum sjóðum án þess að þurfa að leggja í „meiri háttar fjárfestingu“ við að sækja um fyrirgreiðslu. Fyrirgreiðslu sem oft snýst ekki um verulegar fjárhæðir heldur viðurkenningu á hugmynd og stuðningi til að halda áfram.

Fjölbreytileiki starfa

Fjölbreytt atvinnulíf leiðir af sér fjölbreytileika í mannlífi og þar með skemmtilegra samfélag. Það er því afar mikilvægt að landsbyggðirnar fái tækifæri og stuðning til að bjóða upp á eins mikinn fjölbreytileika í störfum og kostur er. Það verður alltaf til fólk með mismunandi færni og því eðlilegt að reyna að skapa sem flestum eitthvað við sitt hæfi. Horfa verður til þess að ekki eru öll störf sem uppfylla kröfur hins frjálsa markaðar og sem uppfylla arðsemiskröfur auðvaldsins.

Möguleikar landsbyggðanna

Ég held að enginn deili um það að ferðaþjónustan er ein af mikilvægustu undirstöðuáttvinnugreinum landsins. Þar eru möguleikar landsbyggðanna óendanlegir m.a. vegna hinnar mikilvægu náttúru og sögu og menningu sem víðast hvar má nýta í mun meira mæli en nú er gert. Greinin hefur þróast hratt og innviðaupbygging ekki náð að

Bjarkey Olsen Gunnarsdóttir

fylgja eftir margra hluta vegna. Það er eitt af því sem við tökumst nú á um á Alþingi með hvaða hætti fjármagna skuli innviðaupbygginguna og mikilvægt að leysa með almannaréttinn í forgrunni. En það er fleira sem fylgir ef við náum að fjölga ferðamönnum enn frekar á landsbyggðunum en það er hækkað menntunarsstig fólks sem er afar verðmætt.

Matvælavinnsla er önnur meginstöð atvinnulífs á landsbyggðinni. Þar eru miklir þróunarmöguleikar þó ekki væri fyrir annað en að við höfum mikið af góðu vatni og orkan er tiltölulega ódýr samanborið við mörg lönd. Hreinleiki afurða okkar hvort sem er úr sjó eða af landi er lítt umdeildur og því verður að viðhalda. Víða um lönd er fólk sem er tilbúið að greiða vel fyrir matvæli sem sannanlega eru gæðamikil, hrein og framleidd með sjálfbærni að leiðarljósi. Þarna eru óendanlegir möguleikar fyrir okkar litla land.

Orkunýting er svið þar sem vel er hægt að sjá fyrir sér mikla möguleika, einkum ef lögð verður til hliðar sú stefna sumra að selja orkuna í sem stærstum einingum til fárra útvaldra. Það hlýtur að vera skynsamlegra að fá sem mest fyrir hverja orkueiningu þar sem ljóst er að nýtanleg orka hér er ekki eins mikil og margir hafa gasprað um. Það hlýtur að vera skynsamlegast að reyna að tengja orkunotkunina við ímynd hreinleika og sjálfbærni.

Í framtíðinni mun það land sem við höfum til ráðstöfunar til ræktunar verða ein af okkar meginauðlindum. Með vaxandi gróðurhúsáhrifum minnkar það land í heiminum sem nýtanlegt er til ræktunar. Þarna eru fólgin mikil tækifæri fyrir Íslendinga í framtíðinni. Hér verður og er raunar þegar hægt að rækta ýmislegt sem talið var útilokað fyrir einum til tveim áratugum. Mikilvægt er að leita sífellt nýrra leiða á þessu sviði. Jafnframt er ljóst að skógrækt á sér bjarta framtíð hér á landi. Þar er hins vegar um raunverulega langtímafjárfestingu að ræða og því verður að vera til ráðstöfunar í þann geira verulega þolinmótt fjármagn. Gæti verið verkefni fyrir lífeyrissjóði landsins?

-Vatn er líklega ein allra mikilvægast auðlind okkar. Það er meginundirstaða allra þeirra möguleika sem hér að framan hafa verið taldir. Því er það okkur óendanlega mikilvægt að rík áhersla sé á að vernda vatn og tryggja að réttur til nýtingar þess falli ekki auðmönnum í skaut, tryggja verður að almannaréttur sé ætíð framar einkaréttinum þegar vatn er að ræða.

Bjarkey Olsen Gunnarsdóttir
þingmaður Vinstri grænna

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

Hafa áhrif um land allt!

Líf og lyst

BÆRINN OKKAR

Haustið 2003 tekur Hákon við kindunum af systur sinni og á þá hluta af fénu á móti foreldrum sínum. Síðan þá hefur fénu fjölgað jafnt fram til 2011 þegar búíð var að fylla gamla fjósið af kindum.

Frá 2011 hefur Hákon síðan verið með annan fótinn við búskapinn samhliða vinnu. Haustið 2013 flytjum við svo í Svertingsstaði og Hákon fer að vinna við búíð. En 1. febrúar síðastliðinn tókum við svo við búinu.

Býli: Svertingsstaðir 2.

Staðsett í sveit: Í Eyjafjarðarsveit, nánar tiltekið í Kaupangssveit.

Ábúendur: Hákon B. Harðarson, Þorbjörg Helga Konráðsdóttir. Einnig búa foreldrar Hákonar hér, þau Sólveig A. Haraldsdóttir og Hörður Guðmundsson.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Eigum tvær dætur, þær Ragnheiði Birtu 4 ára og Halldóru Brá 3 ára. Einnig eru til heimilis hér kanínurnar Skvísa og Lísá og nokkrir fiskar í búri.

Stærð jarðar? Ræktað land er 25 ha. En jörðin öll er milli 600 og 700 ha.

Gerð bú? Öll helstu húsdýr að svínunum og geitum frátöldum.

Fjöldi búfjár og tegundir? 150 nautgripir, 257 kollóttar kindur og 1 hornótt, 15 hænur, nokkrir hestar, fjósakötturinn Veidibrandur og Border collie-tíkurnar Freyja og Tóta.

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Allir dagar byrja og enda á mjóltum og gegningum, þess á milli er hinum

Svertingsstaðir 2

ýmsu störfum sinnt, misjafnt eftir árstímum. Þetta er bara þessi venjulega 6–22 vinna.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Bóndanum finnst sauðburður og smalamennskur skemmtilegastar en leiðinlegast að þurfa að aflífa veikar skepnur. Frúnni finnst sauðburður skemmtilegastur en leiðinlegast að bíða eftir að síðasta ærin beri.

Hvernig sjáid þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm ár? Búskapurinn verður með svipuðu sniði og hann er í dag. Vonandi verðum við þó búin að bæta við okkur einhverju landi. Svo framleiðum við eins mikið af mjólk og kjöti og við mögulega getum til að ekki þurfi að flytja inn kjöt á innanlandsmarkað.

Hvaða skoðun hafid þið á félagsmálum bænda? Frekar miklar. Heilt yfir er það fólk sem

fer fyrir bændastéttinni að standa sig mjög vel. En þó er það afar misjafnt eftir búgreinum hversu vel menn eru að standa sig í að vera talsmenn bænda út á við þegar eitthvað bjátar á.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Vonandi sem allra best, en það fer mikið eftir því hversu vel gengur að halda tollverndinni á landbúnaðarvörum. Án tollverndar eiga sumar búgreinar mjög á brattann að sækja eins og er að koma á daginn varðandi svínaræktina. Einnig þurfa eldri bændur að vera tilbúnir til að stíga til hliðar þegar unga fólkíð hefur áhuga á að taka við, annars er hætt á að búskapur leggist niður, sérstaklega á ákveðnum svæðum. Það er ekki þróun sem við viljum sjá. Við viljum geta keyrt um blómlegar sveitir iðandi af lífi hvert sem við förum, ekki jarðir sem farnar eru í eyði og allt er í niðurníðslu og tún standa í sínu.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Íslenskt lambakjöt á mikið inn á erlendum mörkuðum en þar verður að hamra á hreinleika íslenskra landbúnaðarafurða. Svo eru enn sóknarfæri fyrir framleiðsluleyfum á skyrinu okkar.

Hvað er alltaf til í ísskápnum? Allar þessar helstu landbúnaðarvörur, laktósafri mjólk, smjör, skyr, jógúrt, kotasæla og eitthvað af grænmeti og ávöxtum.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Dæturnar vilja helst venjulegt kjöt eins og þær kalla það, einnig er pítsa og brauðstangir úr pítsabúðinni vinsælar hjá þeim. En efst á vinsældalistanum hjá þeim fullornu er grillað ærkjöt.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Þar sem við tókum bara við búinu 1. febrúar er sennilega

fyrstu mjaltirnar eftirminnilegastar en þá skrölti bóndinn í fjós nánast beint af þorrablóti. En þar sem við erum búin að vera viðloðandi búskapurinn tölvert lengur þá er sennilega eftirminnilegast þegar byrjað var að mjólka í nýja fjósinu í janúar 2008.

MATARKRÓKURINN – BJARNI GUNNAR KRISTINSSON MATREIÐSLUMEISTARI

Pönnusteiktur lax og sykursætur eftirrétur

Það bætir samviskuna að borða næringargóðan lax með öllum helstu vítamínum og hollri fitu. En það er allt í lagi að syndga af og til. Hér á eftir er uppskrift að fylltum súkkulaðieggjum með sykurpúðum og ferskum ávöxtum.

Með þessu tvennu næst fullkomið jafnvægi milli hollustu og óhollustu! Ef maður vill minni sykurlax er hægt að nota dökkt súkkulaði. Það er þá brætt og formað til með því að blása upp vatnsblöðru og dýfa í súkkulaðið, sett í kæli eða frost, blaðran sprengd og þá er falleg súkkulaðskál komin sem hægt er að fylla með ávöxtum. Það er smá áskorun að útbúa þetta sælgæti og nauðsynlegt að hafa góðan hitamæli við hendina.

Pönnusteiktur lax með brokkolí, blómkáli og hummus

- › 4 stk. roðlaus laxaflök
- › 50 g púðursykur
- › 2 matskeiðar sojasósa
- › 1 höfuð brokkolí
- › 1 höfuð blómkál
- › 1 msk ólífuolía
- › salt og svartur pipar

Aðferð

Hitið pönnu. Í skál sameinið sykurlax og sojasósu. Setjið til hliðar.

Léttsjóðið brokkolí og blómkál í um 3 mínútur.

Setjið lax á heita pönnu, úðið með olíu og kryddið með ½ tsk. salt og ¼ tsk. pipar.

Eldið fiskinn í um 8 til 10 mínútur, setjið helming af sojasósunni yfir fiskinn á síðustu 2 mínútum matreiðslunnar og restina eftir steikingu. Lax er bestur bleikur en hver eldar eftir sínum smekk. Berið laxinn fram með hummus.

Hummus

- › 1 dós kjúklingabaunir
- › 2 hvítlauksgeirar, smátt saxaðir
- › 1 1/2 tsk salt
- › 5 msk ferskur sítrónusafi
- › 1/4 bolli vatn
- › 1/3 bolli Sesam-tahini (sesamfræ mauk), hrært vel
- › 1/4 bolli Extra Virgin ólífuolía

Aðferð

Setjið kjúklingabaunir, hvítlauk og salt í matvinnsluvél. Vinnið í mauk í 15 til 20 sekúndur. Bætið

við sítrónusafa og vatni. Bætið við tahini og ólífuolíu.

Fyllt páskaegg með sykurpúðum, súkkulaðikremi og ávöxtum

- › Súkkulaðiskeljar, til dæmis páskaegg eða skálar úr dökku súkkulaði
- › Ber eða ávextir
- › Ganache – súkkulaðikrem
- › Sykurpúðar

GANACHE-súkkulaðikrem

- › 50 g mjólk
- › 70 ml rjómi
- › 50 g eggjarauður
- › 40 g sykurlax
- › 165 g 32% súkkulaði
- › 10 g Kakóduft

Aðferð

Látið rjómann og mjólkina sjóða. Blandið sykri og eggjarauðu. Hitið að 85 °C (nær suðu).

Hellið yfir 32% súkkulaði til að gera ganache (súkkulaðikrem). Bætið í kakódufti. Setjið í sprautupoka og fyllið tómar súkkulaðiskeljar eða jafnvel glös.

Sykurpúðar

- › 40 g eggjahvítur
- › 120 g sykurlax
- › 24 g glúkósi (má nota hunang eða Maple-syróp)
- › 35 g vatn
- › 5 g matarlím
- › 25 g 33% súkkulaði

Aðferð

Setjið matarlím í ísvatn í um það bil 20 mínútur.

Elda sykurlax og vatn þar til það nær að 143 °C (aðeins byrjað að þykkna en ekki brúnast), og þá er matarlíminu bætt í sykurlönduna. Þeytið eggjahvítu og hellið sykurlöndunni yfir svo úr verður marens.

Látið kólna þar til sykurlöndin fer að þykkna.

Þegar blandan er farin að þykkna er bræddu 33% súkkulaði bætt í.

Takið páskaegg og skerið toppinn af með heitum hníf sem búíð er að hita yfir pönnu eða kerti, fyllið með sykurpúðum og súkkulaðikreminu. Líka er hægt að nota glerglös. Skreytið með berjum.

Takið páskaegg og skerið toppinn af með heitum hníf sem búíð er að hita yfir pönnu eða kerti, fyllið með sykurpúðum og súkkulaðikreminu. Líka er hægt að nota glerglös. Skreytið með berjum.

Kúruteppi úr lopa og mohair

Mál:

Hver ferningur er 20x20 cm. Allt teppið er 80x120 cm.

Nú eru börn svo misstór nýfædd þannig að í cm væri þetta ca 50/60, 62/68, 74/88.

Efni:

Hvítur plötulopi no 01 x 2 plötur

Rauður plötulopi no 78 x 2 plötur

garn.is mohair Fifa rautt no 206 x 5 dokkur

Kartopu firenze tiftik mohair hvítt no 010x1 dokka

Prjónar nr 6 og heklunál nr 5.

Aðferð:

Prjónaðir eru með garðaprjóni 8 rauðir ferningar sem eru 1 þráður rauður plötulopi og 1 þráður rautt mohair prjónað saman.

8 hvítir ferningar sem eru einn þráður hvítur plötulopi og einn þráður hvítur Kartopu mohair saman.

8 rauð og hvít sprengdir ferningar sem eru einn þráður hvítur plötulopi og 1 þráður rautt mohair.

Ferningar:

Fitjað laust upp 25 l og prjónað fram og til baka garðaprjón 28 garðar eða þar til ferningurinn mælist 20 cm.

Þegar búið er að prjóna alla 24 ferningana er gott að ganga frá öllum endum .

Gott er að raða ferningunum upp áður en byrjað er að hekla þá saman.

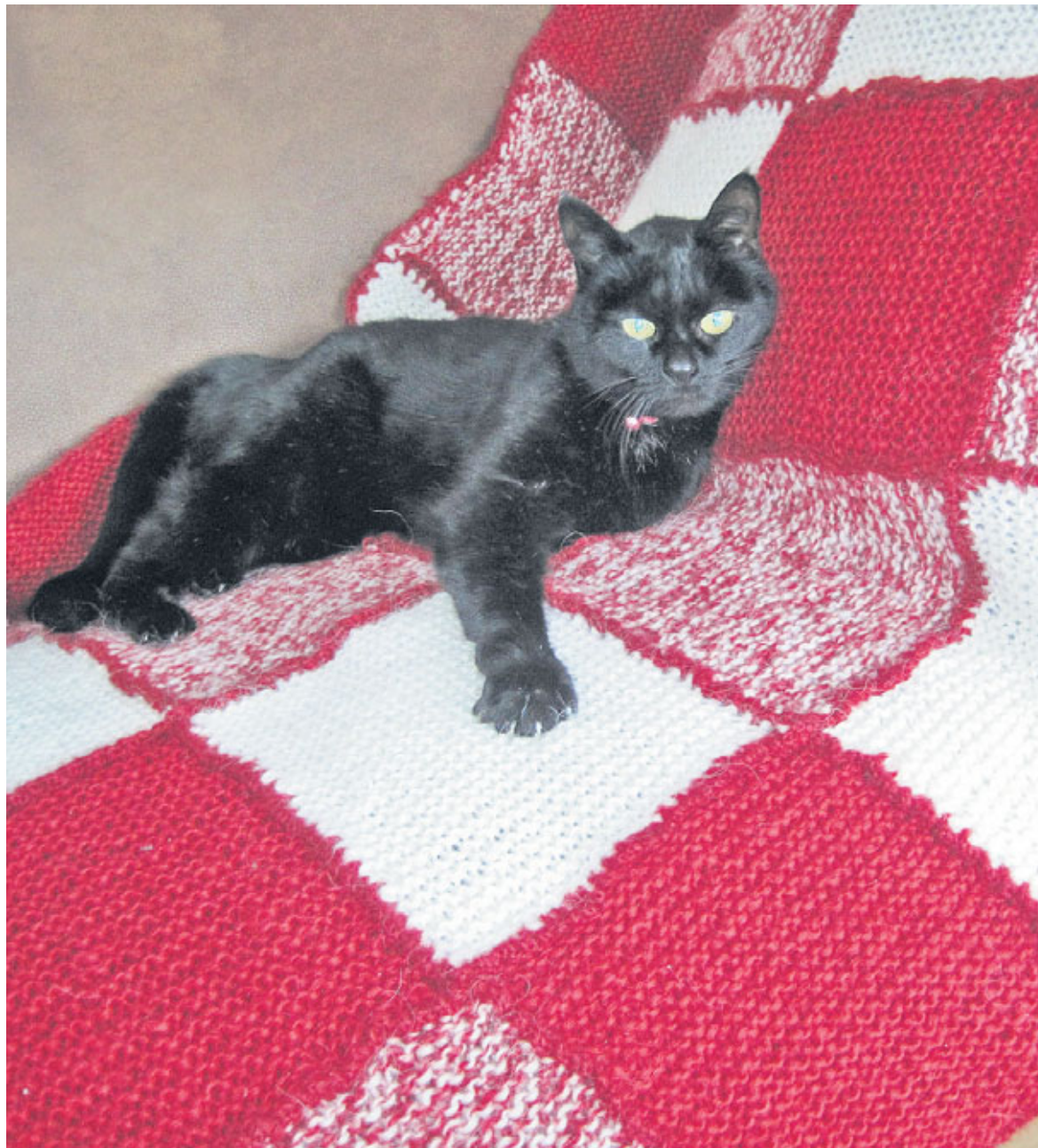
Nú eru ferningarnir heklaðir saman fyrst langsum og svo þversum.

Leggið ferningana saman 2 og 2 og heklið þá saman með tvöföldum rauðum mohair þráðum.

Heklið 1 fastalykkju í efsta hægra hornið og stingið gegnum báða ferningana* 2 loftlykkjur 1 fastalykkju með ca 1 cm bili á milli, 1 fastalykkju* Endurtakið þetta.

Passið að hafa jafnt bil á milli fastalykkjana. Endið á 1 fastalykkju og slítið frá.

Því næst er heklað eins þversum á ferningana. Heklið svo kant kringum allt teppið á sama hátt.

Gætið þess að hekla kantinn laust.

Gengið frá endum og teppið þvegið varlega,

gætið þess að skola vel og vandlega og gott að setja smá edik í síðasta skolvatnið til að rauði liturinn renni ekki til.

Leggið flatt til þerris.

Inga Pýri Kjartansdóttir

Annað bindi sögu verkalyðshreyfingar á Vestfjörðum

Vindur í seglum II, annað bindi sögu verkalyðshreyfingar á Vestfjörðum eftir Sigurð Pétursson sagnfræðing er komin út. Undirtitill bókarinnar er Strandir og firðir 1931-1970.

Í bókinni segir frá verkafólki við sjóinn, samtökum þess og samfélagi á Vestfjörðum. Fjallað er um tólf verkalyðsfélög þar sem verkalyðshreyfingin náði fótfestu og verkafólk og sjómenn fengu í fyrsta sinn tækifæri til að hafa áhrif á kjör sín og afkomu. Sögusviðið bókarinnar nær frá Súgandafirði vestur til Patreksfjarðar, suður í Flatey á Breiðafirði og frá Borðeyri og norður um Strandasýslu til Djúpuvíkur. Alþýðusamband Vestfjarða er útgefandi.

Barátta verkafólks fyrir bættum kjörum á fyrri hluta 20. aldar gekk ekki þrautalaust fyrir sig. Hér koma við sögu átök við atvinnurekendur, innri deilur í verkalyðshreyfingunni og pólitískar væringar. Um leið er lýst þróun atvinnuhátta og samfélags í byggðum Vestfjarða á 20. öld. Fyrsta bindi verksins kom út árið 2011 og fjallaði um tímabilin 1890-1930. Alþýðusamband Vestfjarða gefur bókina út. Vindur í seglum II er 540 baðsíður, prýdd ríflega 200 ljósmyndum. Bókin er komin í sölu í bókaverslunum á Reykjavíkursvæðinu og víðar. Hún fæst jafnframt á skrifstofu Verkalyðsfélags Vestfirðinga á Ísafirði og Patreksfirði, pöntunarsíminn er 456-5190.

Í formála höfundar segir:

„Á tímabilinu 1931-1970 sótti verkalyðshreyfingin fram til áhrifa á öllum sviðum þjóðlífisins og varð um miðja öldina stærsta og áhrifamesta fjöldahreyfing á landinu. Félagsleg réttindi náðust fram, áhrif á kaup og kjör voru viðurkennd og afskipti og þátttaka verkalyðsfélaga af atvinnulífi og samfélagsmálum þóttu sjálfsgöð. Hlutverk verkalyðsfélaganna í gangverki samfélagsins var staðreind. Þetta mikilvæga hlutverk einstakra verkalyðsfélaga og hreyfingar vinnandi fólks náðist ekki fram víðstöðulaust. Það kostaði baráttu og þrek.“

Létt

	7					2	5
		5					9
	6	4				7	8
9			4				
			9				
		1	6	8			
	4		1	9	8	7	
	3			6			
			7		5		

Pung

		2		6		5		
			7		1			
3								4
	8			1			6	
9			8	3	6			2
	3						9	
1								8
			6		5			
		6		7		3		

Miðlungs

		4							
			7			6			
1						2	7	9	
	8	9	4						
								4	
			3	8	1				
	3								
		2	7					3	
7		4	9				8	2	1

Þyngst

	7	1			5				8
				4		3			7
				8					
		2					3	1	
3					6				4
	9	4						8	
						9			
4				6		1			
6					8			2	1

FÓLKIÐ SEM ERFIR LANDIÐ

Uppáhaldsdýrið er dverghamstur

Bjarni Dagur er að verða 10 ára og æfir sund, blak, fótbolta og frjálsar íþróttir en honum finnst leiðinlegt að horfa á handbolta. Hann hefur afrekað að klifra upp hurð.

Nafn: Bjarni Dagur Bjarnason.

Aldur: 9 að verða 10 ára.

Stjörnumerki: Fiskur.

Búseta: Hraunkot.

Skóli: Kirkjubæjarskóli á Síðu.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Að lesa.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Dverghamstrar.

Uppáhaldsmatur: Hamborgari.

Uppáhaldshljómveit: Engin.

Uppáhaldskvikmynd: Hungur-leikarnir 1.

Fyrsta minning þín? Þegar ég fór í réttirnar og áður en ég fékk gleraugun og skreið á vegg.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Ég æfi sund, krakkablað, fótbolta og frjálsar.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Ég veit það ekki.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Þegar ég klifraði upp hurð.

Hvað er það leiðinlegasta sem þú hefur gert? Að horfa á handboltaleik.

Gerðir þú eitthvað skemmtilegt í sumar? Þegar ég flutti í Hraunkot.

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

Vélabásinn

liklegur@internet.is

Einhver vinsælasti jepplingur til margra ára hefur verið Toyota RAV4, en persónulega hefur mér alltaf fundist RAV4 vera frekar litill og þröngur.

Á stórbílasýningu hjá Toyota fyrir skemmstu gekk ég fram hjá RAV4 og fannst hann svo mikið breyttur að ég varð að prófa gripinn.

Mikið stærri og betur búinn en fyrri árgerðirnar

Ég hef ferðast töluvert í RAV4, en það voru fyrri árgerðirnar sem mér hefur alltaf fundist frekar litlir og þröngir til langferða. Strax og ég settist inn í nýja bílinn fann ég mikinn mun, allt rými var mun betra, sæti þægileg og bíllinn hlaðinn nútímabægindum. Plássið sem farþegar hafa í aftursætunum er mjög gott og þó að þrjú fullorðnir sitji þar hlið við hlið er rými mjög gott. Farangurspláss er gott og afturhlerinn opnast hátt sem auðveldar hleðslu. Krafturinn er góður enda yfir 120 hestafla vél í bílnum, útsýni gott til allra átta.

Hlaðin tækninýjungum

RAV4 er með akreinskynjara og blindsvæðisskynjara (einhvers konar radar) sem virkar þannig að ef ökumaður gefur merki um að hann ætli að skipta um akreín og bíll eða bifhjól er á blinda svæðinu blikka viðvörðunarljós til að láta vita af farartæki á blinda svæðinu. Einnig er bíllinn með háuljósaskynjara, en myndavél í baksýnispeglinum nemur ef bíll er að koma á móti með háu ljósin kveikt og skiptir skynjarinn sjálfur ljósunum svo að ökumaðurinn geti einbeitt sér að akstrinum. Ýmis annar öryggisbúnaður er í RAV4, en ég var svolítið hrifinn af því hve vel sást í bakkmyndavélinni í svarta myrkri.

Sparneytinn þrátt fyrir góðan kraft

Alls ók ég bílnum í blönduðum akstri um 80 km og samkvæmt aksturstölvu eyddi ég 8,4 lítrum miðað við 100 km akstur, en uppgæfin eyðsla í blönduðum akstri við bestu aðstæður er 5,3 lítrar á hundraðið. Dráttargeta bílsins er 2000 kg (kerra með hemlum) og án hemla 750 kg. Farangursrýmið er 547 lítrar sem er töluvert mikið meira en

Toyota RAV4

Toyota RAV 4 er gjörbreyttur frá því sem áður var.

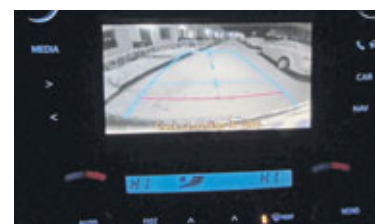
Myndir / HLJ

Stórt farangursrými, en varadekkið er það sem ég kalla aumingi.

Þegar ég settist í aftursætin var töluvert í bílstjórásætið frá hnjúnum.

Í svarta myrkri sést vel aftur fyrir bílinn í bakkmyndavélinni.

Helstu mál og upplýsingar

Lengd	4.570 mm
Breidd	1.845 mm
Hæð	1.660 mm
Þyngd	1.605-1.680 kg
Eldneytistankur	60 lítrar

í gömlu RAV4 bílunum. Á heildina litið var ég mjög ánægður með bílinn fyrir utan dagljósabúnaðinn (ég hef sagt það áður um aðra bíla að ég vil hafa ljósin kveikt alltaf). Nokkrar útfærslur eru á RAV4, en bíllinn sem ég prófaði heitir RAV4 GX plus Dísil 4WD með 2,0 dísilvél sem á að skila 124 hestöflum og kostar 5.370.000.

„Stríðsástand á götum Reykjavíkur“

Miklar malbiksskemmdir víða á vegum

Eftir bílprófunina á Rexton jeppanum sem ég fjallaði um í síðasta blaði þar sem ég nefndi slæmar holur í malbiki og hættu á dekkja- og felguskemmdum fékk ég ábendingar frá atvinnubílstjóra um miklar malbiksskemmdir á götum.

Ekki voru þessar skemmdir einskorðaðar við Reykjavík heldur líka á þjóðvegum víða um landið. Í framhaldinu fór ég í bíltúr sem var u.þ.b. 40 km langur og miðað við það sem ég sá er ég ekki frá því að á um 300 metra millibili í Reykjavík séu mjög varasamar skemmdir á vegunum eftir það sem af er vetri. Á Þjóðvegi 1 í Lögbergsbrekkunni sá ég mjög slæma holu, en þarna er hraðinn yfirleitt um 90 km og að lenda í þessari holu á svona miklum hraða gætu felgur beyglast og dekk skemmt.

Rétt loftmagn í hjólbörðum er grundvallaratriði

Út um alla Reykjavík eru mjög slæmar holur í malbikinu með mishvössum brúnum þar sem dekk og felgur geta

Á Þjóðvegi 1 í Lögbergsbrekkunni er hættuleg hola fyrir þá sem keyra þar á hámarkshraða.

hæglega skemmt. Heyrt hef ég dæmi um ABS skynjara sem hafa skemmt og séð nokkrar felgurnar beyglaðar og brotnar eftir holur bæjarins. Það eina sem hægt er að gera í stöðunni er að aka hæggar og með ýrtruðu varúð. Einnig er mjög mikið atriði að vera með rétt loftmagn í hjólbörðunum,

en rétt loftmagn í hjólbörðum er yfirleitt á miða sem límdur er innan í hurðarfalsið á bílstjórarahurðinni. Í örfáum bílum eru þessar upplýsingar innan á bensínlokinu. Farið varlega, holurnar eru þarna og bíða þess að hrella þig og veskið þitt.

Djúp hola út úr hringtorginu við Þjóðminjasafnið á Hringbraut.

Eins og eftir loftárásir

Eftir að fjölmiðlar fóru að greina frá skemmdum á götum Reykjavíkur deildu margir fréttinni og margir sögðu frá varasömum holum. Aðrir fóru og tóku myndir af holum eða skrifuðu um holurnar. Þar á meðal var

olíubílstjóri hjá Skeljungu sem vann á sínum tíma fyrir Sameinuðu þjóðirnar í Bosnía. Hann sagði eftirfarandi:

„Götur minna mig á Sarajevo í Bosnía eftir linnulausar árásir Serba. Nú þarf að draga einhvern til ábyrgðar.“

/HLJ

Lesendabás

Kosningaréttur kvenna:

Hvenær er þetta afmæli?

Ekki hefur farið framhjá mörgum að á þessu ári er haldið upp á aldarafmæli kosningaréttar íslenskra kvenna. En er það virkilega rétt? Getur hugsast að kosningarétturinn sé bara 99 ára? Eða er hann kannski 94 ára þegar allt kemur til alls? Stórt er spurt og full ástæða til að leita svara.

Ástæðan fyrir spurningunni er sú að lögin frá Alþingi, sem Kristján konungur X staðfesti með undirskrift sinni þann 19. júní 1915, tóku gildi 19. janúar 1916. Sumir telja að réttara fari á því að halda upp á aldarafmælið 19. janúar 2016 og geyma hátíðahöld til næsta árs.

En hér þarf að fleiru að hyggja. Formæður okkar mörkuðu stefnu fyrir 100 árum þegar þær ákváðu að fagna staðfestingu konungs á lögunum á stærsta fjöldafundi Íslandssögunnar til þess tíma á Austurvelli. Ekki gátu þær vitað hvaða dag konungur skrifaði undir lögin, en þegar skeyti barst hingað þann 19. júní um staðfestingu hans hófust þær handa við að undirbúa hátíðahöld. Þær völdu 7. júlí vegna þess að Alþingi kom saman þann dag. Þær þökkðu þinginu með skrautrituðu ávarpi, (sem verður til sýnis í Landsbókasafni frá 16. maí) og konungi sendu þær símskeyti. Þannig fögnuðu íslenskar konur því að vera „viðurkenndar löglegir borgarar þjóðfélagsins“, eins og Bríet Bjarnhéðinsdóttir sagði í frásögn af hátíðahöldunum í Kvinnablaðinu 16. júlí 1915.

Dagurinn 19. júní hafði þó strax sérstaka merkingu hjá íslenskum konum. Þann 30. apríl 1918 skrifaði Bríet í Kvinnablaðið: „Hann er grundvallarlagadagur vor íslensku kvennanna, sem gerði okkur að lagalegum þjóðfélagsborgurum, með sömu skyldum og réttindum og bræður vorar hafa. Þann dag höfum vér sjálfar í fyrstu kjörð að hátíðisdegi...“

Grundvallarlagadagurinn 19. júní hefur verið sérstakur

Auður Styrkársdóttir.

hátíðisdagur íslenskra kvenna í heila öld. Hann hefur verið kallaður „Kvennadagurinn“ og „Kvenréttindadagurinn“ í dagatölum landsmanna um margra áratuga skeið.

Fyrir nokkrum árum hittist hópur kvenna til að ræða hvernig halda mætti upp á aldarafmæli kosningaréttarinn. Þá var bent á að í raun yrði hann aðeins 95 ára árið 2015. Árið 1915 náði hann nefnilega aðeins til um 52% kvenna á kosningaaldri karlanna og því var langt í frá að kosningaréttur kvenna hafi þá orðið almennur. Réttara væri að tala um aldarafmælið þann 18. maí 1920. Þá skrifaði konungur Íslands undir þá breytingu á stjórnarskránni sem nam í burtu kynferði sem eitt lykilaðila í kosningarétti þegnanna. Og jafnvel væri aldarafmælið ekki fyrir en 1. janúar 1921 þegar sú breyting öðlaðist gildi. Samkvæmt því á kosningaréttur kvenna 94 ára afmæli á þessu ári.

Þá var bent á hefðina. Eigum við að kollvarpa henni fyrir reglufestu og vísa þar með fyrri hátíðahöldum kvenna á bug sem markleysu, eða í besta falli vandráðgangi? Hin langa

hefð, og skrif Bríetar í Kvinnablaðinu 1918, sem ég vísaði til hér ofar, sannfærðu allar um að ekki væri rétt að vera svo stíf í falsinu. Við höfum því kosið að fagna þessum áfanga, þessu fyrsta skrefi í átt til jafnréttis, eins og formæður okkar gerðu og hafa gert allar götur síðan, þótt lögin 1915 væru þessum mikla annmarka háð. Dagurinn 19. júní er grundvallarlagadagur íslenskra kvenna.

Við erum ekki ein á báti með að miða afmæli kosningaréttar við samþykkt þings og/eda undirskrift konungs. Konur í Danmörku fagna aldarafmæli síns kosningaréttar þann 5. júní næstkomandi. Þann dag fyrir réttum 100 árum staðfesti Kristján konungur X lög frá danska þinginu um kosningarétt danskra kvenna með undirskrift sinni. Norskar konur fögnuðu aldarafmælinu þann 11. júní 2013, en þann dag samþykkti stórþingið lög um kosningarétt kvenna. Í Svíþjóð verða hátíðahöld 26. janúar 2021 þegar öld verður liðin frá því sænska þingið samþykkti endanlega lög um kosningarétt kvenna.

Aldarafmæli kosningaréttar kvenna verður fagnað með margs konar viðburðum um allt land. Það er von afmælisnefndar að þeir verði til þess að minna fólk á að kosningaréttur er ekki og var ekki sjálfsagður. Almenningi var treyst fyrir honum hægt og bítandi. Framkvæmdanefnd um 100 ára afmæli kosningaréttar kvenna hefur dregið fram söguna á vefsíðu afmælisins (<http://kosningarrettur100ara.is>) Ég hvet hér með alla áhugasama til þess að kynna sér hana og velta fyrir sér þessum hornsteini lýðræðis í landi okkar. Nú er svo komið að mörgu ungu fólki finnst ekki taka því að nýta réttindi sín. Er það ekki áhyggjuefnið?

*Auður Styrkársdóttir
formaður Framkvæmdanefndar
um 100 ára afmæli kosningaréttar
kvenna.*

Mismunun jafnræði og fleira

Í Bændablaðinu 15. janúar 2015 var grein undir merkjum MATS undirrituð af Einari Kára Magnússyni dýraeftirlitsmanni. Meðal nýmæla er að hver sem ætlar að eignast sauðfé eða geitfé skal tilkynna það til Matvælastofnunar svo tryggt sé að lögbundnar skráningar, merkingar og eftirlit geti hafist.

Einnig er kveðið á um að umráðamaður eða sá sem sinnir kindum eða geitum hafi hæfni og þekkingu á þörfum dýranna auk líkamlegrar og andlegrar getu til að annast dýrin. Ég er ekki eins spækrur og áður en get gefið og þvumlikt.

Hér áður léku rollur stundum á mig í smalamennsku en ég fór að sjá við þeim er fram liðu stundir. Flokkast þetta undir andlega vanhæfni að láta rollur plata sig? Það hlýtur að gilda það sama um alla búfjáreigendur að þeir séu nokkuð hressir andlega og líkamlega, það væri mikil mismunun að skipa til sálfræðings aðila sem væri að kaupa hlut í búi foreldra sinna en gamla settið slyppi.

Að afhorna er ekki sama og að hornskella

Að afhorna er í mínum skilningi þegar horn er tekið af niður við hausjúpu. Það skeður stundum þegar ær eru dregnar í réttum að horn brotna og gimbralömb missa horn í fjáragi. Fullorðnir hrútar hornbrotna ótrúlega sjaldan í bardaga, en ef

slíkt skeður verða ævidagar þeirra í flestum tilfellum fáir ef nokkrir. Að hornskella er allt annað verk en að afhorna.

Erfitt að meta gang sauðburðar fyrirfram

Bent er á ákvæði um pörun að varast skuli að æxla saman dýrum sem vitað er að gefa afkvæmi sem valda verulegum burðarferðileikum. Í mínum sauðfjárbúskap hef ég aldrei vitað fyrirfram hvernig burður muni ganga. Ef burðarferðileikar eru stórt vandamál er nauðsynlegt að koma upplýsingum til hins almenna bónda sem skjótast. Ef vaxtarlag er aðalorsök eða eitthvað annað t.d. vansköpun, er ekki minni ástæða að láta almenning vita.

Fé tekur mið af tíðarfari

Skerpt er á nokkrum ákvæðum frá eldri reglugerð t.d. fé sem haldið er úti yfir vetur skal haft í fjárheldri girðingu þannig að eftirlit sé framkvæmanlegt fram yfir sauðburð. Fé sem haft er við opið (sem er málvenja þar sem ég þekki til) og gefið vel og reglulega fer ekki að sækja frá húsum fyrr en undir vor og snjóá fer að leysa. Öll þessi nýmæli þarf að kynna rækilega svo allir sleppi við vandræði.

Brot á jafnræðisreglu?

Að öðru, mismunandi verð á ull

eftir því hvort ullin er frá verðandi hluthafa í ÍSTEX eða hún er frá hinum almenna bónda og hvers eiga þeir að gjalda sem eru hluthafar að fá ekki hærra verð? Stangast þetta ekki á við jafnræðið sem skal vera alls staðar?

Og svo er það blessaður náttúrupassinn

Ef af verður þarf bóndinn sem fer út fyrir tunginguna sína að vera með „passa“ á sér, tala nú ekki um ef hlutaðeigandi bóndi færir til messu eða við jarðarför, t.d. á Þingvöllum eða við Mývatn með náttúrupassa, nema þetta verði nefskattur eins og útvarpsgjald. Það sparar eftirlitskostnað, ekki veitir af að spara. – Pósturinn auglýsti í vetur að þeir gætu skannað bréf til viðskiptavina, það myndi spara útkeyrslu. – Útlendingar fá virðisaukann endurgreiddan þegar þeir fara af landinu. – Ætli ég fengi vsk. endurgreiddan ef ég væri með nótur fyrir hlutum sem væru í mínum fórum?

Bókvitmenn aflí sér raunreynslu

Ég er orðin of gamall til að vera með afskiptasemi en staðreyndir blasa við mér. Þeir sem bókvitið hafa verða að afla sér raunreynslu.

*Gunnar Þórisson.
Melum II*

Stofnræktun kartöfluútsæðis

Markmið með stofnræktun kartöfluútsæðis er að fá arfhreint og heilbriggt útsæði til sáningar.

Kartaflan er sérstök að því leyti að notuð eru vatnsauðug og næringarrík stöngulhnýði sem útsæði en ekki þurr fræ eins og hjá öðrum nytjajurtum. Aðeins í fáum tilvikum berst smit sjúkdóma í nýja ræktun með fræjum. Hins vegar geta flestir kartöfluskáðvaldar borist með útsæðinu og ef ekki er stöðug viðleitni til að draga úr því, t.d.

með stofnræktun, hrakar útsæðinu smátt og smátt og ræktun verður loks ekki lengur arðbær. Kartöflubændur kannast við nauðsyn þess að endurnýja reglulega útsæðið ef ekki á illa að fara.

Unnt er að flytja inn stofnútsæði af nokkrum erlendum yrkjum sem hér eru ræktuð. Enn eru þó mikilvæg hér í ræktun gömul yrki sem ekki er hægt að fá útsæði af erlendis frá, Gullauga, Helga og Rauðar íslenskar. Þessi yrki eru svo viðkvæm fyrir m.a. kartöflumyglu að ekki væri mögulegt að framleiða útsæði af þeim erlendis þar sem álagið af myglu og ýmsum veirusjúkdómum er margfalt á við álagið hér á landi. Forsenda fyrir áframhaldandi ræktun þessara vinsælu yrkja hér er því innlend stofnræktun.

Samfeld stofnræktun hefur verið hér á landi síðan um miðja síðustu öld þegar Grænmetisverslun ríkisins (síðar landbúnaðarins) og Tilraunaráð jarðræktar hófu stofnræktun. Grænmetisversluninni var gert skylt að standa fyrir slíkri ræktun en þegar fyrirtækið var lagt niður árið 1986 var keflið sett í hendur Rannsóknastofnunar landbúnaðarins (RALA) og nýstofnaðrar Útsæðisnefndar. Árið 1992 var svokallaður Garðávaxtarsjóður myndaður úr hluta af eignum Grænmetisverslunarinnar og honum falið m.a. að fjármagna stofnræktina. Garðávaxtarsjóður var fyrst í vörslu Framleiðnisjóðs landbúnaðarins en síðar lagður niður og eignir hans látnar inn í Framleiðnisjóð.

Algennt var að gömul yrki væru alsmituð með vissum veirusjúkdómum og svo var einnig með okkar gömlu yrki. Þannig voru Gullauga og Helga alsmituð með X veiru og Rauðar íslenskar alsmitaðar með bæði X og S veiru. Þessar veirur einar valda ekki áberandi einkennum á grösum, ljósrif dýlar og hrukkur geta þó komið á blöð, en óhætt er að fullyrða að þær geti dregið úr uppskeru sem nemur 10-15%. Þegar vefjaræktunartæknin kom til sögunnar varð mögulegt að ná veirufríum vef út úr alsmitaðri plöntu og rækta fram veirufría plöntu. Árið 1979 var byrjað að vinna með þessa tækni á RALA og búnir til veirufrír klónar af þessum gömlu yrkjum og þeir

bornir saman í tilraunum.

Tímamót urðu í stofnræktinni árið 1991. Þá hrundi gamla stofnræktin þegar sjúkdómurinn hringrot fannst í stofnútsæði en hann hafði borist með innfluttu útsæði. Hafin var ný stofnræktun með stuðningi Framleiðnisjóðs og notaðir hinir nýju veirufríu stofnar frá RALA. Þessir stofnar eru notaðir enn þann dag í dag og eru enn veirufrír. Eftir ýmsar skipulagsbreytingar í stofnanakerfinu er staðan nú sú að Samband garðyrkjubænda fyrir

hönd kartöflubænda annast stofnræktina í samvinnu við Landbúnaðarháskóla Íslands, sem leggur til aðstöðuna og Framleiðnisjóður landbúnaðarins hefur styrkt verkefnið fjárhagslega.

Framkvæmdin fer fram sem hér segir: Árlega eru valdar móðurkartöflur af yrkjum fjórum sem eru í stofnrækt, Gullauga, Helgu, Premiere og Rauðum íslenskum. Valið er eftir lit, lögun og þrótti. Gert er veiruþróf til að tryggja að móðurhnýði séu enn laus við X og S veiru. Tekinn er vaxtarvefur úr spírur og ræktaðar fram plöntur við d a u ð h r e i n s u ð skilyrði. Plönturnar eru síðan ræktaðar í gróðurhúsi og þar fengin fyrsta hnýðisuppskera. Þeim kartöflum

er síðan fjölgað í 2 ár í sjúkdómsfríu landi áður en þær fara til þriggja stofnræktarbænda til framhaldsræktunar, en 2 þeirra eru í Eyjafirði og einn á Hornafirði. Með þessu móti má tryggja að ávallt sé sett inn í stofnræktina alheilbriggt og smitfrítt útsæði.

Bændur sem rækta matarkartöflur geta síðan keypt útsæði hjá þessum stofnræktarbændum. Kartöflubændur sem hafa svokallað útsæðisleyfi mega selja öðrum ræktendum kartöflur til niðursetningar en megin skilyrðin fyrir slíkum leyfum er að hringrot og hnúðormur finnst ekki hjá viðkomandi bónda og að hann endurnýi útsæði sitt reglulega með stofnútsæði. Eftirlitið er í höndum Matvælastofnunar.

Hér á landi hafa menn þurft að glíma við á annan tug sjúkdóma í kartöfluræktinni, miserfiða víðureignar. Hrukkutíglaveiki hvarf með nýju stofnræktinni og stöngulsýki sést varla í Gullauga, Helgu og Rauðum íslenskum lengur en eitthvað þó í Premiere. Erfiðast er að eiga við sveppasjúkdómama blöðrukláða, Phomartnun og rótarflókasvepp en reynt er að takmarka þá eins og hægt er í stofnútsæðinu. Mjög mikilvægt er að geta heft frekari útbreiðslu á hringroti og kartöfluhnúðormi og þar þurfa kartöflubændur að geta sérstakrar varúðar.

*Sigurgeir Ólafsson,
plöntusjúkdómafræðingur*

HITA KÚTAR
Amerísk gæða framleiðsla

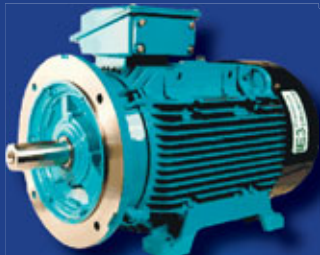
30-450 lítrar

Umboðsmenn um land allt

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 · RAFVORUR@RAFVORUR.IS

Drifbúnaður

Rafmótorar í miklu úrvali

Keðjur og tannhjól

Reimar og skífur

NSK legur og pakkdósir

Vagnhjól

Poulsen
partur af lítinu

Skeifan 2
S: 530 5900 | poulsen.is

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 1.900 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 4.900 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 12:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Gistiheimilið Gerði óskar eftir að ráða starfsfólk strax og einnig fyrir sumarið. Nánari uppl. á info@gerdi.is og í sínum 893-0578, Þórey og 846-0641, Björn. www.gerdi.is

Er að leita að stól eins og þessum, alveg sama í hvaða lit. Vinsamlegast hafið samband við mig ef þið eigið stól og viljið selja/gefa. Uppl. gefur Halldór í síma 868-1294.

Frábærir gafflar í hirðinguna og önnur störf. Álskaft og plastgreiða nær óbrjótanleg. Léttir og skemmtilegir. Sjá myndband á www.brimco.is. Verð kr. 9.885,- m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl.13.00-16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Frábærar vörur framleiddar skv. reglum FEIF. Leitun að betri verðum. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl.13.00-16.30. www.brimco.is

Geymslutjald til sölu. 150 fm. Röðer 75 Alu gerð. Lengd 20.0m x Br. 7,5m. hæð 4,85m og veggthæð 3,5m. Gott skjól. Uppl. í síma 861-3840.

Til sölu vel útbúinn og lítið keyrður sendibíll. DAF-L45-220 Árg. '07, ekinn 115.000 km. Heildarþ: 10 Tonn. Burðargeta: 4.020 kg. Lyfta: DHOLLANDIA Lyftigeta: 2000 KG. o.m.fl. Ef þú hefur áhuga. Uppl. í síma 893-7769 eða á slindal@itn.is

Vatnshitari fyrir háþrýstipvott. Max þrýstingur: 200 Bar, 250 Bar, 500 Bar. Vatnsflæði: 15 L min., 25 L min. Max hiti á vatni: 140°. Hákonarson ehf., Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is og www.hak.is

Til sölu kranavigt. Uppl. í síma 893-1229.

Traktorsdrifinn Trjáskurlari. Aflþörf 25-60 hö. Stillanlegt frág. Vökvaknúinn matari. Hraðastilling á matara. Hæðarstilling á fótum. Tekur allt að 200 mm Ø. Nánari uppl. í síma 824-6610.

Framleiðum krókheysisgrindur með eða án gámalása. Grunnnaðar og/eða málaðar. Gott verð. vagnasmidjan.is - Eldshöfða 21 Rvk. Uppl. í sínum 898-4500 og 894-6000.

Metar-Fact taðdreifari, 6 tonna. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Weckman 6,5 tonna sturtuvagn. Verð kr. 1.195.000,- með vsk., (með lægri skjólborðunum). H. Hauksson ehf., Sími 588-1130.

Weckman sturtuvagnar 11 tonna. Verð kr. 1.760.000,- með vsk. 13 tonna. Verð kr. 2.060.000,- með vsk. H. Hauksson ehf., Sími 588-1130.

Weckman flatvagn / rúlluvagn. Verð kr. 1.960.000,- með vsk. H. Hauksson ehf., Sími 588-1130.

Taðklær. Breidd 150 cm kr. 239.900,- án vsk. Breidd 180 cm kr. 269.000,- án vsk. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Haughrætur galvanísiræðar með eikarlegum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Lemigo Stígvél. Létt, stöðug og slitsterk. Tilvalin í göngur og haustverkin. kr. 7.990,- með vsk. Verslunin Skógar Egilsstöðum og Búval Kirkjubæjarklaustri. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Kranzle þýskar háþrýstidælur í úrvali. Búvís. Uppl. í síma 465-1332.

Palmse malarvagn, fjaðrandi hásingur og beisli, burðargeta 18 tonn. Búvís ehf. Sími 465-1332.

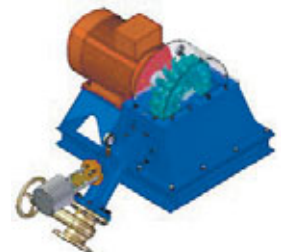
MultiOne fjölnotavélar
Margar stærðir / Fjöldi fylgihluta

Vatnsdælur / brunndælur
Austurrísk gæðavara

GARDVERKFERI Á LAGERSÖLU
ALLT AÐ 50% AFSLÁTTUR

HÁGÆÐA VATNSAFLS TÚRBÍNUR
Í stærðum frá 1 kW til 30 MW

FLOWTITE ÞRÝSTIPIPUR
Í stærðum frá 300 til 4.000 mm
Fyrir allt að 350 metra fall
Yfir 50 Km í notkun á Íslandi

Tils ölu Nooteboom vélavagn
3 öxla árg 1997
Vel með farinn í góðu standi

TIL SÖLU FLUTNINGAVAGN
3 öxla með lyftu, Gott verð

ÖFLUGAR 24V HLEDSLUSTÖÐVAR

Orkuver ehf
Sími. 5 34 34 35

www.orkuver.is

OG VINNAN VERÐUR LEIKUR EINN

Spónaplötur til sölu. Eigum til nokkur bunt af útlitsgölluðum 12 mm spónaplötum í stærðum 60x252 og 60x275, ásamt 22 mm gölfplötum í stærð 60x240. Plöturnar eru einnig til rakavarðar. Selst með mjög góðum afslætti. Uppl. í síma 864-1501 milli kl. 8-17 virka daga og laugardaga milli kl. 10-14.

Til sölu skófla b: 1.50 m og h 80 cm, ágætt ástand. Verð kr. 90 þús. Einnig blað/tönn, beint, ónotað b: 2.00 m og h 60 cm. Verð 90 þús. + vsk. Uppl. í síma 892-3042, Björn.

Laser mælitæki í úrvali. Ísmar, Síðumúla 28, sími 510-5100, www.ismar.is

Vagnasmíðjan auglýsir. Erum að selja síðustu 2 Hardox-pallana á útsöluverði. Lýsing, myndir, myndband og teikningar á www.vagnasmidjan.is Framleiðum skúffur, (palla). Uppl. í sínum 898-4500 og 894-6000. Vagnasmíðjan ehf. Eldshófa 21, Rvík.

Útvegum varhluti í Zetor á hagstæðu verði. Kraftvélar ehf. Sími 535-3500 og á www.kraftvelar.is

Til sölu Euroram 80 brottfleygur í ágætu standi. Passar á Caterpillar. Verð,tilboð. Skipti á krabba og minni fleyg á traktorsgröfu einnig til skoðunar. Uppl. á fannar.olafsson@gmail.com og í síma 898-9121.

BOGS stígvélin eru mjúk og hlý. Þola frost. Renna ekki í hálfu. Sterkur og góður sóli. Stærðir upp í 48. Voru valin bestu kuldastígvélin í USA 2014. Actacor ehf. Uppl. í síma 899-6400.

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-Watt) www.sogaenergyteam.com - Stærðir : 10,8 KW – 72 KW. Stöðvarnar eru með eða án, AVR (spennujafnara). AVR tryggir örugga keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði, td. Mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýlegum rafsuðum ofl. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Traktorsdrifnar dælur í mörgum útfærslum og stærðum á lager. Sjálfsgandi dælur í mörgum stærðum, fyrir magndælingu á, vatni, skolpi, sjó, olíu. Háþrýstar dælur fyrir vökvun og niðurbrot í haughúsum. Slöngubúnaður með hraðkúplingum, flatir barkar á frábæru verði, 2" – 3" – 4". Allur búnaður fyrir vökvun á ræktunarsvæðum. Haugdælur með vacuum búnaði. Aðrir afgjafar : rafmagn, bensín / diesel, glussaknúnar (mjög háþrýstar). Við sérhæfum okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig við allar dælur. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak

Vökvunarbúnaður fyrir ræktunarsvæði í mörgum útfærslum. Sjálfvirk slöngukefli eða lausar slöngur með kúplingum. Sjálfsgandi traktorsdrifnar dælur. Bensínkúnar dælur með Honda móturum, allt að 4" díseldrifnar dælur í mörgum stærðum. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Háþrýstipvottadælur fyrir allan iðnað. Óflugar og vandaðar dælur á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com - Afgjafar; rafmagn, Hondabensín, Yanmardísel, aflúrtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og þrýstingur allt að 500 bar. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Háþrýstibúnaður fyrir stíflulosun í skolp og drenörum. Getum útvegað þennan búnað í mörgum útfærslum og styrkleikum. Fyrir rör frá 30 mm upp í 900 mm. Háþrýstilöngur allt að 150 metrar á lengd, 3/8", 1/2", 5/8", 3/4". Bensín / diesel, vatnsflæði allt að: 132 L / min @ 3000 Psi. Búnaður á sérsníðuðum vagni með þrýstibremsum eða á stálgrind. Búnaðurinn hentar einnig vel fyrir óflugan háþrýstipvott. Vandaður og hentugur búnaður, fyrir sveitafélög og verktaða. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Til sölu vatnshitari fyrir ofna eða gólfhitakerfi frá Rafhitun ásamt hitakút og tilheyrandi búnaði, dælu og fjarhringibúnaði. Uppl. í síma 892-0238.

Vökvakúnar vatnsdælur fyrir tankbíla og dráttarvélar. Sjálfsgandi dælur sem dæla allt að 120 tonnum á klst. Einnig Centrifugal dælur með mikinn þrýsting, allt að 10 BAR. Stuttur afgreiðslutími, hagstætt verð og örugg þjónusta. Hákonarson ehf. Uppl. í síma 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Sauma setur í dráttarvélar, góð ending. Er með góða vél. Hugrún í sínum 453-8091 og 862-7017.

Til sölu Mercedes Benz 4x4, árg. '67, ekinn 260 þús. Billinn er ökufær, en óskoðaður. Tilvalinn sem húsbíll eða í hestatrúss. Ásett verð kr. 400 þús. Uppl. í síma 895-4411.

Getum útvegað þessi tæki í mörgum útfærslum og stærðum. Ryðfrítt stál eða ál, þola 120° hita. Fjölnota tæki sem eru hraðvirk og skila 100% vinnu. Sumar útfærslurnar gætu hentað vel í þrif á gólfum í gripahúsum. Hákonarson ehf. Netfang: hak@hak.is og í síma 892-4163 eða á www.hak.is

Háþrýstibúnaður fyrir heitt vatn. Þrýstingur allt að 500 Bar @ 30 L / min. Hákonarson ehf., netfang hak@hak.is, sími 892-4163 eða á www.hak.is

Toyota Hilux, árg. '04, bsk, 35". Millikælir, topplúga. Ekinn 215 þús. Engin skipti. Verð 1.950 þús. Uppl. í síma 698-2859.

Valtra C 130
Árgerð: 2005
Notkun: 5900
Verð án vsk: 5.680.000 kr.

Valtra 6400
Árgerð: 2004
Notkun: 4250
Verð án vsk: 3.890.000 kr.

New Holland TL 80 A
Árgerð: 2006
Notkun: 4400
Verð án vsk: 4.360.000 kr.

McCormick CX 105
Árgerð: 2005
Notkun: 4500
Verð án vsk: 4.190.000 kr.

Valtra N111
Árgerð: 2012
Notkun: 1890
Verð án vsk: 9.700.000 kr.

Massey Ferguson 7495
Árgerð: 2009
Notkun: 5776
Verð án vsk: 9.590.000 kr.

Valtra 700
Árgerð: 2000
Verð án vsk: 1.790.000 kr.

Valtra N 101
Árgerð: 2007
Notkun: 3900
Verð án vsk: 5.890.000 kr.

Liebherr L507 Speeder hjólaskófla
2005 árg.
Skófla, gaflar og hraðtengi. Snyrtileg og vel með farin vél. Verð 4,3 m + vsk

Liebherr 63K byggingakrani
1995 árg.
Tvö auka turnstykki fylgja. Verð 6 m + vsk

Yanmar Vio57
2014 árg. 6 tonn
Steelwrist rötortil og 3 skóflur.

Ný Yanmar SV18 smágrafa
1,95 tonn
Lehnhoff Powertilt og 3 skóflur

Weber jarðvegsþjoppur og hoppaparar til á lager

Tsurumi-dælur í miklu úrvali

Ert þú fædd(fæddur)

1945?

ef svo er þarftu nýtt ökuskírteini með nýrri mynd. Ég gæti tekið hana fyrir þig!

Jóhannes Long, ljósmyndari
Laugavegi 178, Bolholtsmegin
sími 552-2705 - gsm 8927404
jlong@ljossmyndarinn.is

MJÓLKURTANKAR
NOTADIR MJÓLKURTANKAR
FRÁ HOLLANDI

FREKARI
UPPLÝSINGAR
Í SÍMA 480 0400

Sími 480 0400 | jottunn@jottunn.is | www.jottunn.is

Ónotaður olíuofn 2,6Kw og GSM/GPRS. Stýring fyrir ofninn í sumarhúsi/sumarhúsi. Uppl. í síma 861-1050.

Bárujárn rýmingarsala. Ýmsar lengdir og litir af útlitsgölluðu afgangsbárujárn til sölu. Fyrstir koma fyrstir fá. Stjórnublikk ehf. Sími 577-1200. Smiðjuvegi 2, Kópavogi.

Atvinnutækifæri. Mjög öflug 8 nála útsaums vél með fjölda innbyggðra stafaförri á samt forritum. Vél er nýyfirfarin hjá framleiðanda þar sem m.a. var uppfærður hugbúnaður og tölva. Einstakt tækifæri til að eignast öfluga vél á góðu verði. Aðeins sýnishornið til. Allar nánari uppl. veitir Magnús á mik@pfaff.is eða í síma 820-0989.

Öryggismyndavélar. Kíktu út í hesthús, fjárhús, úr tölvunni, símanum eða spjaldtölvunni hvar sem þú ert staddur í heiminum hvenær sem er. Ýmsar lausnir við að koma netsambandi yfir í útihús. Hafa sparað bænum sporin og aukið svefn. BSV netverslun, sjá á www.bsv.is eða í síma 571-1700.

Heypokar til sölu. Uppl. í síma 845-6267, Sigrún.

Til Sölu Leibherr 922 hjólagrafa, árg. '88. Vél í þokkalegu standi ekin rúma 16 þús. tíma. Uppl. í síma 899-3418.

Til sölu sterkt plastnet 1,25m x 16m rúllan, möskvastærð 4,7x4,8cm veggþykkt 4mm. Einnig til sölu góð 460 L plastkór. Uppl. í síma 660-2272 eða á s1ehf@simnet.is

Can-am 400, árg. '08, ekið 6600 km. Götuskráð, tveggja manna. Uppl. í síma 864-4979, Kári. Ásett verð 990 þús.

Til sölu LED bar og LED vinnuljós á virkilega flottu verði, hentar vel á dráttavélar, vinnuvélar, fjór hjól ofl. Uppl. í síma 867-2181 og á facebook.com/LEDvinnuljos

Úrval snjóplóga og snjótanna. Búvís ehf. www.buvís.is - Sími 465-1332.

Til sölu Nissan Navara, árg. '06. Ekin 172 þús. km. Er á nýlegum dekkjum. Eigandi er að fara úr landi. Óskar eftir tilboði. Uppl. í síma 692-9144.

Til sölu Subaru Outback 2.0, árg. '03. Ekin 274 þ. km. (195 þús. á vél) Ssk. Sóllúga og leður, dráttarbeiðli. Skoðaður 2016. Ásett verð 980 þús. Uppitaka kemur til greina. Stgr. verð án uppítöku 795 þús. Uppl. í síma 695-7007.

Tvær Miller XMT 304 cc/cv with auto link suðuvélar. Ónotuð tæki. Verð 550 þ. + vsk. stykkið. Afsláttur ef báðar eru teknar. Uppl. í síma 691-9090.

Nýtt!! Verdo gæða spónaköggjar, undirburður fyrir hross í 15 kg. pokum. Einnig til sölu spónaköggjar í stórsekkjum. Brimco ehf. Sími 894-5111 og á www.brimco.is - Ópið frá kl.13.00-16.30.

Til sölu Nissan Double Cab, árg. '05, ekin 256 þús. Vél hefur verið tekin upp, dráttarkúla, klæddur pallur. Pallhús fylgir sem þarfnast viðgerðar, tveir dekkjagangar. Verð tilboð. Uppl. í síma 893-3490, Benedikt.

Til sölu McCormick C-105 Xtra Shift. Árg. '07. Vinnust. 3.800. Hestöfl 100. Með Stoll Robust 15 ámoksturækjum. Verð 4.590.000 kr. án vsk. Kraftvélar ehf. Sími 535-3500 og á www.kraftvelar.is

Til sölu New Holland TS110A., árg. '05. Vinnust. 2.970. Hestöfl 110/134. Verð 4.790.000 kr. án vsk. Kraftvélar ehf. Sími 535-3500 og á www.kraftvelar.is

Til sölu

Til sölu Isuzu Trooper, árg. '99, ekin 295 þús. Ásett verð 550 þús. Skoða skipti á öllu ódýrara, t.d. folald eða tryppi í haust. Uppl. í síma 893-7050.

bokin.is Bækur fyrir bændur og búalið. bokin.is

Til sölu vinnuskúr með góðri rafmagnstöflu. Er á höfuðborgarsvæðinu. Uppl. í síma 863-9774.

Weckman þak- og veggstál. Dæmi um verð; 0,5 mm galv. Verð kr. 1.190 m² 0,6 mm.galv. Verð kr. 1.560 m² 0,45mm litað. Verð kr. 1.570 m² 0,5 mm litað. Verð kr. 1750 m² Afgreiðslufrestur 4 - 6 vikur H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Til sölu notaðir steyptr rimlar úr svínahúsum 400-500 stk., klæðir um 400 fm. Stærð 190x40 cm. 10 cm. þykkir og tveggja cm. rauf. Ástand gott. Gæti hentað ágætlega t.d. í fjárhús. Staðsetn. Borgarfjörður. Uppl. í síma 892-3042.

Til sölu kæliklefi, l 270 og br. 210, h. 206, ca. 10 rúmm. ásamt kælivél og kæliblāsara. Uppl. í síma 694-4555.

Fjárhúsmottur, tilboð. Verð kr. 9.350 stk. með virðisaukaskatti. Þykkari gerðin. H. Hauksson ehf., Sími 588-1130.

Til sölu fódursiló, 12-14 tonna Big Duchman. Komíð til ára sinna, þarfnast smá lagfæringar. Gæti hentað undir korn. Verð kr. 50 þús. Uppl. í síma 892-3042, Björn.

Blek- og tónerhylki, frítt með póstinum. Ert þú að borga of mikið fyrir blek og tóner? Við sendum hylkin frítt hvert á land sem er. Sýndu lit og sparaðu, pantaðu á www.prentvorur.is, við eigum flest hylki á lager og sendum samdægurs. Prentvorur ehf. Sími 553-4000 eða á sala@prentvorur.is

Timbur í fjárhúsgólf 32 x 100 mm. Verð kr. 245 lm með vsk. 38 x 100 mm. Verð kr. 290 lm með vsk. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Til sölu bílskúrshurð frá Héðni br. 260x300sm. Hefur aldrei verið sett upp. Uppl. í síma 894-2380. Hurðalausnir ehf. Uppsetning, viðhald, viðgerðir.

Til sölu Mitsubishi Lancer, árg. 05, ekin 117 þús. ssk., nýsk. án athugas. Einn eigandi. Verð 740 þús. Engin skipti. Uppl. í síma 567-5914.

Heyrúllur, 30 stk. til sölu, verð 6.500 kr. m.vsk. afhentar í Borgarfirði. Uppl. í síma 897-0318.

Heyrúllur til sölu í Húnaþingi vestra, 5000 krónur rúllan. Uppl. í síma 848-1992.

Til sölu hakkavél, handsnúin saumavél, rokkur, makkabollar og katlar ásamt fleiru. Uppl. í síma 692-1046.

Til sölu tvö svo til ný traktorsdekk, 14.9x28. Slöngur fylgja. Uppl. í síma 893-1271.

Sumarhúsaloðir í Grímsnesi. Eignaloðir. Ekið út af Kiðjbergssvegi við Höskuldslæk. Stærðir frá 7000 fm. upp í 16000 fm. Uppl. í símunum 867-3569 og 777-5115.

Traktorsdekk til sölu. Tvö góð notuð traktorsdekk til sölu. Stærð 16.9 X 38 Radial. Verð 75.000 kr. stykkið án vsk. Uppl. í síma 893-4144.

Tveir mjög vandaðir hægindastólar í klassískum breskum stíl. Einnig kringlótt furusófaborð. Get sent myndir og nánari uppl. Sími 861-6600.

Til sölu 8000 l haugtankur frá Vélboða, árg. '96. Verð kr. 1.200.000 + vsk. Einnig Skoda Octavia dísel, árg. '06, ekin 480.000 með bílaða vél. Tilboð. Uppl. í síma 864-2077.

Sláttuvél Deutz-Fahr KM 24 100 þ., Rakstrarvél Niemeier RS340 200 þ og Akurváltari Kvernland Compress 3,2 m lyftutengd 280 þ., Áltankur 10.000 l. 90 þ., Fraugde Fjarðraherfi 4,5m m/ jöfunarborði og kefli 480 þ., Suzuki sidekick Anders. Uppl. í síma 868-6113.

Til sölu eða leigu þrjú fimm vetra litfóróttir hestar, tamdir í 2 mánuði. Þrjár hryssur fjögurra vetra, litfórótt, brúnskjött og hvít með rauðan haus og tagl. Uppl. í símunum 453-8262 og 897-8262.

Massey ferguson 135. árg. '74. Er í ágætu lagi. Uppl. í síma 897-3064.

Nokkur hross, 4-8 vetra á ýmsum stigum tamningar til sölu. Einnig nokkur yngri tryppi. Nánari uppl. í síma 892-8842.

Rúlluhey til sölu. Er í Borgarfirði. Einnig fyrningar á góðu verði. Uppl. í síma 892-2090.

Suzuki Jimny 2001 í finu standi. Framdrif í toppstandi, manual lokur. Nýir demparar að framan ofl. Þarf smá yfirferð til að standast skoðun. Uppl. í símunum 662-7303 og 426-8626.

Þrjú hreinræktaðir Border Collie hvolpar til sölu. Vel ættaðir undan góðum og einstaklega blíðum hundum. Uppl. í síma 650-6216, Björn. Erum í Hörgársveit.

Óska eftir

Óska eftir hitablásara fyrir heitt vatn með víftu. Einnig handdregnum vörulyftara sem lyftir vörubrettum í rekka. Uppl. í síma. 892-0808.

Óska eftir 1. Þjóðbúningasilfri, beltspörum og millum, gamla gerðin. 2. Kambgarni, ullarútsaumsgarni 3. Knipplborði, bretti. Uppl. veitir Hanna í síma 695-1260.

Kaupi allar tegundir af vínplötum Borgia toppverð. Sérstaklega íslenskar. Vantar 45 snúninga íslenskar. Staðgreiði líka vínplötusöfn. Uppl. gefur Óli í síma 822-3710 eða á netfangið olisigur@gmail.com.

Óska eftir að kaupa álmjólkurbrúsa, gamlan sveitasíma og gróðurhús. Uppl. í síma 892-2221.

Óska eftir að kaupa sumarhús, u.p.b. 50 fm. til flutnings. Er með lóð í Biskupstungum. Gullfallegur fornbill hugsanlega sem uppgræiðsla. Uppl. í síma 898-1889.

Ford 3000, 3600, árg. '75, '78 óskast. Verður að vera gangfær. Uppl. í síma 896-5121.

Á ekki einhver gömlu góðu mánaðarbollarörin sem voru afar vinsæl hér á árum áður. Ég hef áhuga á að kaupa, ef einhver vill selja. Uppl. í síma 899-6016.

Óska eftir pallhúsi á Doge Ram, pallstærð lengd 200 cm x br 175. Einnig vantar steðja og stór skrifstykki. Uppl. í síma 893-4349.

Óska eftir sexhjólum, annað í góðu ástandi, en hitt má þarfnast viðgerðar. Einnig óskað eftir ballanseringavél fyrir dekk. Uppl. í síma 861-9952, Reynir.

Atvinna

Óska eftir ráða manneskju til starfa á ferðaþjónustubæ á Suðurlandi. Um er að ræða öll almenn störf, æskilegt er að umsækjandi hafi góða enskukunnáttu, sé tölvufær, hafi góða þjónustulund, hafi frumkvæði til verka og ánægju af eldhússtörfum. Uppl. í símunum 840-1574 og 567-0045. www.hjardarbol.is

Gréta, frá Litháen óskar eftir vinnu á Íslandi í sumar. Hefur reynslu af barstörfum og við þrif. Uppl. á gretaokaite@gmail.com

Óskað er eftir starfsfólki fyrir sumarið til að sinna afgreiðslu og siglingum á Fjallsárlóni. Enskukunnátta er skilyrði, önnur tungumál og reynsla af siglingum kostur. Ferilskrá sendist á info@fjallsarlön.is

Aleksandar, 32 ára Serbi, óskar eftir vinnu í sveit eða við ferðaþjónustu á Íslandi. Hefur reynslu af vinnu við ferðaþjónustu og á veitingastað. Talar góða ensku og hefur bílpróf. Uppl. á moravacso@yahoo.com

Óska eftir að ráða duglegan og ábyggilegan starfskraft um óakveðinn tíma á sauðfjárbú. Uppl. í síma 895-3389.

Tvær tvítugar stúlkur frá Tékklandi óska eftir vinnu í tvo mánuði í sumar á Íslandi, ýmist við bústörf eða við ferðaþjónustu. Uppl. á blazkovajordana@gmail.com

Upprekstrarfélag Eyvindarstaðarheiðar auglýsir stöðu skálavardar á Eyvindarstaðarheiði lausa til umsóknar. Skálarnir sem um er að ræða eru þrjú, Bugaskáli, Galtaraskáli og Ströngukvíslarskáli. Æskilegt er að ráða í starfið til þriggja ára þó ekki skilyrði. Vegna mikillar viðveru þurfa skálaverðirnir að vera tveir. Nánari uppl. gefur Arnór Gunnarsson í síma 892-7492.

Einkorna áburður:

Hin fullkomna pakkalausn

Yara áburður er einkorna gæða áburður þar sem öll næringarefnin eru í hverju korni. Með notkun á einkorna áburði er tryggð jöfn og góða þekja áburðarefnanna og fullkomin nýting þeirra. Ekki er hætt á aðskilnaði áburðarefna þar sem öll áburðarefnin eru í hverju korni.

SS var stofnað árið 1907 og er samvinnufélag búvöruframleiðenda. Það er markmið SS að selja bændum hágæða einkorna áburð á eins hagstæðu verði og mögulegt er. Með því stuðlum við að samkeppnishæfi innlendrar búvöruframleiðslu og úrvals afurðum neytendum til hagsbóta.

Notaðu minni áburð með Yara

Sláturfélag Suðurlands svf. • Fosshálsi 1 • 110 Reykjavík • Sími 575 6000 • yara@yara.is • www.yara.is